1974

DE
PŒNIT
CANON

737

2-9-4

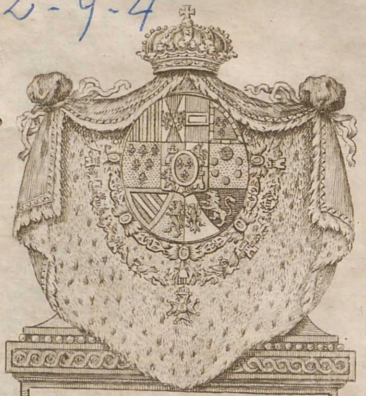

BIBLIOTECA
DEL
Rey N. Señor.

VII B 4

737

2-
II-G-4-
VII
73
S. Bart. 207
Ms
1974

2-

VII

75

N. 207

Tractat' de pēia sedm̄ mḡm̄ iham̄ de deo :-

Ad honorem sūme trinitatis et indiuidue vnitatis patris et filii
et sp̄s sc̄i bēte marie uirginis et omnium sc̄or et p̄cipue bt̄i vin
cencii et ad honorē et nomī venabiliū p̄sim epi et cap̄ lis bon̄ p̄sencium
et ad honorē vniuersal' studii et ad honorē Romane ecclie et eius
venerabil' p̄sul'. In noīe . am. ¶ Incipit lib' pēie et nō mortalis a magistro io
de d̄o edito ex ueti et nouo testamento et iure canonico fideliū ꝯpbatis iā sub
cuius fidelitas et uirtas eluscessit q̄ p vii libros et p. lxxv. c. est distinct'
sup opis i pfecte ueia postulata :-

Uenabili pr̄i ac dn̄o. a. diuina puidēcia vlis bon̄ ep̄o. et uena
bilib' uiris de cano. archidiacōib' cantori thesaurario et ma
gr̄o scolar. et uniuso cap. eiusd' nūg' ihs iohns de deo doctor de
cretorū canōicus eorūd' et suus ipor puidēcie salutē i eo q̄ ē uia salus
cum reuerencia tam debita q̄m deuota. Ea cū regla uitatis ap̄stis
ap̄bata qd̄ nichi facias ea cōmodāi tui q̄ mutali' fiat. xi. q. iii. c
Si q̄ uo. et legit' i canōe q' es q̄ ultimo dicti' meli' memorie ꝯmēdat'
. de. ꝯ. di. ii. aliq̄ndo. ¶ Id ēco Ego. Jo. de d̄o huius scītatis uēe p' mul
tos libellos et metarios diuersis tporibus ad honorē sūme trinitat' pr̄is et
filii et sp̄s sc̄i et sc̄i vicēcii et alior sc̄or et uniusal' studii et sc̄e romne ec
clie opposui dirigēdo obtatu inetis mee ad ultimū istācia p̄cum
mul'tor frm̄ diuersar religionū et capllanor et ꝯfessor bon̄ ciuitat'
et dyōc ꝯpassus. c. de reglis penitēcialibus liber ꝯpoīe exaudiete die leg
ꝯuitatis sc̄or et ex coīr decretaliū et p̄cipue decretor ¶ Huic liber ad honoīe
domine nr̄i et noīe uro et iciutu memorie et reuencie uēe ag̃lis cum ē
sumis vigiliis et diligēcia plia fauēte dia gr̄a ꝯsumaui nō ꝯtēpnato
eos q̄ huc usq3 talia nō huarēt b' moñēdo ut nō sit canonū ꝯtēpto
res q' p ꝯseq̄s p̄cat i sp̄m. s. i statuēcōs canones sc̄i sūt ut pbat'

lxxx. d. illud. c. xv. q. i. nulli fas z. l. di. Si diacon⁹ z c. Sulle. ¶ mod⁹ d
clarab z q sit utilitas nra p̃ctia debeat i tueri z discutissie in
dicar. ¶ Sane liber iste p. vij. libellos e distictus ad istar spm septi f
vn z p. lxxxij. titulos ad istar. lxxxij. discipulor. ¶ Primo liber e de ofessi
ne generali q i. xxiij. titulis e diuisus. c. de ofessione i firmor. ¶ It q̃d fa
ciat sacerdos postq̃ audierit ofessiones i firmi. ¶ Ite de ofessione sani
z qlr ei penia i ponatur. ¶ It de ofe. euor. ¶ It de penia diuitu. ¶ It de pe.
puerorum doli capacium. ¶ It de pe. seruu. ¶ It de pe. platorum ingenere
¶ It de pe. monachorum z alior religiosor i genere. ¶ Ite de pe. minor
clericor. i genere. ¶ It de pe. monialiu i ge. ¶ It de pe. viduarum i ge. ¶ It
de pe. mercatorum. i ge. ¶ It de pe. pizorum z pizorum i ge. ¶ It de pe. moialiu
i ge. ¶ It scds liber docet u e penia z qlr i iure canonico difinita z q̃d iur
qn no i ueit a canone diffinita expssa. z e difinita i. c. z de capitul
n me fallit obliuio z isti sut canones pniales quos sacerdos scire debt
alioqm vix i illo remanet nomen sacerdotis ut pbat. xxxviij. di. q
ipsis prebis. ¶ It tercius liber p. vij. t e distinctus. ¶ Primo de q. peccator z q l
¶ It d pcco veniali. ¶ It d pcco actuali. ¶ iij d. p. originali z ex q
dice pred. ¶ It iiij. querit utrum pcta redeant ul no. ¶ v. querit q'b
odis dicatur pcm i sp'm scm. ¶ vj. de circustanciis q aggrauant pctm. ¶ vij
qsit qsidanda sacerdoti. ¶ viij qlr debeat fieri ofessio d pctis.
¶ Liber iiij p ex tit e diuisus. licz v. i themate otineantur. qlz eorum un t
habet duas rubricas. ¶ Primo q̃d faciat qn sibi penitentes pla crimia
ofitentur q̃rum pnia no possit ut a canone difinitur z qlr debeat disp
sare. ¶ It querit si quis semel ofessus e utrum debeat eade ofiteri. ¶ It q
sacerdos debeat ofortare penitente. ¶ It qlr penitens debt uiuere pt pn
tencia z qlr sacerdos debet corripe i penitentes. ¶ It q utur mereatur sac

dos in audiendam confessionem. ¶ Item quod debeat facere sacerdos penitentibus sibi

¶ Item queritur utrum penitens teneatur aliquid dare sacerdoti. ¶ Item quando utrum sacerdos teneatur

ad recipere a penitente. ¶ Item liber v. per xxi. titulos est distinctus. primus, de penitencia domini pape

et cui debeat confiteri. ¶ Item de penitencia cardinalis et cui debet confiteri et de aliis ci

alibus eius. ¶ Item de penitencia patriarcharum et cui debeat confiteri. ¶ Item de penitencia episcoporum et cui

debeat confiteri. ¶ Item de penitencia abbatum et cui debeat confiteri. ¶ Item de penitencia decani et cui debeat

confiteri. ¶ Item de penitencia archipresbiteri et cui debeat confiteri. ¶ Item de penitencia prepositi et cui debeat

confiteri. ¶ Item de penitencia thesaurarii et cui debeat confiteri. ¶ Item de penitencia magistrorum scolarum et cui

debeat confiteri. ¶ De penitencia cantoris et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia canonicorum cathedralium ecclesiarum.

¶ De penitencia doctorum et magistrorum scolarum. ¶ De penitencia advocatorum sive procuratorum

seu subditorum et cui debeat confiteri. ¶ Item queritur utrum sacerdos possit recipere pecuniam pro

missis cantandis vel pro aliis orationibus quas iniungit penitenti. ¶ Item queritur utrum episcopus

possit pecunialiter punire peccatores. ¶ Item queritur utrum episcopus possit expendere per

uniam quam punit peccatores in proprios usus vel debeat pauperibus elargiri. ¶ Item quando

pro quibus casibus penitentia ad solum episcopum vel superiorem. ¶ Item vi. liber per x. titulos est

distinctus. primus de penitencia imperatoris et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia regis et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia

ducis et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia marchionis et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia comitis et cui debeat confiteri.

¶ De penitencia procerum et baronum et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia simplicium militum et cui debeat confiteri.

¶ De penitencia mercatorum et aliarum omnium artium et cui debeat confiteri. ¶ De penitencia rusticorum et cui debeat

confiteri. ¶ De penitencia impuberum infra xiiii. annos et cui debeat confiteri. ¶ Item vii liber per ix. titulos est distinc

tus. primus de statu et penitencia fratrum predicatorum et minorum. ¶ De statu heremitarum et de

eorum penitencia. ¶ Item qualis est illa que excitat homines ad compunctionem penitencie. ¶ Que sit

illa que per subgestionem incitat homines ad peccandum. ¶ Qualiter debeant purgari peccata

¶ Que bona veraciter eveniant penitenti. ¶ Que mala eveniant impeni

tenti et que differencia sit inter peccata mortalia et venialia. ¶ Qualiter caveri

domino videtur peccata ne fiant. ¶ Talis est igitur tenor totius libri. nec aliquis

moueat' q ego i seruis p(ri)ncipalia uicia clicor(um) ⁊ lartor(um) ⁊ oīuz oficio
rez ad h' facio n̄ meli' possit s(ic) īgrediēs igne i strue sacerdote q ut
testat' sc̄s ¶ Gre. clauis q(uo)pe apparicōis ē s(er)mo correctōis q i cp̄ado
culpā detegit q ip̄e cēt nescit p(er)petuit ut. xlvii. d. c. ¶ Si rector n̄
ās moueat' simus ex toto d' ɔsuetudie nō seruat' q nō q fit ḡ q̄d
debuit fieri ē nob potissime accedēd' ut pbat' ex. de sig. iaz dudū
lxiiii. di. gnal' i fin. xxxviii. di. c. sedulo ⁊ viii. d. ɔsuetudo.

¶ Cum g' sit ut i oibꝫ ⁊ p(ro) oia rogā uēaz d(i)lectissima ~~patre~~ pie
tate q(ua)tin' diuine retributōis memores benigne recipiatis op'
clim socii ⁊ s(er)ui nr̄i ut teñat' ⁊ cōseruē. p(er)petuo i eclia vlixbon. ma
ter nr̄a. ut p(ro)p' ⁊ alia bona q̄ fecitis possitis i futuro iudicio cū an
glis collocari. ¶ Int' q̄s si i hac uita uos uidē nō poto uos re
dram i futuro iudicio. velē cēt uos pollē ex. apd p(ro)xianos p(ro) op(er)a
pietat' ⁊ it' apd dn̄m p(er) continuā pietatē q̄d credo uos fecisse ⁊
face finalit' dn̄o cō sedente. De cōfessione in firmor(um) ⁊ eor(um) p(e)nia:-

SI tene q̄d subtilit' ⁊ abstite d'bs ab infirmis i q(ue)rere q̄lē se
habuerit i sua sanitate dicēdo eis sic fili ɔfitē q hōies sum'
⁊ sic pc̄o ēē n̄ possum' Nā si ɔfessus fueris totis t'pis nō peccare
d's siē dubio t' remittet culpam ⁊ ego te absoluā apēa si te tot
possim' i iudicio mio l' altio' sacdotis. ¶ Qd at uerū sit pbat' de pe
di. i. ubū. dei dimittit pcm. Sacdos ē iudex ⁊ de pe. di. vi. c. l'
ii. dē. qui q(uo)cūq ora peccator igemit pc̄a ⁊ ɔūis fuerit pior suor
n̄ recordabor amplius ¶ Si at nolueris ɔfitē i hac uita ɔfitebis
i alia i uit' i ɔspectu oiuz anglor amicor ⁊ inimicor ⁊ dāpna
beris i p(er)petuū. ¶ Quod at uerū sit pbat' d. pe. di. i. ex hys

usu. ¶ Quie aut si recordabis pcor tuor ꝛc. auctoritas sci iohais os au
ri. ¶ Quos aut sacerdotes posit relaxare pena alie ostitis pba. xi
q. iii. c. absit ꝛ de. pe. di. iii. c. i sclo it hec vrcu. qb. dr sacerdotes sit vica
rii ihu xpi. ꝛ hnt claus reg celor ꝛ absoluit an die iudicii. ¶ Sy
at qs n ue otrit e sacerdotes eu no posst absoluie. qr e culpa remissa
n e. pena demi no pot. ¶ Quod at uuz sit pba. xi. q. iii. qm sacerdos
et de. pe. di. iii. it h. vrcu ipmo it u. dr. qr. sacerdos no possit explaci
i eis n eos mudare i iutate q dolose se ofert ꝛ h uuz e sy sacerdos ca
tholici sit. ¶ Qa sy n eent catholici n hret claus ecce. u. pbat. d. pe.
di. i. ubz di. ꝛ in. e. di. que peitet. ꝛ d. pe. di. v. c. Consideret. ꝛ d. p.
di. vi. c. u. dr qr iudas vuit ad diuisos ꝛ diuisis pyt :-

Quid facit sacerdos posq audierit ofessione i firmi :-

Posqm at sciuis ofe. i firmi n debs ei peitecia i iuge s tm
i nostescere discreto sic. si tu ees san. debes tot anis peite
ptali pro s qr tu es i firm n i pono t piam. i iugo t. qr si mortu
fuis de h i firmitate facias dari p hac pia tm. ꝛ ego absoluo
te acte dni nri ihu xpi. ꝛ bi apli ꝛ oficii mi. qr at uuz sit pba. xxvi
q. ab i firmis. ¶ It i iugo t qr cito fueri san an qr diuitas ad alia
fucia ueias ad me ul ad aliu sac. ꝛ ofi. itiz huil ꝛ deuote re
cipias. pe. sed qr t i iucta fuit qr at u. sit pb. i pallegato. c. q.
ri. di. d. o suis ordacis :- Utrm sit liber uel suus :-

Si at fuit san q t ofi. puideas utrm sit liber ul su ꝛ si e su
i qras utrm pcau timore dni. l spotanea uolutate. ¶ Si
at pcauit timore. dn. licz i atrocib ei obedire ne debuiss o dnm
u. xi. q. iii. ¶ Si dns ea iubz ꝛ lxxxvi. di. c. y. ꝛ iii. ꝛ xxiii. q. iii.
duo ista noia tn inici erit su puiend. u. pb. xxv. q. v. q. oplsa

τ xij. q. ij. cu devotissima. ¶ Si aut liber peccavit spontanea volun
tate sine culpa dni sui in eo casu liber actus est puniendus in corpore ut pbatur.
xxiiij. q. i. qd contra pacem. τ xij. q. ij. qui manu mittitur. τ iij. q. i. fine. ¶ Si
quis ex familiaribus l. libus vico tam respectu de itinere peregrinationis si
posita hri ne in pena suo in quo dns dampnificet mlt. ppt obsequia liber
ut ex de sententia excois relatum :. De pnia liberi :-

Si aut erit liber forcius. puniri si spontanea volunte peccavit nam
tota pniam in posita actore sustinere dz. si fieri pot ut pbatur
xxvj. q. vij sacerdos pniam ut dz q sacerdos pniam i ploratum absque plo
narum acceptione pniam scdm legis iniugat negligentis ut penitentis ta
ndi reconcilietur. τ ide pbatur ¶ Greg. de p. d. v. falsas pnias dicimus qm
scdm actione scorum patrum pro qualitate criminis iponuntur τ ide illo pbatur
ambrosius in suo textu. de pe. di. j. non nulli hec ut dz q non nulli poscunt
pnia ut statim sibi velit reddi comunionem hij quos non tam solue cu
puit q sacerdote legare. ¶ Sua ei conscientia non tam se exuunt q i
dui cupiunt. cui sacerdoti preceptum est. ¶ Nolite scm dare canibus neque
mittitis margaritas uras ante porcos. i. fallo modo penitentes poss tam
pnia ex causa moderari. ut xxvj. q. vij. tempora penitudinis τ d. con. di. iij. d pe
nitentibus. de hac dicemus dante dno. j. d dispensatis pbris :

De pnia. diuitum :-

Si aut fuerit diues q t conscientie cogeres subtiliter τ au
ste q fuit causa que incidit pm illos τ pmictas semper venia sit t of
fe ut pbatur d. pe. di. vij. c. j. iuxta fine τ i pone pniam ei i istis tribus
s. i ieiunio. oratione τ elemosina puideas tamen sy h delicatus sit ne des ei al
pum ieiunium ut p. xlij. q. di. n cogantur diuites pauperum cibis ut
sed agua eu. helemosinis faciendis ut pbatur d. pe. di. j. medicina
ut dz. q pecuniam his redime pcta tua non ei venal est dns sed tu

recidiste erre prior redime te p̄nia tua. nllm ei diabolū possidet ū p̄mo
seuēdidit erre prior. ū pbā. xv. q. i. n̄ ē i fine. ¶ Et sepi⁹ debes uidē
r i qrere si ten̄ pniaz q̄ dedisti nā ē nllā defēsio tua si ei aiaclis i
nimici nō defēdis ut pb̄. lxxxvij. di. c i religiosū r ex̄ d reḡ iur. c.
plt. r dr alibi i decretali. q̄ nlā defēsio ē pastoris si lupꝰ ouē comedit
r pastor nesciat. ū pbā. ex̄. d. reg. iur. c. plt. ¶ Si at̄ n̄ obedieret t̄
tu aiā tuā liberaberis r ipse i pc̄is suis morieť si se n̄ correxit ut
pbā. xlvij. q. ad nos. r xliij. di. ephes. ¶ Si at̄ ulk reuti ad huc
dz eū recipe q̄ pietas diuina nr̄m expectat reditū. ū pbā. xxiij. di
c. diachōi. i. fi. r dr alibi i cāce q̄ sz. ās reuitit ad p̄mū pc̄am tal̄ ē
sic canis q̄ reuitit ad uomitū r porc̄ reuisꝰ ad lutū ū pbā d. pe. di.
c. pditor ē pen̄ q̄ cl'pa. ¶ Sz tn̄ reuti ult ad dm̄ sep. recipi
eēt. sz uenit i pfūdm̄ uicior ū pb̄. d. pe. di. uj tal' m̄ ēde :-

Circa ōfessiōez puerorꝫ doli capaciū sic. **De ōfessiōe puerorꝫ :-**
pcedas p̄mo i tirgā igenie si ās pcīm ōmisit.
ml'cēto eū p̄mijs celestib⁹ si fueit ue ōf. r terrēo eū pc̄is eēt nis
si n̄ fueit ue ōf. ut pbā d. pe. di. j. c. sic at̄ sz recordis. p. t. r c.
¶ Scito pōo i tirgā de c̄rcūstāciis. s. d. cā. de loco. de tp̄re sic dice
m⁹ i. t. de c̄rcūstāciis r i poās ei p̄niaz miorē aliq̄tulꝰ q̄ sz eēt
ad ult ū pb̄. xv. q. i. ut itaq̄. ¶ Sz at̄ fuerit doli capax mi
n⁹ n̄ dz. puiri q̄ tals nesciūt q̄d faciāt ū pbā. xv. q. i. ut itaq̄
¶ Doli capax itlk cū ē pxim⁹ pubtati r pbā ex̄ d. despō i pu.
c. pubes r ex̄. de delic. pu. c. pueris grā diuiscīs ū dr q̄ licz n̄
possit puī doli capaces pc̄ari i gn̄ talib⁹ rebꝰs. pecat tn̄ i furto
r i mēdacio r i piurio q̄b⁹ etas puil' plen̄ ē q̄ uis i eis n̄ ita
ū i maiorib⁹ puienda uidānt tals ēe posse i cīrere i gtitudiez.

secundum legem ut in illis quos .xi. ca .ii. ¶ Sciunt autem tutilla consideracionem ut .l. sit
ly capaces qui semper presumuntur si sit proximi pubertati ut probatur .ff. de act. et oblig. l.
j. et i pre eis penitenciam c. discrecione quomodo matrimonium est contrahitur ut probatur .iij. q. v. c. p
secius et ex de officio custodie etos ¶ Nam ut dicit lex audacia calumpniancium
i pubus refrenanda est ut probatur c. de epis et clerici .l. omnes. ¶ Si autem fuerit
pubes consideranda utrum sit i pleni pubertate que sit i .xviij. an. et ideo puias
eum secundum quod uideris expedire // quia ut di. aug. siue plectendo siue ignos
cendo hoc solum bonum agitur ut uita hominum corrigatur ut probatur .xxiij. q. v. c. prodest ut
seueritas quia multa bona peruenit i uiciis quos cor consulitur. utilitati et non
uoluntati quia sunt ipsi i uenientur inimici ut probatur .xv. xlv. di. et qui cum
dampna ubere :-. De penitencia senum :-

Si autem fuerit senex que est consi. considerandum si est i etate decrepita que est senium
.j. post .lxxx. an. et tunc eum grauia oracionibus et reuela i ieiuniis quia tamquam
puer non potest ieiunare ut probatur de pe. di. j. quod penitet et de pe. di. v. c. j. ¶ Si
habet pecuniam redimat se pecunia sua ut probatur de pe. ~~di~~ di. j. medicina :-
¶ Si autem fuerit pauper uota paupertatis eum exceu sat ut probatur ex. de.
furt. c. consmaifestos et ille dicit ad .xiij. q. vij. c. si res aliena. ¶ Si
fuerit senis .i. i senectute constitutus et non i senio ut est a .lx. an. usque ad .lxx.
tunc forcius eum puias quia si esset i decrepita etate quia talis senis cum fecit
tunc iuuenis adi titz ut probatur sanctus greg. y. q. vij. c. paulus dicit ut de la
quibus Juuenem omnes mali senis et ideo maledictus puer. c. anor. De penitencia pla

Si autem fuerint plati que est consi. si peccatum est maifestum adeo tor i genere :-
esse puias propter malum exemplum quod tedunt quia quod agitur a platis faci
le trahitur absconditus i exemplum ut probatur ex. de uoto. et uoto. c. magne ducionis // ut
dicit // Gregorius quod scire debent plati quia si peruersa perpetrant plati tot mortibus digni
ni sunt quot exempla pniciosa transmittunt ad postos ut probatur xj. q. iij. c. preci

pue

galdeat. ¶ Nam tunc pc̄m magis excedet ꝛ i sb̄ditis ppagat̄ qn plat⁹ pctor
pceuencia ordis ab sb̄ditis sustinet // ut d. scs ag⁹. lxxxiij. di. c. // Nemo
q̄ppe est eccā ampli⁹ nocet q̄ q̄ puͤse ages nom̄ ꝛ ordine scitatis ht
¶ Sy at fuit oc̄ltū pc̄m mici⁹ eū puias. q̄ ñ malū oīi ibi ꝫ mo
u. v̄. pb. ij. q. j. si pcauit i te frat tu⁹. ꝛ l. di. c. ꝫ huius uō ñ dī q̄ de
mortificis pcīs oc̄lis oc̄ltis p pn̄iaꝫ remanet i suo ordie q̄ sane
itelligas excepto omicidio ꝛ simonia ñ test. // In nōc ex. iij. de ao
cāt. c. i q̄sicoībꝫ pueīlis etas plen̄ ē q̄ uis i eis ñ ita ñ i q̄sitoībꝫ:-

De pn̄ia mioꝝ clicoꝝ i genē:-

Circa pn̄ia alioꝝ clicoꝝ sic pcedas. osidā si ē
sacdos ꝛ q̄ui⁹ eū puias q̄ diachoꝝ ꝛ subdya
et graui⁹ eū puias q̄ diachoꝝ subdiachoꝝ q̄ alios i minoribꝫ ordini
b⁹ ostitutos. ñ pbāt scs. Jo. c̄losto⁹. xl. di. hec xan̄ duobꝫ mo
dis forcius cadit i pccatis aut ppt magn̄tudinē pcī aut ppt altitu
dinē dignitatis ꝛ illis idē pbat scs // Gg⁹. l. di. c. q̄ tua scitas ñ
dī q̄ qui acapite. j. ab epo usq̄ ad ultimū ministrū hac formā ꝫ
uadā ognouim⁹ ñ sit iumore maior pcedo honore. ita ꝛ i cnnie
// Et cui maior pcedo culpa ꝛ maiori i plicetur uīcdita ꝛ illō idē pbat
// Scs ylari⁹. xxij. q. i. c. nlli fas ñ dī q̄ minori reatu delinq̄d q̄ pci
osori honore fluit ꝛ gui⁹ora fac̄ uicia sublimitas pc̄tiū ꝛ h̄ ē ca
q̄re acio debet puniri q̄ laici q̄ dat allijs malꝫ exem. q̄n form̄ ꝛ spe
clm ēe debet. ut pbat. j. nōc. ij. xxj. q. iiij. pcepim⁹ ñ dī q̄ tā epi
q̄ alij clici i statu metis ꝛ hāitu corporis deo ꝛ hoībꝫ studeat eū
place uō i sup fluitate uestiū aut colore ul' tosure offēderat
aspctui i tuētiū q̄s form̄ ꝛ spclm ēe debet. ¶ Sit ēet alia racio
q̄re clici magis debēt puniri q̄ racio iuenit clici uie pitētis vn d.
canon // Jo. c̄lostomi q̄s aliq̄n uide clicū scit pitēte si depōso.

humiliauit se non ideo voluit quod peccauit. b ostendit quod propter gloriam suam d. pe. d. i.
¶ Quis unquam vidit dicit. sanctus ambrosius quod facilius inveniet quos servarent innocentiam quam qui digne agerent penitentiam ut probatur d. pe. di. i. et sinit quod arbitraret quod de luxuriosis etiam i. talis ut dicit sanctus beda quilibet lacu exiit luxurio se ad ultimum ubi dicitur ut qui se viciis carnis mancipauerunt xxxii. q. vii. secuti sunt viam balaam et ideo super ad manus tuas venit corrigas eos secundum canones sicut diximus in tertio de dante mariti prelatos et sacerdotes qui ducunt dies suos in deliciis et in puncto hore cadunt in infernum ut probatur nucheas propheta et sanctus ieronimus in sermone suo. xxxv. di. c. Ecce princeps ubi dicitur quod mictendi sunt in tenebris exteriores ubi erit fletus et stridor dentium si se non correxerint. si autem correxerint se evadunt penas eternas ut de. pe. di. iii talis:-

De penitentia monachorum et aliorum religiosorum in genere:-

Circa religiosos qui taliquid de ea ostiterit sic procedas ¶ In iniuga eis loco penitentie quod fuerit de cetero regulam quam se obligauerit quod hoc erit summa penitentia ut dicit augustinus in suo canone xvi. q. i. non dicatis ut dicit quod si ulterius ostiterit parcat illi et oret pro eo ¶ Si autem conuictus tumax fuerit grauius puniatur non quod debes dare ieiunium speciale in claustro propter scandalum fratrum ut ...c. xx. q. iiii. vi. c sancti basilii quod sic incipit monachos non licet uotum uouere et c. q. ¶ Vel alio in penitentias in orationes et in abstinentia ciborum. s. cum possit magis manducare et manducare minus ¶ Vitatum sine scandalo fratrum. si fuerit solitarius. l. in una ut possit sine scandalo fratrum leuiare iudicas eis ieiunium arbitrium et a domino deo datum credo eos ne retineant peculium. ap. se ubi prelati sine utilitate monesterii quod si retinet non soluetur et in uio eorum sit in penitentia ut restituat abbati suo.

uel p̃ou i utilitate monastij expedire ut pbat scs aug i can. xij. q. i.
nolo ut aliq̃ de ub i uenitat male uiuendi occasione r̃c. no dicatis uos
h̃re ppriu aliq̃d nec etiam dns pp potit i talib' dispensare. l. i. ppetatte
r castitate ut pbat. In naceci' uis r ẽẽ de statu regularit. cu ad mon
stiu subiacẽ i. ti. imo dic bs G'. r clems r innoc. iij. q̃ dz e peculio sy apd
eu i uentu fuit i morte i sterquilinio sepeliri ¶ Quod aut uiuz sit pbã ẽẽ
de statu monachi regla r c. cu ad monstiu subiacẽ. ¶ Sit g tibi
dij tui ut monachi r alij religiosj r reuitatur ad regulam q̃ pmiserunt
r obseruet puitis sic decz. na ut ait bs G' pl' puniunt monachi co
tenẽts reglãs seruare q̃s dño spõte pmisit q̃. ananias r saphira
q mentiti spũi sco ad peds apli mortuij st ut pbt. xvij. q. i. anai
as ofius concordãcijs. ¶ Q' eni sic trolle s dicois uot' fec i dis
penst seruare debz ut pbt. xxvij. q. i. nuptiar bonu i fi. r xxxij.
q. viij. c unico e suis s cordãcijs alijs :- . De pñia mulier
in genere :-

Circa pñias mulier sic pcedas p'
Uideas p'mo si e puela pserti ut go sb potestate parentu r
afligas eã cca i pñia em canões i ieiunijs precipue ut domet carne
suã ne lasciuiat i luxuria. na luxã mlr' fetida e r arior q̃ uo
ru r idã eẽ dz domari i abstinẽcia cibor ut pbt. xxxij. q. iij. mct
tes pmictẽdo eis semp spe salutis eẽne ¶ Nam sex' mlr' magis dz
moni q̃ terri ut nãa sit absoluta snia ul' oscia r ear pse saco
ne redat i tercio ut pbat i cauẽ. xxvij. q. i. de uiduis. ¶ Itẽ puui
deas si e siugata r i eo casu pnas ei pnia sic scadalo t uiri sui
ita q̃ si uir fuit absens ieiunet r afligat' sectu cu deo po
tit sed' arbitriu t adeo datu pbti sy p adulteriu maculauit tho
z uiri sui ad q̃ nulla s dicoe debuiss iduci ut pbat scs aug'

xxxiii. q. v. ¶ Est quod et ita agat penitentiam quod de cetero non mereatur vocari adultera
si casta ut probat sanctus aug. in can. xxxii. q. i. quod dat[m] et de cetero non erit tempus quod
nomine adulterii nomen est vicii non nature. nam cum renunciatur ipsi pravitati statim abs
cedit vitium. Eodem enim vicii virtutis operatur in eodem ut probat in eadem. xxxii. q. i.
enunciare penas ei penitentiam secundum canones moderando secundum discretionem tibi a do
mino deo datam ut probat sanctus leo. xxvi. q. tempora penitudinis habito respectu ad
lacrimas eius et ad contritionem sic probat sanctus Innocentius primus de consecratione. di. iii. c. de
penitentibus ut de quod de potestate extimando delictorum sacerdotis est iudicare
ut ad tendat ad confessionem penitentis ut testatur sanctus Jeronimus apud deum ualet
non tam ualet mensura temporis quam doloris nec abstinentia ciborum quam morti
ficatio uiciorum et ideo ex causa penitentiam abmittere et cetera protelare ita tamen quod normam
canonicam non excedas ut probat de pe. di. i mensuram. | ¶ De penitentia in diversis generibus: | ¶ De pena i dua | .rum i genere:-

Si autem eius vidua in gradus diligenter de circumstantiis ut
probat de pe. di. v. fallas moderando consideret ut cogita varietate
criminis secundum canones imponas penam ut de pe. di. v. fallas moderando tamen ex causa
legitima ut probat in eadem leonis. xxvi. q. vii. tempora penitudinis et consilio lau
dicen. e. q. e. sacerdotis penitentiam imploratam absque personarum acceptione secundum
leges. in ponat et idem probat e. q. in octaua synodo constantino polit ubi dicit
quod pro qualitate delicti penitentie tempus imponatur uerum tamen in eodem consilio scribitur
et quod propter etatem et alia possit moderari. ¶ Penitentias quas uiduas in oratione
et ieiunio fortius quam alias mulieres nam orationibus suis et mitis delere debent
ecclesias adiuuare ut probat lxxxi. di. c. vidue maxime hy de helemosy
nis et votis pauperum sustentantur ut in predicto can. scribitur et uos idem probat
sanctus Jero. in can. xxxii. q. i quam virginibus iste tamen consideratio sit anus
quod non possit ieiunare et tu releua eam in ieiunio et agua eam in oratione cum
semper suum orare usque ad exitum et uite sue ut probat in palegatis ui

dib' 7 allijs osimilib'. **De pnia mietum i gne.**

Si aũt fuit meretrix q̃ ẽ ↄfitetur ad monẽdas ea ut peccare desistat
alit saluari nõ posit ut pbat. In noc. ij. i can suo de. pe. di.
v. fr̃es uros ¶ Nam meretrices ee 7 ad meretrices accede pvbz dns q̃
7 publice uenale ẽ turpitudo ut pb' i can. xxxij. q. iiij. meretrices
ee ẽ ei merete n̄ pbat scs Jero. q̃ mltoz libidini patz ut pb'. xxxiiij
di. uidua ee. ¶ Corruptam debs ea admonere n̄ iteri faciat ee
bonũ q potit ut ds eius illustrẽt cor ei ad pniaz n̄ pbat Grẽs.
Gg'. d. pe. di. v. fallas i fi. l' salte n̄ unica puniatr̃ sy i delicta i
mortua fuit ut pbt de pnia. di. ij iuxta fine. ff. pot ee 7 referri
7 c. ¶ Si q̃s aũt hcz q̃da gigãtes tira merice eaq uelet ↄiũi afere
.i. q nil ualz mortuis i pctis mortalibz bonũ q i hac uita fecerit
siue i caritate siue caritate qtũ aũt h snia falsa sit acordibz
fideliũ diuinis iaclis excipiẽda pbt sca pres scs aug' de. pe. di.
iij. ff. Si q̃s pbat eẽ. In noc. iiij. i decretali sua ex de celebr̃ missar̃
cũ mãde i fi. pbat eẽ. Scs aug' alibi i can suo. xiij. q. ij. tpq q
ẽ n̄ dr q bonũ q fit p n ualde malis ualet eis admitore penã
sub euidã mlto forti q̃ eis ualz bonũ q ipi fecit spõtanea uolũ
tate ut pbat ite pz Jonim'. d. pe di. ij iuxe fine. ff. ex h sensu u
dr Si q̃n uideris ĩẽ mlta opa. poz fca q̃ q q̃ iusta sit n̄ ẽ tm
iust' i iust' ds n̄ ppt mlta mala obliuiscat pauco bonoz.

¶ Quod aũt illa opinio falsa sit q̃ fac om̃ i iustũ 7 i mibũ deni
q̃ntu i talib' idiotis ẽ pbat scs. In noc. ij. d. pe. di. v. fr̃es nros
n̄ dr q sy remanz i uno pco dãpnabi eternal. n tm d. q eni ua
leat bon q fec ad mitore pena. ¶ Sz ↄiũi uiuit plãa expone
re eplãm Jacobi uba cui' talia sit. q̃ tota lege obseruauerit oltẽ

dat aut tn̄ i uno scs ē oīuꝫ ꝛe.ꝯ. c. tāq̄ ad uitā etnā sic ei sy pns
oīb' i uolut' ita sy i uno tn̄ maneat etne uite ianuā n̄ itbit.
¶ Qs g°. sapiēs dubitab' nō ōs i finales eq̄lr puniri. ꝫ scdm delict.
uni' cuiuꝫ siue mag's siue min' pū unqsqꝫ deliqerit licꝫ apd i
fis redēpcō nllā sit tn̄ qdaꝫ mag'.qdā min' puniūt' scdm. q i hac uita
uicia ul' mīta pcesserit scdm q sac' canōes atestāt'. ¶ Sic ei' i celo
pax gaudiū ꝛ corona dispar iueit' q scs difert alrō ꝛ āgls ab
anglō u' pbat. scs Bonifaci' i can̄ suo. lxxix. di. ad h' ds. ꝯmo pbat
ipa ūitas.d. pe. uij. ss. si uis. u' d'. ūitas In domo pris mī mansiōes
mlte sc' q̄ āuctē aug' expoit dicēs. ¶ Dom' di. tplm di. ꝛeg' dei
hōies iq sc' i qb' sc' mlte difēncie. ꝛ h' sc' mansiōes ipi' dom. ꝛc. i
a sano itellectu scdm fidē catholicā crēdū ē d i ifernalib' qꝫ licꝫ ap.
eos nllā sit redēpcō tn̄ pene diuise sc' sic i corpore meruert:-
S I aut fuerit priorane q de pl'ie nupime surrexēut g'
uab' eas ieiuniis ꝛ oroib' i iugēs eisdē u' nō defecto sub
spē pietatis religiōis i pietatē palliet ꝫ ūos accipiat si uot'
co llepit n̄ secut ul' castitatē suet q̄ dno pmisit u' pbat
scs aug'. i can̄ .xxvij. q. j. nupciaꝝ bon'. ¶ Jam ut d'. scs. Jero'.
meli' fuit ꝯiugiū subisse ꝛ ābulasse p plana q̄ p ad altiora
tēdē ꝛ i pfundu pfūd'. cadē n̄ i mētib' eaꝝ q debt ēē hospiciū t
nitatis demōes saltē ꝛ syrene cātet ꝛ hiti ydificet q̄ i ma
lis prioratoīb' fieri ꝯsueuert. ¶ Cū pellas g' eas honestū q̄ tu
ꝯ ad potis u' redat dno q uouit ei scdm canōes pnias i iugēd
ꝛ ex eā dispēsādo scdm q salut eaꝝ meli' uidias expedire:-
A lica pnias monialiū sic pcedas distiguēdo cca .v. g'd.
monialiū. ¶ Quedā sc' moniales layce ꝯuise pfesse

iam corrupte ꝛ ille min⁹ ꝑcat ꝙ si fuisset ūgines ɔsecte. pbatur
xxvij. q. j. c. j. ꝛc. hec. ū. ¶ Jt alie sꝫ moniales uelate uelo ꝓfessi
onis tm̄ ꝛ iste min⁹ ꝑcat ꝙ si eet uelate uelo ɔsecracōis ad uel3 ɔsec
racōis dat̄ ī xxv. āno ūginib⁹ tm̄ q̄ signi̾ficat eccīaꝫ īcorruptā. ¶ Corru
pte aūt ī sclo signi̾ficat eccīaꝫ mulcatā ꝛ ideo nō uelat̄ ab epis ꝛ ideo min⁹
ꝑcat ꝙ uelate ūgines ɔ istas uō his qd uiris sit. xxvij. q. j. ñ aliq̄ ꝛc.
de uiduis ꝛ c. q̄ cristo. ¶ Jt alie sꝫ ūgīes diaconisse q̄ debꝫ uelari
.xl. āno ꝛ ipa diaconissa magis ꝑcat maxīe si erat ūgo ꝛ ɔsecta
ī ūginitate. ū. pbā. xx. q. j. c. sci moniālis. ¶ Ullia ē abbatissa q̄
uelat̄ uelo placōis. xl. āno ꝛ dꝫ ēe ūgo deinde comūi. ū. pbat
sēs. Gg⁹. xx. q. j. uiuedās ꝛ iste magis ꝑcat ꝙ alie mlieres ꝓpt
maiꝫ exēm ꝛ altitudīe dignitatis ut d⁹ platis pbatū ē. vj. d. Ter-
¶ Jt alie sꝫ īcluse quocat̄ asiste ꝛ q̄ tales corrūpent ad dēm ē puniē
do ꝙ si alia moniālē corrūpet ū. xxvij. q. j. si qs rapuerit uel
sollicitauit. ¶ Jt alie sꝫ ɔuse simplicit̄ ꝛ ñ ꝓfesse ū sꝫ ɔuse plebāni
scolariū capllāꝫ uel ospitaliū siue reglā pbata ꝛ iste min⁹ ꝑcat q̄ alie
sup̄ dicte. ¶ Nā si ɔtrāxērt matrimoniū tenēt licꝫ nō debuissēt ɔtrāē ꝛ
cā ē q2 ñ sꝫ ꝓfesse ū adhuc in seclo uiu⁹. c. Jn nōe. ū. xxvij. q. i. ū lex sci
nēcie. ū. di. q2 ɔuisi ꝓfessi ñ possꝫ matrimoniū ɔtrāē. ḡ adhuc īn sclo posꝫ
matrimoniū ɔtrāē ñ ꝓfessi ɔuisi. ¶ Distingue ḡ ecā. ꝑsonis supi⁹ pnō
tatas ꝫm modos ꝛ̄ actem ꝑlibatos ū fuit maior culpa ibi maior
īpleret pnīa ꝫm sināꝫ sci Greg. l. di. q2 tua scitas :-

Explic̄ lib. pm⁹. de generib⁹ ꝑcōrꝫ pnīas postulāciū ī quo libro .xv.
distīncta :-

Jncipit. ij⁹. lib. ī quo ɔtinetur ī quib⁹ locis sit pnīa ī toto corpe
iuris acanone diffinita :-

Ut g. pfecti' possis face q i cdis i pnitēciis canōice iponēdis
uitā debs z osidare i qb' locis z pqb' ctpis z qlis sit pnia
acanōe sit diffinita alie ii arbitrie s̃t de. pe. di. j. me
sure. ¶ Sacdos g. q s̃t e clam distinis nupcijs suspēd. ex. c. cu
hibito. ¶ Deuoto simplici uiolato ts anos peitet. xxvij. di. su
uir. ¶ Qi celebt excoicat' ts anos. l. ij f. z iiij. z vj. abstineat acar
nib' z aleuino peitat. xj. q. iij. tellus. ¶ Sacdos q acced ad sua o
fessa xij. anos pniteat z postea recludat' religioi reb' ei' paupi
b' erogatis. xxx. q. j. // Si sacdos. ¶ Eps uo. xv. a. pe. ii. ht' i e. c.
¶ Qi aliu i iuste ad morte acusat. xl. d. i pane z aq z. vij.
seqntib' annis. ¶ Jt simil' si mebru pdidit acusator. iij. anos peni
teat ex d' accusat' acusasti. ¶ Sy qs filia spua le. l' oma tm co
gnoscat. vij. anos. pe. z ei osecietes. xxx. q. iij. n oport3. ¶ De omicidi
o euitabili necessitatis. ij. an. pe. l. di. de hijs. ¶ Jte i necessitate i
euitabili. nl. l. di. qz te q ad pe ns q ad mudicia exte ostededa. xx
iiij. q. iij. excoicatoz. ¶ Jt d' causali omicidio. v. an. pe. l. di. Si q.
i. c. Si qs. i. c. Eos. ¶ De uoluptario depoit sie spe restituicois
z vij. an. pe. l. di. miror. ¶ De puo. xl. dies i pae z aq. z vj. an z
sep de. ee i pnia. l. i tiori. vj. q. i. qcq. ¶ De falsa msura. xxx.
dies i pae z aq. ex de empt z uen. c. ut mesure de. pe. di. v. qm
peitet. ¶ Jt i publico ofite si fuit enorme pc. fem i publico de.
pe. di. j. iudicz. d. pe. di. v. olidet. ¶ Jt pc. lemi' ofessu n dz. itiuz.
ofiti de necitate. d. pe. di. j. ss. hijs auctoritatib' n uelit ad maiore
grat3. d. pe. di. v. olidet. z d. pe. di. v. qm peitet. ¶ Jt sy qs soplenit pe
niteat z postea redeat ad uomitu. x. an. pe. d. pe. di. v. sy qs uo.
¶ Jt sy qs uult saluari iueiat sacdote sciete solue z ligare de.

pe. di. vj. ¶ Itē pc̄m. sodomiticū exclud̄r de pc̄m. xxxvij. q. vij. adulterij
malū ⁊c. flagicia ⁊ c. adulterij malū. ¶ Vt̄ p isaiam aliqū occid̄r. ñ
in puteē ei. iij. q. ix. Iudicas. xv. q. i. aliqūtos ⁊ c. illa. q. ⁊ c. siqs.
¶ Itē deuota sic nubat. x. an. peniteat. xxxvj. q. i. deuotā. ¶ Itē q
accep̄ sp̄osā alterius. alienā de p̄lcā. vj. an. pe. xl. dies i pāe ⁊ aq̄. ex.
de sp̄o duoꝝ accepisti. ¶ Itē q cātat missā ⁊ ñ comunicat. j. an. pe. ⁊ iterū cess
a celebr̄oe misse. de. co. di. ij. relatū. ¶ Itē q uult ciere mod̄m p̄nie i ponētē
q̄rat. ex. de homicidio sic dignū ⁊ c. itfecisti ⁊ c. sꝫ p fodiēs ⁊ c. Sacerdos
¶ Itē sacerdos ño depōit̄ si defēdēdo latrone i(n)terfecit. ex. e. q sine hodio duob
tñ añis peniteat. ¶ Itē sacerdos q mortuū clicū iuoluit i palla altaris. x.
an. pe. ⁊ vj. meses. diachonis. iij. ⁊ dimidiū. d. ꝯ. di. j. nemo p ignorantiā.
¶ Itē q choit ꝯ duab⁹ ꝯmatrib⁹ ul' sororib⁹ sic una. sit uxor siue ñ. viij. an
pe. licꝫ plꝰ debuissꝫ. xxx. q. iiij. sꝫ pat. ¶ Itē sacilego iponit̄r s. vij. añi i du
ob⁹ ñ debꝫ itrare eccāi ⁊ usqꝫ ad q̄rtū ñ offerret ⁊ i oīb⁹ tīb⁹ dieb⁹ a uino ⁊ a
cnib⁹ ieiunet. xij. q. ij. d iuro ⁊ alia q i eode. cā repiunt̄r. ¶ Itē parēts q
frāgt sp̄osalia filioꝝ. iij. an. remouētr a cāde ⁊ filij si sit i culpa ⁊ si ꝯsē
cuit ⁊ postea discesserit. xxx. v. q. iij. sꝫ parētes. ¶ Itē q accip̄ i matrimoniū
q̄ polluit p adultiū. v. pe. xxxj. q. i. si q uidua. ¶ Itē sꝫ p̄sbr̄ i cauit̄ discipli
ne i caute peutit disciplin ⁊ uite mouit̄r p̄sbr̄ depōit ex de omicidio
p̄sbr̄m. xx. q. i. sꝫ q̄s uat̄. qr modāte debuit corrige. xxiij. q. iiij. q̄ p̄
cāt ñ p̄eat leg ācte. ¶ Itē q legat̄m. latrone i(n)t̄fic̄ depōit̄ ex. e. suscipim.
¶ Itē q cognoscit uxorē cā p̄candi plē. l'. redd̄i debit̄m ño p̄eat. xxxij.
q. iiij. vij. c. ppā ⁊ iij. di. nexui. q. v. si dicat. ¶ Itē q pōt ꝯfitēri sacerdoti
⁊ ꝯfitēt socio erit dign⁹ uenia ex desidio sacerdotis de. pe. di. iij. q uult ⁊ di.
j. quie p̄nitet. ¶ Itē falsa dr̄ p̄nia q ño dat̄r s̄m canōes. sic a canōe difini
ta tñ ex cā tēpat̄r de. pe. di. v. falsas ⁊ c. f(rat)res. ¶ Itē cū p̄nia ñ ē difi
nita:

relinquitur arbitrio sacerdotis discreti. xxvi. q. vii. tempora et de pe. di. i. mensuram :-
¶ Jtem cum bigamo sacerdote nulla est dispensacio. xx. c. nup. xxv. iii. di. presbiter
¶ Sy mulier cum eo hodie qui contrahit in sacris est corrupta extra de bigamis. c. ult.
¶ Jtem si post sacerdotium primo contrahit .i. cum virgine acta penitencia dispensatur cum tali
ab episcopo extra de cle. c. iii. sane. ¶ Jtem si penitet de omnibus peccatis et remanet in uno
mortali danda est ei penitencia licet non sit vera de pe. di. iii. §. ult. extra e. quod quidam
¶ Jtem mortui peccatum perfecte in vivunt. de pe. di. v. considerat. et de pe. di. prima quin
penitet. ¶ Reus quibus auxilius vel quod cur quoniam quando habet sit fugienda cum ad victo
sceleris. viii. no. resipiscens contra qualecumque scelus vel quis est. quoniam quando habet sit fugienda
cunctis medicamina danda. ¶ Jtem quod de calore iracundie non est vicium. vel
non est mortale. de pe. di. i. divortium. ¶ Jtem quod contrahit et qui consilium dat et qui
odit et qui interficit similiter sunt quia utrique homicidium est. licet non equale de pe. di. i.
homicidiorum tria sunt. et c. periculose. ¶ Jtem si post confessionem et non confitetur non salvatur de pe.
di. i. agite penitenciam licet imposito confitendi dimittatur peccatum. c. dicet confiteber
de pe. di. i. ¶ Jtem quod peccat et statim penitet. fiat in conspectu dei. de pe. di. i. et
venit quia non est non perdidit. quod si post penitenciam resurgit de pe. di. iii. sepcies ¶ Jtem
quod in tempore hyemis penitenciam et eucharistie committit legitima danda est ei et recte bab
tismus. xxvi. q. vi. qui et c. cognovimus et de pe. di. i. multiplex hereticus ex
ceptus. ¶ Jtem quod cum hostis non ultra penitet cum diabolo sigelabitur. de pe. i. c. expres
¶ Jtem sacerdos in gis dz. declinare in medium quam in celibitate. xxvi. q. vii.
alligat. de pe. di. i. non licet et l. di. ponderet et c. domino sed. ¶ Jtem quod negat penitenciam
reus est animarum. xxvi. q. vi. sacerdos. ¶ Jtem nimo potest agere penitenciam non sperauit
de venia de pe. di. i. nemo. ¶ Jtem cum non est heretico confitendus non potest tempore mortis
de pe. di. i. contra licet. xxiii. q. i. cap. q. i. super veniente. ¶ Jtem quod tormentis
inclinatur non perdit meritum de pe. di. i. potest fieri ¶ Jtem nulli est tamen salubris. si est re
cordacio peccatorum ad dolorem de pe. di. i. sed quod arbitratur de pe. di. iii. ued

¶ It ois etas ad malu pna e ro facit ueit q fuet i nocecia q q dig
ne agat pniaz. d pe. di. i. sz q arbitrat. xij. q. i. ois. xx. d uita z ho. clia
am. xx. q. ij. pcluuis. ¶ It q uib' seare n pot pcis supat. d pe. di. i. i
portuna. ¶ It q pat i spu sco q i pat pseuat usq ad morte i clusi
ue d. pe. di. i. e pat ad morte. z d pe. di. ij. c. it hyre. ¶ It si tb' pus
aud. ds. sz. l. cogitacoe oscu n at sp q sy i peites cecad z ope ds
ei n parcit. d pe. di. i. sup tb. xiij. di. diacony i fine. xxiiij. q. ij. legat.
¶ It sca tabula p naufragiu e pnia d. pe. di. i. sca ¶ It sic i medicamis
una ponat hba ita i pniteciis helemsin. d. di. i. medicamentu :-
¶ It ta sz gra pcor originale. h remictit i baptismo actuale. zh
i peitecia delet p ubm. l. p peitecia. e ubm hra n posit. l. sua baptiza
t fuerit uealie. z h i orde remitit lz ei paua tn uica da sz. q uitalit
gndia z c. d pe. di. iij. e ts sz. ¶ It pcadi missa n redeuit. xiij. q. iiij. sy
illic. d pe. d. iiij. q recedit. ¶ It sat sy lat. oft. ul ult oft sepelit
i camitio z orat pro z dat ei corp. x. xiij. q. ult. c. ult. ¶ It captiui n
iucit u mlierib ofiteat s. otriu i ucit ee. d pe. noua. xxxiiij. q. v.
mlie. xxiij. di. mlier cao tn q posit ofici i picl'o mortis. ar. xxx.
q. iij. sz qb' ibi di qapt baptizare. ¶ It peitetib n tmose osidacia
e mesura tpous q dolouis. d pe. di. i. mesure. ¶ It q dicit blasfe
mia i dm z i scos. vij. i pae z aq. sexta f. z puniat. i v. s. i elemosinis
ad min' ex de maledictis. c ult. ¶ It sy p ignoracia pcet tn pnia i
ponenda e. xxxiiij. q. i. i lect. ¶ It q cdid debit ex act' met. xxviij
q. v. sy dicat. ¶ It sy no redd debit si conuie pat i putat illi. s. i par
te. xxvij. q. ij. si tu abstines. ¶ It si p te n stat quaccedas ad uxora
ta peasti qsi ad ult d pla. di. v. si ppiea z c. si cui. ¶ It ois uci'
mot' ad noscem. fri omicidiu e. tn largo m. ¶ It sic corp' no

pot iuuic sit aïa. i aïa sic cō. d pe. di. v. sustit. ss. hinc usu z sian q glsq.

¶ Si sacerdos q reuelat aliena pctā dz depōi. d pe. di. vi. sr sacerdos ext d. pe.
ōis. z ii. q. vii sacerdos. ¶ Si ofessio sit ū oez omissa pctā ū otepnat
ad remissionez pctor. d pe. di. i. ōis. ¶ Si duob modis uni magr pcat.
q alli. xi. q. iii. pcipue gra gualdiadā p excellentiā digtatis. ii. q. vii.
pcipue aūt ppt pcti magtudie disticide. xl. hec xan d. pe. di. ii. h ye
cū i pncipio. ¶ Si qd fac bōm fac pcaz d. pe. di. i. multiplex. ¶ Si q ult
osti pctā i hac uita ofitebi i futō qn angli z aīe ste z pcatores z dia
boli audiet eū z tūc dapnabi na lyse uiuet sep pcart d pe. di. i. nu
tit. d pe. di. vii. id ēco. ¶ Si pfcta penitētia cogit pcatore oīa subfer
re libēt i cordis otritōe i oris ofessiōe i opez tota huītas h faci
ut fructifera pniaz d. pe. di. i. pfcta. ¶ Si q opl'co l. odiciōalit
piurat sy ē liber. xl. dieb z vii. seqntib anis pniteat sy b bu. iii. aīs
xxii. q. v. opli'a. ¶ Si q tn piurat i maib epi ul' i ecclā sacta. iii an
pe. i otrañ sacta. i. an. sy ignorat z choact. iii. an. xxii. q. v. q p ce
¶ Si q sciēt falsū iurat ul' aliū iurare opellit. vii. an. pe. q. v. sy
qs onuict. ¶ R alit celebt q sua metpol. vii. me. pe. apd eū. l.
apd metpolitanū si ex oteptu h fac. xii. di. c plt. ¶ Si nll'o dz dim
ctē ppū sacerdote z alys ofiti n ppt ignorātiā pp sacerdotis. d pe. di. vi.
placuit ext. c. oīs. ¶ Si eps q ordinat i luctu cliez āno suspēdit
lxxiii. c. ii. ¶ Si ebrietas cāsualit ueiale pcm ē uoluit aria mortale
xxv. di. c. alias. ¶ Si eps. q dissimulat correctōez s uedictōe mi
nistror dz. pcite. ii. qu mesib. sacerdos. iiii. schon z alii. bm arbtriū
iudicis. v. q. i. qcqd i uisibil. ¶ Si pcat ueneria sterilitatis. q q m
homicida ē. ext d homicida si qs ca. ¶ Si falso testis sy p ūba di
cit falsū. v. an. pe. ext de. fals. c. dudum. ¶ Si q uiuz i absti labio.

sortilegii

¶ It sortileg. xl. dieb. pe. ex. de sortile. c. requisisti. ¶ It q uidz in
astrolabio. peniteat. ij. anos ex. de sor. ex tuar. ¶ It si cadit stilla
sanguis i tra radat lec. et ardeat sacerdos peniteat. xl. dieb. ¶ Si u at ca
dit i sup altare et trasit usq ad unu pannu. ij. usq ad secud. iiij. dieb
peniteat. ¶ Si u ad. iij transierit. ix. ¶ Ead iiij. xx. pe. de conse. di. ij. sup neglige
cia. ¶ It q uomit heucaristia p ebrietate. sic laic. xl. ¶ Si u eps. cc. pe.
de ose. di. ij. sic p ebrietate ¶ In firmus at. vij. dieb. ¶ It q sacerdote it
ficit. xij. an. pe. ex de pe. uulgari. c. ij. ¶ It q domu ul area icedit
. iij. pe. ex. de peis. c. ij. ¶ It q dnm ul uxore sua icefecit agat piam
ut nuq eqtet. l uechiclo ueat. ¶ Cu acipiat ux ut ad. x. an. n come
dat carnes n bibat uinu et mlta alia q iueniut i h. c. xxxiij. q. ij.
ad monie. et. c. qcuq. ¶ It q matre sua ifec. x. an. pe. depositis
armis. xxxiij. q. ij. latrone. ¶ It de qcuq pecco mortali. vij. an. pe.
. xxxiij. q. ij. h ipm et ss. qqz min. n. l plus iueniat acconce. ut c. ss. pa
legato. ¶ It q cognouit uxore ea i otinetie ueialit pecat. de. xij. di. iiij
. xxxiij. q. iiij. uir. xxxij. q. ij. qcqd. ¶ It q ea satanda libidini mortal.
pecat n i choytu. s i uoluntate. lic min puniat. xxxij. q. ij. qcqd et c. q.
iiij. et c. origo. xxxiij. q. iiij. uir. ¶ It q comunicat hertico iscius. l. p neglige
cia. i. anu. pe. ¶ q sciet. v. an. ¶ et si p muetur catate pp ei reuerecia anu. pe.
¶ Re at ad subucoe fidi. x. an. pe. xxiiij. q. i. ¶ Re fuit heretic. xij. an. pe. xx
iiij. q. i. si q dedit. ¶ Q igorat. ocubuit o duab sororib. l c matre et.
filia. l anupta et nepte. vij. an. pe. xxxiij. q. ij. ss. h qqz. ¶ It q ppu fi
liu oppmit. iij. an. pe. uno i pane et aq. et h de baptizatis ex de homici
diis. c. i. l. de hijs q filios oppsserit. ¶ It patron. q res ecce dilapidat. an
excomunicat. xvj. q. vij. fillijs. ¶ It q lustt domu sua c magicis et i cata
torib. v. an. pe. xxvj. q. v. q diuinatores. et c. n liceat. ¶ It sic m comedat
corp. x. xl dieb. pe. sacerdos. sic pdidit. xxx. di. pe. de cose. di. ij. q bn :-
¶ It de puo. vij. p an. sic de adulterio et homicidio. xxij. pcaueedu. ¶ It q
iurat. c primo suo ad pace n reddire. i. an. pe. et ad pace redeat. xxij. q.
. iiij. q sacmeto. ¶ It de siplici fornicacoe. vij. amudat lic n ita aspa
xxij. q. i. pcaueedu. ¶ It q bis pignorata baptizat n pe [illegible] cat
s n pmouet de co. di. iiij. q bis n sit excelles. ¶ It q sciet [illegible] re
baptizat p inuidicia. iij. an. pe. de cosecr. di. iiij. q. bis. ¶ It q cofic

mat bis [illegible] baptizat fit d tcio cite d cse di. v. dignu. ¶ Jt q i cedia dat an cet ult mare ul i yspaniam z q reuelauit anu suspedit. xxiij. q. viij pessima ¶ hodie post excoicacoem . epi no posut absolui n a solo pp. ex d snia excomunicacois tua. ¶ Jt fornicacio siplex e cabsoluta. ¶ Jt test e cosangnea ¶ sodomita g. natam. ¶ Strupu cugie z puo rapt u de nuptijs u actu e. xxxvi. q. i. §. i. z c. e g. z c. rapt. ¶ Jt sacdos cocubinari cabsoluta e notat siplici fornicacone ex d bigam. qz eca :-

Explicit liber . ij . u z i qb locis sit pnia a canone diffinita z q ius cu iuenit a canone diffinita. Liber tcius de origine pcti :-

Incip liber tcius d cosultacois peiteciie z pmo qd genea pctor. ¶ Scdo d origie pcti. ¶ Tercio utru pcta redeat ul n. ¶ Qrto qb modis dica e pcare i spm scm. ¶ Qnto d cosultacois q aggrauat pctm. ¶ Sexto qlr debeat fieri cofessio. De origine pctor z q sint :-

Sciedu q pctm e tplex. ¶ Originale e qd trximo ab adam q u sal uat p baptismu saluari no possim ut d cse. di. iiij. placuit ¶ di adultis necessaria e cotcio cordis u de pe. di. i. tres actores pnie. ¶ Venalia e q cotidie comittim sic q ista uita n ducit . pp corrupcoem pcti origin lis ut pbat ¶ Gg. xxv. di. qlis hic qsq egdit. ¶ Et istud pctm. ueiale. iij. habt gdus. s. lmg frenu z stiplam. p ling maiora ueialia i telligut . z ista debet cofi. si possit fieri d qb di. vicasti gndia. uide ne obruaris harena qz no refert it nauis uno fluctu pcicitet l p aq q paulati i setina z i plet naue z sb mergit ea ut pb. scs aug de. pe. di. i. c tres st actores pnie. ¶ Terciu at ucat pctm ueiale mini q. cofi. dz. si possit fieri saltem i genali. ut pba d pe. di. iij. d cotidiais breuib q pctis mini mu e i sola cogitacoe. z si n ueit ad cosesu u pba d pe. di. ij. tb q mu da tur p sola asptone. z pb d cse. di. iiij. aq pgat ¶ z pcta ueialia p oracoem do minica ut d. pe. di. iij. de cotidiais. ¶ mu dat. ect p tutoem pctorus ut de pnie. di. i. tres st actores pnie z illd pb d pe. di. ij. si ei i qd ¶ pgat p pecu nia z elemosia ut pb. d pe. di. i. medicina. ¶ St at. xviij genea ueiali u pctor ut p. scs aug. xxv. di. §. nuc at ulsu. itell isti st multo mdi ti di pctm ueiale q pbat sci pres i sciptis suis n tn simpl cit ueialia st di g tali m ueiale pctm q. q cofessio d pe. di. i. ppes q lege ueti no puiebat k cimonijs puieb. d pe. di. c. i. q ht cen

ueiie ad nexā .l. ignorācia . negligēcia vn̄ applis . ignorās fecī . ī ucīa
niuȷ . d' pe . di . iiȷ . ff . finis dū tn̄ ignorācia n̄ sit supīn . xvȷ . di . q' dicitis
.i . q . iiȷ . ff . C Jt pctm̄ achor . xȷ . q . iȷ . excellētissim⁹ . tn̄ g' sacdos ɔsidā
pdctos ms . ī pōe pniaz sm arbitū t' adn̄o do datū :- De pcō actuali .

Jtem pctm̄ actuale q' ɔmittit' exuolūtate ppa q' uiris :-
d' q̊ tēntauim⁹ ī tētare ītēdim⁹ ī h' opl'o q' possim⁹ uictare s' uolum⁹ .
C Nam diabol⁹ nll'm possidet ū p'mo se ei uēdidit . exe pctorz ut
pbā ī cāde . xv . q . i . ē q' cuiq' ī fine :- De origine pcti ex q̄ radi
ce . pcedit :-

Explicit d' gnie pctorz . C Incip' de orȷ
gine pctȷ . C Origo pcti diabol⁹ ē . q̊ plus ū arbitū p'mo cecidit . pbāt
de . pe . di . ȷ . iiȷ . c . ggoriȷ . q' ī cap' pcipiū ȷ uidet hōȷ q̊ ī sua falacia decip
ut pbā . . xvȷ . q . ȷ . vilis C Origo tn̄ pctȷ q̄ ad hōēz ē ī subgestiōe demois
ī ī delectacōe carnis ī ī ɔsēsu spc ut pbā . di . i . ff . aliȷ . eō . c . pctm̄ ē C Jt
trie differēcie sc' ī pcō ī ɔsēsu malū ī fcō pei⁹ . ī ɔsuetudie pessimū .
vȷ . di . c . testamētū infi . C Triplex pnīa cordis . ɔtrio bon̄ . oris ɔfessio
melior ē p'ma . opis satisfacō optima . de pe . di . iȷ . pfcā . d' pe . di . vȷ . q̊
ult' . d' pe . di . vȷ . ff . i . C Trib⁹ mis pcam⁹ ignorācia . ī fragilit' . Jnfirmi
tate ī regiū' . C Studio ī triāc ɔuiisīe . d' pe . di . vȷ . ff . i . d' pe . di . ȷ . līc . cō
mis ī c . sciēdū Explic' de origīe pctȷ :- Rutrū ut' pctā
redeāt aut nō :-

Ad h' ut meli⁹ uidas q̄lē pnīaz de
beas ī ponē . C P'mo ē t' ɔsidād'm ut' pctā redeāt ul' n̄ . C Scdā ei
tenēt q' pctā redeāt sy post pnīa h' relaps⁹ . fuit ī idē pctū ul' ɔsimile
q' ītēdūt pbare mltis auctoritatib' scīorz . C Prīa p'ma ē illa dd' . Jn
memoria redeat iniqtas prm . C Scdā ē illa euāgliȷ . hue neuq' . ōē
debitū dimisi t' qm̄ rogasti me . C Tercia ē illa sy uidas tenēt ad op
cōez ī familia deȷ . nllo m̄ pctā sua ul' parētū rediret s' q' n̄ tenu
it rediert pctā sc' eī . C Qrta ē illa raba sup euaglm̄ ū dicit' tradid'
eū tortorib⁹ . q̊ ad usq' redet unuisū dbitū . und' expōit' ibȷ sic . q'
solū pctā . q̄ pōt bōm h' egit reputabūt' eī . ad penā . Sum ēēt pctā
originalia q̄ p bōm dimissa sc' . C Qnta ē illa ggoriȷ . q̄ dī q' sy n̄ dȷ
mictim⁹ ex corde q' ī nb' delīqt' illd' ēēt exiget' . anb' q' p pīam dimi
ssū ēē gaudebam⁹ . C Sexta ē illa augtinȷ dicētis sin̄ dimisbis re
uocabo te ī q̄cūq' dimisrā replicabo t' ī ritum q̄dā pī ait q̄ diuinȷ .

beneficii oblitus servus iniquus videlicet conservum suum iniurians non solum debitis veniam non meruit sed pec-
cata que iam sibi dimissa fuerant adiudicata ei replicabuntur. ¶ Septima est illa lit-
tera super Lucam: revertar in domum meam unde exivi. ¶ Dixit glossa Beda quod timendus est
iste versiculus et non exponendus ne culpam quam in nobis extinctam credebamus per incuriam nos opprim-
at. Hec et alia multa similia dicunt auctores huius sententie pro se et omnia ista habes de
pe. di. iiii a principio usque ad § hiis ita. ¶ Alii dicunt quod peccata in quatuor casibus
tantum redeunt scilicet in odio, in apostasia et in negligentia confitendi et si eum piget penituisse.
Unde versus: Fratrem odit vel apostata fit spernitque fateri penituisse piget pristina culpa red-
dit et inducunt pro se de pe. di. iiii. c. ¶ Sunt autem si iustus ubi dicit quod in peccatore malo
et nullam debet esse fiducia bonorum preteritorum et inducunt pro se auctoritatem Aggei prophete qui dicit
de pertusso sacculo quod aliunde mittitur aliunde exit quod merentes in discrete bonum
quod acquirunt ex malo opere perdunt et facta sunt eis posteriora peiora prioribus. Unde dicit
beatus Petrus melius est viam domini non cognoscere quam post cognitam retroire. Hoc habes
de pe. di. iiii. de pertusso et c. refugientes. ¶ Sed nos qui sententiam hanc refuta-
mus ut potius veritati contrariam et canonibus inimicam exponimus illas auctoritates de ingratitu-
dine nimia et dicimus quod quanto magis dei benignitatem fuit abusus tanto dei iusto
iudicio arctius punietur et protestamur [illegible] est sanissimo. pro. ¶ Gelasio quod peccata nunquam rede-
unt. Nam dicit ipse quod divina clementia peccata in oblivione semel dimissa iterum in ul-
tionem redire non patitur. probatur xxiiii. q. iiii. [illegible] quod recedit. ¶ Sed illud vide secus pro se
probat. de pe. di. iiii. c. quod recedit. ubi dicit quod nunquam revertitur iterum quod remissum est:-
¶ Quod autem apud te in dubium venire non possit. probo te diversis auctoritati-
bus primo quod sunt dulcedine investigavis vitibus semel dimissa non redeunt. c. de in-
fantibus. exponitis unusquisque vel § vii. de pe. di. iiii. quod est quod dicit de pe. di. iiii. quod re-
cedit. de pe. di. iiii. et quando. § ex hoc de pe. di. i. miror. § alii. de pe. di. iiii. § ita
quod et c. non est de pe. di. iiii. divina clementia de pe. di. i. tres sunt actiones aut. xx-
iiii. q. iiii. hoc illic. ¶ Sed alia iura non essent sufficit istud c. solum. hec autem vera
sententia et catholica est et tenenda est non cum multa reminiscuntur sicut boni non ita contra
[illegible] de cons. di. iiii. quoniam. § de huius exponitis [illegible] de pe. di. iiii. c. ullus autem et
c. pium est credere et c. obligatio levius extincta. non reminiscitur non peccata semel
dimissa. Item non de salute quam vesul. xlvi. c. iii. de pe. di. iiii. pium est credere. c. hoc
ad usus. l. i. ex de sententia excommunicationis canonis de pe. di. v. considerent ullus pium est contra
de sententia excommunicationis de certo:-

Rubrica: Quid sit dicatur peccare in spiritum sanctum:-

Quid est peccare in spiritum sanctum scilicet committere peccatum mortale quod quis patrem offendit et

filiū ꝛ spm̄ . s. offēd. d ꝯse. di. iiij. c. ult [illegible] qr ipē ē. amor ꝛ begnitas
ē. vn̄ apls. q n̄ dilig manet ī morte . d. ꝯ. di. iiij. qmodo. ꝛ c. qris ame :-
Obstinato mētis. s. sēp̄ ee ī peītētes ꝛ sic finire d. pe. di. ii. h ē blasfemia
de. pe. di. i. pcīm ad mortē despato sic chaym q ait malor ē iniqtas mā qr
ut ueniā mear d. pe. di. i. §. qpat ūsu chaym qqz p̄sumpto . ē qs sēp̄ pcat
ꝛ cōit euadē ī punit d. pe. di. vij. §. h at pp. qd origenes dāpnat ē qi isē
ūsū. ꝯfidit nich cor q fecisti. xvj. di. scīa q pecat usqz ad mortē ꝛ cōit
se ī ultio peītēte. vn̄ apls maledicto hō q pcat ī spe de pe. di. vij. c. i.
blasfamare scm̄ spm̄ d. ꝯ. di. iiij. hij uo q semiat discordiā it fr̄s. vn̄
Salomo. vj. sē q odit dn̄s ꝛ c. xlvj. di. sidicianarios :-

Hec dz. ꝯsiderare petor ī ꝯfessiōe faciēda do. | De circūstāciis que
lor qr pcauit dyu etas sapiēcia ꝯsidato | aggīuāt pcīa :-
nd pcāciū pgato lacimar dolor amisse uirtutis. dolor n̄ opat bonū. dolor
qr tā buj uita n̄ detestauit bn̄. ¶ Bꝰ offēd ī unū ē r̄s oīū ꝛcꝰ. ¶ Dolor
qr dm̄ n̄ timuit ē fuit plenꝰ scīa ille culpabilior q di acceptor. ¶ ad
am plꝰ pcāu qr oi bō ꝯhabūdāu. ¶ Bis ūtꝰ patit detinētū abi iud
amor pecuūe minorat castitatē. oīs ūt ī qcqz clim ēmia deffleda ē.
h oīa pbāt aūte. aug. d pe. di. v. ꝯsidēt ꝛ acte alexādri cē d. pe. ꝛ ie
us sic dignū ꝛ aūte gg̃orij. xxv. di. qł hic d. pe. di. p fallsales ī nōe scōi :-

Si ei idicat q frem pcīā n̄ habēcti ase nō. | . Hl st asacdote ī cōfi
elōgat dolor. d mal exēplis datis. peimis. | tēde ꝯsidanda :-
de letacia qr bōis n̄ ītullit. dolor d ēsticia bōis illata. ¶ Dolor mīor
d di offētiōe. Nemo pot duobꝰ dn̄is fuire. s. ꝯijs amor pseuātie miꝰ
pcā ē amisso oīū bonor cū piū ē p grāz di pcīta mala destituta ꝛ boā
remunāta qr allid ī uia ꝛ allid ī ī uio. ve peītēts ītret ordiez aut
muter alit uitā miliciā mcatāa ad ministracōes seclares n̄ sē sic p
cato peītēts k tot ponat ī iudicio sacdotis. fac p salute aīe qcqd facēs
p tporali uita cuꝰ gaudio ētus esto de ueniā abstineat aliatis q ult
pcauit ad cor respicit deꝰ. n̄ ad manꝰ ciu. ¶ Iudicio cordis refrenāda
ē helemosiā tributis. n̄ ē diuidēda. ꝯfessio diuisis sacdotibꝰ n̄ ē ꝯmuiē
cādū. ē lesa ꝯsciā dolor de heucaristie amissiōe corruptꝰ ꝛ corrupta ti
meat. iti corrupi. ex. dine filie iacob ꝛ hoc hs de pe. di. v. iij. c. de
peītētibꝰ vn̄ ūso. ¶ Etas formal locꝰ ordo sapia tps ¶ Bꝰ mora qs ue.

mod' teptacio qrta notat'. h' sc q̄ penit' dz osidare i sua ofessiōe. ¶ S
acdos aūt dz habē respectū ad lacmas ofitētis. ɀ ad gemit' ɀ ad cōcultacōnas
q̄ cōe sūt ɀ dz ei dicē filli mi osidera q̄ ca sit cōcultacōe q̄ detinet hoiē i
pcō. s. osuetudo mala q̄ fit alta nata. ut i. xxiij. q. vj. uides ut opinor
ɀ cāc. §. ult. nā p pua osuetudines n̄ pot h' resistē uicijs de facili q̄
ē qi dat' i repbū sesū ut testā aug. xxiij. q. iiij. nabucodonosor. ɀ
§. de turis. ¶ It ē allia cā q̄ h' q̄ n̄ ofitet' pcm̄ de facili cad' i aliud
pcm̄ ut dic̄ scs gg. pcm̄ q̄ p pēiam n̄ pgat' suo pōdē trhit ad aliud pec
tm ut pbā i canōe. l. di absit ɀ i. c. q̄ pposita. ¶ Est ēē ṭalia cā q̄
n̄ p mittit i tm̄ uē penitē. s. anxietas morbi ut pbā d' pe. di. vij. c
nll's ɀ ¶ Est ēē alia cā q̄ i pcō' peitētē. s. pudor ofitēdi ut pb' d' pe.
di. iij. it' h' ptcū ɀ de peia. di. j. lacme lauāt delictū. ɀ ē ē talia cā
q̄ retinet pōre ne ofiteat'. s. fuga pene ut pbā i pacto cāc. d' pe.
di. iij. it' h' ptcū cū ista n̄ i pedit' cū q̄ ht' spm̄ di i se ut pb' d' pei
di. iij. pfcta ū dr̄ q̄ p fcta peia cogit pōre oia libēt' sufferere
ū l. ¶ Cōsuetudo mali facilus q̄ ruyna spēs mors anxietas mor
bi pudor uetan̄. fatēdi. ¶ Ex q̄ uē lux peitet ɀ fuga pene h' pōr
attēdat q̄ te oūtē tardas debs tu sacdos ofortare peitētē ne des
pet ut d'. pe. di. v. osidēt ēē ṭsi ofiteat' tarde q̄ dās ē potēs suno
q̄ memēto hoīnem ūtē ɀ saluare i peia q̄m dapnare potat ex
iticia. xxiij. q. iiij. nabucodanosor. ¶ Nam pdidisti lat' ūtū ofe
siois si eū ultima ora n̄ meruisti. ut p. xxvj. q. vj. cognouim' ɀ i. c
sy psbi ɀ d'. pe. di. vij. c nll's ɀ de pe. di. v. cā portuna ū dr̄ q̄ p ē i pa
radiso d' cē latrē tulit ɀ ne q̄s aliqm serā puta fecit homicidy
penā mīū lic dicat cano q̄ n̄o fuisti marte b' ofessor ut pbā
de ose. di. iiij. baptismi uicē ūm ū l. Spē tbuit nb' ofesso sera
latnis. Nec ul' i estimis diffidat q̄lq̄z fidel' pen̄ cris cordis q̄ dolo. ofe
sso ihū. latnē mortis ētnē soluit ab esu. Ido tm̄ ē ūa ta ofesso sy
bn ūa. ¶ Hec sc circūstatie q̄s sacdos dz osidare i ofitēte ɀ ofi
tēs dz osiderare i se. Seq̄tur q̄lr dz fieri ofessio.

D Ebet aūt fieri ofessio scdm auctē pim scdr tractatū de nouo
ɀ ueti testamēto. ¶ Simplex ut se acuset ɀ n̄ aliū. Tn
ullo n̄ declinet cor meū i u. ma. ad. ex. ex. i p. vj. q. iiij. excellē

tissimus. ¶ Humilis unde publicanus non audebat oculos ad celum levare sed
p. p. fu. di. deus esto propicius mihi peccatori. xv. v. esto. et xxvj. q. iij. c. humilita
tis. ¶ Pura .s. peccata in confessione sine ypocrisi. unde salomon a timore tuo domine
concepimus et parturimus. s. s. de. i. de bijs. ¶ Et fidelis sub spe venie non ut iu
das qui ait peccavi tradens sanguinem iustum et postea abijt et la. se. s. de pe.
di. v. c. i. ¶ Vera nil admiscens falsitatis nil mendacij. nil fictum
xxvj. q. vij. c. humilitatis. ff. frequens unde. Gregorius quanto sepius confiteris sub spe
venie tanto facilius consequeris veniam culpe. de pe. di. que penitet. ¶ Et su
da unde Jeremias non est qui agat penitentiam super peccata sua et dicat quid fecit de pe
di. iij. item hic preceptum. ¶ Discreta augustinus sacerdote querere quod sciat ligare et
solvere de pe. di. vj. c. ult. ¶ Et voluntaria non ut confessio achar sed ut
confessio latronis in cruce. de pe. di. vij. c. ult. ¶ Verecundia / Gregorius / verecun
dia maxima pars est satisfactionis de pe. di. i. que penitet. ¶ Integra au
gustinus caveas ne verecundia dividat confessio de pe. di. v. c. i. ¶ Secreta lo. secreta
clostro non dico tibi ut prodas te in publicum de pe. di. j. non tibi. ¶ Lacrimabi
lis unde illud rugiebam a gemitu. c. iij. de pe. di. iij. ille rex. ¶ Accele
rata unde / Ecclesiasticus non tardes converti ad dominum. augustinus nullus expectet quousque
peccare non possit. de pe. di. vij. nullus et c. si quis. Fortis ut madaglena vicit
pudorem. ¶ Jeronimus timor domini omnem solvit timorem de pe. di. i. iudicis
¶ Accusans unde in parabolis. Iustus in principio accusator est sui. de pe. di.
i. quid vis. ¶ Hobediens augustinus fac omnia pro accipienda vita anime que faceres
pro vitanda corporis morte. de pe. di. v. c. i. ubi invenies hec omnia. unde versus
¶ Sit simplex humilis confessio pura fidelis atque frequens nuda discreta libens vere
cunda. Integra secreta lacrimabilis accelerata fortis et
accusans et sit parere parata. ¶ Hec pudor emendat confessio maior habunde
dat. ¶ Cautus instrueris suffragia plurima meruis. ¶ Hec tribuit vires
confessio ne recidives. ¶ Sacerdos invenies circumstantias adhuc. de
pe. di. v. c. i. et de pe. di. i. sed qui arbitrantur et c. unde beginum dicit
xxvj. q. vij. c. humilitatis causa mentiens si peccator non eras peccator effectus es
de pe. di. iij. testis est in de sancti ubi dicit quod si veneris in profundo malorum ad
huc potes exire. de pe. di. iij. ille rex. ubi dicit quod verus est qui potest reparare
post lapsum et de pe. di. j. quem penitet ubi dicit ponuntur circumstantie
confessionis quas probat preces mortuos quos dominus suscitavit unum in

secreta

domo p quę ↄfessio potest intelligi: aliud i porta ciuitatis p quod peccatum deductum i actum intellig. Tercium fetidum desepultum suscitauit p quem peccatum deductum i ↄsuetudine intellig. ꝛ pbatur de. pe. di. i. quis uis ꝰ di. qꝛ secreta dꝫ fieri ↄfessio sy peccatum secretum fuerit. sy aūt fuit publicum. publice dꝫ ↄfiteri. pbatur de. pe. di. i. i actione penite ꝛ. c. iudicet se ipsum hō ꝛ i eo casu tu siplex sacerdos n debes ei dare piam ꝫ epe loci ut pbatur. l. di. placuit. xxvi. q. vi. c. ult:-
¶ Que aūt sit pnia q a solo epo dꝫ. i poni dicemus i subsequentibus. ¶ Hec oia dꝫ ↄsiderare sacerdos ad mederi ↄfitenti sy uult illum lucrari ꝰ mo nendo eum ut sy uult saluari taliter ↄfiteatur:-. Explicit liber tercius:-

Incipit liber quartus qui quinque hēt articlos:-

Incipit liber quartus q. v. hēt articlos ¶ primus quod sacerdos qn peccator ei plane p mia ↄfitetur ita quod nō sufficeret uita eius ad piam acomodare difinitam sy ia fuit ↄfessio ut terminat iterum ↄfiteri. ¶ Secundus articlus ē qualiter sacerdos dꝫ ↄfortare penitentem ꝛ qualiter punire ipenitentem. ¶ Tercius articlus ē qualiter dꝫ corripere ꝛ punire penitentem. ¶ Quartus articlus ē ut mutuat sacerdos i audiendo ↄfessiones ul quod debeat facere p ↄfitentibus sibi. ¶ Quintus articlus ē ut aliquod muneris dꝫ. recipe sacerdos a penitente:-

Quod faciat sacerdos. qn sibi plana peccata ↄfitetur:-

Opus ē dispensacionē qn peccator totam penitenciam tenere n potest quod habetur g ad memoriam sacerdos de dispensacione plurimorum qꝛ ius ē illius q ei ↄfitetur sua peccata ¶ ꝫ primo querit ut penitencie sit arbitrarie ꝛ tunc dispensacio hēt locum. ¶ Et dicunt quidam quod sīt arbitrarie ut in eo qꝛ pbatur sic. xxvi. q. vi. tempore penitudinis. ꝛ illud idē dicit // Nicolaus pp. xxvi. q. vii. de hys penitentibus ꝛ illud idē pbat ↄsilium cartagin. xxvi. q. vii. penitentibus ꝛ illud id pb. Inno cencius. q. di. iii. de de penitentibus. ꝫ // Gg. magnus ↄ dicit d. pe. di. falsas. ꝛ Inno cencius. di. v. fratres ꝛ ↄsilium laudicen. xxvi. q. vii. hys q diuisorum ꝛ c. ll sacerdos ꝛ illud idē pbat. viii. synodus. xxvi. q. vi. pꝛ ilitate i hys. c dicit qꝛ scim canones dꝫ i poni penia aliter est falsa. ¶ Solucio d'h sic ē tenendo qꝛ p quali qꝫ mortali dꝫ. septennis i poni pia sy maior ul minor n iueniatur. acanone. xxiii. q. ii. h ipsum ꝛ. ff. sequentibus. ¶ Set tm dicimus qꝛ potest moderari a sacerdote ex causa. qꝛ apud deum plus ualet mortificacio uiciorum quam abstinencia ciborum ut d'. pe. di. i. mensure. ¶ Debꝫ g ↄsiderare qualitatem delicti ꝛ appo nere ↄfitentis qꝛ i etate qꝛ i paupertate ꝛ qꝛ i alys circumstanciis q sequuntur. xc qs

i uenies i c. aug' d' pe. di. v. c. i. z sedm h aguabit z alleuiab' penis
ofitetiu d' pe. di. i. i actie. z c. iudic. z c. mesure z de q. di. iij. peniteti
bus ex de homicidio sic dignu. ¶ Jte pe q aliqs fec. c. pctã mortalia
ul' mille qro qm fm canões i pvat ei pia e tñscedat uitã hois z
tollã statu mudi. ¶ Set dicat q sacdos de. oputare oes anos z di
ce uite tot ãnis debes penite h uita tua tatu excedi nõ pot. ido ita
se pñiam oi tpre uite tue q dicas cotidie. miserere mei ds ul' aliqd
tale z reduco t oem aliã peniã ad septe ul' min' ul' plires anos ita q
h teneas i corpore tuo. alias solue pecuña tua. lxxxvj. di. c. ult. d' pe.
di. i. medicia z ualeat oes remisiões pias q sedo t aqcuq3 fi. z te ua
lebat alie n n epi sui z archiepi z pp. ex. d' pe z remis. q ãt osului
sti. z sy primo mortu' fuerit absoluo te. xi. q. iij absit pot g psbr ra
cõe duce dispesare i penitetijs osidanda osidant. xv. q. iij. absit z
q. di. iij. de penitetib' z d' pe. di. i. mesure q gtu ad hec z ad pias z
ad osecratiõem cors. x. z ad predicatiez tenet locu. applos tenet g cla
ues regni celoz. xi. q. iij. absit. xxiij. q. iiij. h ee pñitu z c. alligat
at. z de pe. di. iij. it h ytcu z dn q nõ uilescat ãnes ecce d' pe.
di. i. §. sz q arbitrat z l. di. absit z c. q pposita u dz q nõ debes cla
uis ecce otepni :- Queri' ut' q semel ofessus e tenet' it' ofiti :-
Item querit' ut' ofessus semel itu debeat ofiti uidet' q nõ de pe. di.
i. §. ex hijs oib' h q. i. d' pe. di. i. q' peniteat. ¶ Solo sy ult' itu ofi.
bonu e ad maiore coronã sy ãt n ulter n tene pp cyrographus
solut' e. xxij. di. ij. c. i. obligato q se obligauat diablo frãdo. xv. q.
i. n e q. z d' pe. di. i. medicin z tota suma debiti uacuata d' pe. di.
vij. sy qs. ¶ Jte h tens q tm spet de ueia gtu sufficiura apeia. d'
pe. di. ij. Irrisor e zn penites. ¶ Jte nota q nllz debz recipe prechia
nu sic licetia cui' e prechian. ex. de. pe. z rem' ois z de pe. di. vj. pla
cuit. q alit n pot eu solue ul' ligare. z sy sec. fac decip se z illu n
soluit. xi. q. iij. sciatote. ¶ Jte i h ee ta osidanda. s. q penites ecce co
tãt' ali sacdos n pot eu mudare. d' pe. di. it h ytcu z q qrat sac
dote sciete ligare z solue d' pe. di. i. quie peniteat. ¶ Quod sacdos
sit bon' z sapies iqrere z erige z sec pitare bon' i parte z nlli
reuelare. d' pe. di. vij. c. l. z ij. z ex de pe. z rem' ois. vj. q. i.

sacd'os ut sapiēs. ¶ Itē nō i qb' sacd'os siplir n̄ pōt dare pniam .s. i ciuiē
notario qd tota occupat urbē. xxvi. q. vi. c. ult. l. di. placuit. ¶ Itē
i occultis pōt excepto homicidio ⁊ symonia i ordine ⁊ sacrilegio i q̄ ille i crimē
scientiam excōis. xvii. q. iiii. sy q̄s sua dente ex de extra. plac̄ accedētib'
ad nos n̄ i mortis articlō ex̄. de sepl'tis. c. ult. xvii. q. iiii. sy q̄s suadē
te. ¶ Itē n̄. q̄ infirmus n̄ ē pnia ipponēda s̄ tam̄ inotescēda dicēdo s. si
sanꝰ eēs tele pniā debēs habē ex tuis pctis. xxvi. q. vi. c. qui ut postea
i ēū ofitea dicēdo eq. ¶ Itē q̄rit̄ sy i piclō mortis possit sacd'os soluē ali
enū prochianū ē suus n̄ iuenit̄. ⁊ omissis disputacōib' dicas q̄ sic.
xxiii. q. vi. sy p̄sb̄r. de pe. di. iii. q̄cq̄ pb̄r qr eo tpr̄ sug p̄sb̄r ē qr q̄r
necēitas oīa sit cōia gīt eū utilit̄ ⁊ sic ūs i iuria officiū sacdotis ū
xxvi. q. vi. sy p̄sb̄r. ix. q. ii. ludunēn̄. v. ¶ Epitanꝰ q̄ gerebat uices. Io
. ēsostomi ē eēt i ex ilio ⁊ h̄ sustinā. cā biuitatis:-

.Bꝰ li sacd'os debz ofitē pnitētem:-

DEbet āt sacd'os ēca pnitēte sē donū ⁊ munꝰ sciē ut testāꝰ aug
eī ut sciat cognoscē qd debeat iudicare. ¶ Sit ḡ sacd'os di
ligēs iq̄sitor subtill' i uestigator subtill' i uestigator sapiēs ⁊ q̄si astute
i terroget a pctore q̄ si forsitā ignorat ul' ūacūdia duct' occultat q̄
clauis opiciois ē sīmo i terrogacōis ut pbāꝰ. xlui. di. sit rector ūsu cla
uis q̄ppe. ¶ Cognito itaq̄ ēmīe uarietates eiꝰ nō dubitet i uestiga
re siē sup diximꝰ. ¶ Bꝰ b' cognitus ad sit beniuolꝰ parat' erige pctore de
uicijs ad ūtutēs ⁊ sit parat' sec' bonꝰ portare hat dulcedīez i affectē pie
tatē i altiꝰ ēmīe nā ūi assligiꝰ it ḡtū amat sīta illd̄ appli. q̄s i firmā
pcādo ⁊ ego n̄ i firmor pacīedo ut. vii. q. i. §. s̄ te obfuādū adiuuet
ofitēte orādo ⁊ helās p eo faciēdo sēp adiuuet leniēdo ⁊ solādo ⁊ spē
pmitēdo ⁊ ē opꝰ fuit i cpādo. doleat loqndo istāt opādo. sit partici
laboris q uult ēē gaudij. ¶ Caueat ne pdat potestatē iudiciariā
eū i diliētē absoluēdo h' habēs. d̄ pe. di. vi. c. q̄. uult ofitē. ¶ Bꝰ li āt
dz fieri ōīo q̄ faciet pnitēts ple. ⁊ sacd'os ut i petretz sibi ueniā adiu
sca patrs i suis difinitionib' attestāt̄ tm̄ p cādes q̄ p auctēs noui ⁊ uetīs
testamētj. fiet ḡ ab utrq̄ ōīo fin h̄ mod'. s. fidel' ⁊ secura. ⁊ ūn lacō
bꝰ. postulet i fide nil hesitās. xxiii. q. i. §. ij. ¶ Humil' ⁊ ūn
ecclīastic. ōīo humiliātis se penetrat nubēs de. c. di. v.

ño mediocr̃r. ff. diſtĩ. ṽn illð q̃rit̃ ẽ petito ul' q̃ uideat̃ honeſt̃. ut
petat pie ⁊ pſeuẽt ⁊ pſe. xx. di. c. ult. ¶ Deuota ⁊ uacua sic oro
publicani. vñ. Gg. q̃ iðe uot̃ orata iudiciũ ↄ postulat. de. c. di. ij. q̃
corpꝯ. ¶ Assidua ⁊ copiosa. vñ ⁊ ecclesiastic⁹. n̄ ipediaris orare semp. Iōni
m⁹. n̄ desinit orare q̃ n̄ cessat bñ agere. xvij. di. c. ff. secta. vñ illð euangli
um. c̃ aũt oraueris itr̃ i cubiculũ tuũ ⁊ clauso ostio ora prẽm tuũ d. c.
di. i. c. ult. ⁊ plt⁹. ¶ Pura ⁊ lacrimosa. vñ pphã. Exaudi dñe uocẽ
meã miserere mi ⁊ ce. me. ⁊ pur⁹ ꝑmo publicũ formabit̃ adño. ⁊ pbã de
de pe. di. i. i porciũ mše. ¶ Ist accelãta vñ Gg. qð ualt̃ stpitꝯ oris ũ
mutũ ẽ cor ut de diuinis off. doleñs. ¶ Nam qð ẽ ũb ũ seqr̃ effcs d
co. l. ult. ¶ Ist feruida dz ẽẽ oro. vñ scẽs Io. maledictꝰ ho q op dei fac
negligeñt d. c. di. v. n̄ mediocr̃r ⁊ i c. ieiuniũ. vñ tam modicꝰ calor cari
tatis. di. i. tali' ẽ ds ⁊ c. ille rex. Qualiter penitentes debent viuere post penitentiam.

Debz ẽẽ sacerdos ↄfortare penitẽte ut post pñiam scẽ ⁊ honeste
uiuat ut aliũ n̄ ledat ⁊ ius suũ unicuiqz reddat. ff. de iusti
cia ⁊ iure. l. i. dicẽ ei decrẽs. Gg. q̃ sũmũ bonũ ẽ i reb⁹ iusticiã colere ⁊ uni
cuiqz ius suũ tribuere ⁊ n̄ sinẽ qð potestatis ẽ fi ẽ q. cau ẽ etodire. vij
q. ij. c. deuotissima. ¶ Debet ẽẽ penitẽte admonere q̃ uitet blasmi? ⁊ y
dolatrã ⁊ homicidiũ ⁊ adulteriũ ⁊ falsũ testimoniũ ⁊ ad h̃ ↄdat diẽ iudicii
⁊ resurrectionẽ futurã. xij. q. ij. placuit. ¶ Et q̃ soluat decimas ⁊ ob
laciões ⁊ primicias aliť saluari n̄ pot ut. xvi. q. i. decimimi? ⁊ ij. c.
decime tribute sũt ⁊ eadẽ ca. q. vij. quicũqz ⁊ c. maiores ⁊ c. decias ⁊ c.
de decimis. ¶ Et ut soluat legata l. testamẽta debita eccliis ⁊ aliis
piis locis alioqn̄ peccat mortalit̃ ul'. ad euacuacoẽz fidei ut pbã. xiij.
q. ij. q. oblaciões ⁊ c. clici. ¶ Et ut uiuit dicã q̃ uitet de pctm morta
le ⁊ q̃ sẽ n̄ ult n̄ faciat alius. ut. ij. q. vj. dcto ⁊ l. di. ponderet un⁹
q̃sqz. ij. q. i. primo semp oĩa diligẽt i q̃rite ⁊ siqs lapsꝰ fuit i aliq̃. pplexi
tate semp ↄfidat de dño eligẽdo min⁹ malũ ut p minorẽ ↄmissa tñ seat
ad uitã etnã ut pbat ↄsiliũ toletanũ. xiij. di. duo mala ⁊ bñ Gg.
p. illð id. xiij. di. ũ. i testiculoꝝ leuatã ⁊ semp faciat de bonũ q̃ potit
ut ds illustret cor ei⁹ de bono ad meli⁹ ut p. d pe. di. ij. c. q̃rẽdũ ẽ
⁊ c. penitẽa aialia ⁊ de pe. di. v. c. falsas ad finẽ. ¶ Et si h̃ fecis dũ
sanꝰ ẽ q̃ncũqz moreret̃ secur⁹. hic erit q̃ altari uolat ad prĩa

ut p̲bat s̄cs aug. i suo canōe. d̄ pe. di. v. ii. iii. c. q̄ egit uacīe pn̄iam ȝ i
.c. Sy q̄s posit ȝ i. c. agēs pn̄iaȝ explic:–

.VIII. Q̄lr sac̄dos dȝ corrige ȝ puni .re pc̄c̄tem:–

Sacerdos aūt dȝ cognoscere ultūi p̄co ris sui s̄m legē diuinā .i. scire uitā ȝ 9sciā p̄rochiaī suy. q̄r nllā ē excusatō pastoris. sy lup ouē comedat ȝ pastor nesciat. ut p̲bāc ēr de reglis iur̄ q̄ uis cāe. ¶ Debȝ eū amonie p̄mo q̄ desinat p̄ccare alr̄ excōicet eū ul̄ denūciet supiori. ut p. i 9silio toletano. xxxii. q. v. p̄ceptū. dȝ eū 9pelle ut ueiat ad pace ē ad ūllario ut p̲bā. xc. di. c. i. placuit. ȝ c. si q̄s 9tstat. ȝ illd̄ ic̄e. pb. xxy. q. iii. q̄ sac̄ricto. ¶ Ist 9pellat eū age pn̄iā de p̄iuo. ȝ d̄ adultio ȝ de allys c̄minib. ut p. .xxy. q. i. p̄dicād̄ ē. q̄r ūdc̄uq̄ claruerit c̄mina puiēda sc̄ ut p. s̄cs .p̲lp. xxiiy. q. iy. c. ecce ȝ ū decimā xi. q. iii. p̄cipue galdadre ȝ sy nō h̄o bedierit ei expellat eū ab ecc̄a ȝ ū ad mictatū de facilli ut p. xi. q. iii. q̄ iubēte. s̄ c̄ta hāc 9pl̄tiōem seq̄tr sac̄dos sniā beti Gḡ ȝ aug. s. q̄ p̄ uio arguet opportuie. s. acēdo monēdo corripiēdo. ȝ p̄ca i portuīe suspēdēdo. ȝ excōicādo ut p. xxiiy. q. iiy. forte .iii. xl. di. sit rector i fine ȝ. xxiiy. q. iiy. i. plane. si h̄ face ū potit p̄p m̄ltitudīe hoīnū ul̄ p̄p potēcia t̄n faciat q̄tū ē i se. s. admoneat eos ūb ȝ t̄reat i q̄tū potit ȝ sic h̄abit aīam suā apc̄tas eor ut pb. s̄cs ḡḡ. xliii. di. c. ephesus paulus dix̄ ȝ i c. cornelii. p̄p. xliii. di. ad nos ȝ s̄m sniam aug. xxiiy. q. iiy. displiceȝ t̄ h̄ duo t̄m sac̄dos capte ȝ i corrupte c̄todiat ut ū faciat malū ū approbs̄ fc̄m. ut xxiiy. q. iiy. i. plane explic:–

.VIIII. sac̄dos meret audiēdo .pc̄c̄tem:–

Omissis disputacōib firmissie tene ȝ nllatens dubitas tu sac̄dos q̄ mer̄is audiēdo 9fessiōes dū p̄a i tēciōe facias ȝ ū p̄ pecūia s̄ ut possit aīas lucrari ū. tāq̄ pastor sc̄tus ad q̄ te obligasti fide media q̄n curā aīar sb dictor i tuā aīam suscepisti. ut p. ex̄. de. re. ū ē pridem ¶ Tercia ei sc̄ ḡa helemosiār. s. parte ei aq̄ les es dare helām pau p̄i q̄m potes uocare errāte asuo errore ut p. xlv. di. c̄ta sc̄ ȝ i c. duo sc̄. ȝ pb. xxiiy. q. vi. q̄ errauerāt i q̄d dn̄s. reuocasti. ȝ q̄ ū pierat ū re q̄sisti. ¶ Reuocādo g̃ hoīe apc̄tō helīa ē q̄ nūq̄ melius reuocari pōt q̄ puerace. 9fessiōe ut p̲b. de pe. di. iiy. ic̄. h̄ uerū ȝ c. iudas ȝ pb de pe. di. v. 9side ȝ c. fallas pn̄iās ȝ de. pe. di. vi. q̄ uult ȝ di. vii. c.

ulter nuq̃ se gaude dʒ correctũ ũ doleat se fuisse puniũ ut pb. xxiij. q. vj.
qm admodũ. ¶ Remanz g° q° inetar sacdos audiendo ofessiões q° tenat' opu
lare ubi pctore expiando apaleis . z. iij. ri corporãdo sce ecce z luendo eu. x.
ut pbat sci canões . xxiij. q. vj. §. hys i°. respõdet:-

Debet at sacdos orare p eis qs pcta ofitet z helas p ipis i pete deo ut pb.

.Qd debeat sacdos face p ofitentib' sui:-

de pe. di. vj. q uult ofiti. nã ut dicit alexadr. pp. z mr. sacdotes ppli pcta
comedunt q° pctib' ea delet z osumit q° qntu melioris fuerit eo exau
diunt adño. uj. q. i. ... c. nlli dubiũ ... ẽ. i. q. i. ipi sacdos. de pe. di. iij.
it h vrcu . xvj. q. i. §. st ñ nlli i. fi. dz. ce. i pncipio misse añ canoez ose
crãois orare p uiuis q sibi ofessi st loco q° dr memeto ecce dñe. ut pb.
de. osec. di. i. c. uisu pcta nb ẽ. ¶ Itẽ dz sepe uisitare eu ut sciat qlr
sit se. ¶ Et si nesciuit plene osule dz qrere osiliũ a pctore i tm q° p
sonã ñ noiz. pb. ex. de pe. z remissi° ois utriq sexe. ¶ Caueat at ne
psonã z pctm penitetas reuelz z si facet depõed° ẽ z ignominiose ri
fauus z detrudi dz. i arctũ monastiũ ad ppetuã pniãz agedã ut pb.
de pe. di. vj. z. c. si sacdos z ex de peie. z re. ois utriusq sexe. ¶ Et ut
buit dicã dz ee pticeps laboris illi° penitetis ut fit pticeps gaudij ut pb.
de pe. di. vj. c. i. sta fine:-

.Utrũ sacdos debeat aliqd accipe p pnitetis:-

Dubitari sp sacdos dz aliqd recipe a ofitete s pcta sua pmo uidam' si penites debeat ei dare
et uide qbo dã q° ñ teneat penites sacdoti cui ofiteat. aliqd dare c ofessio
spual' sit ut. pb' d. pe. di. iij. ille rex ũ dr q° prius fecauit odicionis fuit
lapso omun° z q° supplicauit z ofess° fuit ofessio illa spualis fuit.
¶ Cum g° spual' sit ofessio aparet q° nichil debet dare penites sacdoti c
ecct illa pnia spual' sit z iudex spual'. ut pb. d pe. di. vj. c. i. iusu ea
ueat spual' iudere. ¶ Quod at spuale uedi ñ debz ñ emi pbat. ca. i.
q. i. c. i. ũ dr q° gra si gtis ñ datur. gra no est ñ hnt omcia gtes
¶ alij at dicut eõ q° tenet ofites dare de bois sub hys ofiteri. dic ẽ
appls omunicet ille q catheziza ut ei. q eu cathezizat. h ẽ istruit
ut pb. xiij. q. i. §. hys i° respode. dic appls ad chorit. q° ñ ẽ magnũ re
cipe accipe a beis tẽpalia qb' spualia semiam' z pbat i pallegato. §.
xiij. q. i. §. hys i° z dic moyses q° ñ alligab' os boui triturãti. i. no

subtrahes sacerdoti sustentamentum vite pro labore suo. probatur in preallegato §.

¶ Item dicit sanctus Iohannes quod applicas viris et euangelizatoribus etc. in extremis vsibus nolle tribuere se ipsum dampnare est ut probatur xvi. q. i. c. applicas. ¶ Item si tenentur ad oblaciones misse ut probatur de con. di. i. omnis christianus tenetur dare sacerdoti cui confitetur peccata. ¶ Soluto firmissime tene et nullatenus dubites quod vnquam sunt tenentur parrochianus dare sacerdoti cui confitetur peccata de iure esse sed non de esse. i. tenentur de equitate non de rigore. ¶ Tenentur ex. scilicet quod non accedebat ad prophetas vel ad sacerdotes sine munere. ut probatur i. q. i. c. Iudices. vbi dicit de saule et de uxore ieroboam quod obtulerunt munera prophetis. et probatur illud idem de pe. di. i. quam penitens. dicit quod debet offerri munus sacerdoti preceptum a moyse. Si autem dare non vult non cedo eum peccare cum sacerdos habeat propter hoc decimas et primicias et oblaciones alias ut spiritualia subditis ministret. ¶ Si autem confiteatur extraneo sacerdoti idem iuris est non esset. sacerdos pauper vel talis religiosus qui non potest habere proprium. ut fratres minores et predicatores in eo casu dico quod non tenentur ad ecclesias non tamen precise ad aliquam penitenciam ut intelligatur illud c. Ionimi. xvi. q. i. applicas circa illud quod dicit paulus et moyses et alii patres quod debent communicare temporalia illis qui communicant nobis spiritualia et illud quod dicit dauid. ¶ Sumite psalmum et date tympanum i. sumite spiritualia et date temporalia ut habetur. xviii. q. i. §. his ita non credebat statutum quod aliquid daretur tempore pene. nam statutum esset non liberet veniret. et si salus anime ipse diceret quod esse non debet. ut sancti patres attestantur. i. q. i. c. baptizandis et c. placuit vnquam et xviii. di de eulogiis. ¶ Sed si aliquis vult dare voluntarie det et non coacte ut probat apostolus ad corinthios. ad hebreos exortaretur dicens vnquam det ut destinauit in corde suo hylarem enim datorem diligit deus. ¶ Alia quod dat pro presente pudore tamen et non pro deo et mitum perdit et rem ut probatur xv. q. vi. §. ex his omnibus colligitur. ¶ Sed hoc verum est de voluntariis donis. ¶ Secus autem de necessariis ut decime et primicie quas si non dederit non saluabitur ad de necessitate tenetur. probatur xvi. q. i. reuertimini et c. decime ad quas soluendas compelli possunt. ut probatur xxxvi. di. c. preter hec ad finem et xvi. q. vi. c. decimas et c. omnes decime.

Utrum sacerdos debeat recipere munus oblatum aut non.

Deinde queritur quoniam penitentes tenentur ad munera sacerdotis cui confitentur, videndum est utrum sacerdos debeat recipere oblatum munus aut non. Et primo probatur quod non. cum ei dederit spiritualia peccatoris pro quo secreta quod non propter hoc debet recipere temporalia. non autem non potest. nam ut dicit cano accipere

ē qncūq; accipe ut ꝑpbat̃. i. q. i. c. eos ⁊ ex̄ de simoīa. §. i tātū petis:-
¶ Alā ꝯplīca nō ꝯmictit̃ symoīa ut attestat̃ scs̄. Gg. l. amani ut ē.
pecūiam adore ut sit̄ pces ab obseq̄o ut sit̄ ſuicia debita ī ꝑsa. i. q. i.
c. sit̄ n̄ nlli. ¶ Dic̄ eī beda q̄ n̄ solū uēditores dom dei sit̄ q̄ ꝑcuniā
uēdūt spūalia. ꝫ q̄ honoīe. l' laudē de talib; spūalib; expectāt q̄ n̄ ꝑ sīā
siplici itēcōe dāt sic adno accepūt si faciūt ꝯ illā auctē dn̄i clemētis p
apllin pet̃. q̄ loq̄t q̄i ſmoes dei locat̃ ⁊ q̄ ministrat tāq̄ ex uīte. q̄ ad
ministrāt d's administret ut oīb; honorificet̃ d's ut. ꝓbat̃. i. q. iii. c.
n̄ solū uēditores q̄ eē n̄ pōt. set hīt oclm ad muna. ¶ Dic̄ eī bt̄s Gg.
q̄ q̄ recte iudicat ⁊ ꝑmiū remunaciōis expectat ī dm̄ fraudē ꝑpetrat
q̄s eī male uiuit̃ q̄ p spūalib; expectat tp̄alia. cui si spes mūni sb̄trahit̃
ꝯfesti ad ꝯfessiōez ūitatis recedit. ¶ Accepto eī munimoz ꝑuaricatio
ūitatis ut. ꝓb. xi. q. iii. q̄. recte iudicat n̄. eet dr̄. aliq̄ dicē ꝑcītere
ꝓ pecūia q̄ mun' ē. q̄ symoīacū ē. ut ꝓbat alexāder ꝑp. ex̄ de symo.
. nemo p'sbroz. ¶ Sꝫ ꝓblem' ꝓ parte. n̄ ē eī sacdos sit iudex ut
ꝓb. xi. q. i. absit ut q̄q; siniſtrū. ⁊ d. pe. di. c. i. ⁊ iudices possit re
cipe sūpt' sic petō. ut. ꝓb. ii. q. vi. l. antioz. §. illo q̄q; ⁊ illo idē ꝓbat̃
. ſ. nōe. iii. ex̄. de uita ⁊ de honestate clicoz ē abstī ſpē mali p uir. sim
litudīe uidet̃ q̄ sacdos possit recipe ꝑcuniā aꝑcitēte q̄ n̄ cogit̃ ꝓpiis
stipēdiis militare. ꝓb. xiii. q. i. §. ii. dic̄ eī cano q̄ ītū est ut tp̄ie re
cipiat stipēdiū q̄ p tp̄ie ī pēdit suū ſuiciū. ꝓb. xii. q. ii. caritate.
dic̄ eī apls pau. q̄i admiratiue. q̄s militat ūq̄ stipēdiis suis q̄s
plantat uineā ⁊ ex fructu eī' n̄ edit. q̄s pascit gg̃ē ⁊ de lacte eī' n̄
comēd'. q. d. nlls. ut ꝓbāt ista. xxviii. q. i. c. iā nc̄ ī fine. ⁊ illō idē p
bat̃. xiii. q. i. §. his ī. respōdet. §. q̄s plātat uineā ⁊ c. ⁊ i. q. ii. c.
ult̄. ¶ Itē uidet̃ q̄ illō q̄ dat̃ sacdoti aꝑcitēte magis sit stipes de
pli q̄ muna sacdotis. ut. ꝓb. i. q. i. c. iudices. ¶ Pretea n̄ ē ūi sy
mile q̄ sacdos ꝓptā paruo declinaret munē aūa ꝑnia ī ponē. da
ſcm statū ⁊ q̄litatē ꝑcitētis. ut. ꝓbꝫ alexādr. ꝑp. ex̄ de symo. c. ⁊ sy
q̄stiōes tuas. ū dr̄. q̄ si ꝯfectādi cā dat ꝯfessori uinū. l'. electuari
ū l' alia modica ꝑci. q̄ aīmū recipiētis n̄ mutaret n̄ reputatur sy
monia. ¶ Cum g̊ ꝑcitētis n̄ dr̄. sacdoti ū par̄ ⁊ tā par' q̄ q̄nꝫ darꝫ
ī duplū l' ī q̄drupū iocula tori. n̄ dꝫ symoīacū reputari ut ī ꝑallegato.

canone. alexa. ꝛ iij. c. scā leg̃n. i. q. i. ¶ Solo firmissime teñ ꝛ nullatenus dubites q̃ sacerdos ñ pot̃ petere ñ ab illo q̃ ei ꝯfitet̃ ꝓ pñia i poñenda. ñ ꝓ ꝯfessione audienda. q̃ᵹ de reb⁹ spūalib⁹ cessare dꝫ. oīs pactio ꝛ oīs ꝯuentio. ¶ Sꝫ ꝯ penitentes g̃tis uellꝫ dare pot̃ sacerdos recipe sicut clipa. ut pbꝫ scs bonifaci⁹ ꝓ iure similitudinem. i. q. ij. c. q̃ pio ad finē. u loq̃t̃ d' monachis q̃ nolebant albitem dimicte. ad regnū alteri⁹ monestiij sicut pecuña ꝛ illd. pbꝫ. Gg. i. q. ij. c. sic epm̄ u dꝫ. q̃ pot̃ q̃ archieps recip̃ palliū pot̃ dare de suo si ult̃ ꝛ recipit̃ sicut peto. ¶ Et id' i sepl'turis ꝛ alijs spūalib⁹ ut pbat̃ sci p̃res. xiij. q. ij. c. q̃stui ē nb. ꝛ c. i ecclastico ꝛ c. papiēdū ē. ¶ Sꝫ q̃. si sacerdos dꝫ respuere q̃ ei dat̃. dicas q̃ ñ. ex cōtemptu supbie ñ ē eps ul' p̃p. q̃ᵹ tota ecc̃a ablis sustentat̃ q̃cuiq̃ sib̃rat sep̃ paupes ꝯpbat̃ ut sac̃ canones atestāt̃. xxiij. q. vij. q̃ aūt nb obiciat̃ ꝛ xxiij. q. viij. ꝯuenior militib̃ ꝛ xij. q. i. c. ut aliq̃s ꝛ c. futurū i gētib⁹ ꝛ c. uidēts sūmi sac̃dotis. ¶ Isti sc̃ sci p̃res q̃ h' dicunt i p̃alegat capit. s. melchiades. p̃p. ꝛ mr̃ vrban⁹ papa ꝛ mr̃ aug⁹. ꝛ ambꝫ p̃res uenabiles. ¶ Testat̃ ēt aug⁹ q̃ dn̄s nr̄ ihc̄ x̄. de helis uiuebat. pb⁹. xij. q. i. habebat dn̄s loculos. ¶ Sꝫ g̃ sacerdotes. sc̃ vicarij. x̄. ut pb⁹ de pe. di. iij. it̃ h' xxiij. ij. c. ꝛ epi. ꝛ sup̃. ut pb⁹. xxi. i testamento ꝛ c. q̃ uis. ñ dedignentur reputari paupes q̃ᵹ ut dic̃ scs. Io⁹. ꝛ Ion scdꝫ sc̃ filij q̃ loca tenet̃ scdꝫ h' excet. opa eoꝝ. ut pb⁹ xl. di. c. ꝛ ñ ē facile loco pet̃ ꝛ paulij. ¶ Recipiat g̃ sacerdos elemosina oblata ap̃citēte ꝛ ea ē paupe partiat̃ ad q̃ de iur̃ comūi tenet̃ ut testat̃ ambro⁹. lxxxvij. di. c. nō satis ē bn̄ uelle ad finē ñ tn̄ ea itercede audiat ꝯfessione ꝛ i ponat pñiā ut ād recipiat ap̃citēte. q̃ᵹ ēt ap̃ t'mīdū uidere g̃uit se astringit ut pb⁹. c̃e de symo. tua nos ad finē. ij. q. i. sc̃ ñ nulli ꝛ i. q. iij. nō solū. ¶ Hoc dꝫ respicere s' b'sā soluit ut sibi i pēdat pecuñā ñ aliq̃m i dulgeat penitēti ꝓ pecuña s' data ꝛ s' i tēdit paupib⁹ erogare q̃ᵹ q̃ male accipit ut bn̄ dispēset g̃uat̃ pec⁹ q̃ uiuat̃ ut sac̃ canones atestātur ꝛ. Gg. i. q. i. ñ ē putāda helia ꝛ alexādꝛ. p̃p. atestā⁹. i. q. iij. c ex mlt̃is ꝛ aug⁹. xiiij. q. v. nq̃ ei ꝛ ut b'uit dicā dicit alexādꝛ. iij. c̃e. ne p̃lati uices suas. c. q̃m enormis q̃ ē sacerdociū s'b incedere uenale dispōit̃ ad etne tribucōis p'miū ꝯsidatō ñ h̃t. ꝛ h' ē q̃ testat̃ scs. Gg. xi. q. iij. q̃ recte iudicat q̃ excutit man⁹ suas ab oī mune ip̃e h'itat i excelsis.

Explicit liber quartus ad honorem patris et filii et spiritus sancti amen.

Incipit liber quintus.

Incipit liber .v.[us] qui .xvi. habet articulos. De pe[nitentia] d[omi]ni pape et quomodo est debeat confiteri. ¶ De pe. cardinalium et quomodo debeat confiteri. ¶ De pe. patriarcharum et quomodo debent confiteri. ¶ De pe archiepiscoporum et quomodo debent confiteri. ¶ De pe episcoporum et quomodo debent confiteri. ¶ De pe abbatum et quomodo debent confiteri. ¶ De pe. canonicorum et archipresbiterorum et quomodo d. c. ¶ De pe. canonicorum utrum presbiteri possit recipere penitentiam premissis cathedralis quas iniungit penitenti [et] pro aliis omnibus quas presbiter imponit. ¶ Item utrum Episcopus vel alius prelatus superior vel inferior possit penas vel multas expendere in proprios usus. ¶ Item Episcopus vel alius prelatus superior vel inferior possit punire peccantes penitentiali. ¶ Item que penitentia et pro quibus clericis excipitur ad solum episcopum vel superiorem. ¶ Item de pe. iudicum consultorum et doctorum et quomodo debeant confiteri.

Dicendum est de penitentia clericorum et laycorum mixtim superius in libro .i. et .ii. nunc dicendum est de pe. clericorum qui uix	De penitentia clericorum et quomodo debent confiteri.

aut numquam penitet ut probatur. Jo. Crisostomus de pe. di. i. c. quis aliquando uidit clericum cito penitentiam agentem sed de phreso humiliauit se non dolet quia peccauit sed confunditur quia perdit gloriam suam. et illud idem dicit beatus ambrosius de pe. di. i. c. Item quod arbitratur non dicit facilius inuenies qui se ruet innocentiam quam qui digne agat penitentiam. et accidit eis propter ocium et diuitias que sunt arma hostis antiqui ut probatur // in de. c. iii. extra de denunciatione non est prodem et illud idem probatur. Jo. d. c. di. v. c. numquam de manu tua. ubi dicit facito ad operis ut semper dyabolus inueniat te occupatum. ¶ Item dicemus primo de prelatis qui sunt positi quasi ad sagittam signum ut in consilio generali. extra de accusationibus. qualiter et quando. sicut et cum columpne ut probatur in predicto canone et probat anacletus papa. ii. q. vii. c. accusatio. et primo de penitentia domini pape qui est caput ministrorum ecclesie.

Dicendum est de pe. domini pape et forsitam uidetur quibusdam quod non peccaret. pape. ut dicit lex Julia. de.	De penitentia domini pape et quomodo debeat confiteri.

ambitu quod apud romam non committatur symonia. unde uidetur eis licere quicquid facere uellet cum teneat locum dei uiuentis in terra. extra. ut ecclesiastica beneficia ut nostrum et illud idem uidentur sentire ¶ Symachus papa. xl. di. c. non nos beatum petrum. ubi dicit quis enim sanctum dubitat esse quem apex tante dignitatis attollit in quo si desunt bona premeritum acquisita sufficiunt que a predecessore prestantur aut enim claros ad hec fastigia erigit aut qui eriguntur illustrat. sic uidetur quod papa peccare non possit. ¶ Ego autem. Jo. d. dico cum aliis doctoribus dico contrarium et dico quod si papa peccat magis offendit quam alius. hoc quia quanto gradus altior tanto casus grauior ut probatur. Gre.

de pe. di. ii. principium inquid uiaz et illo id. pbz. Jo. eco. xl. di. ho. ecan. et illo
id. pbz. ylari. pp. xxi. q. i. nulli fas u. dz. quia maiori reatui deliquid q. potio
ri honore fruitur et grauiora delicta facit sub limitas pcatum. ¶ Sz forsitan
dicet aliquis quod pdicti canones de alys loquuntur n. de pp. et nos debemus plenius quod de pp.
intelligantur ut pbz scs bonifacius mr. xl. di. si pp. sue fratrie u. dz quod si pp.
malus fuit licz multos populos trahat. cum ipse e diabolo ap ipsos perpetuo cruciabi
et illo idem pbz. Symac. ix. q. iii. c. aliorum hoium ca. et e u. dz quod n hebit apud
dnm de allegacionis nitore sub sidium. qui ipsorum scitorum uidetur dicte q et iudicare
u. dz sub infra quod e plus committit. plus ab eo exigitur. et e ro quia ut dicit glosa salterii super
illo psalmo. Confitemini domino. usu. Esurientes defecimus u regem et rogamus
u sub uenientem diligamus. u de pe. di. iii. ille rex. et dic. .le. ois causa sub uno
e n quod os pcaret sz quod pcare posset ut pbr d pe. di. c. si eum inquid i finali litera:-
¶ Est g uiciosa uita pp. ymago future mortis. ut pbr. xix. di. c. an
astasius. ii. u. dz. quia quia uoluit occulte reuocari acaciu ereticum et n potuit diui
no nutu percussus e. ¶ Probato quod pp. pcare possit. q. e dz confiteri. et uidetur quod nulli
n dd ut fagm. et pbr de pe. di. i. c. ult. ¶ Alys uidetur quod dz confiteri hostiensi epo
q eum consecrat et i eo uidetur maior eo u pbr. xciii. di. c. dns nr u dz quia minor
e q ordiat quam q ordinat. ¶ Alys uidetur quod dz confiteri cardinalibus a quibus eligitur et
maxie epis q i electione dd. pp. uicem uice metropolitani et iam minores sit ele
cto ut pbr. xxiii. di. i noie dd. u dz quod epi Cardinales proculdubio uice
metropolitani funguntur q electum ad apicem dignitatum puehit. ¶ Ally quod dz confiteri
monachis eo quod pp. siluester renunciauit papatui et fuit fcs monachus. ¶ So
lo firmissie tene quod possit confiteri cuicumque uoluerit. e ei. ipse dat i dulgencias.
oibus exceptis ut sibi eligant prudos confessores. ut ex de pe. et rem. c. ne p dila
cione pnie dabit g s e licet superior aq pceat. pbr. xix. di. si romanorum. u.
dz quia si pp. auctem alys scriptus misericorditer suis quia talis iurisdiccio uoluntaria e.
.l. quia sic. pp. sub ponat iudicio minoris. ut pbr. ii. q. v. mandastis et c. audiui
et ii. q. vii. §. e balaam qui b dz quod sic si se et lo. et damasce et sime supposuerit se
iudicio minorum lulite contenciosa multo forcius g pcer se sub ponere i foro pnialy
quia quantum ad hoc unusquisque sacerdos chatolicus tenz locum dei uiuentis et pot absoluere
penitentem i loco dei quia quantum ad h minor e ut pbr. xi. q. iii. c. absit et de pe. di.
iii. it b vic. i. p. et i. ii. et l. di. dicitis uos Explic de pp.:-

De pnia Cardinalium et cui dnt confiteri:-

O Venit de p̄ia Cardinaliū. 7 dicas q̄ q̄nto sᷣt inīoris gr̄do debt at̄
us p̄uiti sy ſc̄āc. exeplo ade q̄ q̄nto erat p̄mior 7 tāto ḡs mag ſc̄a
uit ut p̄bz. ſ. aug. ꝯ̄ pe. di. x. ꝯsidēt ū. dz. q. 10. adam mḡ ſc̄aū. q̄ plo ū
tutibȝ habūdauit. ¶ Cū ei primiores. sᷣt dn̄o. ꝓ. tāto. cau pl̄ debt ti
mē ut p̄bz. ſ. Gg. sᷣ ezechiele ꝯ̄ cau luati de. pe. di. ij. p̄napiū iq̄o mar
di uekemot. ¶ Debt ei ēē tāq̄ uitrū 7 cādidi i morib̄ 7 rubei ꝓ me
moriā passiōis. x̄. tāq̄ nix 7 eb̄. ātiqu. ¶ Debt ēē nubes celi ut i
ducāt aq̄s spūales ut p̄bz. ysaysas dicēs q̄ sᷣt isti q̄ ut nubes uolāt
7. q. co. ad. fe. ſ. Colūbe dict̄. ꝓ sīplicitate q̄ ip̄i habē debt. Candidio
res niue rubicūdiores ebore ātiq. puriores uit̄ h̄ dit̄ ē de eis ꝓ diū
sas ūtutes. ¶ Sᷣt ei cardiēs ostij scē ecc̄e. q. sic̄ hostiū regit̄ cardi
nib̄ ita eccā ꝓ eos 7 hī. p̄bz. ſ. anaclet. ꝓ. xxij. di. sac̄ scā. ro. 7 ap̄lica eccā i
fine. ¶ Sy ḡ cardo rūpit̄. i. cadinal depoīt̄ ut p̄bz leo. ꝓ. ex. de clicis
n̄. resi. i eccā. c. ex gestis romanū q̄ irreparabilē legit̄ repat sic̄ legit̄ de an
glo q̄ cecid. q̄ nūq̄ ad statū p̄stinū reuocat̄. p̄b. de pe. di. ij. p̄cipiū. ḡ
tāto cautū debt se custodire ap̄lis ne sit dagnoēs ſtātes. ie. archā dnī
sic̄ legit̄ i lib̄ reḡ ꝯ̄ filijs. heli. xxxvij. di. legat epi. ¶ Et ne sit
nebule 7 nubes sic̄ aq̄s tēbrīs demonū agitate ut p̄bat. b̄s petr̄s
i eplā sua sa. 7 lōg. i cantīce suo. ꝯ̄ pe. di. ij. Sy ei i q̄d 7 beda p̄bat illd
idē. ij. q. vij. secutq sᷣt uiā balaā qre n̄ solū ip̄i pdūt̄ ſ3 multos p̄plos 7 cle
ros secū ducūt̄ ad iferos catiuati. ut. xl. di. sy. ꝓ. 7 xviij. di. nlli fas.
ad fin̄e h̄ ē n̄ capiāt̄ uana glia q̄ oēs ūtutē euacuat n̄ capiāt̄ amore pe
cunie q̄ tāq̄ ueninū fugieda ē n̄ capiāt̄ amore p̄etū q̄ eos i uita corro
dūt tāq̄ musce i morietes p̄ morte despicietes dicēts. būi in fecit
set meli9. face potuit ut de alijs uicās cardinalib̄ taceam ſ3 hodie nec
tuq̄ n̄ deesset ūtutib̄ i ſudē oīa. ista p̄bāt acte ysaye. p̄phē. xxij.
di. hus lege pūn 7 acte ambsij. xij. q. i. c. ē porco dīs ē. lxxxvj. di. n̄o
satis ē bn̄ ul̄ male ꝯcordācijs. ¶ Viso de. pe. cardialiū uidedū ē
ē debt ꝯſi. ¶ Edicitt q̄dā q̄ spāl summo potifici sine cui licēcia
n̄ possīt face minutōes n̄ ꝯdē testamēt q̄ n̄ p̄bā iūe scripto ſ3 ꝯsuetu
dīe roborātur. ¶ Illij at dicūt q̄ diacon9 card ꝯz ꝯſi. p̄sbro car
dinali 7 p̄sbr cadial ꝯz ꝯſi ep̄o cadiali. debt epi cadinales ꝯſi. summo
potifiq. 7 h̄ habet̄ p ulūm cadonū siluei. ꝓ. xxij. di. c. a subdiacō

¶ Item dicunt q debet confi. peniario do. pape. genali qui potestatem gerit. pape. uices q ei in penitencijs represetat. ut pb. xviij. di. c. ult. et v. c. iiij. di. i. c. ¶ Solo firmissime teneo q sic abses in aliq legacia possit confi. penam cui ult p illa decta le ex. de pe. di. c. ult. ¶ Si at e pses et pcm e notariu ul maifestu d' confi. pp. et dz acrius puniri q alius pior pp. exepla pnitiosa. ut pbz. xxiolat et Gg. xi. q. iij. pcipue galdeat. ¶ Si at e occlt. sufficit peniario genali confi.

De penitencia capellanorum et cialium domini pape et cui debent confiteri :-

Capellani uero et alij ciales. pp. debet confi. debet confi. peniario genali e ab ali ii asolo. pp et ei madato no possit absolui. n ligati e apd curia demorat et q lec sentit pec e ut pb. de pe. di. vj. placuit et vj. q. c. i. Explicit d' cardialib et de alijs curialib :-

De penitencia patriarcharum et cui debent confiteri :-

Dilecti d. pe. patriarche et e debet confi. pmo. destigani ut cm patriarche. sic public ul occlt. Si at e public ul notariu ul maifestu acrius dz puniri q alij deliqntes. pp. exepla pnitiosa q trasmictunt ad posteros qr plati tot mortib digni st qt exepla pnitiosa ad posteros trasmictunt ut pbat sci pres. vj. q. iij. pcipue galdeat et ex. deuota et uoti redep. c. magne deuotois ii dz. q illd. q agitur. a platis facile trahit asbdctis i exem. et i eo casu det. asolo. pp. puniri. ¶ Sic dic bs. Gg. de clemencia pmatus. ij. q. vij. c. sic iqd ii dz. qda de pmate ure clemetie ad nos plata st q nllo m. sb silecio debet pteriri ne totu corpus q ablit morb i uadat. Si lagor i capite cat n fuerit. et i. linee. iij. puniuit anticcen. patriarcha eo q qda archiepm de archiepo paiut et fecit epm ut pb. ex de trslat. epi l'. electi. c. i. e ex illo genali. ¶ Silr Gelasi et felix dapnauit achaciu patriarcha constatinopolitanu. xxiij. ¶ Symile xxicholas. pp. correx bituricen archiepi q. cesones iudicabat. pb. x. q. iij. c. e qst. ¶ Silr leo magn. scpe sepi dyoscoru alexadrinu patriarcha p eo q canones n fuabat i tporib ordinatoru clicor. lxxv. di. c. q aprib. et ofectioe eade dilectioe q dic et i celebracioe missar ut d. o. di. ij. c. nosse et i alijs mltis. ut. xxiij. q. i. c. e beatissi. ¶ Symile alexad. iij. i epatu repau patarcha ierosolimitanu de falsitate q mictebat ponedo noia ab sctiu fru i puilegijs ut pb. ex de hijs q fiut a platis. c. nouit et c. qto. ¶ Silr. Gg. ix. reprhedit patriarcha grteam grdesse eo q ccanones exegat iamet ab epo castellano. ex.
q.....

demiossi

de maioritate z obediencia. c. dilecti filij. d talib g̃ z osiliis pñs excptat
ofessio z puñto ad dnm. ppm. ¶ Sy at pcta sit occlta z no enorma .i. qr i suo
ordie possit pacta pña remittere possit & elige ofessore z cui l'eqz. ult. osi. a
p illa dec. ex de pe z rem. c. nc p dillatõe pñie z h ũũ ẽ ĩ ẽt i c̃a dõ. ppe.
z qz tene debt. osi. dño. pp. ul' ei pniario genali z qz tene debuisset ei
osi. z sic itelli' illa dec. palle. d pe. z re. c. ult. ¶ Explic de ofe. patarche :-

De pnia archiepõz et cui dnt osi :-

D lci. de ofe. archiepor z ẽ dt osi. pmo occit multiple demãda disti
to. s. s. utm sit archieps sb patarcha ostitut. ul' utm i mediate expectat
ad dnm. ppm. ¶ Et sy exptat ad patarcha utm sit ppiq ul' logic re
mot. ¶ Silr si exptat ad dominu. ppm. i mediate utm sit ppic ul' re
motus. ¶ Sy aut eps ad patarcha z ppic ei videt qd ipi debet osi.
cũ possz sie piclo. z sã q lan' ẽ ñ dz stare pcto una ora diei ut. pt. d pe. di.
.i. c. z uenit iqd moyses z illd icie. d pe. di. iij. c. ille. rex. ñ dr qr
ille del' tall'. z ta potes ñ exiguo momto penes se passus ẽ ut manet
delicti oscia. s pmata ofessioe atq; itimo dolore reddidit dño pc
suũ z illd icie. pbz. Jo de pe. di. iij. c. septies i die ñ dr. qr septies i
die cadit iustus z resurgit. ¶ Set si ita qm cadit. ¶ Sz si cadit q
modo iust. ¶ Sz ita uocabulũ ñ admictat qr sẽp p pniã resurget. ¶ P
sertĩ platus q nullo m alios sbditos iudicare dz. dum habeat ise ipo qr odep
nz. ut pb. ij. q. vj. c. iij. dicet ille. z. c. i gubn z c. postulat dns z illd icie
pbz. G. vj. q. iij. c. plerqz. z illd icie pbat aug. d pe. di. vj. q ult osi z ñ
solz de archiepo dz itelligi s de qcuqz alio plato siue supiori siue iferiori
¶ Et sic dic ambr. ẽ his displicz q ad i tercedendl' mictit irati aimi ad
detiora puocat. ut pba. ij. q. vij. c. i gubn z illd id. pbz Gg. magni i pasto
rali suo. xlix. di. §. i. sy ẽ ifirm metpolitan tc potit osi. c. q. Cuicuq
uoluerit sacdoti dũ tn catholico. pb. xxvj. q. vj. c. sy. psb z c. agnouii
m z d. pe. di. vj. ult osi. ¶ Sy at ẽ remot metpolitan a pmate i eo casu
distigue utm cmie notariũ ul' occltũ. ¶ Sy notoriũ ẽ pñarche dz. osi
z abillo castigari. ut pb. iij. q. v. qr suspa. ¶ Sy at cmie ẽ ocltũ adhuc
distigue utm sit enorme ul' no. ¶ Sy at ẽ enorme qr i digz dispe
satiõe dz. osi. pñarche ul' sumo potifici ẽ tn eo ñ possit ali dispesare
ut pb. xvj. di. i ferior sedes. ¶ Sy at no idigz dispesacoe pot

9fiti cuicu[n]q[ue] uoluerit du[m] t[ame]n sit catholic[us] sac[er]dos p[ro]ut illa d[ecretalis]. de. pe. [et] re[missione] om[n]is
.c. ne p[ro] dilac[i]o[n]e. ¶ Ip[s]e si[ue] ex p[ec]cat i[m]mediate ad d[omi]n[u]m. pp. [et] e[st] uicari[us]
.f. i[n] i[n]t[er] y[ta]l[ia]m i[n] s[an]c[t]itate illi debuiss[et] 9fi. cu[m] oportet eu[m] de necessitate
semel i[n] a[n]no i[n] x[po] madii romana[m] eccl[esi]a[m] uisitare ut p[ro]bat[ur]. xxiii. di. c. i[n]
[et] ill[u]d id[e]m p[ro]bat. i[n]noc[entius] iii. i[n] 9silio g[e]n[er]ali ut p[ro]b[atur]. ex. de. ele. c. nichil e[st].
¶ Si u[er]o at i[n]firm[us] e[st] poss[et] 9fi. cuicu[n]q[ue] uoluerit du[m] t[ame]n sit catholic[us]
sac[er]dos ne i[n]terueniente paululu[m] mora i[n]ueniri n[on] posit q[ui] redimat[ur]. p[er].
v. d. c. baptizari ad fine[m] [et] ill[u]d id[e]m p[ro]bat leo. pp. de. pe. di. i. c. m[u]ltiplex
m[isericordi]a u[e]l d[e]i q[ui]a uo satisfactio i[n]t[er] dice[n]da e[st] n[on] reco[n]ciliatio denega[n]da q[ui]a d[ic]it
m[iseric]ordias n[on] mesura possum[us] ponere n[on] t[em]p[or]e diffinire ap[u]d q[uem] nullas patit[ur]
uenie moras 9uersio. ¶ Ill[u]d id[e]m p[ro]ba[tur]. xxvi. q. vi. c. q[u]i recedit [et] c. is
q[u]i i[n] t[em]p[or]e. ¶ Si u[er]o at remot[us] ult[ra] ytalia[m] [et] c[ri]m[e]n e[st] notoriu[m] u[e]l enorme
d[omi]no. pp. d[ebet] 9fi. [et] ab illo castigari. ut p[ro]bat a[n]uic[us]. pp. ix. q. ii. c. si
at aliq[ui]s [et] ill[u]d id[e]m p[ro]bat. G[regorius] lxxiiii. di. c. honorat[us]. ii. ca. q. v. c. q[ui]a
t[ib]i [et] c. de q[u]a ca. lxxiii. di. c. salonitane [et] ill[u]d id[e]m p[ro]bat. pp. simplici[us]
.lxxiiii. d. c. u[e]l ista dixisti. ¶ Si u[er]o at e[st] c[ri]m[e]n occultu[m] [et] n[on] i[n]digni disp[e]n-
sac[i]o[n]e posset 9fi. cui uoluerit p[er] decretale[m]. gg. ex. de pe. c. ne p[ro] dilac[i]o[n]e. [et]
i[n]noc. iii. i[n] 9silio g[e]n[er]ali. ex. de ele. q[ui]a ue[ro] i[n] fine. Explicit de 9fessio[n]e
metropolitani:-. De p[e]n[itenti]a Ep[iscop]i [et] cui debeat 9fiteri:-

D E 9fessio[n]e ep[iscop]i firmissi[m]e tene [et] nullaten[us] dubites q[uod] sic excep[tus]
ide[m] iuris e[st] sic de 9fe. metropolitani q[u]i sub e[st] patriarche. ¶ Si
at n[on] e[st] excep[tus] d[ebet]. 9fi. metropolitano saltem eo t[em]p[or]e q[uan]do uenit ad 9siliu[m]
p[ro]ui[n]ciale q[uo]d debet fieri q[uo]lib[et] a[n]no. ut p[ro]bat[ur]. xviii. di. c. q[uonia]m q[ui]de[m]. ex. d[e]
eccl[es]iac. c. sic olim. ¶ Si u[er]o at fuit i[n]firm[us] u[e]l remot[us] ualde poss[et] 9-
fiteri necessitate cogente cuicu[n]q[ue] uoluerit ut p[ro]b[atur]. ex. de pe. c. ult. n[on] e[st]
notoriu[m] c[ri]m[e]n cui[us] correctio [et] castigacio. exp[ec]tat ad sup[er]iore[m] p[ro]b[atur].
ex. d[e] s[ente]n[ti]a exco[mmunicati]o[n]is. [c]. uenerabilis. ¶ Et lic[et] m[u]lta sit delicta q[ue] ep[iscop]os
archiep[iscop]os patriarchas maiores [et] p[ri]mates i[n] mores ducu[n]t ad igno-
minia[m] [et] 9fusio[n]e[m]. t[ame]n ex illis pauca s[ecundu]m auctores patr[um] s[cilicet] s[u]b bre-
uitate ad memoria[m] reducam[us] ut [et] et p[rese]ntes reffugiant[ur] q[uod] s[ecundu]m excep[ti]b[us]
meant deliq[ue]rint [et] futuri ta[m] tanti [et] i[n]structi timeant similia p[er]petrare. ¶ P[ri]-
mu[m] e[st] q[uo]d 9fert beneficia i[n]discrete 9sanguineis carnali amore mun[er]is
dictis ad talia b[e]n[e]ficia obtinenda. ut p[ro]bat i[n]noc. iii. ex. ut ecc[lesi]astica

bn̄ficia. c. ut nemi. ¶ Secdm ē q̄ i disc̄te ordināt i decetū loco tercū. q̄
unū pede tenet i mūdās ⁊ aliū i ecc̄asticis ꝯ legē diuīa͛ ut pbat. lo.
¶ Terciū ē q̄ q̄nꝫ rogāt p idignis sciēt ut. l. di. ¶ Q̄rtū ē q̄ ordināt
q̄nꝫ bigamos ⁊ illi tātos ⁊ corpe uiciatos ꝯ. sn̄ia. Gelasij. pp. l. di. c. n̄
¶ Q̄ntū ē q̄ ordiāt ēē obligatos ⁊ iocelātoīs ⁊ aducatos i cā sāguīs
ꝯ sn̄ia sci. Inoc̄. lj. di. c. aliq̄ntos. ¶ Sextū est q̄ ordināt suos ⁊ orig
narios nō manumissos ꝯ sn̄iā Gelasij. pp. liij. di. frequēs ⁊ c. ex anti
q̄s. ⁊ c. gen̄alis ⁊ ill̄d id̄ē pbat ꝯsiliū atelaten̄ ut de bigamis ⁊ de penite
tib̄ sollēpnit ⁊ de alij sordidatis q̄ n̄ debēt pmoīrj. pb̄r. l. v. di. c. ij.
¶ Septimū ē q̄ pmouēt demoīacos ⁊ epilēticos. ꝯ sn̄ia Gelasij. pp.
xxxiij. di. usq̄ adeo ⁊ ꝯ sn̄ia ¶ Gg͛ij. eadē. di. c. mrit. ⁊ c. coīt. ¶ Octa
uum ē q̄ pmouēt filios p̄sb̄ior ⁊ alios n̄ legitie natos ꝯ sn̄ia Vrbāi
pp lvi. di. i. c. ¶ Nonū q̄ tr̄hūt religiosos de monastijs ꝯ uolūtate
abbatū suor ut pb̄r. xviij. q. ij. q̄ sit ⁊ c. luminoso. ¶ Decimū q̄
pmouēt multos clicos ū ē solicitudo laycor ⁊ cū n̄ possīt eis dare
bn̄ficia dāt eis ordīes ꝯ sn̄ia Vrbāi. lxxiij. di. sj oficia sclāria. ū dr̄.
colac̄o ordinū sp debꝫ ēē distīcti judicij q̄ rar̄ ē ōē q̄ magnū ē.
¶ Undecimū ē q̄ ipī epī pmouēt i disc̄te e laycis q̄ ēē nō debꝫ
ut pbāt sci patrēs. lviij. di. c. h̄ ad nos. ⁊ c. ordiatos. ū dic̄. pp. celesti
n̄ q̄ dr̄. an ēē dicipl̄o q̄sq̄s doctor ēē desidat. oīs ēī uite istitucō ad
id q̄ itendit rōē se iformat q̄ i minime litis opā dedit p̄ceptor.
star ēē nō potēt ill̄d id̄ē pbat. lxj. di. c. miru ē ⁊ c. miram̄ ū dic̄ leo
q̄ nō bono pagitur exitu q̄ malo sī icoata pn̄cipio. ¶ Duodecimū
ē q̄ pmouē clicos sīe titulo q̄ post ea cogūtr̄ mēdicare. ꝯ ꝯsiliū calce
ut pb̄r. lxx. di. c. nemine. ⁊ c. scdꝫ ⁊ ill̄d id̄ē pb̄r. ex̄ de p̄bēdis. c. eps.
⁊ c. ē secdm. ¶ Terciū decimū q̄ recipiūt clicos alienos sīe litis di
missorijs. suor epōr. ut pb̄r. lxxj. di. c. ill̄d. ⁊ c. sicq̄s ⁊ ill̄d id̄ē pbat ex̄
de clicis peginis p totū. vij. q. i. c. n̄ opor3 ⁊ c. pueit ⁊ c. placuit. ⁊ id̄ē
pbāt. xc. viij. c. i. ⁊ ij. ⁊ ill̄d id̄ē pbāt. xxj. q. ij. c. diuisor. ū dr̄ q̄ recepto
⁊ recipiēs debēt depoī ⁊ uj. c. placuit ū dr̄ q̄ n̄ cessabit a tali pc̄o ut actē
puiatur. ¶ Q̄rtū decim̄ ē q̄ negligūt pp̄os clicos ⁊ dimictūt eos q̄
oues errātes. ꝯ sn̄iā leoīs. pp. ut pb̄r. lxxj. di. c. eps. ¶ Q̄ntū decim̄
ē q̄ pmouēt q̄sdā i uicos sīe aliq̄ necc̄itate s̄ sola cā igratitudinis

contra decreta sanctorum patrum ut probatur. lxxxiiii. di. c. episcopus et c. gesta ubi dicitur quod nullus compelli
tur clericus invitus et in c. ubi ista dicimus et iii. c. honoratus et c. consuluit ubi dicitur quod
moderatio ecclesiastica non patitur aliquem in invitum promoveri. ¶ Sextum decimum
est qui promovent aliquos in sacris ordinibus extra tempora ad hoc deputata contra decreta sanctorum patrum ut probatur
lxxv. di. c. ordinationes et quod apud nos et c. ante. di. c. ult. et extra de temporibus ordinum per totum.
¶ Septimum decimum est qui conferunt ordines sacros in minoribus infra etatem legiti
mam ad hoc indignis non servatis inter statutis temporum contra decreta sanctorum patrum ut probatur. lxxvii.
di. per totum et lxxviii per totum. ¶ Octavum decimum est qui sustinent clericos in sua ma
litia qui sunt obsequio persolvati. ut probatur. lxxxiii. di. si quis episcopus et c. error et c.
consentire. ¶ Nonum decimum est qui sunt desides et negligentes et plus adherent consiliis
laicorum quam clericorum ut probatur. lxxxiii. di. c. nichil pastore miserius quam luporum gloria
laudibus si placere voluerit erit ovibus magis pernicies et illis idem probatur. lxxxiii.
di. c. nunciatum. ¶ Vicesimum est qui volunt dare pauperibus et propter hoc in vacuum
portant nomen Christi. episcopi. ut. xcvii. di. fratrem nostrum et c. non satis est bonum velle.
¶ Vicesimum primum est qui negligenter defendunt personas miserabiles spectantes
ad ecclesie forum scilicet pupillos viduas et orphanos libertos et expositos. contra
auctoritatem Gelasii et aliorum sanctorum ut probatur. lxxxvii. di. per totum. ¶ Vicesimum
secundum est qui inmiscent se negotiis secularibus que ad eos non pertinent ut probatur. lxxxviii.
di. c. platum est et c. episcopus tuitionem et c. episcopus ubi dicitur quod episcopus nullam rei familiaris
ad se curam revocet. sed lectioni et orationi et verbo predicationis tantum modo vacet.
¶ xxiii. est qui conferunt plura ecclesiastica beneficia uni persone contra decretum apostoli
et gregorii. lxxxix. di. c. singula ubi dicitur sicut totum corpus oculus non pes nam sicut varieta
tas membrorum robur corporis conservat et pulchritudinem sic in officiis ecclesiasti
cis varietas personarum. ¶ xxiiii. qui nolunt habere yconomos sub quorum testimonio
res ecclesie gubernentur contra decretum sanctorum patrum ut probatur. lxxxix. di. c. volumus et c. qui in
quibusdam et xvi. q. vii. quam et ix. q. iii. c. consumus et si habent yconomos no
lunt habere nisi laycos. contra auctoritatem. gregorii. lxxxix. di. iudicatum et xvi. q. vii.
nono actione ubi dicitur quod non arabis in bove et asino qui cohercere et coniungi non possunt
quorum vota et studia sunt divisa et si habent yconomos volunt habere consanguineos. contra
concilium toletanum ut probatur. lxxxix. di. c. de cetero ubi [illegible] episcopus. usque ad annum
et yconomus in duplum puniatur. ¶ xxv. est qui episcopi laborant odio ad invicem et
certant ut unusquisque cadat et discrepant in sacramentis ut probatur. xc. di. c. pulsatis
et ult. ¶ xxvi. est qui ipsi appropriant sibi omnia bona ecclesiastica ut probatur sic

ho. xciij. di. c. diaconi ū dr̄ q̄ singli p̄ potencia ep̄alis nois q̄ s ipi illi
cite absq̄ cerca uendicare totū q̄ leuitar ē suis usib; aplicat dicētes me
dicat ifelix i plateis clic̄ ⁊ fuuli opi mancipatus. a quo cūq̄ possit helemo
sinā solus expt̄ i cub̄ bonis solus s̄ uendicat uniusa. solus partes i uadit
alens solus occidit uniusos. h̄ ē pncipiū litis ⁊ dettois ⁊ origo ēmis. ⁊ io
acusat aclis ⁊ dapnat a dn̄o ihū xō. q̄r clamor eor̄ iit i aures dn̄i saba
oth. ¶ xxvij. ē q̄r epi otēpnut p̄sbros ⁊ ū st̄ ipi p̄setes n̄o pmic
tut eos oficiū face ac si eēt gilbosi aut eis iudet. q̄ actes sci Ieronimi
ut pbr̄. xcv. di. c. olim. ū dr̄ q̄ epi ppt h fuert̄ fti ut scismata tolerē
tur dicēs sic ⁊ p̄sbri st̄ de osuetudie q̄ de ueritate dn̄ice dispēsacois
p̄sbris ēe maiores. ⁊ i comui debent rege ecliam dei ⁊ illd̄ pbr̄. eadē
. di. c. ecce ego ū dr̄ q̄ maius ē epo si p̄sbr osecit xpm qre n̄ possit face
alia sacramēta p̄sete epo ⁊ illd̄ idē pbr̄. eadē. di. c. esto subiectus potifica
tuo ⁊ eū. q. p̄scania ⁊ sb̄ ifert i eodē. c. cur de habeo i pncipe sy me
n̄o habes i secatore q̄ aaron ⁊ filios eius hēe p̄sbros ⁊ epm nouimus
glia p̄ris ē filius sapiēs gaudeat g̃ epi sy bonos hn̄t sacerdotes:-
¶ xxviij. ē q̄r ordiant p̄pecuniam ⁊ tales faciūt lepra ⁊ dat lepm
ut pbr̄. i. q. i. c. eo ordiet eps ⁊ c. eos ū dr̄ accipe ē quocq̄ accipe ⁊ dare
⁊ quocq̄ dare. ⁊ eadē. q. c. fertur ū dr̄ q̄ de radice iferta boni fruct̄ exire
n̄ potit. ¶ Si g̃ ult saluari q̄ tal ē renūciet ⁊ agat p̄niam alias
saluari n̄ potit ut pbat scs. Gg. i. q. i. si qs neq̄. ¶ xxix ē q̄
petit pecuniā pballamo. q̄ actes scōrum patrum. i. q. i. placuit ut nlls ⁊ c.
detim ē. ⁊ c. statuim. ¶ xxx. ē q̄r dapnat clicos i discursos ut
pbr̄. ij. q. i. nos i quo q̄. ⁊ c. nemo eps ⁊ nomie p̄sbri. ⁊ c. a. ige ⁊ ij. q. iij.
sumo ope. ¶ xxxi. ē q̄r n̄o deferūt apllacoib; legitimis q̄e debuisset
puiri. ij. q. vj. c. dec. nro ⁊ c. ad nram ⁊ c. arguta. ¶ xxxij. ē q̄r
pastores layci ⁊ n̄ p̄sbri q̄les st̄ i tulsee. ut. ij. q. vij. ē pastoris ⁊ q̄ habēt
se c̄ malis ut. v. q. vij. puenit adq̄ si acusant n̄ posuit excipe q̄ eos
ut pbat pascalis pp. ex decretal nlli. ¶ xxxiij. ē q̄r pmictut sep
moueri min̄ sufficiētes q̄ osiliū cartagiēs ut pbr̄. xxiij. di. c. q̄r epi. ⁊
illd̄ idē pbr̄. xxxviij. di. c. ōis psallētes ū dr̄ q̄ de scia epi ē q̄ sit beni
litat ⁊ idō dic̄ pphā tu sciā repulisti ⁊ ego repellā te ne sacerdocio fu
garis m̄ ⁊ illd̄ idē dr̄. i. q. vij. c. tu uicietib; ū dr̄ quos q̄ epi sum n̄

debem9 i dige doctrina fidelior ee doctores ι illd idē dicat' i q. i. c. uilissi
m9. u dr qr uilissim9 reputād9 ē q̄ pcellit honore si nō pcellit sciā ι scitate
ι pp. h dr positū fuit q̄dā ep̄o ab honorio. pp. ex. de etate. c. qr uis mlt9.
C xxxiiij. ē qr pp ē pmot9 negligit adiscē. l' doceri. cōtra doctrinā sci cle
mētis ut. xxxvij. di. c. nullū ep̄c. u dr qr nullū ep̄c. ppt obpbriū senectu
tis ul' nobilitatis gn̄is ptmictat addiscē a iuuene dū tn̄ erudito
aliqn i sidiis reputare ι id p. bēs. Gg. xxij di. de cōstātinopolitanū u
dr qr stult9 ē q̄ i eo se maiorē extimat ι id pbat. aug9. xxxiij q. iij. c. sy
his de hac re. u dr eo senex ep̄c a collega ep̄o n̄ dum anniclo pat' sū
doceri ι illd id pbat. sinct. uij ex. de renūtiis. c. p̄ translacōe u dr qō ep̄c
peccatū legerat potēt recipe scie margarita. C xxxv. ē qr noluit
ul' nesciuit canōib9 obedire q̄re debuisset ab administrācōe uel ad tē
pus amoueri. ut p. damasi9 pp. xxij q. i. oīa decet u dr qr ita
nob9 ep̄is ι sacerdotib9 genālit custodiri mādamus dec. talia uia u sy q̄s illa
cōmisit ueniā ē de icepst uiuit denegari. ι eadē uba posuit celestin9 pp. i decr
suo. xv. di. scā rom. ecclia ι eadm uba posuit nycholaus ppa. i canōe suo. xix.
di. sy romanor ι illd idm p. gt. iiij. di. ss. ult. ι illd idm p. bēs. Gg. xxv. q.
c. ac. cōsōn sū u dr sy q̄s sacs nescit obedire canōib9 n̄ ē dign9 altarib9
ministrare sacēs i flictu sp̄s sci factū st ut. l. di. si ille dyacon9 ι c. sy q̄s
diachon9 ι lxxx. di. c. illd sane ι io uiolatores con pccāt i sp̄u scō ut
pb. xxv. q. c uiolatores ι c. st q̄dā dicētes ι pp. h epi sepe ac sepi9 pu
niūt. ut ex d' cecos platorū tāta ē suis cōcordācis. C xxxvj. ē qr ē
nimis credul9 ip̄i iudiciū alior cō. actē scōr prim ut p. sē. Gg. xj. q.
iiij. c. grue u dr qr grue nimis ē ι īdō cēs ut redubia cc̄a ferat.
snīa ι illd testat idm p. Gg. xxxij di. c. huiusse te cōcubinā u dr qr i
redubia n̄ ē absolutū feredū iudiciū ι illd idē pb. aug9. xj. q. iij. c. qr
uis uasū dr qr uis uā sit q̄dā tn̄ iudicio n̄ st credēda n̄ cētis iudiciis
demōstrāt ι illd idē pb. Syl9. pp. ι uictor. pp. xxx. q. v. ss. sy obiciat. u
dr qr i cc̄a sp̄es nullū potific iudicare psumat qr uis ua sit ι illd idē
p. viij. fydon9. xj. q. iij. c. n̄ solū u dr qr n̄ solū ille reus ē q̄ falsū de
aliq. pfert s. ecc ille q̄ aurē cito cōmib9 pbz ι uuū ē qr dic cano. nemo
i uito auditori libēt refert. ut l. vj. q. c. ex mito pleb. C xxxvij.
ē qr nolt i ecclia collupnas erige s. q̄s ip̄i mag9 diligt ul' quor

obsecra delibet contra sacros canones. viii. q. i. c. i. moyses. et .xii. q. ii. gloria
episcopi ubi dicitur quod multi hedificant parietes et columpnas ecclesie subtrahunt unde sepe odia
consurgunt. ¶ xxxviii. est quod .q. ralnuudum bona ecclesiastica marie ecclesiarum
parochialium contra sacros canones usurpavit quocumque anno aplius aliquid sine apparatu quod
nichil de parochialibus ecclesiis sibi presumere debet non quantum eis a iure est permissum
ut probat consilium toletanum. x. q. iii. c. quod cognovimus et .c. item decreta et illud
idem probatur. xvi. q. i. constitutum est ut nulli episcoporum liceat. ¶ xxxix. est quod in dis
trictu nititur ulcisci proprias iniurias contra iura sacrorum primum ut probatur. i. q. vii. c. siquis
omnium et ditiones in fi. et xlvi. di. c. seditionarios et per eis in districtu iniuriantes
excommunicat ut probatur xxiii. q. iiii. item querelas et ideo isti tales nichil habent spirituale.
¶ xl. est quod qui stomacati de facili excommunicant innocentes vel culpabiles
in causis minimis parcos corrigi contra accepta sacrorum patrum. xi. q. iii. episcopi
sacerdotali et c. nemo episcoporum ubi dicitur quod nemo debet excommunicari nisi pro ma
gis peccatis et consequenter corrigi non possit. ¶ xli. est quod ipsi in causis propriis volunt
esse iudices et actores contra acta sacrorum primum ut. ii. q. i. ff. scias ubi dicitur
quod dum persona auctoris assumitur iudiciaria potestas amittitur et illud
probatur. iii. q. iiii. c. et .iv. ubi dicitur quod quatuor persone in iudicium necessarie sunt. s.
iudices auctores rei et testes et illud idem probatur in consilio calcedonensi. xi. q. i. c. sicut clericus
ubi dicitur quod si episcopus est auctor vel reus non debet esse iudex sed videre vel eat ad arbi
tros. ¶ xlii. est quod expellunt eos qui fideliter predecessoribus fuerunt contra acta
sacrorum primum. xii. q. ii. c. hoc huius et placiti et quod deterius est eos expoliat re
muneratione fundi quod eis dederunt predecessores episcopi contra acta sacrorum primum ge
lasii pape. xvi. q. c. illud. ¶ xliii. est quod volunt fundare permissum in remu
neratione sapientium vel esse sanctum contra acta sacrorum primum. xii. q. ii. c. cuique
sufficiat. et c. ecclesiasticis utilitatibus. ff. de annuis et de eis ordinariis contra
debitis. l. i. et questio patronum. ff. legati. i. quod eas. ¶ xliiii. est quod volunt
consolis esse dicta ipsi in iudicium aliorum quod esse non debent ut probatur. vi. q. ii. episcopus si
clericos et c. si tamen episcopus et c. placuit. et xv. q. c. ii. ¶ xlv. et xlvi.
est quod volunt se deponere contra sacros canones sententia in depositione presbyterum debent con
venire. vi. episcopi episcopi et presbyteros. ii. et in diaconum et sub diaconi. iii. est proprio episcopo ut
probatur presbyter iura. l. di. c. studeat et xv. q. i. c. de communi. et xv. q. viii.
c. felix et c. si presbyteri. non et minores clericos solus potest deponere h. c. c.
suo ut probatur. xv. q. viii. c. episcopus nullius causam audiatur et est ratio solus episcopus

honore dare potest. solo auffe n potest ut pb. ex. de translato epi ul elici. c.
it corporalia z uid ide pb. i ofilys yspalen. xv. q. vi. c. vi. aute :-
¶ xlvi. e qi i pugnat exceptos q adeos n ptinz que debuisset puni
ri ut pbt sci pis. xvi. q. i. fr nr. ex. de pmit. dilecti filii fres z. c. quo
ap9. ¶ xlvii. e q ligat z dissoluit i differet q ee n debz z pp
h tenet ad i te z suspe dut us ad. xxx. dies ut pbt sci pies. xxiii.
q. iii. c de illicita z ex de sina excois. c. sacro apbate. q sic qda gra
fauoris sblimat. i qda odio iudicia q huiliat ut pb. xv. q. vii. c. i. u dr
q patn sine iudice n pot reuocare lib ti. g uo epc clici dapnare :-
¶ xlviii. e q i ouiuys no faciut legi scam letoez z i hoc peat o osili
u toletanu. xliiii. di. c. q reuecia z e ppo ratio q du corp militis ferdis
reficit ligua i detctoib belaxat ut pbat. Gg. i mor. libro. i. z. iii. z. c.
xliiii. di. ouiuia z. iii. c. mltis. ¶ xlviiii. e q no cant de diuinis
oficiis. pp ouiuia sua. o aute. ggorii. xliiii. di. c. mltis ad urbe z q o
surgit ad octu auiu tnscurredo otinuata sit corpora matutinu. ex.
de diuinis oficiis doletes z q faciut sibi catari missa ie lectu i domo
ut sfengia mlta fuit z ido diuinam paciencia ad iracudia puocat.
q a nuq missa i domo celebrari dz. ut pbat scs felix. pp. de co. di. i.
c. hz. c. sic. n alii ut dr q saci e missa n catare aut no audire q i hys
locis u fiei n opportet z sbiugit i fine capituli z dicit q i domib nllate
n missa celebri dz. ¶ l. e q res eccle n custodiut s cartas tatu
possess cont aucte can. xii. q. i. c. i canoib z eas de res eccasticas
pse suosq dilapidata o aucte prim. xxxiiii. di. c. de syracusane z
xii. z sy illi z c. ult. z sy se n corrigat depoi. ut. xii. q. ii. c. aplicas z q
res alicas usurpat ut p. xvii. q. c. vi. placuit. ¶ li. e z ulgmu q
glia i cathedris z i cognoscut se ipos cui sae uite cui genus sit :
¶ q a sy se cognouisset minores sb detos no otetisset ut pba
xii. q. ii. gla. epi s u dz nat i tigurio rusticano q iure h potat
pane demissio. vn saturaret uentre rugiete. m fastidit mella
z simula. i. pane de pa farina q uet plen facile deieiunis disp
tat z dic bts gregor9 Gg. q i. dns ostendit. s ipi ut i se cognoscet
q iniuste ecce pponet z i se pmo cognosceret q allius debt miseri
ut pb. l. di. c. osiderand e z. c. fidelior fes e petr9. ¶ Sy hec

accedisset epi sacerdotes minores sedere in scabellum pedum eorum passi non essent
quia in ecclesia debet esse et sublimior et in aliis locis esse dominum set dominum uero
qui collega [illegible] presbiterorum ut probatur concil. cartag. xcv. di. c. esse in
ecclesia. ro. quia ut testatur beatus Gre. cum culpa non subest omnes sunt ratione humi-
litatis equales sumus. ut proba. xxvii. di. c. de constantinopol. in fi. viii questio
¶ Pre cognes alios magis utile nil est. ¶ Et magis urbanum nullum
in orbe manet. ¶ Talia quoque consimilia si sit notoria ita quod sine magno
scandalo preteriri non possit. metropolitano set confitenda et abbas in diligentia pe-
nitenda. ideo ut medicina penitentie esse possit utilior ut proba de pe. di. i. c. quod
peccatum. vi. c. in actore pe. ¶ Si autem notorium non sit uel super hoc scandala-
lum non est et in aliis peccatis corporalibus excepta symonia et omicidio possit sine
episcopo discreto sacerdote eligere confessore ut patet extra de pe. et re. c. ult. et hoc quidam
set ad honorem episcoporum dicta set non reprehendendo sed monendo. viii. q. i. quod quidam et
sancta set et ideo unusquisque propria conscientia conuincat Explicit de episcopis.

Confessione abbatum sic distingue aut ab-
bas est exemptus aut non. ¶ Si est exemptus et
non habeat alium abbatem maiorem exemptum super se. si est in romana curia debet confi.
dno. pp. uel eius penitentiario generali ut super dictum est de archiepiscopo. ¶ Si autem est
remotus ab ecclesia romana potest confiteri cuicumque uoluerit dum tamen fideli et discreto
sacerdoti. ut proba extra de pe. c. ult. ¶ Si habet alium maiorem super se siue
sit exemptus siue non. ei debet confi. ut pb. extra de etate et qualitate. c. ad aures.
¶ Si autem non habet alium abbatem super se et ipse non est exemptus debet proprio episcopo confi. quia
ipse est prelatus eius ut pb. xl. di. c. obitum et xii. di. c. ult. uel de licentia episcopi
eligat confessorem ut pb extra de pe. et re. omnis et de pe. di. vi. c. placuit.
cum alter non possit ligari neque solui ut in pontificis ubi non forsan esset regula communia
a summo pontifice approbata sic habent fratres cistercienses qui secundum regulam se faciunt
confessores. ¶ Licet enim multa sint abbatum uicia possunt tamen sibi nimio computari
tamen pauca ex eis breuiter constringam ad hoc quod futuris cautella et tucior
appareat. ¶ Multi enim ex spe principali ut abbates fiant regulam assumant
quod acceptum secundum primum ut pb. xix. q. iii. c. placuit non et ii. di. quod nullus heremitis susci-
piat spe aut promissione habens ut abbas fiat illud idem pb extra de elec.
officii. et c. cum ad monasterium et talis non in tendit sed statim fugere uel mutare ut pb.
liii. di. c. v. inco. ¶ Est. esset secundum uicium principale quia quidam habent.

abbacias p symoniā ⁊ isti tales ñ possūt remanere i amministratiōe ut pb. ex̄
d̄ symoniā. c. mathe⁹. card. ⁊ c. sicut tuis litis ⁊ c. accusat. ¶ Est etiā
tertiū principale q̄ recipiūt monacos ⁊ canonicos symoniace ut pb. ex̄. de
symoniā. c. p uenit. ⁊ tales si accusat̄ debet̄ depoñi. ex̄. d̄ symoniā dilecto
filio. a. ⁊ c. licet heli ⁊ c. p tuas. alii at̄ puniūt̄ ad arbitriū iudicis ut ex̄
de symoniā i tm̄ ⁊ ex̄. de accusat̄. c. iq̄sicōis. ¶ Est at̄ q̄rtū uiciū mor-
tale licet ñ ita magnū. sicut unū p̄missor q̄ negligit reuocare mon-
chos suos fugitiuos. ut pb. xviii. q. q. ii. abbas ū. dr̄ q̄ reū se exi-
met añ conspectu dei q̄ i tales psoñs fugitiuas ñ animaduertit. ⁊ illd̄ itē pb
ex̄. d̄ reglar. c. ne religiosi. ¶ Est at̄ q̄ntū uiciū q̄ recipiūt mo-
ñchos alienos sine litis comēdaciis. ut h pb. xviii. q. ii. abbas. i. si.
⁊ c. q̄ sit. ¶ Est at̄ sextū uiciū q̄ eiciūt moñchos suos i discrete
ut ex̄. de reglar̄. ¶ Est at̄. vii. uiciū q̄ dat litas dimissorias
i discrete ⁊ credūt q̄ moñchi l. reglares sit p tales litas absoluti
cū ip̄i ñ sit absoluti a p̄ma obediēcia ñ p̄mo ab alio abbate p litas
dimissorias sit recepti. ut pb. lxxi. di. c. illd̄ q̄cq ⁊ c de aliena ⁊ c.
clericos ⁊ illd̄ idem. pb. vii. q. i. c. ñ oportet ⁊ c. p uenit ⁊ illd̄ idem pb.
xxi. q. ii. c. i ⁊ ii. dicit eñi leo pp. q̄ñ debet̄ dari litē dimissorie ñ
p⁹ constet q̄re ne ouis errās rpdita i ueniat̄ sine pastore. ut. lxxii. di.
c. ep̄c. ¶ viii uiciū ē q̄ postq̄ aliq̄s moñcus resistit uiciis ponūt̄ i
grauamine ⁊ i possessiōnibus ut pb. lxxiii. di. c. q̄rda. ¶ Est etiā. ix.
uiciū q̄ si aliq̄s pp. appellat ad iudiciū fortiter cū ūbat ul̄ excōmuni-
cat ul̄ cap̄ ⁊ i eo abbas debet puniri ut. ex̄. de appllat̄. c. de priore :-
¶ Decimū. uiciū ē q̄ abbates q̄sdam moñchos exaltāt ex carnali
amore ⁊ alios dep̄mūt ex odio ⁊ i iuidia. ut pb. xv. q. vii. c. i. :-
¶ Est at̄. xi. q̄ ip̄i sb sp̄e pietat̄ pallat̄ i pietate suā cū occasiōe hos-
tū manducāt ex̄ refectoriū ū carnes sufficient̄ comedāt ⁊ ño ueniūt ad
matutinās ñ ad officiū ⁊ moñchi moriūt̄ fame q̄ portat officiū p̄od⁹
diei ⁊ estū. c̄ contra scōr. de. q. di. v. c. carne ⁊ ex̄. de statu reglariū. cū
ad moñstiū. ¶ Est at̄. xii. uiciū q̄ p̄mitiūt q̄busdam moñchis
hēre pecuniā. c̄ contra scōr p̄rm ut pb ex̄ de statu mo. manchi ⁊ c. cū ad
moñstiū. ¶ Est at̄. xiii. uiciū q̄ uitāt ep̄alia ñ metuūt usur-
pare. ut pb. xvi. q. i. c. p uenit ad̄ sinis concordaciis. h̄ eñi si notoria

ergo debet confiteri vel alii sacerdoti alterius aliqua de causa ut de lapsu carnis taceatur possit
confiteri si sit secreta proprio confessori suo difficile scripsimus pronotata :-
Dictum est supra de monachis in libro primo et de con-
fessionibus eorum. Nunc dicendum est plenius cui debeant
confiteri et est tenendum quod abbati proprio debeant confiteri. qui debet cognoscere occupaciones eorum et qua-
les in tenetur sunt. ut extra de temporibus ordinandorum. c. ad aures. cum enim abbas habeat
eorum velle et nolle quia sibi se capita sua posuerunt loco dei. ut probatur xii. q. i. c.
nolo. et c. non dicatis et xviii. di. c. nerum testiculorum apparet quod abbati debeant
confiteri loco dei. ¶ Licet enim multa sint vicia monachorum tamen quedam sunt principalia
a quibus omnino cessare debent que sancti patres quasi plurimum detestantur. ¶ Primum est quod con-
spirant contra abbatem si eos nitatur corrigere et cum voluerit deponere et alium facere qui
suas in ecclesias valeat conferre contra auctoritatem sanctorum patrum ut probatur xviii. q. ii. c.
nullam potestatem. ubi dicitur quod nulla potestas remanet abbati super monachis excepit sibi
tacite. ¶ Secundum vicium est quod conspirant quia in morte sic illi conspirant in morte
sancti benedicti. ut vii. q. i. oportuit in fine. et idem probatur xviii. q. ii. §. ecce in te-
letano et tales sunt infames. ut xi. q. i. c. conspiratorum. ¶ Tercium vicium est
quod habent cautam familiaritatem cum mulieribus quas sibi faciunt commatres contra auctoritatem
sanctorum patrum. ut probatur de conse. di. iiii. c. monachi et c. non licet et xviii. q. ii. c.
puerit. ¶ Quartum vicium est quod incaute conversantur cum monialibus contra auctoritatem sanctorum patrum
xviii. q. ii. monasteria. et c. in decimitate et c. diffinimus ubi dicitur quod adulterium incu-
pit cum habitatores non habeat aditus monachus ad monacham et monacha ad mo-
nachum ad secretam collocutionem neque debet monachus conviviari cum monacha non in ex-
monasterio manere non loqui cum consanguinea monacha nisi sub presencia abbatisse per verba
compendiosa ut abreviato recedat. et idem ius est de abbate ut in preallegatis iu-
ribus. ¶ Quintum vicium est quod non erubescat matrimonium contrahere contra sanctorum patrum
ut probatur xxvii. q. i. c. ut lex continet. et c. impudicas et licet matrimonium non teneat
tamen bigami sunt effecti ut probatur contra sanctorum patrum. xxvii. q. i. c. quotquot et c. monacho
¶ Sextum vicium est quod volunt vagari extra monasterium sine licencia abbatis contra auctoritatem
sanctorum ut probatur xvi. q. i. c. quidam et c. monachi. et c. pbi anu et legi epla et extra
de regularibus. c. non est nobis. ¶ Septimum vicium est quod volunt esse ociosi contra auctoritatem sanctorum
ociositas et voluntas arma sunt hostis antiqui ut probatur extra de renunciatione. c. nisi cum
pridem. et illud idem probatur auctoritate Ieronimi. de conse. di. v. c. nunquam de manu sua ubi dicit fa-
cito ad operis ut dyabolus semper te inveniat occupatum et sibi infertur ama.

sicca septuaginta et carnis usca non amabis. ¶ Octauum uicium est quod uolunt co
medere carnes cum sit sanus sine aliqua necessitate contra auctoritatem sanctorum patrum. ut probatur de con.
di. v. c. carnem non ponitur ei penitentia. vj. mensium et illud idem probatur ex. de statu regularium. c.
ad monasterium. ¶ Nonum uicium est quod uolunt suis socijs dominari dicendo se nobi
les et litteratos quod ualde remotum est a regula monachi ut probatur ex. de statu regularium. c.
cum ad. ¶ Decimum uicium est quod uolunt habere cellulas separatas et uolunt facere absti
nenciam contra communem regulam ut probatur xx. q. iiij. c. monachis et c. monachum. .ij.
s. um. ¶ xj. uicium est quod uolunt habere proprium quod nullo modo eis licet, immo debet cum eo i
morte in sterquilinio sepeliri ut patet ex. de statu regularium c. monachi et c. super
quodam et c. cum ad monasterium. ¶ xij. uicium est quod est grauius quod interdum monachus
paucos suos reconoscit tribuit ei per se ad inuicem et detractat ut possit eadem
et sic sunt spirituales homicide. ut patet xj. q. c. detractionis et de. pe. di. j. c. homicidiorum
non dicitur quod tria sunt genera homicidiorum. odire. detrahere et occidere manibus. uel committentur
et hic loquitur contra regulam caritatis. ut patet. xj. q. c. sicut enim non dicitur cum est regula caritatis
ut quod non uis non facias cum communicandum tamen quod nunc alius fiat. et ideo caritas uita
re in talibus dedignatur. ¶ Hec et similia debent monachi euitare et si in ea inci
derint uel in aliqua premissorum alti debent ostendere. uel alie loco et si notoria sunt acriter
debent puniri. quia si esset occulta ut patet j. di. c. de hijs recolligas igitur uitam mona
chorum per istos uersus. ¶ Ingrediens caueas meditari sancta memento ... mona
le geras semper sobrius esto. Nil putes factum si uoti tempore tactum. Mortiferum fu
erit quod uoti premia tollit. Nil fortasse uiuat satage si recidiuat:-
¶ Vt colligitur ex illo. c. pape. eugenij. xvj. q. j. placuit non dicitur quod sicut pis
cis sine aqua caret uita ita monachus sine claustra, est ei sedens ad eius peccata pena sic
cera arborem infructuosam scinde non mereris ut patet. xvj. q. j. c. alia est causa monachi
sufficiant tamen de istis ad propositum si decreta fideliter suam et regulam suam. ¶ Exp
licit de monachis:- De penitentia decani uel de preposito uel archipresbiteri uel alterius prelati ecclesie ca
thedralis:-

De penitentia decani sic teneas quod licet archidiaconus
maior sit de lege communi post episcopum ut probatur ex. de archidiac. c. ad hec
tamen de consuetudine decanus minor est ut patet ex. de appell. c. constitutus et ideo episco
pus concessit uel de eius licencia alium eligere confessorem esset si archidiaconus
fuisset presbiter ut patet de pe. di. vj. c. quis uult et c. placuit. tamen decanus peccat in his
temporibus contingit. ¶ Primo quod sunt in festis suis episcopis ut patet ex. de appell. dilecti
filius. ¶ Secundo quod uolunt ad sacerdocium promoueri, est ipsi presbiteri esse communi

debet ee ut p. lx. di. c. i. z y. z uy. z illud ide p. ex de electoe cu i cuctis
¶ Tercio qr st ualde supbi z oculcat alios sphacos z illitatos unn sur
git sepe odia homicidia generant qp iure pbatice n idiget qr de fco sepe
sepius e expti. ¶ Sy g i talib peauit. l i alijs 9silib ut de crinali
lapsu taceat. si notoriu e. p epm deq corrigi z agie pnias copetet.
¶ Sy at sit oclta. oclta debt peite z 9fi. epo ul alti loco ei9. p. de
pe. di. i. c. qp peitez ue fine z c. indices z c. i actie peie ita qp satisfa
ce suo cator :-. **De pnia archidyacony z cui dnt 9fitri :-**

D E pnia archidiacony sic teneas qp de ic cor suo de epo 9fitri e
ipe sit maior p eu ut. xxv. di. c. pletis z ex de offo archidi
acoi. c. ad h. l. dilecto sacerdot de luca pps epi. ¶ Peat tn archidiacoi spe
qalr i hys qnq. pmo qr uolt face colectas i psbros 9 acte scoz ptm ut
p. xciii. di. c. ult z ex de cellib e apls ¶ Scdo qp uolt habe pcuniaz l uacca
albu p i uestitis ecciaz l benificioz ul p altib ul altissis ponedis i sede 9
auem scoz ptm ut p. ex de excessib platis. c. pucit z ex de symonia. c.
i eccis z c. i tantu z ex i peis. c. liq. ¶ Tercu e qr ppt excoicat alij
qs ppt aliqp excessu nolt eos absolue sie pcuia z h symoiac e. ut p. i.
q. i. s. q libz g z c. nlls epc. ¶ Quartu e pponedu qr uedt iurisdictoez
sua alys q extorqt pcuia a sacerdotib p i iua z symoiaca puitate. ut p.
ex ne plati uices suas. c. ptea z c. 9fin. ¶ Quintu e qr uolut adiacona
lem ordiez pmouit 9 9siliu latan ex de elect e i cuctis z cot inia. since
pp. u. lx. di. c. i nouam9. ¶ Est et sextu qr eoz deformat honestate
s. qp qda eoz e multicul 9ulsant 9 acte scoz ut lxxxi. di. c. archidia
conu tuu z c. clicos solo ii dz qp sb ptextu huilitatis n dz archidiaco
n9 freqntare domicilia matnaru atalibz g z 9silib abstine debt z sp fca
iuit p peniam huile z distcta suo debt satisface catori ¶ Explicit de
archidiaconis :-. **De pnia archipsbri z cui debeat 9fiti :-**

A Rchipsbri officiu duplex e. qda st archipsbri cathedraliu ecciaz z isti
debt epo 9fi. psti si n hant aliu miore se se e d uite coi fugat epi
absetis uice i missis catadis z i colectis dicedis ut. xxv. di. c. pletis z ex
de offo archipsbri. c. offo archi. z c. mistiu archip. Peat at splr i h
qr st negligetes ecca ca psbroz cardinaliu. i. appatoz officiis cotidianis
i eca penitetias i pnendas ta clis qp laycis z ut de alys taceam9 qr denegant

i(n)cia(m) (et) q(ui)a dat s(ente)n(ti)as p(ro)p(ri)a mediate q(ui)b(us) si sp(irit)us muniu(n)t s(i)b(i) c(on)t(ra) statu(m) recedit aliq(ua)
i(n)iq(ui)e ut testat(ur) s(an)c(tu)s Gr(egorius) ut (ha)b(etur) xi. q. iii. c. q(ui) recte. ¶ Tales (er)g(o) excessus (et) c(on)siles
s(i) publica laborat i(n)famia de(bet) ep(iscop)o c(on)f(iter)i. (et) p(ro)pt(er) eu(m) a talib(us) castigari alit(er) de licencia
ep(iscop)i posset s(acerdotem). discretu(m) elige(re) c(on)fessore(m) ut (ha)b(etur) de pe(nitentia). di. vi. c. ult. ¶ Alii s(unt) ar
chip(re)sb(ite)ri rurales q(ui) de ca(n)o(n)e aliq(ua)n(do) u(o)ca(n)t(ur) (et) q(uando)q(ue) plebani (et) q(uando)q(ue) alit(er) s(ecundu)m
usu(m) q(ui) uoca(n)t(ur) decani h(abe)s ex(tra) de archid. c. ad h(ec). i(n) fi(ne) q(ui) uoca(n)t(ur) pleban(i) h(abe)s ex(tra) de
offi(cio) ordinarii. c. (con)tra(rium). Isti tal(e)s d(e)b(e)nt ep(iscop)o c(on)f(iter)i. u(e)l alt(er)i de lic(enti)a ep(iscop)i c(on)f(iter)i. ¶ Pec(c)at
i(n) h(oc) t(ame)n p(re)cipue q(ui)a s(un)t neglige(n)tes circa correpc(i)o(n)e(m) p(re)sb(ite)ro(rum) q(ui) i(n) suo plebatu p(ro) maio
res titulos c(om)mora(n)t(ur) q(uorum) uita(m) i(n)statu(m) debuiss(en)t ep(iscop)o u(e)l archid(iacono). i(n)timare. ut
(ha)b(etur) ex(tra) de offi(cio) archid(iaconi). c. ut singl(u)e. Explicit de archip(re)sb(ite)ro:- De p(e)n(itenti)a p(re)posi
ti (et) cui de(bea)nt c(on)f(iter)i:-

P(re)positus a(u)t(em) isto uocabulo uoca(n)t(ur) q(ui) s(un)t alios cu(m) p(r)i(n)-
cipal(ite)r g(er)it. ut (ha)b(etur) ex(tra) de (con)s(uetudine). sig(nifica)t(um) q(ue) n(obi)s iste a(u)t(em) si e(st) religiosus de(bet) suo p(r)io
ri c(on)f(iter)i. (et) ab illo castigari ut (ha)b(etur) de appell(ationibus) de p(ri)ore (et) ex(tra) de i(n)s(titutionibus). c. sic(ut) tuis:-
¶ Si a(u)t(em) n(on) e(st) religiosus de(bet) suo p(r)iori c(on)f(iter)i. u(e)l alt(er)i de ei(us) licencia ut (ha)b(etur) ex(tra) de
pe(nitentia). c. o(mn)is (et) de pe(nitentia). di. vi. c. placuit:- De p(e)n(itenti)a thesaurarii u(e)l camarii u(e)l sacriste:-

Thesaurari(us) u(e)l sacrista q(ui) ide(m) e(st) i(n) offi(ci)o lic(et) n(omin)a
s(un)t diu(er)sa de(bet) p(ro)p(ri)o ep(iscop)o c(on)f(iter)i. u(e)l de licencia ip(s)i(us) sibi aliu(m) elige(re) p(ro)uidu(m) c(on)
fessore(m). ¶ Pec(c)at t(ame)n circa h(oc) s(im)pl(icite)r ut de aliis taceam q(ui)a neglige(n)t(er) exercet
offi(ciu)m suu(m) circa c(us)todia(m) sacro(rum) uaso(rum) u(e)l uestime(n)toru(m) eccl(esi)asticor(um) q(ui) uasa u(e)l uestime
ta q(uando)q(ue) faciu(n)t c(on)trectari i(n)honeste p(er) pueros laycos u(e)l p(er) minores cl(er)icos (contra) decre
to(rum) p(re)m(issio)n(e)m ut (ha)b(etur) xxiii. di. c. n(on) liceat q(ui)lib(et) (et) c. n(on) oportet n(on) sacratos. dispe(n)sati
ue t(ame)n p(re)d(ic)ta ta(n)ge(re) acoliti ut (ha)b(etur) i(n) p(re)allegato. c. de h(oc) habes i(n) c(on)silio toletan(o). ex(tra)
de offi(cio) sacriste. c. ut scias. ¶ Pec(c)at a(u)t(em) circa lumi(n)aria eccl(esi)e ut (ha)b(etur) ex(tra) de
offi(cio) c(us)todis. c. i. (et) ii. (qui) tal(e)s uoca(n)t(ur) c(us)todes. ¶ Pec(c)at a(u)t(em) circa ordina(n)t(er)
ostiarii (et) c(ir)ca p(ro)uisione(m) i(n) c(on)c(e)ssi (et) circa t(ame)n bubulcis ut (ha)b(etur) xxv. di. c. p(er)lectis ad
fine(m). ¶ Talia (er)g(o) (et) similia si s(un)t h(oc) laborat i(n)famia de(bet). ep(iscop)o c(on)f(iter)i. alit(er) a(u)t(em) p(ote)st de e(ius)
licencia s(acerdotem). discretu(m) elige(re) c(on)fessore(m):- De p(e)n(itenti)a mag(ist)ri scolar(um) (et) cui de(bea)nt c(on)f(iter)i:-

Mag(iste)r scolar(um) de(bet) ep(iscop)o c(on)f(iter)i. cu(m) i(m)mediate s(u)b eo e(st) (et) sic de sin
gulis cl(er)icis u(e)l p(er)so(n)is. ¶ Pec(c)at a(u)t(em) s(pecia)l(ite)r i(n) diu(er)sis. ¶ P(r)imo q(ui)a uendit
licencias docendi. ut (ha)b(etur) ex(tra) de magis(tris). c. q(uan)t(o) gallicana. ¶ Sec(un)do q(ui)a dene
gat licencia(m) dignis. ut ex(tra) de magis(tris). c. p(ro)hibeas tales eet si discrete fuiss(en)t
accusati debe(n)t ad suo t(ermi)no p(er)petuo remoui(ri). ut (ha)b(etur) i. q. iii. l. sacerdocium c(um) suis
c(on)cordanciis. Pec(c)at a(u)t(em) (et) i(n) eo c(on)t(ra) q(ui)a rudes (et) ignari p(er)mitt(u)nt se ad

tale offitiu sublimari quod possit alios excitare ¶ Item sunt conspiratoris contra episcopos su
os ut extra de calump. c. ii. ¶ Peccat autem in ea scientia in qua petunt licentia quia dari
ar. ubi c. xxiiii. di. quia episcopus. tales enim qui ambitiose promouent crudeliter puniunt
ur. ut viii. q. i. c. illud in fertur ubi dicitur quod potentes potenter tormenta patiuntur quod
est de aliis dignitatibus sciendum. ¶ Debet enim se homo indignum illo officio quod desiderat
adipisci et si est in fiori cessit. ¶ Si vero autem est equalis esset cum timore accedat ut supra
allegato c. et illud idem probatur lxiii. i. q. i. c. non est putanda in fi. talia quia ubi similia
sunt huius laborat in famia debet episcopo confiteri si uult saluari aliter de licentia sine episcopi potest
sibi eligere prudentem confessorem :-. **De penitentia cantoris et cui debeat confiteri :-**

Q antor autem debet episcopo confiteri. immediate noscitur sub iacere uel de eius licentia quia eli
gere confessorem. ¶ Peccat autem cantor specialiter in hoc ut de aliis taceamus quia
recipit in choro indignos qui legere nesciunt nec cantare et refutat quos dignos
quam magis consuetudine quam iure potest comprobari. ¶ Peccat autem et in aliis quod choro
dei de gratia concedat cotidianos alios quos negligenter offitium postponunt ecclesiastici
et aliis subtrahunt quod ad offitium non poterit commode intendere. ¶ Peccat etiam in
tertio quia habent nomen sine re cum enim nesciunt unam notam de cantu quomodo promictunt
se ad tale offitium sublimare. Verumptamen quia hec leuiora esse sunt de facili po
ssunt corrigi et tamen satisfaciendo legis possit de licentia episcopi sibi eligere prudentem con
fessorem :-. **De penitentia canonicorum cathedralium ecclesiarum :-**

D e penitentia canonicorum firmissime tene et nullatenus dubites quod de iure
communi debuisset decano confiteri uel episcopo uel alicui presbitero ecclesie si sacerdos esset
uel saltem debuisset petere ab episcopo licentiam quod possit aliis confiteri. uel secundum constitutione generale
penitentiarum sine consuetudinem quarundam ecclesiarum noscitur approbasse. ut extra de ex co
municato. uel de penitentia. c. proposuit. Verumptamen predicti canonici in istis quatuor
ut de aliis taceamus communiter offendunt. ¶ Primo quia tempore necessitatis ad sa
cros ordines promoueri noluerunt ut extra lxxiiii. di. c. si quis clerici et c. placuit.
¶ Item quidam eorum per absentiam siue dant in loco ynuectis et in perpetuo sunt in fa
mes. extra de co. prebende qui in minori et vii. q. i. cum quis et c. in fine et latrine et vii. q.
i. audiuimus consulius accordantis. ¶ Secundo quia faciunt coniurationes quae
efficiunt infames. ut extra xi. q. i. c. conlationum et c. conspirationes et c. conspira
tionum et i. c. clerici. ¶ Tercio est quod sunt ualde delicati et nolunt offitia facere
constare quae debuissent aprehendis suis suspendi usque ad correctionem monitione tamen
premissa ut extra de clerici non re. in certa. c. pulte et ult. lxxxvi. di. si quis et c.

bus. h' iac. ex. de appll' ꝑ uestr. ¶ Sc'm uiciu e q' acumlat pecuia de p
bendis z noluit paupib' largiri .q' sacs canos ut. xij. q. i. §. ult. u ei canoi
ca cathedr'. ecce male uiuit tota ciuitas capita deorsu pendet. ar. illi' .ta
.xxxij. q. vj. c. ult. z tot' stat' ciuitatis ꝯtb'a. p'bti e scios nolt obedire
ut ext' xvij. q. di. §. huic cetr. ut .p'. xxj. q. iiij. c. ult. ¶ Sy g' i p'datis.
ul' i aliq p'dtoz l' iuriis offedat p uia pnia sy saluari uoluerit suo
satisfaciat catoz q' sep eoz. redditu expectat ut. s'. xxiij. di. c. diacoi ad
fine. ¶ Corrigat g' q' tales sit q' si noluit apd' iferos ꝑpetuo cruciari:

Explicit de canoicis:- **De pnia doctoz z magroz:-**

Doctores q' si sit iqlini debt pnia age coram sacdote i cui' proch
ia habitat. ul' de sua licentia eligat ꝯfessore. ¶ Sy at ciuis
ul' castrensis dz ꝯfr' suo p'lato i cui' prochia habitat ul' alicui loco ei'
cui alr eu alius n' possit solue n' ligare. ut ext'. p'. xv. q. ij. c. i. z ij. z iij. h'
tn sb' itelligas q' scior sep pot absolue cui' auctas excepta i tlir. ut. s'.
ex. de iis iur. c. uenietes. ¶ Doctores ei z pcipue. doctoz i mltis dm g'
uit offedut. ¶ Pmo q' n' sit digni magro z faciut se ꝑficia ul' ꝑces
sordidas l' ꝑfraudulenta munda l' alr' icurrne ad magriu pmoui q'adi
sooz pim. s. iuxt. lxj. di. c. miseru e eu fieri magrm q' nuq fuit bon' discipls
z q' celestinu. lxj. di. c. qd ꝑderit z q' leone. lxj. di. c. statuim' u dz. q'ual
de iniqu e z absurdu ut noui magri. l' rudes l. i ꝑita pferant. magris an
tiqs z ꝑbatis. ¶ Scdm e q' despicaut sb'ditos c' sit i cathedris. ut
s'. xlvj. di. c. hr. h' ppu u dz q' ea sciut etc doce n' posst. pp'. uiciu aro
gacie tales ei iiuria faciut cathedre eo q' male sedet sr cathedra tn
q' dagones sr archa dni. ut. s'. xl. di. multi sacdotes z pauci sacdo
tes. ¶ Terciu e q' ꝯtepnut ydiotas bn morigenatos q' magis uolue
rit uitare uicia moz q' uiboz. ut. xxxviij. di. c. sedulo. ¶ Quai e q' i
miscet se qb'da qstioib' z sbtilitatib'. ut uideat mlta scire z i. suos ꝯ
fidut auditores. ut. s'. xliij. di. c. i. z xliij. di. §. ult. u dz q' q' ea docet
q' ab auditorib' apphedi n' posst ad sua ostetacoez faciut z n' ad discipoz uti
litate. ¶ Quintu e q' docet falsa i cathedris ut place possit. ¶ Ih
sit falsi doctores. ut ext'. xxij. q. ij. c. p'mu itaq capitale medicau dcta
lib' dic. ꝯsil. ꝯstatinopl'. maloz doctoz. mala doctrina e ut. i. q. vij. c.
cu uei eetib'. ¶ Sextu uiciu e q' cu ipi male uiuut noluit talia

replendere. q̄ auctor secundum petrum .i. q. i. c. uilissimus. iii. q. vii. c. in gemibus. Et
sunt uicia principalia ut de aliis taceamus. ¶ Si ergo uolunt saluari re-
stituant ea que male habent pauperibus elargiri contra sacros canones ut p. xii. q.
i. ff. ult. ubi cum canonicis cathedralis ecclesie male uiuunt tota ciuitas capite deco-
lata peccatur. ar. pro hoc ut p. xviii. q. v. c. si habetis aliquid de malo. ff. multi
plicatur. et c. non sane. et per ueram penitenciam suo satisfaciant creatori si noluerit cum diabolo
perpetuo cruciari. ut p. de penitencia di. i. ff. his autem ubi sunt non autem succedentis peccatorum cu
ra. Explicit. De penitencia aduocatorum et que debent confiteri:-

Aduocati autem debent confiteri proprio sacerdoti uel aliis discretis de licencia sui sacerdo-
tis. aliter absolui non possunt ab alio uel ligari ut p. ex. de pe. c. omnis utriusque
se. xii. c. placuit et cum suis concordanciis. ¶ Licet enim difficilium esset narrare
omnes excessus aduocatorum tamen ego. Jo. de deo antiquus doctor decretorum ne desperationem
faciam pauca sub breui eloquio narrabo potius precauenda. ¶ Primo et princi-
paliter peccant aduocati quia sunt falsi aduocati sub dole aduersarium et precio proprium
clientulum et tales. et tales preuaricatores sunt et infames ut p. ii. q. iii. ff. no-
tatur uel preuaricatum. ¶ Secundum uicium est quia deffendunt falsas causas scienter
contra sacros canones secundum petrum. ut p. xi. q. iii. c. si quis uero. ubi dicitur non deffendas improbum cum
suis concordanciis. ¶ Tercium est quia sub spe pietatis palliant in peccato protenden-
tes causas contentiosas suas. ut p. iii. q. vii. ubi peccata non licet aduocatis:-
¶ Peccant et in quarto quia ubi non sunt alii aduocati recipiunt magnum salarium
in grauem dampno litigatoris. propter quod debuissent ab aduocatione remoueri ut p.
iii. q. vii. l. arceantur. ¶ Peccant etiam in quinto quia cum nesciunt iam usurpant aduo-
catos aduersae partis ut p. iii. q. vii. ff. ca. l. si quis aduocatus prece fuit:-
¶ Peccant et in sexto. c. quia ubi est copia aduocatorum accipiunt paruum salarium
tamquam uiles et deiecti. ut. iii. q. et vii. ff. ca. v. apud urbem romam. ¶ Peccant et in
septimo. tamquam homicide quia faciunt clientulos suos et testes falsa dicere. ut. xxii. q. v.
c. ille qui hominem. et c. si quis conuictus ubi tales infamia perpetuo notantur. ¶ Ista sunt
ergo principalia que confessor ab eis inquirere debet. Si ergo aduocati saluari uolunt
satisfaciant illis quos leserunt et per penitenciam ueram suo satisfaciant creatori. si non uoluerint. apud
inferos perpetuo cruciari ut p. de pe. di. vii. c. in certo non enim habebit de allegatione
uictorie deffendendis. ut. xi. q. iii. c. aliorum:- De penitencia iuris consulti rubrica:-

Iuris consultus est ille peritus qui soluit questiones proprias ut p. di. ii. l. responsa pru-
dentum de iuris consulto dicitur in ecclesiastico. c. vii. si sit in intellectu respondere proximo tuo
aliter sit manus tua super hostium ne capiaris uerbo indisciplinato et confundaris

De iis consultis in .xeni q[uod] inde ius est de eis sicut de aduocatis q[ue] debent. si uero de. aliena q[uam] propria sit ad ep[iscop]um [et] consilio p[ro]prio sacerdotis [et] p[ro]p[ri]us consiliu[m] suo satisface cator[um] si nolit proprio dampnem. Explicit de iis. De p[ri]ma p[re]sbiteror[um] tam platorum quam sub dictorum.

Illic scriptus de p[ri]ma p[re]sbitero[rum] satis dictum fu
ius. q[uod] tamen q[uod]dam remanserit q[ui] sub breui loquio i[n]timabo. plat[us] est suo d[omi]no
fin. scriptori [et] sacerdotes minores suo p[re]llato. l[ice]t s[i]. iudice delicencia plati. l[ice]t
confiteant[ur] ep[iscop]o si uolit. Et licet sic tanta malicia clicorum. q[uod] uix possit
sub numero co[m]p[re]hendi pauca tamen ne disp[er]atione facere uideam. sub breui loquio. s[e]c[un]d[u]m
g[e]n[er]a singlorum [et] non singula generum ad eorum correctionem [et] cautellam in q[ui]b[us] nullo sum
sufficit ad memoriam p[er]stigam[us]. Primo in h[oc] peccant q[ui] p[er]mittunt se indig
nos ad ecclesiastica[m] malicia[m] p[ro]moueri c[on]tra ecclesiasticos canones ut p[atet]. xxiii. di. ta
les [et] c. his. l. p[ri]mi [et] ex[tra]. de etate [et] q[ua]lit[ate] est sic ars artium. S[e]c[un]d[o] q[ui]
q[uan]do p[ro]mouent[ur] p[er] simoniaca[m] prauitate[m]. ut p[atet] ex[tra]. de simonia tue fatuitatis
[et] i. q. i. quisquis p[er] pecunia[m] [et] c. reperiuntur. Tertium est q[ui] in continent[ia] uale
uiuunt ut. xxviii. di. si dyaconi [et] ex[tra]. de q[ui] ha[bi]ta. cle[ri]ci. [et] mli. c. i. [et] c.
clericos [et] c. ad ex[tirpandam]. Quartum est q[ui] immiscent se exspectaclis [et] spopis
mistrum [et] recipiunt muna aliq[ua] [et] p[ro] spiritualibus [et] spiritualibus [et] incubunt usuris
[et] plus diligunt comas laycorum q[uam] coronas clicorum [et] immiscent se mercatoribus animalia
lia mistis [et] induuarum [et] aliarum [et] frequentat [et] habent secum p[er]sonas mulierum atque
in cot[id]ias [et] sequuntur tabernas [et] ludos taxillorum [et] alearum [et] habitum indecente[m] habent [et]
nolunt diuinum officia frequentare [et] diligunt uenationes siluaticas [et] saltuosas
[et] dant libenter uenatoribus [et] meretricibus. [et] uolatoribus q[uod] pauperi de patrimonio crucifixi
in p[er]iculo animarum suarum in scandalo plurimorum c[on]tra ecclesiasticas sanctiones. Hec enim q
dicta sunt p[ro]hibentur. xxiii. di. c. his. l. p[ri]mi. ex[tra]. de uita [et] h[onestate]. cleri[corum]. o[mn]ia.
lxxxii. di. c. cleric[us] solus [et] c. oportet. sacerdotes [et] c. uolumus [et] c. legitur s[an]c[t]um de
q[ui] alig[.] noluit habitare cum sua sorore. dicens q[ui] cum sorore mea sunt sorores
mee non sunt. lxxxvi. di. c. q[ui] uenatoribus [et] c. dare res suas h[ist]rionibus [et] c. clam
uenatorem. Quintum est q[ui] plati inuident subdictis [et] sub dicti plato [et] acc
tant ad iudice[m] ut puniatur. c. debuissent ad inuicem diligere ut sunt sub dictos [et]
platos fierent. co[m]pleto caritatis ut p[atet]. lxxxix. di. c. ad h[oc]. [et] xxiii. di. quique
[et] illud inde p[ro]bat. xxxiii. q. v. c. p[ro]dest. cum suis concordanciis. Item sub t[ra]hunt
alienos p[ar]rochianos tam uiuos q[uam] mortuos [et] in h[oc] c[on]tra u[eniunt] offendunt. ex[tra]. de p[ar]roch[iis]
[et] alienis p[ar]rochianis. c. ii. [et] iii. [et] ix. q. ii. p[er] totum [et] de. pe. di. vi. placuit

¶ Sextum uicium est quod multa uicia palliant sub specie uirtutis nam est sic auari qui
uicium uolunt uideri temperati quod est uirtus et est sic crudeles quod est uicium uolunt uideri tamquam
iusticie prudentes zelatores et cum sint remissi quod est uicium uolunt uideri esse pacientes sub
(marg.: sacerdotis) dicitis quod est in placatis ut ista probantur .xlv. di. c. sepe uicia et ii. q. vii. ff. hiis in res
pondet et vii. q. i. ff. hoc dicit obsuadendum cum suis concordanciis. ¶ vii. uicium est
quod ipsi subditi ad iudices se habent hodio et ad iudices consumant et in homicide sunt et zeti
omnes latentibus ut patet de pe. di. i. c. homicidiorum. tria sunt genera et vi. q. i. c. sum ii
quartas cum suis concordanciis. ¶ viii. uicium est ut possit releuare odia quia sunt
falaces et ualde in constantes proferentes uerba inhonesta et inutilia. hec omnia prohibentur
.xxii. q. ii. non aut ficticioso mendacio et c. de genere mendacii summo opere fugite
et c. hiis aut qui mentitur. uidetur quod prophetia. hec uerba sunt instituta ut quod habes in mente tua
proferas in mente tua. aliter peccas. et illud idem probatur .xxii. q. v. c. sanctorum uidetur quod
sit sanctum et simplicem loquela deus non facit differenciam et c. cauete fratres uidetur
quod non solum dyaboli filii sunt qui peccant in uerbis falacibus sed et in opibus simulatis et c.
consciencias loquimur aut non in oportuno tempore aut non opportuno loco aut cum non conuenit
audientibus tamen sciam. ¶ Nonum uicium est quod peccat in sacrificiis cum offerant
ostiam fractam uel uinum sine aqua uel aquam sine uino celebrantes bis in die uel non custo
diunt crisma uel eucharistiam. sic debent. uel non mundant uasa et altaria et uesti
menta decenter secundum canones et hec omnia probantur. ut extra. de diuinis officiis celebran
c. consuluisti et c. excepte et c. sane et c. ressentencie et c. prudentum et c. litteras.
et extra. de celebr. hec brevi. c. statuimus et c. reliquias et illud idem patet in corpore canonis
de consec. di. i. c. sufficit. sacerdotes et c. nemo et c. uestimenta et c. uasa et c.
consulto. et de conse. di. ii. c. sancta sancta. dicit in sacerdote cum suis concordanciis. ¶ x. ui
cium est et ultimum quod sibi uitant populum in omni loco ut testatur. Ieronimus ponentes scandalum uitium
in laqueum tortuosum ut .xxiv. q. iii. transfert. principes unde timeo quos posuerunt
patres eorum. ¶ Hec igitur et similia ut de aliis taceam debent clerici conficiti et talibus
de certo tacere et pro et condignam penitentiam suo satisfacere creatori. si noluerit in perpetuum
est diabolo cruciari excepit de presbiteris:-. Solucio ad obiectum si consuetudo repugnet:-

Absolute dicet aliquis quod si uelit hec quod cogit. solucio de consuetudine computata
Aut quidam uicia qui quando conuincitur tam subditi quam prelati. ¶ Ideo hoc est. solucio de eo
respondeo quod tu sacerdos qui audis confessiones loco dei debes diuersis experimentis uti
ad purgandum. morbum expellendum et debes igne querere de quaque de quacumque a quolibet confite
re secundum modum ordinis et statum sui pronotatum. ¶ Ad aliud uero sit presbiter de penitencie

.di. v. c. consideret et de pe. di. vi. c. i. consilius sacerdotis. ¶ Sed quis uidetur illis sal
uetur quod haberent non seruauit istas regulas in confessionibus faciendis. i. quod sacerdos in iure
confessi sit sine licentia superioris secundum regulas applicari alibi alterius lo. per. et sic ad i
.l. cum. ¶ Ex eadem regula. ii. a pluribus dicitur confitemini. al. p. ii. et o. i. iii. ut. sal
et de pe. di. i. c. ult. ¶ Ad hoc respondeo et dico quod salui sunt dummodo tamen in fraude non fece
rint quia contritio mundauit eos et fides et uniuersitas ecclesie clauis petri. ut. s. ista
.xi. q. iii. c. illud et c. absit et c. plerumque. et c. quomodo et de. pe. di. iii. item hoc probatur
c. prima consolo. et c. talis est in de. sed amodo facere non debet potius seruit. ut. ex. de con
di. ii. c. sepe contingit et viii. di. c. consuetudo quia ap. quidam explicat de conse. di
co. et est debet confi.:- **Utrum possit recipere sacerdos pecuniam uel aliam donam pro missis
cantandis quas iniungit penitentiam:-**

Uidetur quod sacerdos non possit recipere pecuniam pro missis cantandis quas penitenti impo
suit ipse bene sciebat quod ille laycus non poterat cantare missam et ideo presumitur
quod in fraudem. canonis tale honus imposuisset. ut precepta recepta pecunia eo ab illo ho
nore reuelasset. ut s. presumitur. xxvi. q. vii. c. allegat. ¶ Preterea tal
penitentia non inuenitur a canone. grauius presumptionibus non fuisset inueniendam. ut s. stephanus. pp. ii. q.
.v. consuluisti. et finem de ea de translat. c. est item corporalia uero dicuntur quod a suis patribus non
statutum presumptionibus non est inueniendum. ¶ Sed contra uidetur cum enim sint. iiii. principalia que
liberant animas defunctorum a pena. s. sacrificium et oratio fidelium et ieiunium amicorum et
helemosina ut s. xiii. q. ii. c. anime defunctorum et illud idem probatur. de iuris ut s. de. pe. di.
.i. c. agite. et c. medicina uero dicitur quod pecuniam hoc redime peccata tua et c. si quis domum
et c. quod petit sibi et hic posset fieri. ¶ Preterea sic iste presbiter uult recipere pecuniam pro
labore suo non uidetur inconueniens quia iustum est ut qui in pedit fumum recipiat beneficium.
ut s. xii. q. ii. c. caritate. ¶ Solutio dico quod species mali est et ideo secundum apostolum
est uitanda ut s. ex de. iii. et ho. cli. c. est ab omni specie mali. ¶ Debet ergo sacerdos
ei iniungere aliam penitentiam uel facere cantare pro alium et debet absoluere penitentem pro quod bene
pater iudicio sacerdotis ut s. ex de. pe. di. v. c. et de conse. di. iii. c. in litteris et quod
sec sentit petrus est Explicat:- **Utrum episcopus uel alius prelatus possit expendere penis pecu
niarias pecuniam. uel debeat pauperibus elargiri.**

Circa hanc quod omne diuisi diuersa dixerunt quidam dicunt quod bene possunt etiam per
cuniale ut s. xxiiii. di. c. quod episcopus et xvi. q. v. c. si quis est liber et lini. di.
c. et a. si quis et xviii. di. c. quod quidam et. xvi. q. i. c. statuimus et ceteri laycos puni
untur. xxxiii. q. v. c. de lugurib. et xvii. q. iiii. c. si quis contumax et c. quisquis

qsqs i uetes fiunt . ꝛ c. sis domu . ꝛ c. siqs i aca i istis his ꝙ ta cliei ꝙ . a
laya pcats pecuniali puniunt. ¶ Sz ꝯ pbatr poss. xij. q. ij. firmitas
tua ꝛ xvij. q. iiij. c. agnouimus ubi dr ꝙ siqs clpa fecit i ipo iudicet ꝛ ñ i
sba eius ꝛ idē . p̄. eadē . q. c. de lapsis ꝛ c. epo ñ lic. ubi dr ꝙ si albas fcaint
ñ pōt eu eps pecuniali punire ꝛ illd idē testat pp. Gellasius eadē. q. c. Illd
ubi dr ꝙ i psonā pccatis ñ i facultate. hāc districto. ¶ Solō dico ꝙ i fo
ro penitētiali ñ dz. pcitētij. pecuniaria multa ñ ꝙ fm facultates satisfacia
at lesis oronib; ieiunijs ꝛ helis redimat pctā sua ut d. pe. di. i. c. me
dian. ꝛ c. medicamēt. ¶ In i foro aut iudiciario sic ten firmit ꝛ nullā
ten dubites ꝙ etiā ñ pōt recipe pnīa p clpis omissis ñ ut i uenit
actē diffinita ut p̄. eē d peis. c. lic. uiē apl. ꝛ c. psbri ꝛ c. pcuniā ꝛ qu
dcaā ꝛ c. suā ad nos. ¶ Inuitūb at poss pcti pēn p dapno itēc
ut p̄. eē de pnis. c. ostitutis osuis ocordācijs. hāc snīa defēdas usq
ad effusiōē aīe. Explicit :- Ut eps l aliq plat sup istā. possit puni
re peccātes pecuniali ꝛ expēdē penas pecuniarias l debeat paupi
bus elargiri :-

S Et se h sic firmissiē ten ꝛ nullātens
dubites ꝙ lic tal pcuniā de more aliqbs dā epis ꝛ platis exigat
tn ipi platj ñ debēt illas pcuniās i ppos usus. expēdē s paupib erogā
re. nā tales iudices ñ puocat ñ amore iustic s amore pecunie ut p̄. xj.
q. i. q. iij. c. q rēc iudicat ꝛ io fuerit lupi ētodes ut. iij. q. iiij. c. otri
um. ¶ Vn ē. lō. de eo. testor tales platos piclō aiar suar ꝛ timo
re tinendi iudicij ꝙ tals pcuniās ñ exigāt ñ osumāt s lepsis ꝛ alijs
paupib largiāt. ē eis aīe ñ sit ose s pcit acadib itdite ut ut pbz
alexād. pp. eē. de peis. c. lic. uiē. apl. ꝛ G. ꝛ vj. xvj. q. vj. c ult.-
¶ Sy at i uitate ecce fcgit aliq i nā ifendo bn posst puniri pecun
ali ꝛ pcuniā i opib ecce expēdi ut p̄. xvij. c. siqs i ato ꝛ c. siqs i uet ꝛ
eē de snīa excōicatōis. c. qsti. Explicit :- Ut bs clpis exeptat ad solū
epm. ꝛ Sñ :-

D E h sic teñas ꝙ pnīa publica ñ po
ssit i poi ñ ab epo. ut eē d excessib pla. c. accedētib. ꝛ l. di. c. i.
capite. xl. ¶ Sit g ista pcta p qb talē pnīa dz i poi. s. homicidiū q ꝙ
m fiat. ut. l. di. c. placuit // Sy g homicidiū sacilegiū i cestū ul aliqd
pctm publicū fiunt p epm dz ei pnam i poi ut p̄. de ose. di. iij. c. de pē
nitētib. ꝛ ut bint dicā ꝙ pctm ꝙ totā omouit urbē. l castr l uillā

p(er) ep(iscopu)m d(icitu)r ei p(enitent)ia i(n)iu(n)ct(a) ut [extra] p. xxvi. q. vi. c. ult. ¶ P(re)sb(yter)i (et) c(leric)i de occ(is)is
debe(n)t p(e)nit(enti)as i(m)ponere l(icet) p(er)p(etu)a(m) occ(is)is ut xxvi. q. vi. p(re)sb(yte)ris d(e) occ(is)is p(re)s(entibus):-
¶ Usoraria n(on) ep(iscop)o debet publice (con)fiteri ut [extra] de pe. di. i. iudices (et) c.
actiue p(e)nite(n)tie (et) c. q(uo)d p(er)petratu(m) (est) i(n) ii. ¶ Dic(it) e(ti)a(m) canon q(uod) n(on) mal(u)s o(mn)i i(n)iu(n)gat(ur). q(uia)
ea q(ue) pecca(n)t secrete secrete corriga(n)tur (et) q(ue) pecca(n)t pala(m) p(u)niant(ur) pall(a)m ut p(ro)bat(ur) ii
q(ue). ii. q. i. si peccau(er)it i(n) te s(ed) t(ame)n sciat minoris sac(er)dotes q(uod) de homicidio symonia
i(n) ordi(n)e l(icet) symoniace ordi(n)e suscep(to) l(icet) si ex(com)mu(n)icat(us) l(icet) i(n) s(us)pe(n)s(io)ne diuina officia cele-
brau(er)it q(uam)q(uam) sit occultu(m) n(on) possu(n)t i(n)iu(n)ge(re) penitentia (con)fite(n)ti:- Explicit lib(er) v(us).
ad honore(m) su(m)me t(ri)nitat(is) a magistro. Ioh(ann)e de d(eo) (com)pillatus:-

Incipit lib(er) vi. ad honore(m) su(m)me t(ri)nitatis q(ui) x. articulos nosci(tu)r (con)tine(re)
s(cilicet). de pe. i(m)perator(um). (et) (quo)m(odo) debe(n)t (con)fit(er)i. ¶ It(em) d(e) pe. reg(um). (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De pe.
ducu(m) (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De p. marchion(um) (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De p. comitu(m) (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri).
¶ De p. p(ro)cerum (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). l(icet) baronu(m) (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De p. simplicium militu(m)
(et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De p. m(er)cator(um) (et) o(mn)iu(m) aliaru(m) artiu(m) (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De p.
rusticor(um). (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri). ¶ De p. puer(orum) i(n)fra xiiii. an(n)u(m) (et) q(uo)m(odo) d(ebent) (con)f(iteri):- De p(e)nia

Videt(ur) q(uod) i(m)perator d(omi)no p(a)p(e) debuiss(et) (con)fit(eri). l(icet) de e(ius) lice(n)-
cia s(ed) elige(re) p(ro)uidu(m) (con)fessore(m) (et) ei s(i)b(i) iaceat i(m)me-
diate ut pote a q(u)o ei electio (con)firma(tur) l(icet) i(n)firma(tur) (et) ab illo exau(r)it(ur) (et) i(n)ungit(ur) (con)-
firma(tur) (et) coronat(ur) ut [extra] e(od)e(m) d(e) elec. c. uenerabile. ¶ Alii dicu(n)t q(uod) debet (con)f(iteri).
ep(iscop)o a q(u)o (con)secrat(us) u(e)l p(ri)mo i(n) rege(m) coronat(ur) (et) i(n) p(re)allegata decretali. ¶ Cui
e(tiam) loc(us) celebr(is) i(n) q(uo) (con)sueu(er)u(n)t (con)silia celebrari ut [extra] xxvi. q. ii. c. ult:-
¶ Tercii dicu(n)t q(uod) pot(est) (con)f(iteri). cuicu(n)q(ue) uoluerit du(m) (est) san(us) q(uia) p(ri)nceps
n(on) sub iacet legib(us) s(ed) ip(s)e (est) a(n)i(m)ata lex i(n) t(er)ra. xxiiii. q. viii. c. (pro)uideor(um) iii.
di. (con)stitucio. l(icet) editu(m) de pe. di. c. i. (et) i(n)stit(utiones) d(e) iu(re). n(atur)ali (et) ciuili. s(ed) q(uod) p(ri)n-
cipi placuit legis h(abe)t uigore(m). ¶ Sy a(u)t(em) e(ss)et i(n)firm(us) t(unc) debuiss(et)
(con)f(iteri). ep(iscop)o loci q(uod) sac(erdos) sustin(er)i pot(est) p(er) illa(m) dec(retalem). d(e) pe. (et) re(missione). c. ult. regul(aris)
t(ame)n faceret si peteret a d(omi)no p(a)p(a). i(n)dulge(n)tia(m) sp(eci)ale(m). ¶ Pecca(n)t a(u)t(em) i(m)pera-
tores i(n) eo q(uod) n(on) faciu(n)t iusticia(m) q(ua)re ueniu(n)t tempestates i(n) p(ro)uincia (et) flagella
ut [extra] xxiii. q. iii. c. si q(ui)s uiolentos (et) c. q. c. regu(m). nec (est) u(n)i mag(is)
deo placeat q(uam) si iusticia(m) t(ene)ret (con)pesce(n)do eos q(ui) i(n) sua(m) (et) alior(um) p(er)nicie(m)
debaccha(n)t(ur) ut [extra] xxiii. q. v. c. q(ua)li nos o(mn)e. ¶ Pecca(n)t a(u)t(em) (et) i(n) alia q(uia) i(m)-
pugna(n)t s(an)c(t)a(m) matre(m) eccl(es)ia(m) q(ua)re exco(mmu)nica(n)t(ur) (et) de ponu(n)t(ur) q(uando)q(ue) ut [extra] e(odem)
de elec. c. uenerabile(m). ¶ Pecca(n)t a(u)t(em) i(n) t(er)tio q(ui)a tollu(n)t ecclias for(tes)

mmd

suu. c elici n habeant commune cu legib' ut. xj. q. i. c. continua lege. 2. c. nlls 2
c molita 2 c. placuit. ¶ Peccat aut 2 i. iiij. q. iniscat se electoib' platorum
contra fore. lxiij. di. c. factat 2 c. c adriam' 2 c. ego lodouic'. ex. d' ele. q
at 2 c. sac. scta c suis concordanciis. ¶ Peccat 2 i. v. q. quosda odio destru
it 2 qsda ex leuitate sublimat. ut p. xv. q. vij. c. sexta actio. ¶ Sciant g
principes siue peccata sit ecclia siue tbata tpre regiminis sui oportet eos re
d' de ratione ut p. xxiij. q. v. c. principes. i fi. h sunt principalia uicia ut de a
alijs taceam' de qb' 2 d' alijs dz ipator suo satisfacere cetoru Explicit:-

Dlacit quida q rex q non ht aliu sr se dz cfi dno. pp. l' .De pnia re
de ei' licentia q eligere puidu confessore sic ipator. vel si gis 2 cui dz cfi.
habe uoluit p dec. ex q filij sr liui 2 pueriabile. Alij dicut q dz cfi me
tropolitano p illd. c. vj. q. iij. c. scitote. s ii. dr q scitote etiam ee. pui
cia q ht. x. epos 2 unu rege 2 unu metropolitanu. ¶ Gerij dicit
q dz cfi cuicq uoluerit du e sanus sic dictu e de ipatore n eet i regno
alq principalis ciuitas q eet capud regni i q rex ille hulsz domiciliu prici
pale. tc ei ab epo illi' ciuitat' debuisz petere licentia q satis potest sustinri:
¶ Peccat aut reges qnt contra regale officiu eo q n fuiat cliis clicas for
ecclasticu contra canones 2 leges principu ut p. xi. q. i. i illa lege continua lege
sanim' ut nlls epor. l' eor q ecclie noctib' fuiut ad iudici adiudicu siue
ordinarior siue ex ordinarior ptrhant. h at illi clici iudices neqcq e
hijs plublicas ecclie e legib' 2 illd' ide. pbat bonifaci'. pp. xi. q. iij. c. nlls
u tales iudices deponit ad ppa digitate 2 i. ide. plat. Gelasi'. pp. xi. q. i. c.
ianis u dr q q celeste militie plsat ei' for sectari dz. 2 illd. ide. pbat alex.
iiir. xi. q. ix. latu 2 c. placuit. ¶ Peccat 2 i secdo uicio q grauat eccla
sticas psons 2 uos ecclasticos i pctaoib' 2 pctacoib'. contra conoicas 2 legales
sanctioes. ut. xxv. q. ij. c. i illa lege qcuqz igit u dz q clici debet ee imu
nes. q. temporib' nris ad dipocois reuertere uolum' q deceat 2 i lege sequa u
dr puit exceptois illi' legis. xv. l' aurj 2 illd id' pba. xxiij. q. viij. ff. q
uis s u dr q os clici 2 i munes ee debet exemplo regis pharaois q ce al
os subiugauit 2 sacerdotes libos puunciauit 2 i lege i posita q i cap. i q ce
s u dr q plo iuuat regnu oroib' q armis. 2 xvj. q. i. ff. non rr. 2 i lege
gnale 2 i lege. plac. c suis concordanciis. ¶ Peccat et. i. iiij. q. dicunt
secu ad exercitu sacerdotes contra auctes sacror pium. xxiij. q. viij. q ausu 2

ł c. si q̄s ep̄s ł c. si ubi fis ł c. si reprehensibile ł i. id⁹ p̄. xxxvi. di. si q̄s uult p̄tifex n̄ d̄r q̄ sacerdotes ad bella n̄o uadāt ut puniēt ꝯ inimicos. ¶ Ratio loco eēt p̄uāt q̄ n̄o obseruāt iusticiā i p̄plo suo q. q̄n. alius dignitatib deponit. ut p̄. xv. q. vi. c. alius ¶ St n̄ d̄r q̄ p̄p. ł Zacharias deposuit regē fr cor eo q̄ erat inutilis tāte potestati. ¶ Peccāt eēt ł i. v. q. afligit p̄plm dei tallis exaccōib ł corpor p̄stacōib ł seruitutib i debitis ł i iis corpor. de deo tenet reddē racōez ut p̄. viij. q. iiij. c. q̄n uult ł c. si eccā i fine ꝯsuis ꝯcordātis similib. ¶ St. vi. inicio ꝗuit offēdūt. q. occupāt t̃ras alienas ł n̄ st ꝯtēptus suis finib ut p̄. xxiij. q. iij. transferret p̄ncipes t̃minos q̄s posuerit patres sui ł tales n̄ saluāt eēt sbi b̄n administrāt n̄ restituerit aliena ut p̄. aug. xiij. q. v. c. neqꝫ ei ł i id⁹ p̄b. scs leo ut. lxi. di. c. mira m̄ su d̄r q̄ nūq̄ bono paguit certū q̄ malā st iq̄ata p̄ncipio n̄ hui⁹ i tū bellū ut p̄. xxiij. q. ij. dn̄s n̄ describit itū bellū ꝯ sarracenos ymo iustissimū q̄ n̄rās t̃ras p iniuriā detinēt occupatas ut p̄. xxiij. q. viij. c. dispar ł itēdt occupare si posset. ut p̄. xxiij. q. viij. cū g. cū sepe. ¶ Est ei itū bellū ꝯ excoicatos ut p̄. xxiij. q. vi. c. oīm n̄rm ł c. excoīcatū iter septēs ł i. id⁹ p̄. xxiij. q. ix. c. oī timore ł c. si nullā ł c. ut p̄ de ꝯsuis ꝯcordātis. ¶ Est āt. vij. iniciū q̄ e n̄ possit sufficē uni mulieri cognoscit oēs i diferēt sic eq̄ emissarii i piclm aīe sue ł i scādalū plurimor q̄re debuisset excoicari ł sin cessacēt deponi ut p̄bt nicholā ł hs C. xi. q. iij. c. precipue n̄ d̄r q̄ scire debēt plati q̄ tot mortib dig st q̄t exempla pniciosa ad posteros transmictūt. ¶ Est eēt. viij. iniciū ꝗue ł detestabile i q ꝯmictūt c̄rīe sacrilegii ł c̄rīe lese maiestatis ł c̄rīe usure i eo q̄ ꝯmictūt officia sua iudeis ł sarracenis q̄ faciūt usuras ł destruūt eccās ł opp̄miūt x̄anos ꝯ aūte scōr patrum. ut. liij. di. nullā ł xvij. q. q. iiij. c. ꝯstituit ł ex de iudeis. c. i. n̄ obstat ill. c. t̄pal n̄ d̄r q̄ pot uedē iudicto dū tñ ꝯputē. van n̄ suspc q̄ regales recolligā reddit. q. fiut ꝯpatua p̄missio q̄ neminē excusat ap̄tissie dic. eq nōi. q̄ si q̄s ult efficē vxore ut accipiā aliā p̄mo dimictā ł n̄ efficiād n̄ tñ ab adulterio excusat sic eēt b n̄ excusat. rex aparo. h apen̄ t̄pali.
¶ Hec st ꝗ ł consimilia q̄b reg̃ ꝗuit offēdūt i decimis ł p̄miciis q̄s n̄ soluūt ad q̄s de iē tenēt p̄soluē tā p̄diales q̄ p̄sonals ut. xvi. q. i. c. reuiminis ł c. decie ł xxiij. q. v. dicat ads ł de. ꝯ. di. c. q̄ ꝗgressimū.

vbi dr

v̄ dr̄ i. ueniet ad decimas rex sic̄ ad decimas dicit. ¶ Preterea quidam eorum sequi
tur quidam angustia et quidam sic̄ stātes et fortes a recto tramite fidei deuiando
ut p. xxiij. q. v. c. augus et c. epi nichil eam melius resplēdet in principe quam recta
fides. ut p. e. de sum̄ trinitate. l. iñ claros. et xcvj. di. c. si imperator catholicus ē.
Ista ergo et silia quā confessor debet a rege confitente subtiliter inquirere et ei secundum modum
canonicum penitentiam iponere et ipse rex debet acquiescere si uult in perpetuum a diabolo
euadere. aliter esset abusiue uocatur rex. ix. sapientis ¶ v. sap. Reges sicut si superes
preceptor honoris. ¶ De gratie es sicut gratie es aliude poris. explicit de regibus.

De penitentia ducum et eius dicit confessor:-

Duces quoque parum distant a regibus sicut quidam rex nauarre uocatus dux et rex boemie. isti tales de
bent confiteri metropolitano si est in suo ducatu. aliter episcopo in cuius prouincia deliquerit. ut. ij.
q. iij. c. placuit. quod autem uerum sit p. ar. illius. c. c. ex. de raptoribus. de ill. aliter sal
tem illi confiteatur episcopo ubi habuerit principale domicilium ipse enim iudex ordinarius. iudex
eius ut p. ex. de testibus. c. constitutus in presentia uestra proponant. a. ubi habetur quod esse pla
gessis ex iurisdictione ordinaria tulit sententiam diuortij inter ducem boemorum et uxo
rem suam. ¶ Peccant autem duces specialiter in eo quod ipsi grauant populum tallijs collectis
et exactionibus indebitis in periculum animarum suarum ut. xxiij. q. v. c. non sane:-
¶ Peccant et in eo quod faciunt constitutiones ymmo destitutiones suas contra ecclesiasticam
libertatem. propter quod sunt excommunicati ipso facto ut p. de sententia excommunicationis. c. non propter quod debent
priuari feudis et emolumentis ecclesiasticis ut p. ex. de. se. excom. c. grauē et ibi.
uerum ea que diximus in penitentiis penitentie regis et in penitentia ducis sibi intelliga sunt.-
¶ Ista ergo et silia debent duces confiteri si saluari desiderant. Explicit:-

De penitentia marchionum:-

Marchio uero minor est duce. quia duces sunt illustres tamquam reges marchiones nuncupantur spectabiles et comites clarissi
mi tamquam minores ut p. ij. q. vj. l. a. ator. iñ fine. ¶ Marchio debet confiteri proprio
episcopo uel et sacerdoti proprio. ubi habet proprium domicilium. uel si non habet proprium domicilium in cuius parochia
deliquerit si est sanus sicut et infirmus ab illo prelato debet petere penitentiam in cuius parochia in
firmatur et aliter ab illo non possit absolui uel ligari ut ex. de. pe. et re. c. omnis
utriusque sexus et de. pe. di. vi. c. ult. ¶ Peccant autem et in hoc marchiones et alij barones
specialiter quia liberos homines seruicium seruituti reqirendo ab eis indebita seruicia contra sacros cano
nes ut. xxiij. q. v. c. non sane seruus enim delibero homini non fit nisi ipse uenit se ad p
eum principa a d u ut p. hijs iustib. ¶ Seruus enim sicut principes ut ptri
apis. maior abignaro quod non ēpto enis ut p. xxix. q. ij. c. rellatum et i

glo. i in textu. ¶ Dicitur ei salomon quod sine regnum non potest subditis quia in illa
tangentur gloria principis et in diminutione populi contra quod principis de notatur. ut supra
i. q. iiii. ff. ¶ sicut petitor actor. ¶ Peccat etiam alio qui noluit obedire
superiori suo in licitis et honestis que cum preter voluntate non est dubium in esse. ut supra
xxxii. di. ff. hinc. et xxiii. q. i. c. quod culpatur. et eadem. q. v. c. similes. ¶ Pec
cat etiam alio qui non sunt contempti propriis uxoribus et alias polluunt in pudenter :-
¶ Peccat etiam in alio qui non servat iusticiam et ideo quin sic iusticia per principes
monitur. ¶ Nam quia non timet istum iudicem non credat pacificum dei uoluntati iud
re. ut supra. Jeremias. et Jo. xxiii. q. v. c. regum est. ¶ Peccat etiam in alio qui non
servat episcopis et aliis clericis debitum. honorem et reuerentiam clericalem sicut decet. si autem
habuit eis et subiciunt eos propter similitudinem quia tenent reddere rationem sive non in iudicio pro
petitio coram tenendum iudice seculari reddet et hoc faciunt contra canonicas et legiti
mas sanctiones. ut supra. i. di. c. ius publicum. et xi. q. i. c. sacerdotibus. et c. q. i. c.
tinua lege consuetudines constitutionis. ¶ Tollant igitur consilia de actibus suis per confessi
onem fratrum libero sacerdoti. Explicit :-. De penitentia Comitum :-
Comitum autem tres sunt gradus. quidam uocantur comites ex natione tamen quia sunt filii co
mitum. ¶ Alii uocantur comites. qui succedunt in solidum in comitatu sine
ex sanguinis successione. siue ex principis uel alterius donatione. siue ex uenditione
ut de modis aliis taceamus. ¶ Alii sunt comites electione non sunt filii com
itum sicut fit apud yspanos et alibi. ¶ Isti igitur tamen anima pari distant ab aliis
militibus quod pro diuisione patrimonii et tales clarissimi uocantur. ¶ Alii autem
comites qui succedunt per sanguinem comitatum numquam diuiditur sed datur maiori sexus
sine filii uocantur spectabiles illi comites. qui uocantur per electionem sunt illustres. et hoc
colligitur per illa. l. ii. q. vi. lege actorum. ff. iii. iiii. ¶ Illi autem comites qui emunt
comitatum aut quibus aut tempus confert uocantur comites sicut rex senatorum uocatur rex.
¶ Reliqui non uocantur comites de suo officio. sacerdoti ubi habet domicilium proprium habet
si non habet domicilium proprium de officio. ubi delinquit in sanitate. uel infirmitate ubi noscitur
infirmari non est cui dampnatur fiet consuetudine generali in suo comitatu si
eligit proprium confessorem. ¶ Peccant autem predicti specialiter comites qui credunt sibi li
cere uxores dimittere et alias accipere ducere quod numquam eis licuit non licebit.
ut supra ex. de diuor. porro. de comite pictauino. et de sponsal. de francia. ¶ Pec
cat etiam in. ii. quiuit qui offendit ecclesias et uiros ecclesiasticos contra ecclesiasticam libertatem
clauis esse contempnendo. ut supra ex. de pen. c. quia caput laudandi. et xvi. q.

.vi. c. uicarios comitis 7 xxiij. q. viij. c. ut pridem 7 ex. de iure iur. c.
peruenit. ¶ Peccant 7 i. iij. grauiter qui iniuste subditorum exauriunt facul
tates ut xxiiij. q. viij. sane. ¶ Peccant autem in decimis 7 primitiis 7 obla
tionibus quas non soluunt. ut xvi. q. i. c. reuertimini 7 de consec. eccl. di. i. omnis.
¶ Peccant autem in iusticia quia non faciunt pauperes oppressos. ut xi. q. iij. c. paup
qui non habet quod offerat. Si igitur in aliquo predictorum offendit agat penitentiam coram deo per illu
minis sacerdote si noluerit apud inferos perpetuo cruciari. De penitentia pecuum 7 Ba

P robones 7 barones debent confiteri proprio sacerdoti vel .ronum 7 cui dant confi.
si eum non possent habere alii loco eius. ¶ Peccant autem principaliter barones inde
mie custodis ut i. q. i. c. cum communi custodis. ¶ Peccant 7 in crimine homi
cidiis multiplicatis commissis ut patet. xxiij. q. viij. c. ut pridem. ¶ Peccant autem
in expoliatione in bellis iniustis. ut patet. ex. de iureiur. c. sicut usu si constitutis habent
7 consilia quam uix possent. sub numero comprehendi. debent confiteri proprio sacerdoti 7 per iniunctam penitentiam suo
satisfacere creatori. De penitentia simplicium militum 7 cui dant confiteri.

S implices milites debent proprio sacerdoti vel alteri de eius licentia confiteri. cum alio
non possent absolui nec ligari ut ex. de pe. omnis utriusque sexus 7 de pe. di. vi.
c. ult. ¶ Peccant autem isti milites specialiter rapinis quas faciunt non contenti sti
pendiis suis contra sententiam Io. baptiste dicentis neminem concutiatis nec calumpniam faciatis
estote contenti stipendiis uestris. ut patet xxiij. q. i. c. paratus in fine 7 c. malicia
isti. lxxxvi. di. c. non satis est ista. ¶ Peccant 7 qui quando impugnant per iniuriam 7
inseruant fidem proprio domino contra sacros canones ut. xxiij. q. i. c. quid culpatur 7 c. summa
milicie laus est 7 xxij. q. v. de forma. ¶ Peccant 7 quia sicut ualde in continentie
est ut per ceterum patet. debet ei ista. sex. seruare dominis suis incolume tutum
honestum. utile facile possibile ut patet. xxij. q. v. c. de forma 7 dominus uice uersa
Si igitur consilia dominum miles confiteri proprio sacerdoti 7 reddere alienum 7 per iniunctam penitentiam suo
satisfacere Creatori si noluerit cum diabolo perpetuo cruciari. De penitentia mercatorum

M ercatores 7 alii tenentur ad de- 7 aliarum artium 7 cui dant confiteri.
cimas tam prediales quam personales ut ex. de decimis pastoralis 7 xvi. di. c. pre-
sbiteri. xvi. q. i. c. decime cum suis concordantiis 7 debent confiteri proprio sacerdoti dum sunt in penitentia
nisi ipse est vel alteri de sua licentia ut patet de pe. di. lvi. c. placuit. ¶ Peccant
autem mercatores specialiter quia sub specie liberalitatis palliant usurariam prauitatem. si
uendendo pannos uel merces suas longe maiori precio sub expectatione quam uende
rent si solueret pecuniam in presenti ut patet. ex. de usuris. c. consuluit nos.

¶ Jt dat pecuniam in forum pro sequritate aucionis que est contra sacros canones ut p.
ex. de usuris. c. naviganti. ¶ Jt et inveniunt diversas vias ad pallitandam
usurariam palliandam contra sacros canones. ut p. xiiij. q. iiij. c. putant. et c. pliq
u dicit qui si plus acceperit ad debitore quam dedit quocumque i. sit et quocumque ei nomine ipse
nus usura est. ¶ Jt emunt vilius et vendunt carius turpe lucrum est si vendunt spe
n mutata. xiiij. q. iiij. c. quicumque. ¶ Unde et canon qui et emetes et vendentes
difficile est non iter venire peccatum. ut p. de pe. di. v. c. qualitas lucri consilius con
datis. ¶ Alij autem similiter mecanici decipiunt in suis venditoribus propter quod pec
cant mortaliter. qui vendunt hospitalibus et misericordibus caritatis vicanis ut p. ex. de
ve. et epi. i. c. ¶ Habent et falsa podia et falsas mesuras et in eo debent peni
tere. el. pe. et an. ut p. de ep. a ve. a inse. de talibus quod et consimilibus debet presbiter con
i interrogare in genere in singulis et de consilibus debet eas penitentiam imponere et ipsi sustinere pec
pe si noluerit est dyabolo perpetuo curari ¶ Explicit de mercatoribus et alijs me
chanicis artibus n. ei portant falsi mercatores post mortem suam non sine sue
fame et peccata super dorsum ut p. s. Johannes os aureum. ut p. lxxxviij. di. c. ante
2 Rusticani vocantur a rure vel a rusticitate. vnde ¶ De penitentia rusticorum conseqs
Rusticus rusticitatem a rure quoniam rus est sibi cura. ·correctione et dicit confiteri:-
Rustici autem dicit confiteri, proprio sacerdoti et alienum ligari non possit non absolvi ut
p. ex. de pe. c. omnis. ¶ Peccant autem rustici. i. pollares et aratores et pa
tinatores vel fossores agrorum in eo principaliter quod non solvunt decimas et primi
cias. ut p. xvi. q. i. c. revertimini. et c. decime. et idem p. xxxij. q. c. pre
h. adsi. et in idem probatur. xvi. q. vii. c. decimas. et c. quicumque. et de. c. q. v. c.
quod agressimini in fi. consilius consideratione. ¶ Habent autem tales secuiore vitam que minus
peccant propter continuum laborem quia non incidit ad cogitationes pessimas quibus cogitant ut fac
iunt alij divites delicati iuxta illud sapientis. unde. ¶ Divicijs uti res est
adversa saluti. ¶ Paucos esse bonos qui habeat cercius esse bonos. ¶ Divi
cies uries cohiberi gula causa quietis. ¶ Post luxurie. iiij. de rote. ut
p. xxxv. d. c. eccle. princeps unde. i. sapientes. res age tutus eris. ut p
ex. de reverentia c. c. pre. et de cose. d. v. c. nunquam de manu tua. pe ¶ Peccant
autem et in homicidijs in perijs in fornicationibus in odio in dampnis que sunt dant in agris
et in consilibus ut p. ex. de iniurijs et dampnis datis. c. si culpa. et c. si laeserit quis
pia. et c. si gressus. et c. si culpa tua consilius consideratione. de talibus et consilibus debet
sacerdos in genere interrogare et ipsi penitentias agere coram deo si noluerit est dya.

perpetuo cruciari. ¶ Sciendum autem satis disputatum est in primo libro qualiter debeat distingui inter
sanos et infirmos. servos et liberos senes et iuvenes et ideo hic non distinguo quia ut dicit augustinus
super psalmum. deus laudem. iii. et expositum in expositionis. Explicit:–

Quaeritur pueros infra. xiiii. annum. licet sic satis scriptum sit dis
putatum. in. v. libro. tamen quedam sub compendio ad me
moriam reducamus.

De penitentia puerorum infra. xiiii. annum et est duodecimum capitulum:–

¶ Quedam enim puerorum sunt doli capaces et isti tales si peccant debent
puniri a sacerdote. sed non tamen si esset adulterium. ut. xv. q. i. ff. ut cum tales ei peccat in sac
rilegio ut. supra. extra. de sen. excom. c. ult. ¶ Possunt tamen absolvi a proprio episcopo ut in
eodem. c. committit et etiam furti et pene. ut extra de delictis puerorum. c. i. ¶ Possunt
et carere etiam ingratitudinis contra patruum ut supra. infra quibus modis tutela finitur. § fini
tur tutela tales et committit etiam calumpnie ut dicitur. l. C. de epis et clericis. l. deus qui de
gaudaria in pubertate calumpniationum refenda est. ¶ Possunt infirmare in genitalibus quia
quorum malitia anticipat etatem ut supra. extra. de despon. impub. c. de illis et anb et rest. Ge
ordia logo quod quedam gravidavit nutricem suam in. x. anno et salo fecit filium. xi. anno:–
¶ Si vero autem non est doli capax in eo casu fiduso conpa quia illa etas nescit quid videat
ut supra. c. ad l. iulia. l. i. ist. de oblig. que qui. ex delic. na. § in fanti. ff. de reg. iuris. ic.
l. qui infans tales qui non doli capaces possunt confiteri quibusdam volunt. ¶ Si vero autem sunt doli ca
paces debent confiteri proprio sacerdoti. ¶ Doli autem capaces intelliguntur qui sunt p. xi. pubita
ti. ff. de act. l. // Explicit liber. vi. ad honorem summe trinitatis et individue unitatis
anglico. Io. de deo compillatus:–

Liber. vii. de hiis quibus peccata vitari possunt:–

Incipit liber vii. ad honorem summe trinitatis et individue unitatis patris et filii et
spiritus sancti et sanctorum martirum et omnium sanctorum in quo. xv. capitula continentur ad honorem. xv. ordinum angelo
rum. i. de statu fratrum predicatorum minorum et qualiter de penitentiis et peccatis debeant suo satisfa
cere cavendi. // ii. de statu heremitarum. // iii. quod sunt illa que excitant omnes ad compunctionem providere.
iiii. quid provocant homines ad peccandum. // v. qualiter debeant purgari peccata. // vi. quid bona proveniunt
vitantibus in peccatis. // vii. quid mala proveniunt in peccatis. // viii. quid differentia sit inter peccata mor
talia et criminalia. ix. qualiter. favente domino vitetur peccata ne fiat et si tamen fieri possit non
meo subgerente capitulo sit. non possit in dicto contumax capitulo:–

Probat sanctus augustinus in canon. suo epistola quod ultimo dicitur

De statu minorum et est primum capitulum. et de penitentia fratrum predicatorum:–

melius inimoque commendat ut supra. d. q. d. ii. c. liquido.
¶ Incipio favente domino de fratribus minoribus et predicatoribus ad honorem ipsorum quorum
cum deo potius proponimus ne dicatur quod bestia que tetigit montem lapidibus obruitur
quod deus in solutione protulit a spiritu dicens // tange montes et fumigabunt // Solet in salic.

& i tanq augus. xxiij. q. vj. c. uides ut opinor ii de da occasionem sapienti & sapientior efficietur. ¶ Ipsi enim fratres de quibus loquimur nouelle plante sunt quorum radix in ecclesia triumphanti & labor in ecclesia militante est. ut habetur di. 9. iiij. c. non exeo ipsi enim mortui sunt mundo qui elegerunt uiuere pro deo in artissima paupertate ut habetur extra de excess. prelat. c. nimis praua & c. nimius unquam & iure beati pauperes spiritu comprobantur ut. xxiij. q. iiij. §. ex hijs. ¶ Cum ergo sint oculi ihesu xpisti uelle eos non tam sicut trabem & esset sicut festuca perpetuo predicare uel saltem ea sunt que in suis actibus temperare uel corrigere debuissent sine dubio. ¶ Primum est quod de facili recipiunt & tonsorant in expertos contra sententiam beati gregorii. xix. q. iij. c. monesterijs & xvij. q. ij. c. sinquis in cognitum & c. consolandum. ¶ Secundum est quod minores infra. xviij. annos astringunt regulle se & in expertos contra sententia gregorij. i. extra de regular. c. quod in insulis & contra sen. gregorij. noui. extra. c. in primis. ¶ Tercium. quod pro culpa uel pro culpa non adeo importabili eiciunt quosdam a suo perpetuo ouili. contra acta sacrorum patrum. extra. de maioritate & obediencia est in ecclesijs & extra de regular. & transse ad relig. c. ne religiosi ubi. Gg. & Innoc. omnium attestantur & contra consilium generale. xviij. q. ij. c. abbas & contra Cipriani. inter. xxvij. q. i. c. non aliquem & contra multa consilia. xxvij. q. i. c. impudicas & c. virgines & c. monachus. ¶ In istis & consilijs dicitur quod religiosi peccantes non debent expelli sed sub artha custodia ad penitenciam reuocari. ¶ Est enim ideo quod dethrahunt religionem & anime perduntur & crescit scandalum pluriorum. Quartum est quod cum sint coadiutores episcoporum & presbiterorum nolunt tamen de decimis & primiciis predicare quod quantum offendit nemo sapiens ignorat qui diuine legis & iuris canonici noticiam apprehendit. ¶ Cum ergo sint mundi lumine & in aliis precedant uestra sanctitas supplico ego. Jo. deo dicato in persona omnium prelatorum quod ista deleant & emendare & coram suo penitenciario confiteri. si nolunt turpe est. tertia que tenuerit ut. xxiiij. q. i. c. quam uetus omnes in confiteri. ¶ Plani enim de necessitate tenentur eis quantum uires sub petunt in necessitatibus prouidere ut. p. xvi. q. i. c. apostolicas ius. lxxxvj. d. non satis in principio & extra de officio ordinarij. c. in certa & etiam layci tenentur eis ad expensas. ut p. extra. de sen. excom. c. cum uoluntate consilius conda. Explicit de predicatoribus & minoribus:~ De statu heremitarum & de eorum penitencia:~

Heremitarum iij. sunt genera quidam sunt anachorite. i. ueri heremite & dicuntur anachorite uel anachoresta. i. eorum sursum hijs sicut paulus heremita & anthonius. ut. xix. q. iij & appolinius in uitas patrum ut p. de. 9. sac. di. iij. c. ieiunia sane isti & ieiunabant continuato ieiunio. ut. p. lxxvj. d. c. possit pro ista. ¶ Alij p. tales sicut Jo. de romam recedens finiunt uitam. xxiij.

q. i. c. quam uetus omnes in se. Isti tales possunt dici. c. uoluit quia sunt qui locauit
ut in pallegatum uiribus. ¶ Alii autem sunt heremite solo nomine. quia cum debuissent
petere heremum. petunt ciuitates et uillas et castra et corrumpunt domos mulierum
ut. xvi. i. c. quidam et c. probauit et. §. is. itaque. Isti tales debent per episcopos expelli
et acriter castigari. ¶ Tercii sunt heremite tam officio et habitu non autem heremitatis heremi
tica uiuunt ei in congregationibus et debent propriis episcopis subiacere et abbatis si peccauerit castiga
ri. ut p. xx. d. c. siquis monachus et c. alienum et xvi. q. ii. c. monasteria et c. abbatibus de
cet tamquam pro suorum licentia abbatis officio et abbati corrigi si peccauerit in iudicio asar. ut p. xvii.
q. i. c. hic. et xviii. q. i. c. nulla et extra de officio ordinarii. quanto consuevit mendicacius:-

Hec sunt illa papirus que incitant hominem ad piam ·Que sunt que excitant
Primo diuina gratia quos praedestinauit hos preparatur. hominem ad compunctionem pie:-
nec aduocauit omnes et modis et temporibus sic decuit de hoc sed p. e. di. iii. c. ad huc
istam perfidi. et c. in tamen et d. p. iiii. di. §. finis saluat ei egregia quos ex istis
dispensare possit. ut. xxiii. q. iii. c. nabuchodonosor. cons. quod. ¶ Secundum est
illa ymago diuini quem uocat sidensis in qua homo factus est ad ymaginem dei. ut probat sed
dd. dicens. accedet homo ad cor altum et ex. dd. quanto magis inspiciat tanto magis
altior apparet in mente fidelis ut probat sed g. de pe. di. ii. c. quod scriptum est
ibi. ¶ Tercium est iiii dotes principales quas deus in anima hominis formauit. scilicet tempera
ancia. sapiencia prudencia fortitudo. ut p. xi. q. iii. c. existimant. ¶ Quartum
timor diuinus eo quod timet precio caritatis. ut dicit dd. Initium spiritus timor
dei. p. in cause de pe. di. ii. c. sic certa inducit filium in timorem caritate:-
¶ Quintum est breuitas uite quia recollit multos certamos suos et paucos
annos. unde Iob. breuis dies hominis sunt et repletur multis miseriis. ¶ Sexta perplexa ac
ag. i. animum semper est in descensu. quanto tamen dei. ut. p. G. ad ia. epm. lxxxvi. di. tanta
nescia et illud probat. gelasius. xiii. q. ii. c. illud. ¶ Septima infirmitas corporis uni
accedit reduci peccati ut p. de pe. d. i. c. post factum dicit quod egritudo carnis primum re
pellit. ¶ Octaua est defectus peccatorum. quia uidet se deficere in usu et in aliis corporis
sensibus et in suis principalibus ut de aliis taceamus et uidet se in caritate et timescere quia
ista incitant eum ad penitentiam. aliter. dicit ei maledictus puer. c. annorum. ut p. in ysaya
in canon. G. ii. q. vii. c. paulus dicit. ¶ Nona est defectus mundi. unde apostolus
preterit mundus et concupiscentia eius. non uidet religiones multiplicari et homines in iuuentis
et temporalis uita cito rapi. ut p. ex de pe. di. iiii. c. sic est. ¶ Decima est quia uidet
audit sentencias quas in malis est diabolo in penitentibus precio caritatis. ut p. de pe. di.

.ii. c. ite h' vrai. i. s. i. ii. z c. q g' tractu cõsilis concordaris: ¶ V^m. ẽ remuneratio
sco⁊ sciẽt ĩ qlr remanãt scã atõ. ut p. ꝺ pe. di. ii. c. si ei ĩqd z cẽ de sum ĩ
nitate. c. i. ĩfine. ¶ vi^m. ẽ qz iugu dñi suaue ẽ z cito põt amicã uidi
ce iuene gr̃a sapiẽtia ut p. de pe. di. ii. c. tal' ẽ in d's. ¶ Sz ẽ. vii^m.
qm pc̃a deli posst. viii uso. ¶ Sz. vii. dele mois qb' oĩa posst. fõs
bela mr̃u cõfessio fr̃i. ĩ se fc̃ag dimicte ẽẽ reatu ¶ Bãgnus z carnis
ẽ susceptõ digna ut. p. de pe. di. i. c. ille rex. ¶ vii. ẽ qz aliq dz ĩuenir
illã q̃ tẽdat ad gl'ia. ut. xxiii. q. iiii. c. obtinere nequ posst. ¶ viii. z ul
timu ẽ remuneratio q̃ ceptat ĩ x. qm dectabit aĩa ĩ corpore. vii uso:-
¶ Sẽso amicicia concordia pleñ potestas. pax secã decus z gaudia sc̃
arãtis Corpora sco⁊ fulgebit forma pulc̃. liba sani sita sic̃. fine manet
bt̃a ut. p. de pe. di. iii. ꝑ. iusu ad dõte ĩgemiscit carte Explic̃:-

Hec sc̃ septẽ uicia ꝑ ꝑapalia q̃ sbgert hoib' uiciu deliquendi. s.
supbia. Inuidia. ira. accidia. auaricia. gula. luxia. ut p. xxiii.
q. viii. c. ñ soluz z dissitaret peĩtẽ ut ꝺ. pe. di. iii. ite h' vrai. ¶ Sib
a. ei desidat ĩ l'tã pm̃a treaz ut. p. xxiii. q. vii. c. qd' at. z ht̃ secu
hos cõmites. s. seuicia. xl. ꝺ. c. sepe ĩpaciẽcia. xi. q. i. ira eu' sepe uu
dacia h' ẽ ĩobediencia ut. p. e. ꝺ. c. ĩ morẽ z ĩpocia. ut. xlvi. ꝺ. c.
sic̃ hii. z põpa sclaris quo⁊ rex ẽ sc̃bia ut pbat moyses ĩ gen. di
cẽs ĩ dieb' illis erãt uiri famosi z potẽtes ĩ sclo. ¶ Inuidia hos ht̃
cõmites dolorẽ de bono alt' gaudiu de malo ut p. de pe. di. v. c. cõsi
der z dic̃ sapiẽs. ¶ Inuid' alt' reb' macescat opimis. ¶ Inuid' ĩ iuda
cõuertit ĩ te. xeẽ z dic̃ orac'. ¶ Inuidia scli ñ iuenit turãm maius tormẽt
z ꝺ. salon. ossa ĩuidi marcescũt. ¶ Ira odiu generat ht̃ z alios cõmites
s. audacia mutacõe⁊ faciei z ĩpudẽcia ut p. xi. q. iii. c. si eẽt forte ĩcõ
dus z c. epi si sacerdotali modamine z ht̃ secu ĩiuria ut p. xi. q. iii. c.
illa ꝑpor. Ira ei sepe incãtes duc̃ ad cimẽ z dic̃ a' la'. ira ei uiri ĩusticia
ñ opat' ut. xi. q. iii. s. si g' z c. c ap'ꝺ. ¶ Sz ac̃ ĩotẽne⁊ teni'tat ñ ẽ
pc̃m mortale ut. p. xxv. di. ꝑ. ñ at. ¶ Accidia ẽ qdã tediu boi ut ꝺ
pe. di. v. c. i. z ht̃ secu hos cõmites. s. torporẽ z ĩnania ut p. de pe. di.
iii. c. iter h' vrai ĩ pmo z i. ii. ¶ Ite auaricia ẽ radix oiu malo⁊ ut
p. xlvii. di. c. sic̃ hii. z xxiii. q. c. q dicã ñ dr̃ q toto mũd' auaro ñ ẽ
obol' h' ht̃ cõ comites. s. rapacitas z tenacitas ꝺ. pe. di. v. c. cõsidet z

pusillanimitas et contemptus fidei ut patet xxxiii. q. i. c. de violatione et certus sequitur
mortis oblivio. ut xxxvii. di. c. nonne vides. ¶ Gula est edacitas que
condignum nature quod saporibus et nidoribus excitatur. ut patet de conse. di. v. c. nec tales
accipiamus cibos. et c. v. modis gulae vitium nos temptat quando hora preter iussum
in prope lente nimis ardenter studiose. ¶ Luxuria est infirmitas flagitiosi
vires nostre quibus multis modis agitur ut xxxii. q. vii. non solum et hec vos omnes
vestros inglumine ut i. xliiii. di. §. i. et c. commissationes. vestis mollicie ut xxi. q.
iiii. c. omnes. sopor resolutione vii omnium. ¶ Nichil erat lectus et umbra (?) unos
coitus delectationem. ii. q. i. c. quod locari et c. stellis xxxiii. q. iii. am. in dissoluta
teneridum est. vii ezechiel propheta hec fuit iniquitas iustitatis sodome saturitas
et habundantia et ocium ut xxxii. q. vii. c. flagitium ubi dicit quod si omnes in peccasset deus
homines obnoxi fuisset. hec sunt et similia que trahunt hominem a principali. hec
secundario quibus his et prius. ¶ Consuetudo mali facilisque ruina repens
mors. anxietas morbi pudor ucrana (?) tacendi. Et quia quis non evitare peccatum
et fuga peccati. ¶ Hec pro accedas que contra tardas et hec his de pe. di. iii.
in hiis vero ubi dicit raro iuvenes qui se corrigant repugnat natura et ira, audacia.

Peccata ei tribus modis purgantur aut donantur aut delentur
tur aut regiuntur. ¶ Donantur est per gratiam lxiii. i.
| Quibus modis purgari peccata videas :-

qui non se vertat purgatorium si tamen mortuus ut de pe. d. vii. c. ultimo. ¶ Delentur ei
per memoriam sanguis crucis est ut patet de pe. conse. di. iiii. c. lex iuste. ¶ Regiuntur
per caritatem ut patet de p. d. ii. c. caritas est invulnerata omnia contritione et confessione
hec omnia probatur de p. d. iii. c. ille rex ubi dicit. his qui se potest reparare post lapsum si tamen
potest confiteri per viam contritionis salvus erit ut patet de p. d. ii. c. prima consolatio et xxiii. q.
ii. c. ult. ¶ Sunt etiam alia accidentia de bona esse ad purgandas peniloratis (?) christe
ut est ieiunium de con. d. v. sic ieiunium. c. con. di. ubi dicit quod ieiunium est ut non
adelitigatis (?) et caritas scificat et helemosina ut de pe. di. i. c. medicina ubi dicit pecuniam
his redimere peccata et c. medimet ubi dicit quod helemosina omnia bona perficit unde illud ihesu
datis date helemosinam et ecce omnia munda sunt ubi et oratio patet ut patet de con. di. i. c. iii.
sacerdotes et c. quod obiret perfectam ei pia sic descendunt ab eo. Jo. eius dicente :-
¶ In contritione confessione in ore confessione in opere tota humilitas. hec est fructifera penitentia
ut patet de p. di. i. c. perfecta penitentia cogit peccatorem omnia libenter sufferre et c. quod
penitere et de p. d. v. c. considerare consilius. et vii ubi. hostia preclara cordis
mactatur in ara ¶ Plorans deo cara quanto plus fiet amara :-

p Plurima bonu eueniut uacat peitetu. ¶ Primo q. Que bonu uacat. peitetu ueiant.
celestis effect' e cui ia couersatio pl' e i spu
q i carne. ut d. ose. di. qta. c. n exeq. usu abhac uetustate uite sps
usq ad dicet. ¶ ij. e q. d statu suo securus e na dimisit i certu
tenet certu. z io qcuq oi. mortis fuerit adeu uadit ut pbat. aug.
de. p. di. vij. c. q egit uacat pia. ¶ iij. q. aia sua respiciat sr diij
q ea tau pp nio e pssa tenibs pcor ut. s. d. pe. d. i. c. z uelet iqd mo
yses z d. pe. di. iij. c. ille rex. z de pe. d. iiij. c. si ex bono z sano i
tellectu illoz capiloz. ¶ iiij. q. e pticeps oiu bonoz q fiut i tota
z ecce di ut. p. de pe. di. vij. c. q ult. usu laborat itaz peites ee i ec
ecca pbat. de pe. d. i. c. agite pnia qlis ag i ecca ut oret. p ub ma
ter ecca. ¶ v. q. recupat ee bonu q p pcm pdiderat ut. s. d pe.
di. iiij. c. de. peussoz sacio uin usq. ¶ Quod p pcm fuit i te mortifi
catu fiet. ad gram fuit si uiuificatu. ¶ vi q. augmentat ei bonu temporalia
z salus tpal ut. p. xvi. q. c. decie. vii usq. ¶ De pudor emudat cofu
sio minor habudet. ¶ Caua istentis suffragia pla nies. ¶ Hec i
buit uires ofessio ne recidiues. ¶ vij e q. pl' habudat i tpalib
na sep ille q male uiuit sb cau pditois e. Jlle aut q bene uiuit i magno
eminie stat. ut. p. xxiij. q. vij. c. q admod. u d. thesaurizat ut i illis
diuicie i pioz z illd. p. e. q. qcuq u d. q labores impioz iti edut
z i lib sapiencie. d. Justi u tulerut spolia ipioz z i. p xxiij. q. v. d ligu
rib z e. s. notand 9l. ... ¶ viij e q. uiuit pl' i hac psenti uita
ut. p. dd. i ps. vi. u d. uiri sagnu z dolosu n di. di. l. z i ide. p. c. aga
tense. xi. iij. epi si sacerdotali ad fine uite. ¶ viiij. e q. ualde secure
i hac uita z no timet. ut. p. Gg. xiij. q. di. c. ad cesu nuu testificu
ru. u d. q u diq inuit iratoz ut suspto ee lacs pmunescat z testa
ud pa pl. Gg. xxij. di. c. de costatinopl u d. e uiu cupa n exige os
sm ide hudiritate eglis lum ut. s. z xxv. q. ij. c. de puilegijs. ¶ x
e q. facili addisc. uirt. illd apli dicentis i mali uolate aia n itibit
sapiencia n i aia sb dita pcco. ¶ xi. e q. multiplicat tpi ple sy lap
co e uirt illd dd. filij tui sic nouelle. o. icu. m. t. ec. hc. b. h. q. t. d.
¶ xij. e q. sr diligi ab ois. z si quado molestr amitts. ut. s. xxiij
. q. iiij. s. ex hijs oib suis ...dacijs. Explicit

PER oppositum quod vides quod mala veniunt in penitentibus. **Que mala veni-**
propterea vides quod bona veniunt penitentibus vide illud capitulo. **unt in penitentibus :-**
nam per opposita noscitur omne bonum. Verumtamen aliqua specialia sunt in ista que impugnant
scolastice disciplinam. ¶ In penitentes enim removentur custodia et traduntur diabolo ut p.
¶ xi. q. iii. c. audit deinceps. ¶ ii. est quia cito perit memoria eius. ut p.
de pe. di. dicens vidi impium superexaltatum et c. s. c. l. et transivi et ecce non erat. q. e.
et n. est in ve. l. eius ut de. p. di. iii. c. achab. ¶ iii. est quia sit timor non est ergo est
de. d. timor et timor ut. s. me et d. m. te. et ysaias dicit cito quia malum est
et amarum est recessisse a domino deo tuo ut p. xiiii. di. c. ueh. n. de. p. ut
suspectus esse latrones pertimescit ¶ iiii. est quia perdidit bona temporalia ut p. de
de. dicens fiat dies eius. pe. et e. a calce. Secret fenerator esse libris eius. et di.
a. l. eius ut ps e. con. nichol. pp. xxiiii. di. in nomine domini circa finem. ¶ v. est quia
in odioso omnibus ut p. xxiii. q. iii. c. sed non est. xxx. ¶ vi. est quia est remotus a ceteris hominibus
aliorum ut. iii. q. iiii. c. consanguineorum et ii. q. vii. non potest esse heres fidelis quod de ex
tunc infidelis. ¶ vii. quia nullius generis sacramenti dei eis inferri ut xxv. di. c. i. et
xxiii. q. ii. ad monitione te volumus. ¶ viii. est quia sepe cadit de malo in peius
dum Gregorius. peccatum quod non per penitentiam non purgatur suo pondere trahit ad aliud ut de pe. di.
iii. c. in memoria et c. dixit dominus et de pe. d. iii. c. revertar in domum meam :-
¶ ix. est quia peccat in spiritum sanctum propterea ipse impenitens est ut p. de pe. d. iii. inter hec peccati in
fi. et i. s. et i. l. et de pe. di. i. s. quantum usu. hec est blasfemia. ¶ x. est quia sepe in
morte sine fine torquentur ut p. Gregorius. de. p. d. i. c. voluisse in quam si potuisset sine
fine vivere et de pe. d. vii. c. littera finali et pro talibus non est orandum ut xxiii. q. v. c.
pro obeuntibus :- **Que differentia sit inter peccata mortalia et criminalia :-**

Inter mortalia et criminalia peccata est differentia quod est inter genus et speciem quoniam enim sunt
peccata criminalia per consequens sunt mortalia sed non convertitur. ¶ Multa enim mortalia
sunt que non sunt criminalia i. capitalia que inducunt depositionem vel decapitationem
vel occisionem vel intrusionem carceris. Sed quedam nunc de eis pertinent videntur esse ut. xxv.
di. s. criminis apostolo licet. criminalia peccata tot. sint quod vix possit scribi numero comprehendi. de
quibus sub brevi stilo ad memoriam perstringamus. ¶ Primum peccatum criminale est facere
infidelitatem ut xxiii. q. ii. c. primum igitur capitale medicamentum et xxiiii. q. vii.
c. quod autem. et cum primum preceptum de calogi dominum deum tuum adorabis et illi soli
servies. ¶ ii. est peccatum contra naturam propter quod venit ira dei in filios diffidentie. ut
p. xxxii. q. vii. c. flagitia ubi dicitur quod in tali peccato violatur ipsa societas que est

ad. di. ce. et i. c. adulterii malum ubi dicitur plus peccat quam est matrem propriam et xxxii. q. iiii. c. ideo
ubi dicitur quod de solo illo tali fedatur os et polluitur aer. de pe. di. i. c. huius et quoniam
ubi dicitur quod v. civitates perierunt simul ex sola una civitate. ¶ iii. est homicidium
quod est terribilius omnibus peccatis ut patet xxxiii. q. ii. c. si quis in rapasno(?) cecidit canis et l. d. c.
placuit. ¶ iiii. est crimen lese maiestatis ut patet lxxix. di. c. si quis papa(?) vi.
q. i. §. verum. l. d. siquis consiliis et iii. q. v. accusatoribus. ¶ V. est crimen sacrilegii est quando sacre ecclesie
violentur ut xvii. q. i. c. in primis et xxiii. q. v. c. xxv. di. et c. sic quod ... et xxiii. q. iiii.
c. si quis presbiterum et xvii. q. iiii. c. si quis in atrio et c. frater et c. siquis invenit et de flagellato-
ribus et c. si quis suadente et cuius similibus. ¶ vi. est incestus ut iii. q. iiii. c. consan-
guineorum et xxxv. q. iiii. c. de incestuosis peius est quam est mater quam est uxorem alienam ut
patet xxxii. q. v. ii. c. adulterii malum. ¶ vii. est conspiratio ut patet xi. q. i. c. conspira-
tionis et c. si quis clericus et c. si quis clericorum. ¶ viii. est adulterium quod est detestabile in utroque
testamento ut xxxii. q. vii. quod omnibus adulterio generaliter et eadem q. iiii. c. nemo sibi
blandiatur. ubi dicitur quod qui peccat in matrimonium peccat in deum auctorem matrimonii.
¶ ix. falsum testimonium quod lege divina et canonica est prohibitum ut patet xxii. q. iiii.
in illo. c. non deserabit testatur leviticus xvi. q. i. c. quecumque et xxii. q. v. [illegible] et extra
de falsariis. c. falsidicus testis ubi dicitur quod talis triplicat peccatum. scilicet in deum et in proximum et in
iudicem. ¶ Ista enim sunt criminalia maiori aetate et dampnatione dignissima. ut lxxxi.
di. c. apostolus paulus ubi dicitur quod crimine est genere peccati actione et dampnatione dignissimum. ¶ x.
est crimen simonie respectu cuius omnia peccata quasi pro nichilo reputantur ut patet extra de symonia. c.
symoniaca capestus et c. tanta [illegible] labes criminis et i. q. vii. c. ult. est enim dampna-
bile crimen in utroque testamento ut patet i. q. i. c. quidam studet. ¶ xi. est crimen usure quod
est detestabile in utroque testamento. unde david. quis habitabit in tabernaculo tuo qui pe-
cuniam non dedit ad usuram et in ezechiele usuram et superhabundantiam non acceperit.
ut extra de usuris. c. quia ubi dicitur quod tales arcentur [illegible] ab ingressu ecclesie et mortui priven-
tur ecclesiastica sepultura. xxiii. q. iiii. c. plerique ubi dicitur quod quecumque non in penis usque
¶ Alia est autem peccata non vocantur recte crimina quia non sunt capitalia. licet mortalia sint
sunt enim dispensabilia sicut declaratur status esse ut i. q. vii. c. dispensationes et c. si
illa non essent residua ut i. q. vii. c. saluberrimum. licet debent rebaptizari ut
l. d. c. confirmandi. unde versus. ¶ Hinc bis ordo datur seu baptismus reitera-
tur, ut victima fidei status ordo peccata ut hystorie ut utrumque symonia opus
ut dispenset spes irrita semper habetur. ¶ Sunt autem dispensabilia ut diximus
quedam per minores prelatos quedam per superiores sicut in libro dispensationis scripto ad finem

ē primus

Licet difficillimum sit uitare peccatum quia nullo potest non i | Bene licet fauente domino
caritate existendo ut .s. de pe. di. ii. c. si enim iusticia et alia | uitetur peccata ne fiat :~
testatur Gregorius in moralibus libro vii. non dicitur ipse namque omnis uite temptatio est esse se ipso
nasci unum primarum quod erat sine semper uiri succedit ex infirmitate gratia et semper sit succe
di necesse est. ¶ Uerumtamen quia ungenta non redolent lacta non commota non arom
ta sed fraglantia non incedant. || Ita sancti uiri in tribulationibus uirtutibus innotescunt penitu
ci interrogat si quid est quis uiaticum amat. ¶ Per patres antiquos non sed describitur
quasi tamquam sidera in tenebris illucescit. Unde contra maliciam caym opponitur innocentia abel
ut dicit Gregorius abel esse renuit . quem caym malicia non exercet . xxiii. q. iiii. c. hec at
uita et vii. q. i. §. hec est. ¶ Item contra inmundiciam lamech opponitur mundicia
enoch qui cum deo ambulauit . c. i gen. v. ¶ Item inobedientiam noe gentilium ante dilu
uium opponitur obedientiam noe. ut .s. de .p. di. i. c. predicat. ¶ Item contra auari
ciam essaw opponitur largitatem abrahe. ut .s. xiiii. ii. c. post essaw et xxxv. d. c.
vi. die infine et xlii. di. §. i. et c. quis dam. ¶ Item contra luxuriam gentilium et fornica
cionem spiritualem et carnales castimonia coniugalem castimonia ysaac. ¶ Item contra impa
cientiam seruorum qui habent spiritum iacob opponitur tolerancia laboris iacob qui multa ad
uersa passus est tamen alius quam ab aliciis. xxii. q. ii. c. ult. ¶ Item contra ingratitudinem fal
sorum amicorum qui retribuunt mala pro bonis opponat retributionem ioseph qui bona
pro mala retribuit. ut. xxii. q. ii. ex ioseph de talibus retributionibus habentur. xxii. q. iii.
sexto sed differentie retributionum. ¶ In contra crudelitatem et tirannidem plurimorum dominorum
opponitur mansuetudinem moysi. ut .s. de .p. d. ii. §. opponitur de moyse et aaron :~
¶ In contra dissenciam et desperationem mandatorum dei. quos fecit ipsi. ut de .p. d. iii.
iudas opponitur fiduciam et spem. quam habuit iosue contra aduersarios quibus deuictis et
dissipatis induxit populum in terram promissionis. i. in superbiam ihrlm. vii. q. i. licet et
c. sig. ¶ Sunt etiam iiii. columpne superioris edificii quibus columnis siue estu
diabolico possit ad celum uolare. ¶ Primum est ut despiciat mundum. quia
secundum apostolum perit mundus et concupiscentia eius ut .s. xxiii. q. v. c. quod. g. ¶ ii.
est ut nullum hominem despiciat quia nescimus qualis in die iudicii. unusquisque appare
bit ut. xi. q. i. c. sacerdotibus et. xlv. d. c. una etiam. ¶ iii. est ut despiciat
se ipsum non tamen quo ad uirtutes ut .s. xxi. q. iiii. c. i. et .s. xxx. d. c. sicut uxorem.
¶ iiii. est ut contempnat se sperni. quia si hominibus complaceat secundum apostolum seruus christi
non esset ut .s. ii. q. vii. c. accusatio. ¶ Elegerunt in actibus apostolorum quod cedentes
ibant gaudentes a conspectu concilii quia digni erant pro christi nomine contumelias pati :~

hi br

Nam uc d' apls nō sūt cōdigē passiōes hui' scli ad futurā glām q̄ reuelabit' ī nb' ut
ꝑ ī cant' vrbai. q. iiij. c. saluator. ¶ Sꝫ q̄r siue alis nlls poss' uolare ad illā
Ciuitatē sup̄nā ihrlm op3 q' ipse alas hat teneńdo ūtā fidē ꝫ spē ꝫ caritatē ad dm̄
ꝫ ad p̄ximū. nā q̄cq̄s carꝫ istis geminis alis ad reḡ celoꝝ n̄ hſt uū uolꝫ ut ꝑ
d. p. d. ij. caritas ē ii dī. q̄ dꝫ dnm̄ dilige plq̄ se ꝫ p̄xim̄ sic se. ¶ Iste ei sūt
bases ꝫ colūpne q̄ sustinēt hoiēꝫ ī p̄nia ꝫ defēdunt a pccīs ꝫ sustinēt ī p̄nia ūā
ad q̄ nos p̄ducat q̄ uiuit ꝫ regnat ī scla sclorꝫ. ¶ Ista q̄ dīta sūt ꝑ illū mo
dū ꝯfuet' placeat s. de oī bono ꝫ sic erit s' sūmū m'itū ut ꝑ de. pe. d. c. i.
nūq̄ cay m. n̄ ei solū ī op̄ib' s; ī āplitudīe karitat' acq̄ri' regnū dei. ¶ Explic
lib. vij. ad honorē sūme t̄nitat' ꝫ īdiuidue unitat' ī noīe pat's ꝫ filij. ꝫ sp̄s sā
a magist'. Jac. de dō. ꝯpillat'. alleluya allā allā. v's9 En ego q̄ genuit pia pa
ta portugalēsis. ¶ Dura cathedrū urb' scola bonoīēs hō opꝰ aptaui
dm̄ n̄ absq; labore s; labor ē facilis ubi sūt amore. ¶ Hoc op9 ex egi sūmo
sit glīa regi. ¶ Quo rogo rege regi q̄ q̄ regit oīa legi:-

Ave maria ꝫ dr̄ aba q̄ ē sīe ꝫ ue q̄ ē dolor q̄ si sīe dolore q̄ marie fuit sīe
quadruplici dolore fuit ei bīa ūgo sīe ue sbie sīe ue carnal' ꝯcupisc
ēe sīe ue auaricie sine ue ignorācie. Cōt' ue sbie fuit mitissim. Cont'
ue carnalis ꝯcupiscēcie. fuit castissim. ꝯ. ue auaricie fuit largissim. Cōt'
ue ignorācie. fuit sapiētissim. ¶ Ait Jero9 Qd melior ē q̄ngz ī psalmo
ꝑ cātato ē cordis puritate ac benitate. q̄ psaltij modulato ē anxietate
cordis ac ēstioa ¶ Et dr̄ ēt ibi q̄ t̄n. ꝑ. c. aiab' psalmi ul' missa dr̄ n̄ mīuit' q̄
sij ꝑ una d'cet' accip'. ¶ Siue bibo siue comedo siue ad ali'd facio uidet' au
rib' mīs ī tonare illa tuba t'ribil'. Emortuj surgite uenite ad iudiciū. Tūc
reges quōdā potētes nudo late palpitabūt. Tūc aderit sortes stultoꝝ cū
discipls ꝫ aristotili n̄ ꝑ p̄ecīt sua argumēta ¶ Miror d' clicis cui' oīdis
sūt. nā se hūt nobiles ī apparatu ut milites ī acq̄sitoē rerꝫ tēpaliū ut
layci. Jn acceptiōe redditūū ut clici nō pugnāt ut milites n̄ labōrāt ut
layci. nō cathegorizāt ut clici. g' nlli9 oīdis sūt q̄r nlli9 oīdis sūt ibi ubi
nllus ē ordo. ¶ Bēs. sij accepi diuicias ut parētū meoꝝ īdigēciā re
uelēt'. t'ret me ūbū Jō. dicēs q̄ ē ꝑpinq̄tate corporꝫ recipiam' corporis ꝫ aīe
creatorē offēdim' ꝫ adūūg; multi de parētib' miserēt aīas ꝑdiūt. Hij sūt q̄
iudicio mō aīas suas ꝑ amicis suis ēdelr' ꝫ dāpnabilr' ponūt. ¶ Sa
ne nūc demū scio. Quā fructuosū sit hoī ꝫ q̄ gliosū apud dm̄. titulū

pauptat' nescit hō p̄ciū ei. paupertas ei sola 7 secura uia 7 expedicta ad uitā
etnā. certe uie maligus latronib' plene st. bb. ⁊ ¶ Cū ɔsid'o pet'. suspēsū
in patib' patibulo. Jacobū occisū herodis gladio. tuc cogito q̄m flagellab'r
reptos ifutō cū i p̄sēti ꝯrat q's amat. ¶ Bmors ē amra ē memoria tua
in isto. ¶ Jacob'. Sic corp' sic spm mortuū ē. i fides sic opib' mortua ē
q̄ offr d̄o fidē mortuā offert ei cadau' mortuū. vn̄ b'nard'. ¶ Bō fides
q̄ n̄ opāt' ex dilc̄oē ē q̄i ɔ cadau' exaīe. bon' xp̄iā' fu'. ē x̄. ē 7 d̄o fuite ē regnūx
vniūsali. d'z. q' fu' reg' par ꝯuiti ē. Sct fui x̄. reges st' vn ect. Sy ei tibi
hu' fidel sit ē q̄i aīa tua bon' x̄an' fili' di ē. hes di q̄ hes. x̄. bon' x̄a' ē q̄i celū iq
d's hitare delta. vn̄ i cāticē. Delicie mee st' ēē cū filijs hoīuū. Nec mirū ē
sitomo celū libēt' haitat dn̄s q' uiq; i q'm̄ t'minos d'ix tn̄ ut fieret s' pug
nil. ut aq'rēt 7 occubuit ut redimeret. h̄ biut bon' x̄a' ē bn̄s. Ecc. Bn̄ euodit
mādat' di nō expie' ꝯcq' mlh. Doleret a's sitecilsb. ad xp̄q alic's gartio mor
tu' ēēt q'm g' n̄ timet face p̄em. xp̄q' mortu' ē ds. saā di at' ꝯ adā mortuo
atrl ē ꝯgnosceret q' xp̄ p̄rō suo illa mors accidisse. fleuit. ē. a's multo māg
fleuisse si sciret filiū dei mortuū ꝯ p̄rō suo. pz g' q' scire x̄. mortuū fuisse p
p̄tis nr̄is mlt' ualz. ad afugād' p̄cm̄ q' ē p̄m̄ ps itiac. Jt. b. Mea sūm̄ phia
ē me scire. x̄. 7 huc crucifix'. Jt. b. passio tua dn̄e ultim' ē refugiū singlare rem̄
diū. Deficiēte sapiētia n̄ sufficiēte iusticia sātatis sbcūbētib' meritis illa succurrit
passio ē 7 refugiū ꝯ mlr'. pene. vn̄. ggg. Sy passio. x̄. ad memoriā reducat' n̄
adeo dur' ē q' nō eq' aīo tolerē'. Jdē n̄ ē tāta pene amaritudo q'n memo
ria passiōis dn̄ice d'lcescat. Jt deuot' miles n̄ sētit sua dū tenignis ducis
uideb' uulnia. Jt vidētes angustias dn̄i uri leui' ur̄is portabitis. Bn̄ d. x̄ perit
latrn' sy p' p̄ta uitētia ducat' ad suspēdēd'. 7 g' diuicij sy p' flores rez. t'palin̄
ducat' adiehēnle suppliciū. A'. Paucos ecō saluari q' i fine expectāt' i'ciciam
a'. Sicut ad ē t'p's p'sēt' uite q' ētis ad morte i q' uen' ng nemo ul' paululum
stare ul' tardi' ire p'mittit'. Sz. ōs pari motu urgemur. ggg. B'. p'sēti suaui
tate capit' p'amen p̄ta ad iteritū ducat'. Triplex ē mia. s. dādo. dimictēdo
ꝯmutuādo. De mia mutuō accomodat aliē. xx. sol. p'anū q' q̄i datū repu
tat. 7 tn̄. xx. sol. rehēb' 7 ex hoc usq's recipiet ad. vn̄ aug'. Nisi ho q' fenia
ris hoi fenāre dn̄o 7 cētu plū accipies 7 uitā etnā possidebis. Ecc. In oib'
opib' tuis memorāre nouissima 7 i ētnū n̄ peccab'. Ph'. Sūm. phia ē medi
tatō mortis ꝯtinua. Ex ꝯ sp'ia hui' mūdi ē stulticia apd dm̄ q̄ ꝯsistit

itebo s. i diuiciis i deliciis. In honoribus. Cont q̄ fuerit ēta i morte hōis in diligen
tia, t̄ra ē solo sudario ꝯ diuicias. Similiter tra pōi sup se ꝯ delicias. Eiu'mb'
comedi ꝯ honores memoria ei' iudicii ē nocīa. Iob. Qd faciā cū surrexerit dn̄s
ad iudiciū, ⁊ cū q̄sierit qd respondebo illi. Caritas ē fons ⁊ origo oīus bonoꝝ mu
nē egregiū uia q̄ ducit ad celū. b. elemosina ē depmo i digētiū facta uoluntaria
distributio. Aliter elemosina ē pcōꝝ extinctio. largitas uenie. salutis antidotus. salua
tionis porta. pcōꝝ ē reconcilians catoꝝ. Elemosina res sc̄a auget p̄sētia. minuit
pc̄a. Iungit angelis. separat a demonibus. murus inexpugnabilis ɔ̄tra aiam. Ita auget qui
g̃ ⁊ separat ē q̄ murus. Sy elemosinās facit ⁊ nudos cooperit ⁊ peregrinos suscipit oīa
h' si fidelis facit ē usie iniūatōe secu ad t̄ribunal iudicis ueniat. Orō ē militia
spm celestiū cū ī sese aliq̄ muinuit gre ad famulāt'. Aliter orō ē paruū ī ipm
i uitis sua laxo t̄ribuens dispo. A'. peccatū sp̄to i incomutabili bono cōmutabilia
bene. Aliter pc̄m ē p̄uaricatio legis diuine ⁊ celestia i obediencia mādatoꝝ. A'. Ira
ē subita ai tēpestas q̄d sū i cordiatre exurit cor hōis i q̄nat ⁊ ad ifamiā p̄t
Iracūdia ē ira i uetāta i corde aliē sp' deulte cogitās. gg'. Sicut i tēn car
nis edomāt iucia q̄ cogitare q̄l erit mors tua. In illa domo t̄pcstē uiui
t' iq̄ ancilla dn̄e p̄ſiā dn̄a. A'. Sape mal' nō ē sape Experatō pmy minu
ui flagellū. b. Cubare meli' est meli' ⁊ bibē lauci'. q̄d apd dn̄ ē uile. V
cl'. Incita ē hūano itellectu boi ⁊ uū cupiditas. A'. Ebrietas aufert memoriā
dissipat sensū cōfundit itellcū excitat libidinē iuoluit liguā corrūpit sāguē ⁊
niēs debilitat. Aliter Ebrietas ē mat̄ omniū flagicioꝝ ⁊ clpaꝝ mātia radix
oīm uiciōꝝ capitis t̄bacio sēsuū sūsio tēpestat' īuolutio ligue castitat' procella
is ⁊ uite dedecꝰ honestatis i famia ⁊ aīe corrūptio. ⁊ dr̄ ab e q' ē extra ⁊ brios
q' ē mēsūa q̄ sine mēsura. Iacob'. Iudiciū sine mīa fiet ei q̄ nō habuit mīaꝝ
An diues an paup. sis t̄codi i oib' uitatē ne scīcia tua sit uiolata auro
l' argēto ⁊ nūcq̄ i iudicio sedas sine mīa. Ros. Kmi itoꝝ uos estis i domo at
i uia an i somnio uidete ne t̄pia uba dicat' ne aliū detrahat' qꝛ grāue pc̄m ē.
Et peior ē detractio q̄ fornicatio qꝛ q̄ fornicat' occidit semetipm q̄ aūt detrat ce
cidit se ⁊ illum q̄ detrahēt aud'. A'. Nemo coronabit' i regno dei nō hic q̄ legi
time certauit ꝯ mundanas aduersitates. Omniū tēptatioꝝ ⁊ oīum cogita
tionū malaꝝ sētina ē ociū. Ociū sine lr̄is mors ē ⁊ q̄ uiui hōis se
pultā hec parit accidiā gignit gullā adueat luxuriā. hoc ē de q̄ dicit
poeta. Quēr egistus q̄re sit fcūs ad ult. In p̄ptu cā ē desidiosus erat

Sicut otio ɀ istae mancipatus rubigine luxurie pat. Cum ꝯsumptio sequitur lri ē qui
sapiēs nimis qui dat otio ſz sep agit qd alijs pficiat. Alijs ei n̄ ſibi nat ē. Aug.
Omissabil ꝯditio pauperis sipetit pudore ꝯfudit si n̄ pfamē moritur ſz ut
petat i oppria cogit. A. melius ē de illa iestabili ēēntia n̄ elegit digna qd dixit
nite ꝯria. Aich ē i ordinatū i domo dei potentissimi. Aug. anatema sit q̄ d.
reliquisse humanitatē ex q̄ alio assupta ē. Aug. Nullum maius p destinatōis ē
sign. q̄ libēt audire verbū dei. Id. sicqs se hr̄ sessor ad ēqm. i. se hr̄ gr̄a ad li
beri arbitrii. A. Pc̄ā ſcat bo p hoc ex torq̄. Iāē n̄ fecet dē. n̄ pnā. Gr. n̄ p
dest strpit labior n̄ cor mutatū ē. Pluribus pōn̄ suor finib̄ quis ꝯstringit
Et filius es cui opa facis. Ing̃dientib archa i medio lata i sūe latissima fides
rato i mēte ūgis. Dr̄ i hō uiuēt. m̄r ɀ ūgo i carne. Seneca. Si sapiētia
sūmo ope petēda ē ꝯstultitia sūmo ope uitāda ē. Sup magistrum n̄ ē discipls
nq̄ dectorē sup̄nū dectrīe ē imunit. Si q̄s petit qd nō ē petēdū ēē dimosti
Aug. ē ut essem ei petitio ꝯcessit. Ignorātia ē ob tenebris mētē qd i toilit
hūano gn̄i cōsilio pclo plausu. Seneca. Si his prudēs. ita fac. Pētia
recordare pserītia ordiā ɀ futura puidē. Sēs. De sacietate uēt exōdi acu
lea libidis excitati. Vn̄ uēt nīo estuās cito spūat i libidiē. A. luxuria ē
cui fetor ascēdit i celū. ardor i infernū discordia pri. cibz diaboli. luxuria
ſpit ūgz lenocatū ūgz. n̄ urbanos ciues n̄ barbaras potit nacōēs. n̄ tugia
paupum. n̄ palatia. diuitum. n̄ cathedras clicoz n̄ ptoria iudicū n̄ ruudiās in
cantoz. n̄ forte cathedrās ingrōz. i pubs stimulat iuuenes ligat. Senes et
decrepitos inquietat n̄ ē q̄ se abscōdat a calore ei. A. Ne auferas ab alto vn̄
alii tribuas. Si n̄ hs qd des de tuo. melius ē ut nulli des q̄ altium spolies.
detinis istis laborib tbue. A. xp̄o ē q̄cq̄d i c̄mib qd pnia deleat. b. placuit ūgo p
ūgitatē deo ſz ꝯcepit p humilitatē. Sēs. Est uia q̄ ui hoi ē ta ſz nouissim ei du
cit eū ad morte. Seneca. Cui ē m̄ina lingua q̄s dicisce qd loq̄i ꝯsuetu
diē pēā dimictēr. Paulus Q̄nto maior es humilia te i oib. fr̄ib reſtit dn̄s
humilib at dat gr̄az. A. Vrati nig̃rz hōīs i celis qd semel uidisse totū ē dicia
sse. Aug. I carne p̄t carnē uiuē n̄ ē trena uite ſz celestis. Vn̄ i carne angeli
cā gliaz acq̄rere mai ē merti q̄ hr̄e. A. Q̄ uidit misēre ad ꝯcupiscēdū. ca
p oclōz pecā sue mortis iudicia pfert. b. Respōde ūgo cur n̄ respōdes
ex tua respōsiōē. salus tota pplī depēdet. Qui plāgis mortuū. plus plāge in
ui debes i q̄ uiscera pietatis. s. m̄ri saluatoris sūt excicta. A. Humilitas n̄

n͞o hr̄ vn̄ cadat. Aug⁹. Magnā humilitatis constanciā tenens q̄ de ancilla tui conditoris
dn̄i mr̄ eligis eē apparēs. Simo dn̄i sr̄ q̄ requiescet sp̄s meus n̄ sr̄ humilē ⁊ quietū ⁊ time
te v̄ba mea. Tull⁹. Propriū ē aīi bn̄ constituti ⁊ gaudere bonis reb⁹ ⁊ dolere ɔ̄riis. B. ut q̄ cō
m̄ditē ⁊ spectaclm̄ paciendi ⁊ p̄miū paciēt. Aug⁹. Minores titul⁹ maior̄ i formēt paphi
lus. Alone maiori discat amare minor. Aug⁹. Castitas i delicijs piclitat⁹. Humilitas
h̄ assidua īt̄i desperato. Tull⁹. lib iste cemādū ē q̄ nulli tp̄itudini sub... Nichil bonis
remanet. q̄ castitate sede amisit. B. Nichil prodest eo q̄cumq bonis fecis sp̄to eo ad q̄
tenis. B. Sicut cib⁹ sin sale mun⁹ sap̄. Ita sapīa sine loquia desip̄. Se⁹. Si uis diues
fieri n̄ ad dēdū ē diuicijs s; subtrahendum ē cupiditati. Mir ē ille cui aīm⁹ mutatē te
A poralium mutati. G⁹. Heu heu ī doct̄ celū rapiūt ⁊ nos cū doctrinis n̄ris ad infern̄ demgi
m̄. Paul⁹. Nō h̄em⁹ hic manentē ciuitatē s; futurā inquirim⁹ s. paradisū. Dic scrip
tura. Ego diē ⁊ ignē ⁊ i utroque paleā inueniet. Dic scriptura ad aīam. Vidi equū albū
⁊ q̄ sedebat sr̄ eū habebat archū ⁊ dat⁹ ē ei corona ⁊ exiuit uincēs ut uinceret. Dic
Iohēs [illegible]. Bene clara ē temporaliū beatitudo cum adeptus fueris. Secus esse desi
stas. [illegible] ausus nullum sin teste putato. Esse locū tecū q̄ uearis his. Est
dēs aīe ē anglis ē [illegible] demō. Mors q̄ uidet q̄lr̄ aut q̄ agas. Aug⁹. Cūta [illegible] sr̄ p̄ut
tanto magis infelicē aīam detinēt alligatā. Aug⁹. Qui ieiuniū fregit, legitimū minu
te aut euacuabit. ē crucifige aut cōpediat. pcc̄e. Iacob⁹. Festinat currit ad me
dicū q̄ se sentit acerbo uulnere sauciatū. Tull⁹. Qui laudib⁹ hoīnū confidit modo
magnu m̄ p̄ui m̄ nulli p̄ut laudatib⁹ l̄ uituperatib⁹ placuerit. Gracia h̄ere i memo
ria ⁊ i nullo p̄stare potē⁹ diuinitatē q̄ humanitatis. Tull⁹. Virt⁹ q̄ seqū caritas mi
nime repugnāda ē. Bonis uirt⁹ constat i medio. Aug⁹. Ois copia q̄ d̄s n̄ ē egestas ē. Petr⁹
i ep̄la sua. Sobrij estote ⁊ uigillate q̄ aduersari⁹ u̅r tanq̄ leo rugiens q̄rit q̄ deuo
ret. Ysidor⁹. Magn̄ scelus ē bona paupū diuitib⁹ p̄are ⁊ de sumptib⁹ i opū fauorē
acquirere potētiū. Isaac' tantes. B. ei eccl̄ar̄ paupū moia sc̄ paupū ⁊ eis sacrilega cru
delitate subtrahitur. p̄r q̄cq̄ ministri sūt dispēsatores earū n̄ utiq̄ dn̄i ⁊ possessores s; dispo
sitores ul' uictū ⁊ uestitū subiret nec bona paupū n̄ paupib⁹ erogare enim sac
legij ēe dinosci cōfessio q̄ i bonis opib⁹ l'ibra gloriato. Sēs. bonū ē ieiunare s;
meli⁹ ē elemosinā dare q̄ elemosina sufficit sine ieiunio. Sed ieiuniū non sine elemosina.
Ieiuniū ē elemosina duplex bonū ē. Ieiuniū u̅o sin elemosina nullum bonū ē. Tale ē
ieiuniū sin elemosina q̄lr̄ sine oleo lucerna. Sicut lucerna q̄ ē sine oleo ascēdi lucē h̄ere n̄ pt
Ita ieiuniū sine elemosina carnē q̄dē cruciat. s; caritatis lumine aīam n̄ illustrat. plo.
ei ubi d̄r pabulo ē mēte reficē q̄ uentre mortificare carnis pane t'reno saciare

Cito corp9 pascit' pio ore sp̄s enutrit'. B. Sicut pastores ad p̄lielamentū reducerēt si nul
la eēt boñ exempla q̄ eoꝝ mentes icitēt. B. Gt cōsuetū ē ad peccādū ceplit ē i uoluta
te maioꝝ. Multi eñ longo tp̄e uiuere cdūt ita subito illos subtrahit q̄ ñ ad illā po
sūt montanea p̄niaꝫ p̄ ueire. X. Sat alien9 ē a fide q̄ ad agedā p̄niaꝫ usq̃
ad tp̄s senectutis expectat. Nos eñ a delictis nr̄is satisfaciam9 si ab iniquitate ñ cessa
m9. B. Sicut p̄dest tanta die longū sustinuisse ieiuniū si postea aboꝝ sacietate t. in
iquitate anima ueīt obruat'. pl9 eñ ulto dei ... B. Memento homo q̄ i morte nas9
frigescit. os ɔtrahit' ⁊ arescit. dētes nigescūt. facies pallescūt. cor i duo diuidit'. oīa alia
mēbra tāq̄ ligna ⁊ lapides exarescūt. nich i mūdo odiosi9 ñ horribili9 cadauere hoīs mor
tui. ñ i aq̄s p̄icit' ne aque īficiāt'. ñ i aere suspēdit' ne aer corrūpat'. s; i fouea mitt'.
ne uenenū ne a p̄plo uideat'. Aug9. Cōt' oīa uicia pōt hō pugnare ⁊ uictor existe. p̄t
q̄ solā luxuriā ñ opet pugnare s; fugere. Salomō. Inueni mulierē amariorē mor
te. lagena. Sciētia ei9 terra. q̄ bon9 ē deo ē fugiet eā. ⁊ p̄ccator rapiet' ab ea. B. Deū liq̄re ⁊
male uiuere ñ aliud ē q̄ se ipm̄ p̄p̄a lingua dāpnare. Gg. Sic cera a facie ignis ⁊
fum9 ab impetu uēti deficiūt. sic ad ... h9. nois. ... inmūdoꝝ sp̄iuū sor
diū effugant'. Job paciēcia op9 pfectū hēt. Quāto paciēcior es i t'ris tāto gloriosior
eris i celū. Aug9. Sup̄bia merito cūctāda ē q̄ ex anglis demones facit. Humilitas u'o
anglis hoīes similes reddit. Gg. Q̄ ceteras u'tutes sine humilitate ɔgregat q̄si puluē
in uētū portat. B. Humilitas ē radix ⁊ sciēcia oīū u'tutū. fons ⁊ nutrimētū cl'mie
... custodia ⁊ disciplina. X. Cor tuus t'renis se implicat a dei amore se sep̄at
Nulla mens q̄etē hēt q̄ se t'ris subdit t'reis. Q̄d ad ē hic monachi ñ mūdi desp̄cto
Vis diues aut iniq9 ē aut heres iniq̄. Gg. Sicut t̄pl'e ē q̄ boñ q̄ q̄s p̄dicat ñ iplēs
op̄ib9 ē sacerdos ñ agit boñ q̄ loq̄t' ei ⁊ sermo sub'trahat' ne loq̄ audeat q̄ ñ opat'. Si sc̄
bone oues boni sūt pastores. nā de bonis ouib9 fuerit boni pastores. Q̄ cāus ē oīu
uulnerato pastore adhibet'. medicina lāguēte capite. i cassū iūget oīa.
mēb. X. p9. se ipm̄ corrige debet q̄ alios ad bene uiuēdū monē studet. Vere
... q̄ reb9 diuinū p̄sidiū debem9 iplorare. Sēs q̄ custodit os suū. custod
aīā suā. Sciēti boñ facē ⁊ ñ facienti p̄cm̄ ē illi. Nā oīs sapiēs cursū uite sue p
ordināt ⁊ inspic'. Honor laboꝝ glōs9 ē fruct9. Salusti9. Ipā uita q̄ fruim' bu9
ē p̄lixi9 uiuē. ... lect9. i. morgs. Cib9 ē labor ipēdēs. Orac9. Nil sī magn
no uita labore dedit mortalib9. Aug9. Sacietas ciboꝝ icitat luxuriā carnis fa
mes ⁊ sitis supat i p̄ectū carnis. Vinū ⁊ q̄cq̄ hō bibit. Vn̄ i ebriari pōt sūt instru
mēta luxurie sp̄ g'ui9 mordet luxuria q̄ ociosū iuenit q̄ pp̄ noli amare ociositatē

h qre e utile op9 ut possis castigare op9 corp9 i illis opib9. Dic ihs capd meu
spinis opposui man9 meas clauis obieci lat9 lat9 meu lancea apui n dica e q
e uicijs h aulsitatib9 lacat9 sum aia mea posui sanguine meu efudi ut te
m ciugem z tu me tudis. Crisos. Quanto i h seclo locuples fueris tanto
paupior eris. Petrus. No redepti estis auro l' argento s; sanguine suo
xpo. b. Qui i pente alti9 salute pp'u n seqtr saluatore. Gre. Si scire dedi
ignoscitos z hoies noscitos tn pcare dedignaret. Intellige e. q uis aie q
ho i corporalia cita. roe. qr i sit. Gg. Si cecidit inimic9 tu9 n debis letari
qr cito potis z tu cade i code piclo. Bn9 sperat hoies a regno dei ubi n e
timor. ibi e gra z ubi timor n e. ibi e pdito z ubi e hmudacia scelis. Paulus In
i firmitatib9 tuis n contristis s; mag9 gras deo referre debis q flagellat te ut
pior ad se uenias. Ora e lacmis pcare dnm dieb9 ac noctib9. Continua ora
cessat arma dyaboli. Ancelm9. ho ifirm9 e cui9 uolutas pna e ad cadedu ut
debil' e ad resistedu pietas ifirma ad resurgedu. Ihs e. Nonne sat sui uulna
tus ptez z tu affligis me noli me ampli9 affligere. pl9 affligit me ulnus pcti tui
q ulnus lati mei. b. Anosce ho q grauia st ulna .i. pcta p q9 ncce e dnm uul
nari si n eet h ulna ad morte sepiterna nuq p maior remdio fili9 dei mo
reret. In luca. palpate z uidete qr ego su. Nich tenet hoies a pcto q
i tinctas mortis cogitatio. Seg9. Si ymis celebre festa abstineas te a pcto
sic fec9 scs cui9 festu e. sz debes imitari illu scm p ora meta uirtutis corp
sua z uestigia sca. Tercio debes i plorare auxiliu ipi9 sci siqs potis celebre festa
z sic i oib9 dieb9 debis hate gliar z pcipue i festis scor debes gliari. b. Cu ad dnm
uolum9 cuiti magis ad emone uexam9. l' ut auferat uirtute l' ut sua uidict
explices. Q' alta domu s tat sua ruyma ct. storia. Sic uinu potatore decip
sic uanitas mudi sebu decip. d9. Pctor no e dign9 pane q uescit. bon e sta c
n e pctu i oscientia. Ambrosi9. Bne iuu aqrui dica cespu scio e. g. Quanto corpi
hribg gliosior. tanto cora deo z anglis ei9 eris uilior. b. Nich pciosi9 e. h heu in h
die uil9 reputa. Bne tps e i pesu regre qlr sic ex pesu z sic capillus i capite
no pit ita n momtu de tpe pibit. d9. Q tra respicit tram se ee delidat z se
decip. Q' celu respic' mente ad celestia sbleuat z a ctollit. Gr. Pctatu qr hac
uita no corrigi. ei9 uenia post morte frust postula. ysidor. Dec9 pit z i aet
mouuit h morte carnis n pen dapnitois. d9. Si hes possesioes uende z da pa
upib9 si no hs agitoi onere libat9 es. Bno. p. capit sanat. Sedo. corp9 lenti

cat. tercio animas uiuificat. quarto a tribulationibus liberat. Quinto a temptatione eripit. Sexto
demones effugat. septimo angelos aduocat. Octauo ad celum introducit. Nono quod
ultimum in penitentia est. defunctos a pena inferni liberat. Augustinus. Quod passus es iustus ad coronas, passus es reus
condempnatus ad inferos. Ieronimus. Cibus sumendo delectat non ieiunando cruciat. Ambrosius. Aspersio est uirtutis sobrietas.
pauperum diuitum leticia pauperum. Secunda pugnando in ciuitatibus cauetur. Augustinus. non in debilita-
tacio temptationis sicut frequens cogitatio diuine passionis. Quattuor sunt rationes quare deus uult
nos amare. prima est benignitas in diligendo. secunda est liberalitas in donando. tertia est pie-
tas in subueniendo. quarta est largitas in remunerando. Augustinus. Si piget amare saltem non pi-
geat remeare quia nulla est maior inuitatio quam preuenire amando. Augustinus. Talis est in amando
quisque post uino. post bello. B. Cum paciendum est illi qui dedit mihi carnem suam in cibum aq-
uatis in balneum. sanguinem in potum et uitam in redemptionem. Augustinus. Cum deus in prosperitate diligitur ince-
rtum est an ipsa prosperitas an persona diligatur. Gregorius. Deus amat ut ametur. non alias diligendo
desiderat quam amari ab eo. Augustinus. O amor qui semper ardes et numquam extingueris incende me ad amo-
rem tuum. Salomon. Inter superbos semper iurgia sunt. Johannes. Qui diligit deum et odit fratrem suum
mendax est. Et qui dilexerit inimicum suum non solum amicus sed filius dei efficitur. Augustinus. Non omnis qui p-
arcit amicus est. nec omnis qui uerberat inimicus est. quia melius est diligere cum seueritate quam decipere cum lenitate.
Populus hic labiis me honorat. Cor autem eorum longe est a me. Augustinus. Nullum peccatum est quod ma-
gis deo displiceat. nullum ueniale deo placet. Dicit apostolus. Homines inutiles mutauerunt
gloriam dei incorruptibilis in similitudinem imaginis hominis corruptibilis et uolucrum et qua-
drupedum et serpentium. qui commutauerunt ueritatem dei in mendacium et coluerunt et seruierunt creature
potius quam creatori qui est benedictus in secula seculorum amen. Quattuor modis absoluuntur anime defunctorum aut
per preces sacerdotum aut per preces sanctorum aut per elemosinas carorum aut per ieiunium cognatorum. Istis actis
requiescat anima in celesti patria. B. Inquirere de trinitate periculosa est curiositas. sed credere quod dat
... sancta. fides est et securitas unde super beata felicitas est. Ego nescio. ego non credo consola-
tor me tum angeli non audierunt. archangeli nesciunt. quia sancta non tenent. propheta non sentit. apostolus
non interrogauit. nec ipse filius edixit. Augustinus. Maior est scripture auctoritas quam omnis humani ingenii
efficacia siue capacitas. Johannes. alia sancta non habebant requiem. dicentia. sanctus. sanctus. sanctus. sequitur patre
xx. iiii. seniores adorabant cum .i. sanctam trinitatem. Quam audes uiuere in ... audes mo-
ri. Cassiodorus. Super animas dei misereri. ad peccatores ... non esse sancta. Paulus. ubi non decet uelare
caput suum quia ... dei est et gratia. B. ... omnium honor est confessio et confessione omnia peccata
lauantur. Dominus in luca. Cum facis prandium ad cenam noli uocare fratres tuos neque sorores
neque amicos neque uicinos neque diuites ne inuitent te. Sed uoca pauperes claudos cecos et re-
tribuetur tibi in remuneratione iustorum. Ieronimus. Sic ... cumuli et ... fluuius. Sic

dico q̄ fili⁹ ꝗ̄p̄ ꝯ̄ꝑ ſcs̄ ſp̄s ſcs̄ a filio ⁊ ſic eadē aq̄ ł ſb̄am ē i fōte ⁊ i riuo ⁊ i flu
uio ⁊ ē unū ñ ē aliū. ſic t̄ds ñ ē unus. ſic dico q̄ eadē ſb̄a ē i pat̄e i filio ⁊ i ſp̄u
ſc̄o ⁊ tn̄ ñ ē p̄r fili⁹ ñ fili⁹ ſp̄c ſcs̄. Sp̄c dr̄ t̄plex .ſ. ſp̄c pietat̄. Sp̄c iuitat̄ ⁊ ſp̄c u̇
tutis. Judicate. ſm carnē filij hab̄ē. ſm ꝯuſatōēꝫ filij dyaboli. Sic ſc̄ptū ē i q̄dā
yſtoria q̄ ōs filoſophi uenerūt ad alexādrū q̄ mortu⁹ erat ⁊ ſepeliebat̄ loco au
reo dicēt̄ adiuicē. Sc̄pb̄ unq̄ꝫ q̄ōtonū uidit ⁊ dix̄ p̄mꝯ. ſic q̄ eri poſſideb̄
aur̄ hodie poſſeſſ⁹ ē ab auro q̄ eri ħebat m̄gn̄s diuicias aur̄ ⁊ argentū.ſ.
Sc̄ds dix̄. hi ſeq̄bāt eū ōs. hodie ſeq̄ ōs illos q̄ mortui ſr̄. Tercı⁹ dix̄. heri n̄
ſr̄ ſufficiebat toto mūd⁹. hodie fouea .v. pedū ē ꝯtēpt⁹. b. Ulc̄ q̄ partē hēt i t̄ra p̄
ñ hēt i celis. Ulc̄ q̄ pecuniā q̄ aur̄ hēt q̄ argent̄ q̄ poſſeſſiōes q̄ uaria ſuppellec
tilia ē hys p̄s dn̄s ē fieri dedignāt̄. Bnard⁹. Gr̄a licꝫ muniſtia nouis lata
t̄re p̄ſida m̄uis alta celi ⁊ tu te ip̄m ñ nouis eris ſimil̄ edificāti ñ aliq̄
cēm̄n ſ̄ṁ ruynā. Sp̄aut̄ te ip̄m neſciuentis eris ſil̄is edificāti ſiñ fūdam̄
to. Johns̄ Criſoſtom̄. Quid ꝑ auare ꝯtīnā ſapes ⁊ itelligēs ē theſauro pecuie
ē tn̄ dei ꝯm̄ulare. A. Cathedrā hēt i celis q̄ ſolū cor hōis dcīꝫ i t̄ris. Aug̃. Cla
mauerūt ad dn̄m. ñ erat q̄ ſaluos faceret. Quēq̄ melius torq̄bis i iuduos q̄
uirtuti ⁊ glīe ſuuēdo. Gg̃. Ud̄ p̄de cor ⁊ ſāguīē dni ore pape ꝫ ei puſis mo
rib⁹ ꝯtīre. Trib⁹ m̄ōs i mictit dyabol⁹ ſecuritatē cordib⁹ hoīnꝫ. P. ſugg̃ uiē
nib⁹ ñ dat ꝯfeſſiōēꝫ. Sc̄do ē ſic lec̄ i ınete hōis aliꝫ q̄ tu ꝯul̄ peccauit. Tercio
cui dr̄ m̄g⁹. ē d̄s tu⁹ ⁊ copioſ⁹ i mīa q̄ poſſis ēē i militia. De .v. cogitatoib⁹ ſcōꝫ.
Cogitād̄m ē de d̄o ut delectem̄ i ip̄o t̄bulacōēs. De tranſitu p̄ſētis uite ut ſim⁹ ta
t̄e de ſinglis. De iferno ut timeam⁹ penās. De uita et̄na ut deſideremꝯ coro
nās ſiñ fine manſuras. hijs cogitatoib⁹ aīa ſ̄ıt cuſtodit̄ ⁊ oīa mala ſupat. Q̄tuo
ſr̄ rote et̄ne .ſ. lecō ſc̄a. opꝯ ſc̄ui. or̄o p̄a. Jeiuniu p̄um. Hec ſr̄ hi i h ſclō abuſiue
tuit̄ .ſ. ſapiēs ſiñ bono op̄e. ſenex ſiñ religiōē. adoleſcēs ſiñ obediēcia. Diuē
ſiñ elemoſiā. femiā ſiñ pudicicia. dn̄s ſiñ iutate. x̄ān ꝯtēcioſ⁹. paup ſupb⁹.
Rex iniq⁹. ep̄c negligēs. plebs idiſciplinata. ppl̄s ſiñ lege. Paul⁹ i infirmi
tate p̄ficit̄. Spes ē expectatō et̄ne beatitudinis meritis p̄cedētib⁹ fides ē ut
q̄ credit̄ q̄ nō uidetur. B. facilitas ueie parit i ꝯtinuū delinq̄ndi. Bull⁹
oīs ūro aggrauata forcior ē ſe ip̄a diſgrauata. Jacob⁹ q̄ abhorret radices ama
ritudinꝫ ñ guſtab̄ fructꝯ dl̄cedinꝫ. Gg̃. Tot mortib⁹ p̄lat⁹ affligit̄ q̄ p̄dis
mortalib⁹ p̄ ei⁹ negligēciā ei⁹ ſb̄dict̄ i currūt. Vgīnitas ē ſoror anglōꝫ ⁊ po
ſſeſſio oīū bonoꝫ. Jn pudic⁹ ocl̄s i pudici cordis ē nūci⁹. Xp̄o ei q̄ ante oclōs

sicut e[st] iusticie integra. Prudencia. Rex enim prudentia [illegible]. Prudentia [illegible]
q[ue] s[e] spectat secundum eterna. Beatus cuique confessio [illegible] [illegible] [illegible]
ingratitudinis suarum [illegible] recordatur. Aula maior est [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible] se obligare ad eterna supplicia. [illegible]. Corporis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] signum est huiusmodi [illegible] supplicium. Aug[ustinus]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hec subiecta est potestati. Jeronimus. [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recordatur [illegible]
nos. b. Fides catholica est rerum invisibilium perceptio [illegible]. tales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Duobus modis solet iri paciencie exerceri. primo in [illegible]
[illegible] temptamenta et deceptiones. secundo in [illegible] sustinendo [illegible] [illegible]
[illegible] castigationes [illegible] omnia sustinere debemus paciencie pro [illegible] [illegible]. Religio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in diligendo deum. [illegible] [illegible] debitum [illegible] [illegible] gratias
[illegible] tres sunt species religionis, scilicet fides. spes. caritas. Sacerdos dicitur qui sacra dans. [illegible]
dicitur qui se [illegible] que celestia dicuntur [illegible] et terrena [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] archiepiscopus [illegible] principalis episcopus et componitur ab archos quod est princeps
[illegible]. archimandrita dicitur qui princeps ovium et componitur ab archos quod est princeps et
mandros [illegible] ovis abba grece pater latine. unde abbas quasi pater est omnium in ordine suo [illegible]
[illegible]. [illegible] dicitur a monendo vel a [illegible] quia se monebit ad castitatem et [illegible]
et [illegible] temptationem. [illegible] dicitur qui custos [illegible] dicitur a monos [illegible] [illegible] et [illegible]
abbatissa dicitur abbatissa [illegible] mater omnium in ordine suo [illegible]. heremita solus in heremo
[illegible] [illegible]. heremita dicitur ab heremus [illegible] divisio quia divisus est ab hominum consuetudine
[illegible] [illegible] corpore. Ab heremus dicitur [illegible] quia divisus est ab [illegible] in corpore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Paganus dicitur a pagus quod est villa quia nescit civitatem sanctam
[illegible] [illegible] [illegible]. Gentilis dicitur a gigno. nis. quia qualis genitus talis permanet in ignorantia
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Judeus
dicitur [illegible] qui tenet [illegible] fidem. Catholicus ille dicitur qui [illegible] quod [illegible] [illegible] in catholica [illegible]
omnis fides. [illegible] grece [illegible] latine. Synagoga [illegible] [illegible]. Prophetia [illegible]
[illegible] et phanos [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Homilia dicitur quasi popularis sermo ab homo et logos quod est sermo
[illegible] grece missus latine. martir [illegible] testis. unde martirium [illegible] testimonium. quia sanguinem
[illegible] [illegible] [illegible] effundit. Confessor dicitur qui [illegible] [illegible] est mortuus [illegible] sua [illegible]
[illegible] grece firmus latine. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. Patriarcha [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a pater et archos [illegible] princeps patrum dicitur [illegible] pater. [illegible] dicitur [illegible] filius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rome [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

.apoz. dr. paciso. cas. i. more pris seqr. a pat. tos. qr 9poi y pet. tos. 7 patri. i. defessor.
Pasca dr. a pase. i. trāsitus qr illa nocte angls dni tsiēs egiptum percussit se ubicumqr iuenit
signum crucis preterit. Septē sunt dies azimorum iudeis preceptum fuit. iudeis ne comederent
panē fermentatum s; azimum panē. Azimi dr. qi sin fermento 7 9poi a bra qr ē sine 7
zima. i. fermentum. Hec festa colunt in monastiis. monastium dr. a monos. i. primum 7 stos
.i. statio. in monastium dr. qi statio unius. h ē unitatis. In monastio sunt quedam ornamenta
.s. cruces calices pateni philatium tapete cortine. Crux dr. a cruciatu l' a cruo ctio. a
.pateni. dr. a pateo. tes. philatium dr. a philare qr ē suare 7 sp. 9pitur. gazophila
cium. i. locus in q reconduntur aliqs articlis sci agaza. i. pecunia. Intercalaris. Dr. abi 7 calo
.i. uoco. l's kalēde. i. uocatum omis nundine dnr. qi xx. dieb' statute. ydos. i. diuisio
.in. vidua dr. i. a uiro diuisa. Iudei solebant here duo festa. s. festum neomenie. i.
noue lune 7 festum cenophagie. i. fictores tabnaclorum. Neomenia dr. aneos. i. no
ua 7 nemes. i. luna. Cenophagia dr. a ceuos. i. ois 7 phagi. i. comede. In sarco
fag. dr. a sarcos qr ē caro 7 phagin qr ē comede qr i eo 9siūt caro. ydiota. dr.
ab ydos. i. diuisio 7 iota. i. lra. Parasceue cū preparatio dr 7 uocatur q alibi dies ueneris
apd iudeos parasceue qr i die ueneris preparabant duplices cibos ad diē ueneris 7 ad
diē sabati. Alio dū dns dns illis pluet magnum de celo precepit qr colligerent duo gomor
.i. mesuram dieb' ueneris 7 ē allijs dieb' coligerent unum. magnū dr. a nimu h ē qd est
parasceue dr. apd nos nox cene dni qr se preparabat ad imoladum. Sabbatum dr. req
es in sabatizo. zas. i. requiesco. cis. in sabatismus. i. mos requi. Epiphania dr. qi sup
apparitio 7 9poit. ab abepi. i. sup 7 fanos. i. uide. afanos. Dr. fantasma qr ē illusio
oculorum. Missa dr. qi i ea col' 7 sagio. v' 9lectur. illa 9lectio. in canoicus. i. reglaris
canoice uocatur. Cano grece reglā lat in canoicus. i. reglaris 7 canoice. i. re
glariter. Osanna. i. saluifica 7 uaz saluo nra sit i excelsis 7 9poi ab osi. i. salui
fica 7 anna qr significat excelsum. Cherubin interpretatur. plenitudo sciē 7 sunt quedam an
geli pleni cognitione dei. Seraphin interpretatur ardens 7 sunt quedam angeli ardentes i amore
dei. Sunt quedam angeli q uocantur troni i qbus sedet dns iudicans. Sunt quedam angeli q uocantur
dicti potestates 7 potestatem hnt. Aliqdam sunt dnationes q dnant alijs quedam uirtutes 7
per illi cā dnr. thronus ē sedes regum tribunal iudicum cathedra doctorum. thronus 7 tbu
nal sunt solium qi de solido lignis fitum. Bani dr. a rami qr ē excelsum. Archetriclinus ē do
mus i nuptijs 7 9poit ab archos. i. princeps 7 triclinium dr. triplex ordo discumbentium.
In iferiori gradu discumbebant serui i medio hospites. In sriori filij 7 parēs grdu adhr
dnr filij libi ex eo qr separati a seruis discumbebant. Cum delecto meo mane surgimus.

ad eccām, ambulamus. ut sacerdos pascat nostras animas pabulis dei leccio habet similitudinem, sepul
crum ubi iacebit mortuus unus et resurget in iudicio ut ait scriptura. tuba angeli sonabit. Ecclesia significat
ierusalem ubi omnes occurremus et ubi .xpc. quia est unus sacerdos pascit nos sua dulcedine. aqua ben
dicta, inuenit primus eliseus discipulus helye. helyas uero raptus est in celum de solitudine quod fecit
dominus filius helye. erant amari fontes et nullus potabant inbibere. cum dominus ad helyseum mandauit
per angelum quod acciperet salem et aquam et misceret in simul et mitteret in per omnes fontes ut salutis aquam
sanaret et fecit sic et aquam recepit bonitatem. propter hoc sacerdos benedicit aquam in ecclesia et aspergit super populum ut
fugiant omnia mala. quod dominus lauat pedibus, monstrum dicitur lauare cor suum de omnibus peccatis suis cum lacrimis
et orationibus ut mundus sit et fortis et dignus deo possit seruire. Superpelicium quod uestit sacer
dos primum significat bonum fidem quod debemus perficere. alba significat uirginitatem que habet sacerdos
amictus amictus quod stricte se debet tenere ille qui seruat uirginitatem. ut ait beatus augustinus.
quia castitas quod bonum est sine bono opere. non bonum opus aliquod sine castitate. Succincta significat
castitatem de qua restringit lumbos sacerdos quando celibus perueniunt luxuria. unde ait dominus. Sint
lumbi uestri precincti et lucerne ardentes. Stolla significat legem domini que est longa usque ad pedes, et nulla
spiritus ad finem uite debemus. Manipulus qui portatur sinistra manu hanc uitam. unde de
bemus spernere de terra uita. Infula que coopit alias uestes significat caritatem que opera
net in se omnes bonos uirtutes ut ait apostolus. Maior autem horum est caritas. Sicut eius sancti Jo
hannis euangelistam fuit dominus sibi diaconus quando uertit aquam in uinum. et ministrauit nuptiis. ideo
sub diaconum in ecclesia ministrant sacerdotem. Dominus fuit diaconus. in cena ubi lauit pedes disciplorum
suorum et ideo dyaconus talem potestatem habet quod si sacerdos. dum cantat missam moreretur dya
conus. illam tamen non consumeret. Sacerdos fuit dominus ubi se ipsum in altare crucis sacrificauit et
ideo sacerdos cantat missam in ecclesia. Episcopus fuit quando disciplos suos in unum congregatos benedixit
et uidentibus illis eleuatus est in celum. Quando missa cantatur passio est memoratur. Versum misse
significat cantum prophetarum qui xpc. primum dicunt esse uenturum in mundum. Gloria in excelsis deo. significat
cantum genere quando cantauit cum xpc natus est in terris. Cum dominus fuit natus in terra angelus apparuit
pastoribus et cantauit solus gloria in excelsis deo et chorus angelorum respondebat et in terra pax hominibus
et tali signe cantat sacerdos solus in ecclesia Gloria et cetera respondet et in terra. Sicut illam
fecit laudamus te usque in gloria dei patris amen. Postea salutat populum. cum dicit dominus uobiscum et populus
precatur deum esse cum illo cum dicit et cum spiritu tuo. oratio dicitur collecta quod colligit sacerdos in oratione preces
omnium bonorum hominum. Postea precatur deum in collecta pro se et pro omni populo. Epistola legitur ante euan
gelium quia dominus misit quosdam disciplos predicare antequam euangelia essent scripta uel facta. Et illi
qui cantant responsorium ante altare significant disciplos qui ducunt nos ad celestia regna. Can
tat alleluia alleluia. plus laudamus deum quam in aliis cantibus. Dum cantatur sequentia in ecclesia significat quod

geli͂s q̄ p͂mū doctr̄ fieret legit̄r de lege dei q̄ data ē eis. Euāglīm le
gr̄ i sinist̄ pte altaris q̄ḡ illuc angli recedit de sinist̄ pte. 7 hō forcis
de sancti apponit i aio debiliores 7 feminē debēt stare i sinist̄ pte 7 eis ppls
portare euāglīu q̄ noī sc̄ uiri fortes sp̄ui 7 hoīes 7 ideo faciunt homines
crucē s̄r se ut possint fugare diabolū c̄ signo scē crucis 7 ponunt man̄
sup̄ pectus ut p̄miāt malas cogitatiōes ut bn̄ possit audire u͂ba scī eua
gelij 7 debēt stare i pedib; ne iaceāt i ptis cū audierit u͂ba dei. Sz ꝑ
actiones n̄ ē legē euāgl̄ii tr̄ altare sic̄ sac̄dos q̄ alaci ē illo. Dū eamus
ēdo i unū deum gforcam̄ nr̄a ē dulcitate q̄ cōfortamū. ꝯ. ēē dm̄ 7 hoīe
Bisterea. nos amore offerēdo pcs ē munerib̄ q̄ tū possim̄ ꝑꝗs nr̄is
q̄ ꝯ. optulit se ipm̄ i altare crūs dee pac̄. p nb̄. Post offerēn lauat pl
bi man̄ 7 mūdaīe aptis suis ē orōib̄ dei. Cāte fr̄s d̄r sac̄dos q̄ utit scād
ppl'm 7 ꝑcat̄ eos ut orēt p eo ad dn̄m. q̄ hoīes p̄cat̄ sacerdote ut colligat eos
i suis orōib. Sic tn̄ leḡi i euāglio q̄ pastores solebāt cātare p campos q̄n au
dierāt i cōta dn̄s i s̄ terre 7 eos demonstrūt q̄ uolebāt cātare secū
adue. Dū sacerdos ē i secto oīt dē ut digne exaudire p̄ces ppli. Post
sclā demonstr̄ dē regnare i hoc sclō 7 i futō ē n̄ ē p̄pīu n̄ finis 7 sp̄ uiuit
¶ Dn̄ sacerdos d̄r sursū corda mādat nos hēre i mente celestia 7 dare
obliuioni t̄rēna ne dē derelīq̄mr ¶ Sc̄s Eustali adiūsit g̃ras agam̄ dn̄o
dē nr̄o. ¶ Canim̄ t̄ scā scā scā 7 dn̄s semp. q̄ p t̄ s̄ demonstr̄ tres dē pso
n̄s. p dn̄ . unn ēē dē. q̄ dat unicuiq̄ s̄m sui op. ¶ Sc̄s leo̅ h̄c uit̄ appl̄unt le
uectis q̄ uelit ut p signū crucis peat pessim̄ ostis. ¶ B̄n sacerdos lauat
calicē p̄cat dē patrē ut accipiat corp̄ dn̄i ad salutē aīe sue 7 oīū fidel̄m.
¶ Altare significat crucē dn̄i i q̄ ꝯ. cruciat̄ ē ¶ Calix tumul̄ i q̄ sepult̄ ē ꝯ.
¶ pateā signat corporale de q̄ coopt̄ ē. ¶ Corporale sig̃. lintei de q̄ inuolut̄ ē.
¶ Panis sig̃. carnē q̄ ē p nb̄ cāfix ē ¶ Vinū sig̃ sanḡ q̄ exiit de late ei' qn lō
gi lat̄ eī lācea ptōdit ph coc̄ libam amore ¶ Sacerdos diuid̄ obliui
tib̄ p tres ¶ p̄ma pas ōīt paīab̄ q̄ dē q̄ corpib̄ iā recerent ¶ S cōa p̄cat p
uiuis ut dē det eis bon̄ fide p q̄ merāt uitā ētnā hēre ¶ Illā ē relīq̄ sac
dos i calice p uinū sig̃ nos moriri paululū i hac uita ¶ Dū canit agn̄ dei ꝯ agn̄
dei uocat ꝯ. q̄ ē uer agnus. q̄ agn̄ n̄ repugnit iterficienti se. n̄ ꝯ. i ꝑsone
tib̄ se. aliq̄ ōdīcē uoluit ¶ Ieronim̄. Sic i possibile ē arborē uirē ita p
sita fruct̄ suos usq̄ ad maturitatē s̄uare. sic i pōle ē hoīe; uitē dēliciās . . .

commemoratione caritate ubi sanitate fuerunt. ¶ Trenorum. Consumpta est humana fragili-
tas. Bernardus. Cum magno timore debemus ne de sublimioribus obruamur. ¶ Hec timor liberat
animam a vitio superbie. Pietas a vitio invidie. Scientia a vitio iracundie. Fortitudo
a vitio accidie. Consilium a vitio avaricie. Intellectus a vitio castrimargie vel gule.
Sapientia a vitio luxurie. ¶ In libro Sapientie. In animam malivolam non introibit sapientia dei, id est sanctam
paratam. non est scientia ubi contumelia. ubi humilitas ibi sapientia. In libro Sapientie.
Diligitur lignum per quod facta est iusticia. In Deuteronomio. Erit vita tua quasi pendens ante te.
¶ Magistrum vere invidiosus vilescat civitas non in unitate habeat pacis non perveniet
ad vocabulum filii non pro nomine pacifici. ¶ Hos. Anselmus. Huic est gloria obediencia est
non necessitate sed sponte voluntate adeo accepta fuit. ¶ Ib. Recede a te et ascende super te
te iudice regere affectus. Dirige actus. Corrige gressus. nil in te inveniatur indisciplinatum.
statue te ante te et sic plange iniquitates tuas quibus deum offendisti. Ieronimus. Facile
contempnit omnia qui cogitat se semper esse moriturum. Item nemo perfecte virtutibus non possit
surrecturum amicus. ut i. dilectionem ama et fac bonum. Unde necesse est ut omnis qui vult
agere bonum prius diligere studeat malum. Beda. Nihil est opus bonum in bono gerat animo.
Ieronimus. Bonum quod facias cum misericordia non iactantia facito. Quicquid agis propter mercedem futuram
age. non studeas propter laudem non propter temporalem opinionem sed propter famam. sed propter vitam eternam.
Gregorius. Qui quod bonum agere videtur et propter hoc non deo sed hominibus placere desiderat iam sue facere premium
mit. Ieronimus. Nichil nobis prodest omnium eruditio si dei scientia est ignorancia dei. Gregorius. Qui ea que
dei sunt nesciunt a domino nesciuntur, paulo attestante qui ait Si quis ignorat ignorabitur. Syrach.
Exordium sume a deo in agendo quod agis deum in vita teste. In omnibus que bene agis ad
honorem deputa deum. Prosper. Utile est multa scire et recte vivere. Quod vivere in
nobis non est sed recte vivere in nobis est. Prosper. Simulata ignorancia apud deum excusat. Pro
scientia sua bonitate iniuria est. Studendum est ergo ut bene vivamus sed valde cavendum est ne
inde laudem velimus. Ieronimus. Si humanam laudem querimus divinam amittimus. Si quis
ab hominibus laudatur a deo culpatur. Sixtus. Bernardus. Nescio esse deum omnes deum talis super se posito.
Bernardus. Humilis deum [illegible] principem auxilium. Bernardus. Ira medicina sanitatis expellat
Ieronimus. In summo honore sit et summa humilitas. Quanto vis sublimis sis tanto vel
sublimior in te reprime. Deus excelsus est non sublimitate sed humilitate attingitur. Ille vere humi-
lis est in honoris qui non est deterior in malis. ad summitatem non tantum vestro potentia sed humili-
tate venit. Bernardus. Ceteras virtutes sine humilitate congregat qui in vento pulverem por- iiij
tat. Bernardus. Quanto ascensio sublimior tanto lapsus gravior. Cave honoris quos sine cul-
pa tenere non potes. Sublimitatis honor magnitudo sceleris. In minori gradu sine

dubio minor est periculum. dicit de paulo Potentes tormenta potenter pacientur Iudicium enim durissimum
in his qui preerunt. Cui multum datur, multum ab eo queritur. et cui plus committitur plus ab eo exigitur. Hono
res seculi periculo graviori cito periclitantur honestas. Huius est huius seculi gloria. Caduca est et
fragilis temporalis potentia. Bernardus: quanto minor honor tanto minus periculum. In alta enim minor ar
bor ventis fortius agitatur. Excelse enim turres graviori casu procumbunt. Clama non voce
sed mente nam tacentes exaudit deus. Non locum quem tu querit dominus. Ieremias confortatur
in carcere. Daniel inter leones exultat. Tres pueri in fornace tripudiant. Iob nudus sibi
de triumphat paradisum de cruce invenit latro. Si ergo si fuis in foro publico orare ibi te
noli querere locum. locus ipse es. Ubi fuis ora. Si fueris in balneo ora est ibi templum. Un
de. templum anima credentis est bonum. psallere cum silencio salutare dei. paulus. Templum
dei sanctum est quod estis vos. vos igitur estis templum dei. Sicut templum sanctum deo mens pura est
et altare bonum mens cor est dei. mala mens cor est malorum demonum. Sicut. Sed tu si
quid de deo non cogitas. Sic de compuncta perdidisse. Augustinus. accedere scripturam dominicam est. Flagel
lat dominus filium quem recipit. Studias. forte exceptus eris. si fuis exceptus a passione fla
gellorum eris exceptus a numero filiorum dei. Qui non habet temptationes non habet consolationes. In
conspectu divinitatis nemo dubitet minorem consequi quam ullius fratris vicium despiciat
quam propriis redimere venit. Nullus iudicat suam in humilitate despicit quia ipse deus sic per
seniantibus in puritate distinxit districte. Ita quod sis misericors est dominus et pius. apostolus. In eptas
et aniles fabulas devita. Scurrilitas autem quod lascivia de pectore non habeat locum. Nunquam
audias ea que non edificant audientes. in proverbiis verba audientium corrumpunt bonos mo
res colloquia mala. Sicut. lingua mali loca iudicium est mille mentis. lingua tua sensum
tuum sequitur. Verbum sine sensu opprobrium. Verbositas non effugiet peccatum. Sit ad neque
ciarum ostium tuum. Bernardus non solum oculos castos servare debes sed et linguam. Ante quod ad
luxuriam moveat legitur. Seneca. Nichil prodest oculi si animus non imperat eis. Sicut. Claude
aures tuas ne audias malum. Fuge incauta verba. Vana enim verba polluunt mentem
facile agit quod libenter audit. Sed procedit ex labiis quod animam non polluat audientis. Sermo
vanus vane conscientie index est. Bernardus. Sermo ostendit qualis animus quo prolatus. Retine verba que
non edificant audientes. Quia otiosa verba non reprimit. ad noxia cito transit. In loquendo ita
cedo prius est esto. Disce quid loquaris aut quid taceas ut lingua tua te non perdat. quia in multi
loquio non deerit peccatum. Otiosum verbum quippe est aut utilitate rectitudinis aut ratione iuste
necessitatis caret. Sit igitur cauta locutio. locutio in errorem protrahit. Indiscretum locum silencium
hos quos erudire poterat in errore relinquit. Ieronimus. Verbo in honore tuum erit si in noxia crimi
nosa est in prodest ceterorum membrorum sanctificatio si lingua in unum corrumpitur. Siphorum

De bonis loqui semper stude et quod bonum est hoc solum te discere puta. Ieronimus. Insuesce linguam tuam bene loqui
preciosa lingua dei est que non divinis rebus novit verba construere et scientia os. unde celestia loquitur, p-
ferre. Melius est duobus imperfectis rusticitatem habere sanctam quam eloquentiam habere peccatricem.
Multo melius est vera rustice dicere quam diserta falsa prophana. Fac ad bonum opus vertere divina
verba inveniant semper consilium. Facito voluntarie bonum. Beda. Non opus fieri nullo modo facias
Semper in manu tua sit sacra lectio tenenti codicem sopor subripiat et cadentem fa-
ciem pagina sancta. Ama scientiam scripturarum et vicia carnis non amabis. Sixtus. Beati autem
qui cupiunt non amabilia que expediunt et qui habent studium erga ea que sunt bona. latebit ei quod sit bonum.
Albinus. Sanctarum lectio scripturarum divine cognitionis est beatitudinis. In hiis enim quodam speculo homo se ipsum
considerare potest qualis sit vel quo tendat. Lectio sacra purificat animam. timorem incutit iehenne ad
gaudia celestia cor instigat lugentis. Bernardus. Qui vult cum deo semper esse semper debet orare et legere
Nam cum oramus ipsi cum deo loquimur. Cum vero legimus deus nobis loquitur. Ille bonus est qui divinis scripturis
legens verba vertit in opera. Laurentius. Labor honestus est lectionis ad consecrationem anime. Multi expen-
dunt. Bis plane scripta sacra. ad nostram scripta est salutem ut proficiamus in ea cogitatione virtutis
vitam suam relinquit qui carnis sue voluntatem non sequitur. Diligenter distingue omnia que agis
ut quod sit bonum capias in omni actione tua discretione. Nulla res in diversitate apparent. Sicut unum
cum utraque tempus suum congruum. Beda. In mundi enim semper ibi se fiducialiter inmittit. non indebet
frequentes commessationes et ebrietates exercere. abstinentia corporis macerat. sed cor in pingue-
scit carnem debilitat. sed animam confortat. Sed sacrificium est ieiunium et bonis operibus deo
acceptabile. Illi autem bene abstinent qui a malis actibus et a mundi ambitione ieiunant.
Augustinus. Numquam enim repudianda est abstinentia non sunt ventris saturitas sed secunda. Gregorius. Non
deo sed ad tempus sibi tribuit non pauperibus tribuit sed vendit. post mortem offerendo credit. Ieronimus.
Sunt exemplaria apud nos de abstinentia corporis cum animi ieiunium ... illi proficiunt
qui se a actibus abstinent ... Ieronimus. Quid prodest corpus ieiunare abstinentia si animus in-
solescat superbia. Gregorius. Si ullatenus in te non potes studere de iustitia non habere. et quod alienum
appetit suis rebus cavere privatus. Ricardus. Qui per ... dolet accipere proximorum suorum vicia
... humilis invenit gratiam et ... apice paradisi. Augustinus. In ...
rebus est falsa suavitas periculosa sublimitas. Infructuosus labor perpetuus timor
... sui prudencia et finis eius pena. In genesi. Beati autem divitias huius mun-
di ex eis non accipiet fructum. Immo spinas et tribulos germinabit ... Divicias di-
vicias non congregat absque labore. non tenet absque metu ne desinit absque dolore.
Beda. Qui sese extollit super deum. vult deus facere suam voluntatem velle et sibi
suam. Deus autem est hiis qui sunt ... Si ... contra deum se extollit non deum tollit solum.

ille volt vm q dī volūtati se subic . Ap̄lo ad hebr᷑. Siue ergo facitis l̄ comedit
l̄ bibitis oīa fc̄ ad gl'iā dei. Sz ad gl'iā dei comedere. hec ē duplex aut ē. sup
ipī ali respectu sui p̄ximi. ē. sup ipsū. ut n̄ comedat ad gulositatē. ē. p̄xi
q̄ recip̄ i honore dī paupes ad prandiū. b. luxuriosus homo corp' suū dehō
nestat. In iuriosus p̄x'mū suū molestat. Sup̄b' q̄ttū i se ē dm̄ honorat cū ei
p̄sapa. Gl'iā meā alti n̄ dabo. ꝯ si sup̄bus eā in n̄ dedit usurpabo. Dn̄s ihc
d̄s p̄ ysayā. Reuelabo pudibūda tua i facie tua. gētib' ostēdā nuditatē
tuā. ꝯ regnis ostēdā ignominiā tuā. i. ignominiabilē c'lpā. Ier̄. volūtas
carnis i p̄senti maculat. In p̄terito n̄ delectat ꝯ i futuro cruciat. Aug' In sp̄irate p̄ui
tate his uulnia p̄ducens. sāguine mouēcens. cicatrices refulgentis. h̄ ꝯ ttū ualet
segittare i corda amoris appendit. ꝯ q̄q̄ festis amoris sic amātis respondite
Anselm'. ip̄e debuit sz n̄ potuit. d̄s potuit sz n̄ debuit. ideo fili' dei hō ē ip̄e. In
ep̄la. Petri. p̄ctm̄ n̄ fecit n̄ iuuēt ē dolus i ore ei'. Sc̄s x̄pā. dz a͠e. q͛ si tu es x̄pān' debes
ē x̄pān' n̄ noīe sz re ꝯ noīe. q͛ ē ē. fuit hūil'. sz tu debes seq̄ eū. Si ē fuit hūil' pa
up ꝯ pacīes. q͛ ꝯ . x̄pān' hō dz mūdan' eo q̄ i mūdo maneat. sz dz mūdan' eo q̄
istis terrenis i h̄et p amore. albin'. Sat aliqui ē afflict q̄ ad agendā p̄niā tēpe sen
tutis expectat. verendū ē n̄ dū sp̄at mīa' i cadat i iudiciū. Nec enī ē ueniā inueni
at q̄ in aptū tēpe uenie p̄dit. Q's tēp p̄nie datū neglig'. an tribunal dn̄i frust'
preces effundit. Q' tēp egrediu p̄ce p̄didit. frust' ante ianuā reg' ē p̄cib' uenit
mīsericors dn̄s sinu sue mīe pietatē apit. ꝯ oēs ad se redeūtes p p̄niā q̄rit.
Si p̄ctā digne ag̃e n̄ possum' tn̄ modū eidē p̄c̄e cognoscam'. b. Quotiēs ead se
ē tu cubicli tui accesseris dic aīe tue. o aīa mea q̄ bonū l̄ mali egim'. q̄l'r die
istū expedivim'. De bōis aīe redde gr̄as. De mal' pete ueniā. Hra faciūt hōiē
sciū. sz sobri'. ueu. iust'. act'. p̄i'. sēsu. Sobri' uiuere ut modicitatē uite. Iust'.
act' ut p̄p dm̄ faciam' oīa. P̄i' sensu ut sobrie ꝯ p̄ie ꝯ iuste uiuam' ē h̄ sc̄lo
his ardem'. O bone ihū q̄ ē retributor digne retbuā ego hō plus tamis sū
ꝯ uile figm̄t'. Si ꝯferret in oēs uite filiorū adā ꝯ labores oēs q̄ sūt fuerūt ꝯ erūt
n̄ ē adcōparatiē tui. Si ego dono deuoueo q̄q̄ sū ꝯ q̄q̄ possū ē sic stella ad so
le. stilla ad flumē. lapis ad tr̄ē plus ad mōte. q̄s dicas nulla ē cōpatio. b. amb
uiao ē silile mal' secū uiu'. p̄estis ecclia. dolor artifex. mr̄ hypocrisis. lunions
p̄cēs uitior origo. ē mini' fomes. uītutū ꝯ erugo. tinea scitatis. excecatrix cor
dis. ex remediis morbos c̄as. ex medicina dolores generas. b. Pax ē serenitas
mētis tranq̄litas aī. simpl' sinceritas cordis amoris. vinclm ꝯsorciū caritatis

lites dissoluit, bella conpescit. superbos calcat. humiles amat. discordes concordat.
iratas ē placata. inimicos concordat. aug. Et celebres fuerūt aīa q̄ anglorum consortia conti-
piscis dē morum luxibus delectari. Virga aaron floruit frondiut fructus tulit.
p uitā eternā. q. Virga cito apposita fuit corpi di floruit frondiut q̄ tn̄ sicca
erat aīa q̄ apposite. corpi dei .i. tabernaclo q̄m deus ē tabernaculum nr̄ eterne.
Dole scā sunt de pctīs q̄ es ptimes. q̄m i partu sūt tria .s. pudor. labor. dolor.
.sic. tria debeāt ēe ptimes. dz ēe pudorosa i confessiōe. Dolorosa i contritiōe.
laboriosa i satisfactiōe. Johēs crisostom. Nemo causetur de paupertate tāq̄ sit
ca malorum multorum. ñ obloquātur xp̄o. h̄ ei uerbis dicit et exemplis ostendit. et p diaplos do-
cuit. Duplex enim ē conuiuium. ē enim quoddā conuiuium ad quod aduocat mundus. Est aūt
aliud conuiuium ad qd aduocat dyabolus. Est et aliud conuiuium ad qd aduocat xp̄s. Et
dē p̄. intelligi ad literam. Sz i p̄mo. iiij debēt ēe comites .s. sobrietas. timor.
largitas. distributionis et humilitas grās agendo. Secundum conuiuium ē qd uocat dyabolus
illud ē detestabile p uoluntate carnis. q. q̄n temptat dyabolus ad pctīm uocat ad conui-
uium illud. vn̄ salom. noli comedere cum iuido ñ desideres de cibis eius. q. similitudine coniectoris
qui ignorat pfinit. Comede et bibe dicit ei et mens eius ñ ē tecū. cibos quos comederas euomes
et pdes pulcros sermones tuos. vi. notant ista dicte. Tertiu conuiuium ē ad qd uocat xp̄s. et illud
ē desiderabile .s. ad conuiuium pñie. et i isto conuiuio. iiij. sūt necessaria .s. diuersitas ciborum et bonorum
salsamentorum et bonorum uinum et festiuitas epularum. Johēs crisostom. Sustine ad tēpus inimicitiam tuam
bñfac et sic postea beneficentia uīa uincet eum. h. Anxietas uigilandi. assiduitas
orandi. p sermonem uiuendi. mundi contemptus. uiaorumq conflictus. amaritudines uidentur hic
sz facilia reddunt condimento caritatis. Johēs. Inimicia assiduitate bñficiorum conpescā.
Johēs. Est omicidium cordis. ē omicidium ferri. et ē omicidium bñficiorum sbtrctōis.
Hoc ñ mediocres titulus uirtutis ē i te pauos bñ uiuere:-

Cum multa sint sacramenta noue legis. vii. tm̄ principalia et magis necessaria. inue-
niuntur. .s. sacramentum bapī. sacramentum confirmatōis. Sacramentum eucharistie. Sac. pñie
Sac. extreme unctōis. Sac. sacrorum ordinum. sac. coniugii. De p̄. p̄o agendum ē .s. de bapt-
ismo. Et aūt q̄d sit baps et q̄ sit institutio bapī. Que sit cā institutionis et q̄ forma et q̄lit-
tes bapī. Baps ē submersio uiscli ul' feie i aq̄ ē i uocatione trinitatis. Illa q̄ fuit
dñi i mersiōe ad reuerentiam trinitatis fuit. Sz ipsa i mersiōe ē tota uirtus sacramenti. Vn̄
si necessitas ingruerit puer i mergi pmissis oibus aliis hec ñ baps i bñ i cpacitate
boni congruit ad h'. baps enim icp̄. unctio ipa i tinctio i aq̄ ē. bā. Institutio bapī fēa
ē i qnte Johis. Johēs enim pr̄ baptizauit. Jhc xp̄s baptizauit. Et postea Johēs i aq̄. xp̄s i aq̄.

et spiritu per baptismum. Johannis tamen fiebat ablutio corporis. per baptismum christi ablutio anime et corporis. Beda. Quare
Johannes baptizavit ad penitentiam sicut se testatur dicens baptizo vos in aqua penitentie .i. in signum penitentie
ut ablutio corporis per baptismum eius signum ablutionis anime per penitentiam. Johannes ideo bapti
zavit ut homines assuescerent ad baptismum christi et ne per illos sicut novum ad abhorrerent.
Beda. Quibus verbis baptizavit ihesus. hoc non invenitur in scripto. Sed creditur quod in nomine trinitatis
est. baptizatus est autem non quia indigeret penitentia vel baptismo. sed ut per hoc quod in Jordane descenderet
sanctificaret omnes aquas. unde per baptismum ablui possint peccata hominum hanc efficaciam contulit.
sanctificatione hanc aque. Tunc in baptismo christi facta institutio nostri baptismatis. Ibi operata
est tota trinitas pater in voce dicens. Hic est filius meus dilectus in quo michi bene complacui.
filius in Jordane. Spiritus sanctus in specie columbe. Ibi enim columba apparuit. Beda. de illis qui
prius baptizati sunt a Johanne utrum postea. Jeronimus. sunt baptizati in baptismate christi. apostolus dicit. Beda. sunt
baptizati quidam non. Illi qui presumebant de baptismate Johannis credentes presumebant esse
ei in spiritu sancto et in aqua. illi postea baptizati fuerunt. Alii sunt qui credebant esse tantum in aqua qui non iterum bapti
zati sunt. Sed susceperunt spiritum sanctum tantum per manus impositionem secundum actus apostolis est. Causa insti
tutionis fuit remissio omnium peccatorum actualium et originalium. Remittuntur enim nobis in bap
tismate omnia peccata. Sed quare tunc cessavit circumcisio cum esset signum eiusdem rei et eius idem sa
lutare contra originis remedium quod per baptismum fuit et post per confessionem. Illud solum apostolus di
cens quod contingit illis in figura. Sed cum sacramentum accessit veritas cessavit figura. Item circumcisio fie
bat solis masculis. baptismus masculis et feminabus. Item christus venit ut leniret onera, dolorem enim non
augeret. voluit igitur illum dolorem auferre ne fieret abscisio primus corporis et cum lapi
deis cultris labore illius humani carnis. Aliud mundandi peccata scilicet per ablutionem aque tamen
ista mutatio sacramentorum veteris legis non statim est facta sed paulatim plene autem post
resurrectionem christi est. Alia causa fuit adhuc quare institutum fuit sacramentum baptismi ut auferret
pariens qui separabant iudeos et gentiles scilicet odium et inimicicia. habebant enim in odio
iudei gentilium et gentiles cerimonias iudeorum non igitur unus populus esse ex duobus ablata est
pariens .i. odium et inimicicia sunt per baptismum angularem lapidem in corpore in christo et sic auferebat
pariens et sic cessavit circumcisio et institutum est sacramentum baptismi.

DE forma baptismi dicendum. In hac forma celebratur. baptismus. Baptizo te in nomine
patris et filii et spiritus sancti. amen. In hac forma tradidit apostolis et dixit. docete omnes
gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. amen sic fit invocatio trinitatis. Sed in primitiva ecclesia celebratur
baptismus in nomine christi. In invocavit trinitatem totam hic legitur quod dicit in nomine christi. Beda. quod si sic fu
erit. Ambrosius dicit sacramentum fieri quod invocatio non est invocaverit tota trinitas quia
christus non est intelligitur patri et filio et spiritui sancto. hic non est. christus incepit. invenitur non solum visibili sed invisibili gratie

itenoe p̄ ꝯsortib' suis. i. sp̄u sc̄o. ul' ei p̄ oīb' aliis cū qb' cōmunie habuit. hūanita
te. uīct' ē sp̄u sc̄o ī h̄ noīe ē q̄ xp̄c uīct' idē ē p̄ uicta filii ꝛ p̄ ūgeo. s. p̄r s.
p̄p ūctio fiebat. i. sp̄c sc̄o ꝛ eid̄ q̄r ī p̄mitiā ecclīa tal' fo᷑ sūt bap. tal' ūto s.
ī n̄. ē. icd̄ s. qꝛ n̄. ē. tūc erat nouū ꝛ n̄ p̄' auditū. ut q̄ apl'i ī n̄ p̄ummissu nui
dn̄ī īculcaret̄ īuocatiōe isti' noīs baptizauit. Sꝫ ē sic nou' ī p̄mitiā ilū nui
dn̄ fit apd̄ nos īuocatō t̄nitat' u sic t̄nita īuoc̄. Vaps q̄ ē ī t̄no noīe cele
brā. Sic t̄no n̄ sic ē cplere ēā t̄na īmsiōis. p̄. ut h̄o q̄ erat ad ymagē ꝛ simi
litudīe t̄nitatis t̄na īmsiōe reformaret̄ ad ymagīē illā. Sꝫ ei se refirm
hōiē, aūsh a catore alia ē cā ut sic mitte t̄rpū sepltē ē q̄ p̄ t̄dnū sepltē
ē r t. die re. a. mor. ad nouā uitā t̄na īmsiōe resurgam' ad nouā uitā
ꝛ ambulem' uīa salutis. Tcia ē ī t̄na īmsiōe resurgat apō fuerit ei t̄s
gn̄' lapsi. Suggestio. Delectatō ī p̄m̄ ꝯsensu. Ingressu teod' t̄pmo ī t̄na
īmsiōe resurg apō. gḡ. tn̄ scb̄ns leandro ep̄o dic̄ q' nil' officiat si n̄ fi.
at n̄ īmsio ē ūnitate fit t̄nitas. Nos ēdim' q' si ad actū p̄uenit q' n̄
pt̄ fi t̄na īmsio sufficit una fi. Sꝫ tn̄ meli' ē ut obsuetu ꝯsuetudo
ecc̄ē. h. īmsio fiat p̄ p̄dictas cās. De re sacr̄neti di. ē ī ec̄le ep̄m ad h̄ sacr̄nie
tū a. res sacr̄neti sacr̄m uisibil' ē. Res sacr̄. īuisibil'. Sacr̄metū ē ipa aq̄
sāctificata ꝛ ē uisibil' fo᷑ īuisibil' g̃re n̄ siplr̄ aq̄ h̄ aq̄ sāctificata. Vn̄ ait aug.
v'b' accedat ad elem̄tū. i. duob' ꝯiūctib' istis. s. ūbo ꝛ elem̄tō. fit sacr̄metū q'
si s'b̄thas alter' n̄ ē sacr̄metū ꝛ sic fit sacr̄metū. Res sacr̄n ē ūbū significatōis
accedat ad aq̄ ꝛ fit sacr̄metū. Res sacr̄meti ē illa ī t̄na ablutō mētis q̄ fit p̄
ablutōe sp̄c sc̄i. Q'da aūt assumūt sil' sacr̄. ꝛ re sac̄. Q'da sac̄. ꝛ n̄ re sacr̄m.
Q'da ī re sacr̄m ꝛ n̄ sacr̄metū. Q'da n̄ re sacr̄m n̄ sac̄. De hiis h̄ oīb' dicē.
Q'da suscipiūt sac̄. bap. ꝛ re sacr̄m. ut p̄uuli. illi ei h̄ fidē n̄ h̄nt. In fide
ecc̄e mūdāt' sic ī fide mli'eris cananee sāncta ē filia ei'. ita ī fide ecc̄e q̄
sigābit p̄ mli'erē cananeā p̄uuli mūdāt'. Jt adulti q̄ p̄ p̄ntam ad fidē ecc̄
ue. ipi baptizāt' sacr̄metū recepiut ꝛ re sacr̄mē. Sꝫ ei p' pcītē ut
d aug. Q'oꝫ ꝯstitut' ē arbitrer p̄p̄e uoluntatis si accesserit ad sacr̄metū
fidelium n̄ p̄mi tenat ē ueti' uite nouā uitā ī choare n̄o p̄. P̄petr' ꝛ d' lo
q̄ns ad iudeos agite p̄niā ꝛ unq̄sq baptizē s̄ ī dnīt ꝯ h̄ ēe aūc. ambrosii
dic̄ ei g̃ia dī n̄ exig̃ gemit' n̄ plātū s̄ ꝯdonet g̃tis oīa p̄cta s̄ s' h̄ uidē q'
n̄ oꝫ penitē. n̄ p̄ p̄cō gemīe qꝛ ī p̄cō abluit. Sꝫ ex p̄ponēda ē aūc. am
brosii qꝛ q' petr' d. ꝛ aug' dicit h̄ sm̄ dec̄atōe tenend' ē. Sꝫ ambrosi'.

dic̄ q gr̄a dei n̄ exig̃. ꝑ pc̄ato h̄ ei intelligend̄ ē sm̄ cor̄ scd̄ ad ꝑ̄ntia n̄ ē op᷒ ut gemat
n̄ ī corde. Sī h̄re cor ꝯtritū opꝫ ꝫ humiliat̄. Jo᷒ tn̄ dicat ī q̄dā loco q ad ultas accede
tib᷒ ad bap̄ ī dicend̄ ē pn̄ia ꝫ ieiuniū .xl. dierꝫ h̄ uoluit fi̅ eis. s. ad expiend̄ eos
q̄ adulti baptizabant̄ qui q̄dā ficti an̄ accesserēt ad bap̄. ul' p indigentia ul' p timore
ul' alit̄ ficte. Sꝫ alii q̄ accipiūt sac̄m̄tū ꝫ n̄ fidē sic adulti q̄ n̄ c̄duūt ꝫ se acci
piūt ī h̄ s̄t q̄ accipiūt sac̄m̄tū ꝫ n̄ rē sac̄m̄ti. Sꝫ aliq̄ q̄ accipiūt rē sa
c̄m̄ti ꝫ n̄ sac̄m̄tū ut m̄res q̄ p̄ro sāgue baptizati s̄t. Sꝫ ꝯ h̄ uidet̄ auc̄tas. n̄
q̄s regn̄t̄ fuerit ex aq̄ ꝫ s.s. n̄ i͂ ī r̄e. c. q̄m̄ g̃ m̄res q̄ n̄ s̄t baptizati iaq̄ i
trāt ī regn̄ celorꝫ. ad h̄ di. q n̄ q̄ renāt̄ bn̄t aq̄ l' gr̄a q̄ ꝯstat aq̄. m̄res regnū
s̄t gr̄a q̄ ꝯstat aq̄ ꝫ itrāt ī regn̄. Vn̄ dic̄ dn̄s q̄ ꝑdidit uitā suā p̄p me ī uitā
et̄nā iueniet eā. B̄rū de ill' q̄ fidē h̄nt ꝫ statī postq̄ receperūt moriūt̄ sin bap̄ ꝫ
n̄ h̄nt oportunitatē tp̄is. n̄ an̄ morte baptizantur de h̄ys c̄dit̄ q saluet̄ ꝫ
ad h̄ īducetur auc̄tas. Ratio q ill' q̄ n̄ h̄nt fidē ꝫ tn̄ sac̄m̄tū sic puuli saluā
tur. m̄lto m̄g saluādi s̄t q̄ fidē h̄nt sac̄m̄ti salui uidētur. s̄t ex auc̄te uidē
idē q̄ c̄dit ꝫ si mortuus fuīt uiuet ꝫ alie auc̄tes ad ī pbād m̄lte ī ueīte s̄t
B̄rādā n̄o receperūt sac̄m̄tū n̄ rē sac̄m̄ti. s. n̄ fidē h̄nt n̄ baptizat̄ sic bern̄
qd̄ propositum ē :-

DE bap̄ m̄lte solēt q̄ones pn̄i. De puul' q̄ri q̄ sin bp̄o moriūt̄. De ill'
q ꝯstat q n̄ sac̄m̄tū h̄nt n̄ rē sac̄. illi g̃ dāpnāt̄ q uiui ē. Sꝫ aug. d̄r q
mitissim̄ pen̄ ē eis q̄ p̄t originale p̄cm̄ nllm̄ actuale s̄t addid̄īt illi g̃ dā
nat̄ ꝫ mitissiā pen̄ ē eis ī aliarꝫ penārꝫ q̄ debite s̄t aīab᷒ ī absencia sin caro
ris ꝫ s̄t ī tenebris ꝫ h̄ ē pen̄ eorꝫ. B̄rū de adultis q̄ iā receperūt fidē ꝫ pn̄iam
ꝫ bap̄ ꝫ q̄ iā iustificati s̄t de h̄ys q̄ q̄ ꝯfert eis bap̄. R̄n̄ q eis fit remissa pc̄a
p̄p fidē ꝫ sic iā s̄t h̄ ex auc̄te pphā d̄ ei auc̄tas. Qua hora pc̄or ingemuit pc̄ā n̄
āpli recordabor iniq̄tatis ei᷒. s̄t corde c̄dit̄ ad iusticiā ore āt ꝯfessio fit ad sa
lutē sic uidet̄ q p fidē iustificat̄. Justum aūt ex fide uiuit h̄ ē auc̄tas. Rn̄ g̃ ꝯfert
illis bap̄s. ex alia p̄te uidet̄ q ad ꝯstat̄ q p bapm̄ op᷒ eos iustificari. Vn̄ ē q eis
remittitur pc̄a si morerent̄ an̄ bap̄ p bn̄iuitate uita tp̄is saluaret̄. Sꝫ si
h̄nt tp̄e sin bp̄o n̄ sufficit fides. Recepit ei ī bap̄ remissionē pc̄orꝫ n̄o tam
elpe ꝫ pene pn̄ie ꝫ ibi receperūt uirtute s̄t sic ut pcillā pficere possit ꝫ ui
tā ꝯcepta. Concept᷒ q̄dā eēt si noluit baptizari ꝫ ille ꝯtept᷒ p̄cm̄ eēt illd̄
uitat̄ p bap̄ :-

QUerit̄ de ad ultis q̄ statī post bap̄ moriūt̄. vt̄ statī ꝯuolent q̄re

9

nulla sit pena. unde Ieronimus quod conuertit qui hic sunt autem [illegible] penam in purgatorio re-
liquerunt quod gratia dei illis dimittitur. Unde est quod conuertat ad gloriam quod sunt similia preterite pena.
Sed certum quod ille pene que nobis pene uidentur sit eis pro omnibus penis. Si [illegible] ante bap-
tismum [illegible] et pudet et hic quod totam [illegible] nudi baptizantur. Item [illegible] statim sed
illi commendant gratia dei que eis non imputat maiores penas pro penis eius dico quod sic post
baptismum moritur.

Queritur quibus personis liceat baptizare. Ysidorus dicit quod baptismus et ministerium solius sacerdo-
tis [illegible] est a diaconibus et non licet i. supplere in absentia eius [illegible] sacerdote.
Si tamen ultima exigit languoris necessitas [illegible] est. Sed illud fidelibus laycis [illegible]
[illegible] consilio ne mulier presumat baptizare. hic ex [illegible] ne presumat i. ne baptizet
nisi si ibi presens sit qui baptizare possit. Sed presumpto non est si causa necessitatis a muliere fiat.
Sed Ysidorus dicit quod quos a muliere baptizantur non sunt rebaptizandi. Sed ab hereticis si sit bap-
tizatus non rebaptizetur. hic contra. Ysidorus et quod sic sit paganus qui baptizatus non est rebaptizatus a catho-
licis ne ad nichilum uideatur inuocatio trinitatis. Augustinus dicit quod talis est baptismus qualis ille
a quo ministratio fit. Sed dicit est ex eo parte fit. Sacerdos ministri [illegible]
[illegible] ministri sui heretici sui scismatici sui [illegible] qui aliter bap-
tizatur. Augustinus dicit de ad [illegible] qui baptizantur ab hereticis si conseruauit hereticus baptismus est eius ad [illegible]
rebaptizetur in nomine trinitatis sed si uelit penitere sufficit quod sacerdos [illegible] eum [illegible]
ita dico si fuit post baptismum in nomine trinitatis. Item Augustinus [illegible] illa auctoritate [illegible]
[illegible] non qui rigat non qui plantat est aliquid sed qui incrementum dat. [illegible] et solo ille est qui bap-
tizat non ille qui baptizat. Sed ille qui incrementum dat i. gratiam ipse deus [illegible] Augustinus. [illegible]
[illegible] sic aqua discernens per canales lapideum in ortum ad areolam non fructificat in ca-
nali sed in orto. [illegible] sacramentum in malo ministro per quod transit non operatur sed in illo qui baptizatur. In
[illegible] discensio fuit quod dicerent quod dicebant a digniore esse baptizatum quam alii. Unde
dicitur ego apollo et ego dicit paulus. non qui plantat non qui rigat est aliquid. Sed qui
incrementum dat ita intelligitur quod [illegible] post baptismum est [illegible] non est rebaptizandus ita dico sic fiat
In nomine trinitatis in ista forma. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. [illegible] non
est baptizatus sed baptismus [illegible] Augustinus [illegible] in omnibus [illegible] ostendit quod sed bap-
tizat ab hereticis non [illegible] baptismus est [illegible] quod dicit Augustinus. Ciprianus gloriosissimus mar-
tir [illegible] fuit [illegible] rebaptizandos esse qui ab hereticis baptizantur uidebantur hic heretici
[illegible] quod [illegible] non potest mundare aliquem non potest dare spiritum quia non habet spiritum
sed [illegible] spiritum non dat non ipse deus et per ministros suos [illegible] Augustinus
[illegible] Ciprianus ita de [illegible] hereticos [illegible] uidetur [illegible] et [illegible]

eraui. io puniri eu ds i gloriosissimo mrio i eu s assupsit :~

Interrogatur q i bapo n remitti pcti. sic i clpa. ois clpa remittitur. i ois pena. h pena tpal. s. fames i sitis i hui remanet. ysidor d. de summo bono quidam n dimitti pena tpal ne uideatur ee primum baptismum. i io saluto reatu clpe remanet clpa. ut nos studiosius ad i festinemus q primum baptismum nunc est :~

Queritur de illis qui ideo l ira inguit i aqua i noie trinitatis utrum sic baptizatur. Aug de h lapso ul etiam diffinit dicens q si hec cgigit q ideo l laude l iumiorie fieri baps utrum baptizandus ee uidetur. i an n. Diuinum cesseo ex plenitudine ... modum tn dnt q sic no eet baptizatus. ads q oz q n solum sit i bap forma sacramenti. Sz i ceto bap. fregt mlier i mg filium suum i aqua i noie trinitatis tn no dr eum bap. q n facit i tete baptizandi :~

Queritur utrum corruptis ub fiat bps sic ab ydiotis sacerdotib rebaptizatur. sic q baptizatur. Zacharias pp h scripsit ad bonifacium epm dicens. Retulerunt nuntii uiri q i ptib uris sit sacerdos i q q h modo baptizauit. In noie patria i filias i spiritas sco. quoniam iudicatur eum rebaptizandum q sic bap. Sz n uolumus rebaptizandum ee ut ideo h fecit sacerdos ut heresim iducat. Sz si ignorantia sic baptizauit n e rebaptizandus illud decretum tenendum est :~

Est questio si liceat i aliq alio liqre q i aqua baptizarunt. h uolt ds q i sola aqua. ambros d. q sic aqua ablut maculas cordium i sordes uestium. ita maculas mentium i sordes uitiorum i pp hanc similitudinem pcipi i aqua aqua q i aliq liqre ... secetur baps. Aug d. q i aqua ne possit ee excusatio apd aliq ne baptizaretur. q s licet i alio aliq liqre. s. i uino i oleo n ds posse uinum l oleum ... pp hoc ... ita q sic unum est forma sacramenti sic i unum fit id apd nos q sacramentum ne pp diuitias l delicias fiat uariatio. Item q ex latere c fluxit sanguis i aqua aqua baptismi ... i sanguis redemptionis :~

Interrogatur de hijs de qb dubitatur utrum sit baptizati an n. h dicitur sci q illi sunt rebaptizandi si fuerint baptizati q ignoratur de ill ut dicit sci q nescitur. scilicet n e dicendum iteratum. Bn ut ill remittit pcta sa uice si prius fuit bap :~

Queritur de patrinis i ca p respondeat. c d uis baptizari. uolo. uidetur q n sua p respondeat. n i p puii. q c d uolo n respondet i p sua q nolit bap. ita e respondet. credo i p puii n respondet. h uidetur q puer nesciat cde. Item e i p sui respondit uolo n respondet i sua p q nolit bap. q d a dicitur q i p pueri i dicitur q respondet p futuro q i dicitur contrarius e. Sz eet p sumptuosa responsio q de futuro nescit.

mea tamen quod pro puero respondeatur quia puer non est in etate discretionis. hoc uult Aug(ustinus) quod puer credat nunc, id est fidelis sit suscipiendo ei quod sibi sacramentum. unde dicitur quod per sacramentum fides possit appellari, id est suscipiendo sacramentum rei eum fidelem facit. credit et etiam respondet non in re mente, parentum uado sed sacramenta dei percipiendo.

Sit quod de puero qui est in utero matris cum ipsa mater baptizatur. utrum ille puer dicendus est baptizatus an non. hoc posset contingere quod aliqua gentilis mulier pregnans baptizaretur. sed non dubitat [illegible] quidam. Sed ysidorus dicit quod pueri illi qui sunt in utero matris non dicuntur baptizati quia non sunt renati qui prius non sunt nati. unde dicit quia non sunt renati secundum spiritum qui prius non sunt nati secundum carnem. Aug(ustinus) autem opponit contra eos qui uoluerint puerorum sic baptizari. dicens enim quod eodem modo dicere posset sanctificata ea que continentur in uentre mulieris que genuit per uiscera quod omnino uidetur incongruum esse et absurdum dicere.

Sed queritur de Iohanne et Ieremia qui dicuntur sunt sanctificati quia essent nati. De Iohanne dicitur in evangelio Luce quod ab utero sanctificatus est quia in utero exultauit et sic repletus est spiritu sancto et sic uidetur quod antequam esset natus fuit renatus per spiritum sanctum et sanctificatus. De eo dicit Aug(ustinus) quod in isto puero ac[tum] est spiritu sancto qui in tenera uita uiscera posset agnoscere et credere quod in aliis pueris non est. ut fiat [illegible] non expectetur. hoc in miraculis dei ne potentie propter est non plenum est [illegible] ad exemplum humane nature. De Ieremia legitur quod antequam egrederetur de uulua sanctificatus est. hoc exponit Aug(ustinus) illa sanctificatione fuit sanctificatus qua nos efficimur templum dei. secundum quam ad predestinationem fuit [illegible] uos. s. [illegible] dicit Aug(ustinus) non possumus habere quod dictum sit ex hoc. Sed dicimus secundum Aug(ustinum) quod [illegible] sic humane potentie miraculis et ideo dicuntur sunt sanctificati per iudicium manifestum ipsis apparuit. sed predestinatione dei. sic reliquitur quod pueri sunt baptizati qui sunt in utero matris et cetera.

Interrogandum est de illis que precedunt baptismum que aliter offeruntur. s. de exorcismo et catechismo. precedit exorcismus. exorcizare, id est adiurare. exorcismus est adiuratio in dicitur exor[cismus] [illegible] que habent potestatem adiurandi demones. inde fit exorcismus, id est adiuratio dyaboli [ut] exeat a puero ne in eo habeat locum suum. precedit catechismus, id est instructio. catechizare [id est in]struere. fit catechismus ad uitam futuram nam quia pueri intelligant ad hoc patrinus dicitur [ut] ipsi instruant pueros et fit talis instructio pueris qualis solebat fieri adultis quia [o]lim in primitiua baptizabantur adulti gratie et ipsi antequam accessissent ad baptismum instrue[bantur] de fide et ita erat tempora baptismi. s. pascha pentecosten. ad papam in decretis ne aliquis baptizare [i]llis temporibus nisi pro timore mortis. ante illa tempora instruebantur adulta antiquitus in [sym]bolo. Simbolum dicitur compositio vel collatio quia apostoli antequam essent diuisi unum composuerunt [et] contulerunt hoc conuenientius melius uidebatur de fide. sed hoc quod docebat eos spiritus sanctus [...] [in]spirat. Signum dicitur per hoc quod unusquisque sic uobis illi consistere et discerni ab infidelibus.

Dicit Ambrosius quod inter omnia que arcet dyabolum non ita arcet et remouet eum

anima sic illa [illegible] mortuos qui sunt in more mortis. dicenda est [illegible]
illa [illegible] nos [illegible] dicit Augustinus quod si aliquis fuerit exorcizatus et cathe-
cizatus et moriatur [illegible] fuerit ante baptismum non peribit in eternum et sic de [illegible] sit de baptismo.

Queritur de sacramento confirmationis. De confirmatione videndum est dicit cum non possit [illegible]
[illegible] sit [illegible] sacramentum est in comparatione sacramento baptismi conferre id sit [illegible]
non unius [illegible] alio non morte [illegible] scilicet sacramentum est manus impositio quia [illegible]
confirmantur [illegible] baptismi.

Queritur a quibus celebretur et quid sit sacramentum et que efficacia hec est auctas [illegible]
cum summis sacerdotibus scilicet [illegible] concessum est hoc sacramentum celebrare. Minoribus sic
autem concessum est baptizare. Et dicit Melchiades papa quod dignius sacramentum est confirmationis quam
baptismi [illegible] dignius est quia a dignioribus [illegible] concessum est non quod [illegible] maiorem
efficaciam [illegible]. Eusebius papa hic voluit dicens. Summi sacerdotes in gerit
vice et officium apostolorum quod cum apostolis confirmare licuit. Minores sacerdotes gerunt
vice [illegible] discipulorum in baptismo. sacramentum ipsum est crisma [illegible] talis [illegible] est [illegible]
crisma [illegible] unctio crisma dicitur unctio confecta ex oleo et balsamo in quibus liquoribus [illegible]
[illegible] quod [illegible] spirituali gratie olim ardens illuminat medicans sanat
[illegible] aqua [illegible] purificat. spiritus sanctus ardore caritatis mentes illuminat. medi-
cans sanat vulnera peccatorum accedentes ad aquas baptismi ipsos sanctificat. balsamum [illegible]
quod servat corpora a putredine sic spiritus sanctus servat mentes ab omni putredine. Triplex fit
unctio in ecclesia. una in minoribus sacerdotibus post baptismum. altera a summo pontifice. Tercia a
minoribus sacerdotibus que est infirmorum. prima unctio fit in tribus locis. scilicet in summitate capitis
quia in capite est [illegible] puer [illegible] in capite ut [illegible] sic et in scapulis quia in sca-
pulis portantur honera. ut efficax sit ad honera sustinenda. fit unctio in pectore ut
serventur cogitationes [illegible] procedit quia in pectore est. In fronte fit unctio a summo
pontifice in confirmatione quia eminentior pars est [illegible] eminentior pars.
De unctione infirmorum post dicetur. quare istarum unctionum fuit crisma scilicet in
baptismo et in confirmatione. Tercia cum oleo. unde dicitur oleum infirmorum. Res huius
sacramenti est confirmatio vel corroboratio fidei ut dicit Fabianus. in confirmatione corrobora-
mur ut possimus fidem [illegible] et defendere coram regibus et principibus terre. In bap-
tismo fidem recepimus. In confirmatione corroborationem fidei bis iterum accepimus spiritum sanctum. post re-
surrectionem cum dominus sufflavit in eos spiritum sanctum dicens habete [illegible] solutis peccata
[illegible] retinueritis etc. Secundo recepimus spiritum sanctum in die pen-
tecostes quando in eos descendit per igneas [illegible] sufficiat de confirmatione.

De sacramento altaris dicendum est [illegible] sacramentum [illegible] principaliter [illegible] dig-
nior aliis sacramentis. baptismus [illegible]. Sacramentum altaris [illegible] sacramentum
[illegible] dicitur sacramentum sacramentorum unde dicitur Eucharistia id est bona gratia. istud sacramentum figurabatur in
ueteri lege per manna quod comederunt hebrei. unde dicitur. pluit illis manna ad manducandum
sed manna non dabatur ante quam mare rubrum transissent. sic nec nos corpus
christi [illegible] ante baptismum. baptismus figurabatur in mare rubrum. Rubor signat sangui-
nem [illegible] baptismus [illegible] sic in mari rubro submersi sunt egyptii [illegible] hebreorum [illegible]
submerguntur hostes nostri [illegible] quos figurabant per egyptios et sic hebreis data
manna ad manducandum in deserto donec uenirent ad terram promissionis unde [illegible] appellatur manna
quod [illegible] sic nobis [illegible] datur nobis ad manducandum donec
[illegible] ad terram promissionis [illegible] quando sic institutum fuit sacramentum et quando
[illegible] dominus [illegible] discipulis suis [illegible] Accipite hoc
corpus [illegible] panem [illegible] corpus [illegible]
[illegible] hic est calix noui testamenti [illegible]
sanguis [illegible] institutum sacramentum. Causa institutionis fuit [illegible]
[illegible] remedium. Baptismus [illegible] remittet [illegible]
[illegible] in memoria [illegible] remittantur [illegible]
[illegible] sacramentum [illegible] ad [illegible] sic istud sacramentum [illegible]
[illegible] sacramentum [illegible] res sacramenti [illegible] panis uisibilis [illegible]
[illegible] altari [illegible] ibi [illegible] fractio panis [illegible]
fractio signat [illegible] passionem. De [illegible] altaris signat eius sepulturam. Ele-
uatio signat eius resurrectionem et ascensionem. sic tota missa [illegible] signat [illegible] qui[illegible]
[illegible] sic fit sacramentum [illegible] sacramentum [illegible] ista uisibilia [illegible] que inuisibilia spiritua-
lia [illegible] panis [illegible] nostra [illegible] corpus [illegible]
[illegible] panis et uinum signat ecclesiam [illegible] panis fit ex multis granis et uinum ex
multis [illegible] ex multis [illegible] uinum [illegible] corpus [illegible] repleta est
[illegible]. Res sacramenti [illegible] panis et uinum. [illegible]
spiritualem [illegible] capitis [illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] caro [illegible] dixit [illegible] Johannis. hic est [illegible]
spiritualem [illegible] spiritualem [illegible] panis [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] caro spiritualis [illegible]
[illegible] sic [illegible] intelligere [illegible] caro spiritualis [illegible]
[illegible] res sacramenti [illegible] sacramentum. [illegible] sacramentum [illegible] sacramentum [illegible] ista [illegible]

ihc discipulis suis accipite et bibite hic est calix novi testamenti. In novi tali forma cele
brat hic sacerdos et est dictum quod panis et vinum sunt sanctificata a sacerdote sic oportet et fit verum corpus et verus
sanguis christi. ideo dicitur sic oportet quia tanta sunt necessaria ad celebrandum hoc sacramentum. i. forma illorum verborum
que christus posuit discipulis suis et ordo sacerdotum et intentio sacramenta celebrandi quia verba ipsa
non habent efficaciam nisi ex intentione celebrandi dicantur.

Queritur utrum corpus christi augeatur propter hoc quod sic cotidie sumitur et ad diversis celebratur.
Responsio est dicendum quod augeatur quia postquam translatum in celum est et glorificatum numquam postea augeri
vel minui potuit. Sed queritur quomodo potuit hoc esse quod ex illo pane possit fieri corpus christi in id
quod in sepulcro iacuit quod in cruce pependit quod in celos ascendit et quomodo illud corpus hic est in hoc alta
ri sicut celebratur talis quod indubitatum omnino est credendum. Si Jerosolimis et in omni altari fiat
sic si queratur quomodo panis fiat caro et vinum sanguis et multa alia confieri possunt. dici
mus quod omnia ista ascendenda sunt illius potentie que nasci potuit ex virgine sine virili semine
ut dicit Ambrosius quod contra ordinem nature in virginis corpore eius partus ex virgine sine virili semine.

Queritur quare remanet ibi proprietas panis et vini cum fiat verum corpus christi ex illis. Remanent
ibi forma panis et vini. color et sapor triplex est causa. Prima et magis sit meritum fidei nostre quod
credamus ibi esse quod non videmus. Secunda causa est ut ne nos abhorreamus sic sumere corpus christi.
si ibi esset caro. horror esset sic sumere carnem pro horrore quidem tali abierunt christi disci
puli retrorsum quando ille ipse dixit comedite corpus meum. Tercia causa est ne infidelium fieret deri
sio. vel irrisio quia si caro in apparentia sumeretur tunc fieret insultatio. tunc insultarent
nobis et deriderent nos infideles sicut quidam modo insultant pro fide. s. quod credimus hoc esse corpus christi quod

Instringa de proprietatibus illius vini et panis que ibi apparent ubi sit vel in corpore Credimus
christi vel in pane. In pane non sunt quia quis debet rotundam formam panis in corpore christi et illis. ideo di
cunt quidam quod in nullo sint proprietates ille quia contra legitimam voluntatem et falsitatem vel debent
esse in aere et apparet in forma propter proprietatem esse et hoc non est difficile illi facere qui potuit omnia ex
nichilo creare quod formas continuitate possit. Sed queritur de pace quod dicebat dominus quidam quod
omnino ad naturam vel dicitur quod resolvuntur in preiacentem formam sive materiam sicut columba illa in qua
apparuit spiritus sanctus et stella quam viderunt magi que tunc apparuit et numquam postea non post. Berengarius
evangelii nolebant antiquitus et quidam et moderni quod in altari non sit verum corpus christi sed sacramentum
tantum. non res sacramenti quia noluerunt quod istud ibi appellatur corpus christi. significat corpus christi. sicut christus dicit petra
non quia sit petra sed quia significat propriam. hoc sunt verba evangelii que iungunt illum errorem quando
ihesus christus dixit discipulis suis quando abierunt retrorsum et abhorrerent sumere corpus christi. Corpus meum cor
manducaturi estis nec meum sanguinem bibituri estis quod visuri sunt qui me crucifigent sed
sacramentum commendavi vobis. Ecce videtur consentire errori super dicto sed indubitata fide

credendum est quod in altari uerum corpus christi est et uerus sanguis christi. dicit ei ipsa ueritas. accipite hoc est corpus
meum. Ambrosius. tum dicit in libro de sacramentis. in altare ante consecrationem est uerus panis et uerum uinum. post con-
secrationem est uerum corpus christi et sanguis et alibi. Ambrosius dicit. Sermo dei qui ex nichilo potuit quod non erat ut ne
procreat, potest in quod est in aliud transmutare an mutare. Item dicit Augustinus. de percipientibus uel digne
sumentibus. est uerum corpus christi essencia sed non salubri efficacia omnibus generaliter est uerum corpus christi essen-
cia sed bonis efficacia, malis non. Eusebius dicit. visibilis sacerdos inuisibiliter creaturas in substan-
tiam corporis sui mutat secreta potestate. sicut iussu omnipotentis dei excelsa celorum, profunda fluctuum et ua-
sta terrarum sic substituit. Ita in spiritualibus sacramentis ut uerito processu superscripta, omnino uerum est in-
dubitata fide tenendus uel credendus quod in altari uerum corpus christi est. Verba euangelii quando noluit. quod hec ex-
ponit sancti. Ambrosius dicit. ipsum et non ipsum corpus quod uidebant manducabant ipsum inuisibiliter et non ipsum
Oportet qui sumit corpus esse in duplici forma. scilicet in pane et in uino est corpus non potest visibiliter:-
sic esse sine sanguine. nec sanguis sine corpore, et in utroque uero fit efficacia. Dicat Ambrosius.
quod propter tuitionem corporis nostri et anime sed uerum hic plenum effectum in nobis. est uerum est ibi non propter maiorem
efficaciam sed propter significationem in forma ut appareat in forma quod intelligitur in essencia. panis ibi est ad tuitionem
nostri corporis. vinum ad tuitionem animarum nostrarum quia per uinum intelligitur corpus christi sanguis christi quia est custodia
anime. Congrue illa duo efficaciam habent in duobus et utrumque in duobus. Sic in corpore et in anima. ut anima proficiet
ad glorificationem. et corpus ad resurrectionem et sic per significationem conformantur. Sunt ibi due forme. scilicet panis
et uini. Hebrei cum imolabant agnum pascalem qui figurabat uerum agnum, sanguine illorum in ter-
...it utrumque postem in domibus per hoc figurabant quod utrumque corpus et anima intingitur in precioso libamine corporis christi
et secundam quod uerum sumit corpus in altari et mirum est non solum corpus christi sed etiam anima quia post passionem christi post resurre-
ctionem corpus et anime coniungitur numquam perpetua tertia est separatio inter corpus et animam. in ecclesia uidentur discutitur per
...it. hoc legitur in uita beati Blasii quod dum beatus Blasius celebraret eucharistiam et homines deberet
dare ad uerum accedere quidam iudeus ueniens ut exploraret illud sacramentum. et uidit beatum blasium in
manu tenentem quendam puerum et alii non uiderunt nisi oblatam. Iudeus sic ad fidem conuersus
et confestim baptizatus est hoc contigit et multa alia similia per ea contigit. Breuiter omnis credendum est de
sacramento uero altaris est sic duplex est christi. in sumptione eius duplex est caro christi. scilicet caro que uere in altari in ecclesia percipi-
tur que est sacramentum et res sacramenti uel per dominum est. alia est caro christi spiritualis scilicet unitas membrorum et
capitis quod sacramentum tamen sic duplex sumptio. sacramentalis scilicet contactio illa inuisibilis spiritualis est scilicet fides illa
qua fit unitas membrorum in capite. Sacramentum communicationis est bonis et malis. sed bonis ad salu-
tem malis ad [illegible]. Vnde dicit apostolus. Qui corpus sumit indigne iudicium sibi sumit. Indigne sumit qui in-
...mie et irreuerenter sumit. Oportet ergo conscientie mundari ante quam ad corpus illud sumendum accedat
et cum magna reuerencia accedere oportet. Spiritualis sumptio bonorum est tamen ista sufficiat ad
salutem si fiat sine contemptu religionis si corporis necessitas urget:-

Queritur de illo in quo celebratur eucharistia. Constat quod in pane tantum dominus qui
in vino consecratur debet, sed miscetur aqua et non alio. alio liquore. aqua significat populum sicut dicitur in septuaginta
aqua multe populi multi. quia sicut aqua est labilis et instabilis sic populus. miscetur tamen vino in intellectu
populus miscetur sapientie christi recipiendo sicut ut dicitur in septuaginta. nec si vinum sit solum vel aqua sola.
populus sine sapientia. sapientia sine populo intelligatur. Sed hoc papa in decretis Julius prohibet ut caro per
se sumitur et vinum per se quod non licet. quia dominus discipulis suis dedit corpus suum intinctum nec inde dedit ei
buccellam tinctam ad designandum traditorem. Quidam sacerdotes pro devotione solent panem in vino
tingere quod prohibitum est.

Item queritur de consuetudine ecclesie scilicet quod corpus domini ieiunus cum dominus dedit discipulis suis post
cenam. hoc est ideo propter reverentiam ibi propositi. nos illud sumimus ante cetera cibaria. Sed ideo dominus
dedit discipulis post cenam corpus suum quia voluit ut in memoria eorum firmius esset. illud
ei ultimo post alia documenta possit eis ante passionem et ultimum sit sicut amicos diutius in
memoria retinetur.

Queritur de fractione que fit in altari quod ibi frangatur et quomodo fit fractio. In pane non est quia panis
ibi non est. In corpore non est quia corpus eius post resurrectionem divinitum non potest. Dicitur quod fractio
ibi non est sed ibi esse videtur et tamen ut dicit auctoritas. Ibi non est fallacia ut in prestigiis magorum
que fit ad salutem nostram non ad fallaciam. Alii dicunt quod fractio fit ibi et hic minus est sed
ut dicit auctoritas. ista salubriter credi potest investigari utiliter non potest.

Est questio de vestimentis in quibus sacerdos celebrat. Quidam propter reverentiam volunt preciosa
vel sericum adhibere pannum sed prohibetur in decretis tantum adhibendus est pannus lineus mun-
dus sicut corpus domini in sindone munda sepultum est. De vasis et quibus in decretis certa eo habetur. Calix debet
auro aut argento aut pro necessitate de stanno fieri potest et non de alio et hoc propter duas causas
quia in ere nascitur erugo et rubigo et non mundus. scilicet illo vase debeat esse. Sed vasa de
auricalco et de vitro prouocant vomitum quod odio prohibetur esse. hoc sacramenti eu-
charistia ista sufficiunt.

De sacramento penitentie. Iste locus agendus est de isto sacramento. necessarium est ad divinis ut ideo regula
ri possit ab isto sacramento inchoavit Ihesus predicationem suam in hunc modum. hic
Iohannes dixit. Agite penitentiam et appropinquabit ad regnum celorum. ad vitas prodicationem Ihesus
et unum quod adultus non appropinquabit regnum celorum non per penitentiam. Sic Christus est pro fuerit Ihesus
eodem modo predicationem suam incepit. scilicet agite penitentiam et appropinquabit regnum celorum.

Queritur de penitentia et quid sit penitentia et quomodo sit necessaria ad penitentiam. Gregorius dicit quod penitentia est preterita deflere
et flenda non committere et sic iungit quod alia deferat ut anima contineat vel penitentie
adhuc agere ...tat vel dissiliat quod ei preterit quod deus mala lumen deficeat et amarum

...ibi hanelat. ex hac autem inducunt quidam in errorem ut dicant penitentiam non esse. Sicut
...a post penitentiam committat videntur et ad errorem trahendos autem ... Jeronimus
...penitens qui adhuc agit quod peniteat non videtur penitere deum sed subsannare. ...
...mare sed. ... Lavamini et mundi estote. ... quod quidam
lavatur et mundus non est qui commissa plangit et iterum post lacrimas ... commissa repetit
Ysidorus dicit quod inanis est penitentia quam coinquinat sequens culpa. Ambrosius. qui ... penitentiam ...
...quandam ludificant. ideo quia qui semel penitentiam egerint non reiterandam putant ... unum
...i. unam penitentiam esse. Iste autem videntur errorem super ... auferre. Sed intelligendum non
...debet sed littera occidit spiritus autem vivificat. Exponit autem Gregorius dicens quod penitentia est commissa
flere et deflenda non committere. ipse non dicit ... non dicit ... committere sed non committere. Sed intellig
commissa dicit de flere et deflenda non committere. Hec enim vera penitentia quia non ... ex ... committat
...sidit. Gregorius. Si alia defleret ut alia committat ignorat agere penitentiam vel ...
...nc modo autem exponi sunt. Unde Ysidorus dicit irrisor est qui agit quod peniteat. Sed unum est quod
...lio est quod penitens agit quod peniteat quod lavatur et mundus non sunt hic tamen facile est ...
...mundus non est sed tamen quod plangit ... redeunt. quod dicit inanis est penitentia quam culpa ...
...sequens. hic intelligitur est quod inanis penitentia et non efficit vitam eternam sed non vel inanis est ...
...ut non in proposito habeat iterare quod penitent. sic enim inanis est oratio quod dicit Ambrosius. quod non est
...da penitentia sed intelligitur i. quod non habet ad penitentiam qui ... peccandi licentiam. Sed ... quod est penitens, habet ...
...tamen peccare et credat se per penitentiam peccata solvere sic iterare nullum quod ... sic ...
...penitentia non oportet numquam reiterare penitentiam non remedium in peccata. Quidam tamen pro dicere agitur
...de ... s. multociens et simplices quod non est faciendum. sed si plene egerit penitentiam ...
...de ... suo agat penitentiam. Sed autem predicte exponende sunt. Tercia necessaria ad hoc
...penitentia fiat. s. contritio cordis. Confessio oris. Satisfactio operis. opus enim habet contritionem
cordis quod peccatis ... compunctionem. Compunctio cordis nascitur ex recordatione peccatorum ...
...et ex timore futuri judicii. Opus quod fiat. confessio oris per ... ad ...
...oris autem confessio fit ad salutem. Confessio enim ... accusatio est ... confessio ... accusationis
...sit. opus quod satisfactio in sit opere. s. per ieiunia per orationes et per elemosinas et huiusmodi. sed p. ...
...quibus sequentibus sufficiat p. s. contritio cordis. Ideo dico si necessitas invenit vel per mortem ...
...sed ... non valet sequentia que sunt necessaria ad quod fit penitentia. Hec enim ex auctoritatibus quod contritio
cordis sit necessaria. Dicit autem ... Scindite corda vestra et non vestimenta vestra. quod confessio
sit necessaria habetur. Confitemini alterutrum peccata vestra. Unde sit necessaria satisfactio operis habetur.
...dicit autem. agite fructus dignos penitentie. sic intelligitur quod sit penitentia et quod ad penitentiam sit necesse. s.
contritio cordis. confessio oris. satisfactio operis. per eum videtur sufficere. tamen dicit autem ...

ota pctm̄ ꝗ ingemuit pctā remittit ei pctā si gemitꝰ in corde ē. Jtm̄ in psl'o. dicit. Dixi confi
tebor adūsu me iniustitiā meā ⁊c. Ecce iā ē confitebor ⁊ nō confiteor. si suffic̄ contritio cordis
q̄ gͣ relinqͥtur sacerdoti. qm̄ quod deus remittit pctā p solā cordis contritionē. dicūt quidā q̄ sa
cerdos nō remittit pctā s; ostēdit pctā ēē remissa. uidetur ad hoc ēē auctoritates. Dicit ei deus p
phās ego solꝰ deleo iniquitates ⁊ pctā hoīm̄. Jtē ambrosius dicit. Jlle solꝰ remittit pctā ⁊ iniqui
tates hoīm̄ qui solꝰ p pctīs mortuus ē. Alie auctoritates uidentur idē uelle. Jtē ex alia parte ui
detur q̄ maius possit q̄ ostēdere pctā ēē remissa. Dicit ei petro dictū ē uice cuius oīs sacerdos
Quodcūq; ligaueris sup terrā erit ligatū ⁊ in celis ⁊ quodcūq; solueris sup terrā erit solutū ⁊ in celis.
Jtē dicit dn̄s discipulis suis. Quorū remiseritis pctā, re. eis. Quorū retinueritis rete
ta erūt. Jtm̄ postq̄ dn̄s resuscitauit lazarū qui quatriduanꝰ ⁊ fetebat. cum sit cū discipulis
suis ⁊ dixit eis soluite eū. p lazarū intelligitur pctm̄ suscitatū p cordis contritionē ei pctā s;
tn̄ sacerdos soluit eū. dn̄s dicitur solus soluere pctā ⁊ tn̄ sacerdos dicitur soluere uno ⁊ alio m̄.
Dn̄s p se ⁊ ex se. sacerdos deo uolente sic misit. Dn̄s ei remittit p sacerdotē sic dn̄s solꝰ
bonꝰ ⁊ tn̄ bonꝰ hō ē. S; aliter sā. ē q̄ hō duplex tenet res. q̄ in cla. mētis, futuro iudicio
solus dn̄s soluit hoīem a macula mētis ⁊ postea sacerdos soluit eū a reatu futuri iu
dicii. S; q̄ritur utrū in omnibus sic a pro pꝰ dn̄s remisit ei pctā. saluator nō indiget aliqͣ
confessione. s; si sic fuerit tēpore q̄ indiget ut confiteātur q̄ sic uoluit dn̄s q̄ sic p̄ ex sua fecit
auxiliū ⁊ postea adhibet mēnē ita dn̄s exhibet uita amente ⁊ postea sanat hō p sacerdotem pui
ē intrat se liber uoluntati sacerdotis nemo plurimū debet se ut ipse sibi imponat pniā q̄
hoc solius sacerdotis ē cui ei fit confessio imponere pniā soluere ⁊ ligare s; suā uoluntatē
q̄ stultū ē sic intelligit quō dn̄s ⁊ ipsi sacerdos pctā remittit.

Queritur de illo q̄ p delicto egit pniā si postea relabitur in aliquo pctm̄ utrū debeat puni
ri p̄terea de illis p quibꝰ egit pniā h̄ uidetur. p oībꝰ debeat puniri ⁊ iuxta hoc parā
bolā q̄ ē in euuglio dn̄s dimisit seruo suo oīa debita ⁊ ille seruus noluit dimitte
re conseruo suo debita sua dn̄s reuocauit eū ⁊ dixit. Serue nequā nōne oībꝰ anī q̄ p soluis
oīa debita tua. p sic debet q̄ dn̄s exiget anbꝰ oīa debita si post pniā mortaliter
peccauimꝰ. Jtē hoc gregorius dicit. Nō nos dimittamꝰ q̄ inb delicta q̄ p pniā commissū ē anb exigit
sic uidetur. uni. S; dicit in propha. dn̄s nō iudicabit bis ad ipsum dicit q̄ si quis p fecte pniā
egerit sic uidetur q̄ nō iudicet de pctīs p quibꝰ egimꝰ pniā s; quidā uolunt q̄ de oībꝰ iu
dicet dn̄s. soluūt auctoritates. istas. s. dn̄s nō iudicabit bis id ipsum. dicūt q̄ si quis pniā egit p
fecte dn̄s id ipsum nō iudicabit. q̄ in hoc seculo pniā egit in aliquo p pctīs nō puniet. s; pniā pfecta
agit ille q̄ usq; ad finē uite sue de pctīs dolet ⁊ alia nō cōmittat. alii tn̄ dicūt q̄ p pctīs
p quibꝰ egimꝰ pniā nō puniemur s; ipi assimiāt eā poleaā. p q̄ puniātur hoīes. Delet.

:·· q̄ p ingratitudine ·:·

ex ingratitudine qui gravissimum remedium in peccatum illa ingratitudinis punit deus. Ingratitudo e-
nim apud deum et apud homines immensum peccatum est et iniquum. Illi qui istam partem asserunt exponunt autem illa
que dicit in parabola. Sicut nec quicquam debiti. id est. operum misericordie solvere universa debita. id est. totum opus
misericordie quod non suo suo minus habuit usque requisitum dominus hoc debitum scilicet misericordie. Item solvunt aliter quod
quia non nos dimittamus quod in ubi delinquimus domine cum ipsa ingratitudo requirat ab eo. Illi sane
chatholice dicunt.

Queritur de homine qui constitutus est in duo peccata mortalia si penituit de uno et non de alio. Videtur
exigit penitentia ut dicit scriptura. Gregorius dicit quod alia defleat ut alia committat aut ignorat
penitentiam agere aut dissimulat. Alibi tamen dicit Gregorius super Ezechielem super illum locum pluebat super unam
partem civitatis et super aliam non illud exponit Gregorius dicens quod pluit super partem civitatis quando homo penitet
de uno peccato et alia parte civitatis arida est quando in aliquo peccato tenetur. Ideo primum ubi videtur velle
autem quod penitentiam possit agere de uno peccato et alio teneri sed hoc est impossibile. Videtur ergo quando impossibile
sit in peccata autem exponunt non est quod hic peniteat non quod suscitatum a morte sicut Lazarus suscitatus
a morte adhuc teneri in vinculis est. Sic ergo hic non perfecte iunctus et mortuus in hoc non potest agere penitentiam de
uno peccato si adhuc teneat alio. Alii autem exponunt. Facile pluit unam super partem civitatis. scilicet
partem non quando suscitatum a peccato uno in aliquo remanet sic quod pluit super partem tamen iniquum est
sed non peniteat de aliis penitentiam non agit. Ad ligandum et solvendum sunt necessarie claves regni celorum
Sacerdotibus dantur quando sunt in ordine cum ordinantur retinent eas tunc dantur eis potestas sed mali
scientia est quando dantur eis discretio. Credendum est de perito scilicet quod si digne accesserit ad ordines et discre-
tio eis augeatur et si nullam prius discretio fuit tunc fiet aliquam credendum est quod non solum est unum in domino na-
tura vel sede quod aut invenit aut faciat bonum et scientiam. Sed de omnibus ordinatis. Credendum quod si ita
accesserit scientia fuit. Solet queri quare quod non sacerdotibus omnibus date sunt claves ante potestas videtur
omnibus esse data sed discretio non omnibus. Unde et discretionem non habent sicut videtur velle quod omnes non habent
Sed in questione hic potest dici quod omnes non habent claves usu sed officio videtur tamen velle Gregorius quod non pastore
habent omnes. Dicit enim quod illi soli pastore habent ligandi et solvendi ut apostoli qui tenent exemplum apostolorum et doc-
trina. Sed origenes dicit soli petro data est potestas scilicet quod est data vel esse data iste solvere et ligare pre-
imitatores petri.

De sacramento unctionis. Quod vocatur agendum est quod hoc sacramentum iniunctum ab apostolis ut in epistola beati
Iacobi. Si quis vestrum infirmetur inducat sacerdotes et orent pro eis ungentes illos et si in
peccatis fuerint remittuntur eis. Sacramentum est ipsa unctio. Res sacramenti est non solum peccatorum remissio
sed sanitas corporis. Itaque credendum est utrumque sacramentum hoc est magnum si fiat per illa penitentia delet peccata

Queritur de isto sacramento si possit iterari sicut eucharistia iteratur. Augustinus videtur | venialia.
velle quod nullum sacramentum debeat iterari quod videtur esse quedam iniuria quod sacramentum iteratur

qui non habeat essentiam sed tantum solum fieri. Quidam dicunt quod augustinus voluit hoc de baptismo adultorum dicere et confirmatione tantum. Alii dicunt quod sacramentum non iteratur in eadem persona et in eadem causa tamen sunt quod numquam debet fieri [illegible] eius fit iteratio sed singulis diebus non fit de hoc questio. Eucharistia fit cotidie sed non corpus. hoc dicit quod iteratur quod non in eadem materia sed panis. id corpus vero est sed non idem panis. Intellige quod solum laicis debet frequenter communicare oportet vel saltem omnibus annis semel. Sed in doctrina quod [illegible] ad minus in [illegible] in pascha. In hiis [illegible] in pascha et penthecoste in natali et in solempnitate [illegible] infirmorum.

Restant adhuc duo sacramenta scilicet sacramentum coniugii. sacramentum ordinis. De coniugio primo dicendum est. Coniugium constitutum est in primo ab ipso deo scilicet in paradiso in quo statu. Ante peccatum immisit enim deus soporem in adam et abstulit unam de costis de qua evam formavit et illa uiri [illegible] est paradisus dicens propter hoc relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori. Causa coniugii tunc [illegible] est crescite et multiplicamini. aliam fuit causa post peccatum scilicet ut vitaretur fornicatio. Unde dicit apostolus unusquisque habeat suam propter fornicationem vitandam. Non tamen hoc dicit generaliter omnibus sed quibusdam specialiter. Quidam aliter assignant quod sunt minus honeste vel honeste ut iste scilicet [illegible] parentes amor, fervide pulchritudo puelle et dilectio libidinis. Legitur quod patriarcha plus dilexit rachel quam liam uxorem eius quia pulchra erat. Lia lippa erat. rachel speciosa facie et decora nimium. Unde iacob dixit ad laban pro rachel [illegible] septem annis [illegible] pro rachel [illegible]. Ecce [illegible] fuerat pulchritudo rachel a tamen patriarcha si sancte [illegible] non amisit tamen eam pulchritudinem. Item legitur in libro deuteronomii. Si videris pulchram mulierem in medio captivorum et diligis eam ducere, duc eam in uxorem. Sic intelligitur esse coniugium. Quidam voluerunt quod non esset coniugium si causa libidinis fieret. Sed falsum est. quia quamvis sit causa libidinis contractum ad individuam vite societatem coniugium est et tamen debet esse dissolvi non propter fornicationem sed si fiat separatio non tamen quod illa vel ille ulli alii copuletur. Voluerunt quidam stulti et heretici quod non valeret matrimonium in inicio sed quia non valeret ideo quod constitutum est in loco divinitatis. Sed quia ad remedium valet ne fiat adulterium ante lapsum lapsus hominis fuit ad officium post peccatum ad remedium. Unde augustinus quod sanis non valet ad officium egris ad remedium. Sciendum est quod si sancte servassent parentes non esset coniugium sine omni luxuria et sine omni vicio libidinis sed non post [illegible] sine libidine et sine omni culpa. Sed si fiat pro sola [illegible] libidine. [illegible] est culpa. Et si [illegible] mortale peccatum est. [illegible] in sua sicut in aliena peccare. Sed fiat causa prolis non est culpa sed illa culpa excusatur per bonum coniugii quod est tria scilicet fides proles sacramentum. Fides debet esse in coniugio ne illa vel ille cum alio concumbat. Proles est bonum coniugii. Unde dicit augustinus filii diligenter suscipiendi id est religiose instruendi sunt. [illegible] legem [illegible] filium ut [illegible] mundo. Sacramentum ut ne fiat dissolvi

[illegible] Est et sponsa [illegible] Coniugium
[illegible] Augustinus
[illegible] carnis [illegible] coniugium
[illegible]
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] coniugium [illegible]
[illegible] carnali copula [illegible] coniugium [illegible]
[illegible] lex [illegible]
[illegible] coniugium [illegible]
[illegible] coniugio [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] Coniugium [illegible] apostolus [illegible]
[illegible] fornicationem [illegible]
[illegible] habuit plures uxores Lamech [illegible]
[illegible] plures habuit [illegible] carni
[illegible] multiplicatio [illegible]
[illegible] plures [illegible] multiplicaret [illegible]
[illegible] coniugium [illegible]
[illegible] uno tamen duo [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] plures mulieres [illegible] coniugium
[illegible]
[illegible] coniugium [illegible] coniugium
[illegible] moyses [illegible]
[illegible] matrimonium [illegible]
[illegible] matrimonium [illegible] coniugium [illegible]
[illegible] coniugium [illegible] filii
[illegible] matrimonium [illegible]
[illegible] filius
[illegible] plures [illegible] matrimonium [illegible]
[illegible] coniugium [illegible]
[illegible] coniugium [illegible] virginalis, vidualis, coniugalis. [illegible] coniugalis [illegible]

ee coniugiu. Si uidet. auctoritates alie e q̄in coniugiu sit psonar̄ i fideliu. De ea idē au
g. Cu eli. cepit p' pdicam repit geniales i gentilibus coniugio cōiunctos i sicut
it illos coniugiu. Item alibi d aug bon nuptiar ap ols gēs consistit i hec gē
rādi et i fide castitatis. Sic n sol. it fideles fit coniugiu. Jt i decretis in decreto jp
leg. sola pcta remittit i bap. uxoris uiua delet i bap. Jt i decretis. apls testat q. si
ī gentil' fuit conuso ad fide licz ei mane c uxore sua i fideli ez. ali. n cēt coniugiu
pas auctoritates. pcepit alie ea q̄ it fideles coniugiu eet Exponat auctoritates. aug. d q
uide q h ee it fideles n pudicia i telliga n ula pudicia q. n dt n effect pudi
cicie. alie p sc qb n h ohe mtmoiu s ugines cosecte. vidue uelate. D q sic
i oib c custodit q si i aliq uiuente marito suo transferat ad aliu ad ulta e sine
mg adulta si fuit uiro i mor. desposata. i. u. i adhuc nuptias n transmigauis. h phy
bit e ne aliq h̄eat duos uiros q. n pot. Cu g sit sposa e. n pot ee altius l si fuit
redeat ad v. Jt ulla p p ohe mtmoiu q fec uotu n h solue. Q da uouit ub.
qda alt. l. i suscipiendo. ordies q exigut uotu cotinetie sic sb dyachoiu. dyachoi
sacdotes q ei ordo ht uotu i se, h ei uouet ub uouet recipiedo ordies sic
monachus n uouet continenciā ub q. cstat monachus ordie uoue. ido n op ut uo
ueat u b ipi ordinati. In decretis h' q illi q sc i f. sb dyachoi tn h ohe mtmoiu
sbdyacois mune. g n alys ordinatis. un d pphā. mundamini q fertis uasa d
illa pate hut i ex q n posst ohe mtmoiu mltō mīn h eis fornicari q. fornica
cio e mortale pctm. n tn fornicato ordinatoz. fornicatoz at dicis q cuz conbitu
su conbina siu e alia absq legitim copulatoe. Jn q da eccis p siplicitate acce
dentu ad ordies exig abeis uotu i libet, pmt su uotu continecia e tn i corde sini
p mutac su uot n faciat Sn. dnis i f. septimu gdu cognatois n hec ohe mtmo
niu q iuui e. Si tn q da utili dispencie Scs gg. concesit ut i f iiii gdu cognatois
fiet mtmoiu. h ipe fec anglias ad huc rudib i fide ne recederet. sistari eis pponet
oia i pscda. h p at q n istructi erat i fide pcept e eis gnalit ne aliqs i f. vij.
gdu ohet. m. Sz sacd q sit ffiat coniucto it cognitos n e coniugiu. Sy at sat coniugi
mce pse e. Si uelsa elipa excusat ignorantia e sa fiat disiuncio. Jtm phy bit e ne
mlier p uiri morte coniugat Si aliq de uiri sui fit cognitio uxoris p coniugiu q.
fuert duo i carne un p coniugiu. Adhuc alie sc p n ydonee ad ohnd m deq p
dice. sri dixi. q n carnal coniucto l cognito i ped mtmoiu. sili m spual cognito i p
d m. spual cognito ohit i bap l cathesismo. l i cofirmace. Sy aliq p leuet aliqm
i bap. l an bap. l i ea ul' i cofirmace it illas n pot ee m. Jn m cognito cosilio decetu

tale dicit ē. Sy aliqs dicit ē intem sua l' filiola sepadi sūt ī gñy pnd plectedi. Jtm
alibi i dectis hē m̄o de tali ɔiugio ɛ d̄z tale ɔiugiū phyberi ɛ anteīnitari.
Jtm spūal cognitē ē nali n̄ p̄ ɔhē intrimoniū cū filiab' eidē spūalit sic pcedēs
alt adultiū īpedit sbseqs intrimoniū. vn̄ leo pp. cū illa n̄ p̄ a's ɔhē m̄.
cū q̄ p' ppetrū adultiū uiro uiuēte. manifest' ē q̄ n̄ lic matrimoniū ɔhē cū
illa. aug' ur uelle ɔcluc at ɔhē intrimoniū ūo mortuo ē uxore alie uiuē
ūo q̄ cū ea pptrauit adultiū. Sz q̄cq̄ uideā aug'. hē faciēd ppt uiili aliq
dispēsacē ēēe. h̄ n̄ tn̄ sip. Jtm sipl dissimilitudo cognitois īpedit intrimoniū. n̄ p̄
ē m̄. it nobilēs ps ignobilēs l' uiles. it igenuos ɛ uiles n̄ ptruit ɔsēti
at ialti' ɔdicōe ɛ si ɔūti fuīt ignorāt ɛ pea si pcepti fuīt separi dn̄t n̄ uelint
ɔsētire. s̄ phybet cancēs ū it furiosas psons. fiat ɔiuctio. Jtm etas īpedit
m̄. op3 q̄ uir ad min' sit xv. anoɀ l' xiiii. mlr xi. l' xii. ut sciāt ɔsētire. ul'
ālr sic respōsio pareat an tp̄r pubertatis iuita ē ɛ separi possit n̄ pea ɔ
sciāt ē puētū sit ad tp̄r discrecois. Jtm īped' intrimoniū ftultas si n̄li ftulis
sic ɛ n̄ possit solue debitū uxori separi dn̄t si ɔiūcti sēt n̄ ɔsētiat atō ih
similes ēē uelit. Jtm si cxpuitate l' migtudie istrumēti ū l' feīe sic īpedim̄
tū ul' latāte aliq̄ cā īpedieēte intrimoniū. Sā ē de p̄s n̄ sit ydonee. ā n̄o sufi
ciāt diuisse sic p̄a ps discretois ceptira alta ps cxponeda. l. ɔlr ɔsēso sic
ɔiugi. l. luibili uite ɔiuctē antiqt' cn̄ īdiso n̄ fuīt i dissolubil' Concessit
eī moyses dare libel' repudii ne de ti ad acadēt ne si n̄ licēt sidis fi' disci
diū uir aiaret ad morte uxoris l' eō lib repudii erat cartula iq̄ uir scp
sit uolūtate sua dimitēdi uxore. Jlla cartula tōid' uxori ɛ aliq̄s ad q̄ illa
ducēd' erat ī cospectu tot' ppli discalciabat eū & uir' ipoze reliq̄ ɛ ɔspuit ī
tū ad ei' opprobiū ɛ sēp p̄ea diceba. dom' ei' dom discalciati. h ad opp'bū pa
cieba' necqs ad leua obleuā cām dimitē. Sz n̄c n̄ lic q̄retib' iudeis a dn̄o
ut' licēt dare libell' repudii an n̄o. Respod'. Quos de ɔiuxē ho n̄ sepet.
Js ɔiuxē eos i padiso ɛ m̄ psa tōtes. Jt apls dic mlr uiru n̄ dimitat n̄ uir
mliere sic n̄ lic fi' discidiū n̄ lic s̄ sbtrhē ɔmetiū carnale q̄ dic d'. uir ipa
te mlieris ɛ uxor i pate uiri. Dic apls. Nolite fraudare uos n̄ ad tp' ut
uacetis orōi ū uacet uir ɛ mlr q̄ sbtrhē possit ɔmasseīu. sbtrhē debit' n̄
uitr3 ɔsēsu ut d'. glo'. Cū tn̄ ɔiugs delidāt intū auge l' an acte uite
clipas minuere l' abluere. lic3 uir uouet ɔtinēciā ɛ mlier phybeat ɔui
gū separi n̄ p̄. lihē q̄ discidiū n̄ p̄ ēē n̄ utr3 ɔsēsu fiat. p̄ tn̄ ēē una cā

discidii, scilicet fornicatio. Dicit enim dominus: Si vir dimiserit uxorem nisi causa fornicationis me-
chatur. Et hic tollit quaslibet causas dimittendi nisi causa fornicationis et (?) mulieris viri. Secundo sciendum est quod
duplex est fornicatio, carnalis et spiritualis. Est carnalis fornicatio cum aliquis vel aliqua miscetur cum (?) coniuncta
est per coniugium alii, se iungit sciens et carnaliter volens. Ideo dico sciens quia si aliqua vel aliquis con-
iungit se alii suam esse credens, ignorantia excusat peccatum. Ideo dico volens quia si aliqua pati-
tur non volens, sicut legitur de sanctis virginibus que passe sunt a tyrannis, non ideo minus manent
virgines. Secundo est quod si vir fuerit fornicator, non potest propter fornicationem uxorem suam dimittere.
Dicit Augustinus quod non unquam est quod causa fornicationis uxorem dimittat, qui convincitur fornicatione. Item
sciendum est quod si vir uxorem suam dimittat, quod neque dimittendo neque dimisisse licet aliam ac-
cipere. Hoc Augustinus vult, hoc vult Paulus dicens: mulier non dimittat virum, et si dimiserit, aut ma-
neat casta aut viro reconcilietur. Hoc vult Paulus, quod possit viro reconciliari. Salo-
mon videtur velle quod non debeat retineri, dicens: maledictus sit qui adulteram tenuerit. Illud vide-
tur velle Jeremias. Sed tenendum est quod dicit apostolus, et quod Salomon dicit: maledictus et cetera, hoc intel-
ligendum est de eo qui adulteram tenuerit in adulterio maledictus est. Sed potest reconciliari si eam pe-
nituerit de peccato et si abstinuerit se ulterius ex illo peccato. Sic dictum est de carnali fornicatione.

Videndum est deinceps de spirituali fornicatione. Spiritualis fornicatio est omnis infidelitas vane
fidei contraria, ut ydolatria, judaismus, paganismus. De ista fornicatione dictum est: Per-
didisti omnes qui fornicantur abs te. Ista fornicatio potest esse dimittendi causa (?) si aliquis habuit uxo-
rem infidelem, non est causa sic cum conversa ad fidem; preterea cum non (?) debet esse cum ea et alii separatus propter
spiritualem fornicationem, separatus per spiritualem fornicationem. Concordia est alias contra in matrimonium et secundum apostolum. Ergo
dicendum est de hoc quod dicit apostolus: scilicet precipio, ubi non ego, sed dominus, mulierem a viro non discedere, et si discesserit
manere innuptam aut viro reconciliari. Hoc intelligendum est de fidelibus per sacramentum. Item vi-
detur quod infirmitas possit impedire matrimonium, sicut lepra, paralisis, morbus caducus; tamen non impedit. Augustinus
dicit: vir non dimittat uxorem sive membris debilem sive cecam sive claudam sive laboribus sive do-
loribus infectam vel quecumque adsunt vehementer difficilia, nisi causa fornicationis. Sic oportet ut vir
sit cum uxore et econverso. In quacumque infirmitate fuerit et si postulat carnale debitum, solvere debet.
Intelligendum omnia que dicta sunt esse impedimenta quod non fiat coniugium causa discidii, si fuerint aliqua
contracta contra votum vel coactionem vel furorem. Secundo quod uno vel alia mortua licet. Item consulitur
ad alias nuptias sed non immerito ut prius dictum est. Apostolus dicit: mulier post mortem viri sui nu-
bat cui vult, sed tamen in domino, id est non contra dominum. Item dubitatur quare videtur liceat sepius agere
nuptias. Unde dicit Augustinus: quare quomodo (?) fecerunt de secundis et tertiis nuptiis, hoc genere vincit, respondeo
me neque ullas nuptias condempnare, neque verecundiam auferre. Quod (?) vacat (?) plures agere
hoc est bonum (?). Illam verecundiam voluit auferre. Jeronimus excessit dicens: libera voce exclamo in

celia, bigamus et trigamus non concedunt. h. di. xxxiiij. unius uxoris uirum sicut duo bigamus
et qui binas egit nuptias. tamen uidetur quod hic est quod dicit apostolus loquens de dignitate episcopatus oportet e-
piscopum unius uxoris esse uirum. ubi apostolus quia si episcopus non habuit nisi unam uxorem quod licet
possit eligi in episcopum, sed non si plures habuit uxores. hoc dicit apostolus pro dignitate officii.
Sed licet iam egerit plures nuptias aliquis de episcopatu dicitur quod sicut una est, et coniux s. ecclesia
unus dicitur esse episcopi. Ista sufficiunt de coniugio.:-
Restat septimum sacramentum scilicet sacrorum ordinum. xxiij. q. prima. spiritualia sunt uel spiritualia, xx generalia.
Ista duo sunt uoluntaria alia sunt necessaria. Generalia sunt illa. ut quia generaliter omnia
possunt et debent ad illa accedere. quia hec sunt duo principalia que non omnibus sed coniugium ut dicitur
non omnibus sed accedere ad sacros ordines qui non nisi clericis. Sunt ut secunda sunt necessaria quia sine illis
nemo potest saluari. xxij. q. ij. sunt uoluntaria quia non est necessaria uoluntate accedere ad illa
sine illis possimus saluari. Istorum duorum alterum pertinet ad dilectionem proximi. Alterum ad dile-
ctionem dei. alterum ad actiuam uitam alterum ad contemplatiuam uitam ad dilectionem proximi pertinet
coniugium quia per coniugium diligunt se inuicem coniuges. ad dilectionem dei pertinet sacramentum sacrorum
ordinum quia ordinati prae omnibus aliis debent uacare dei contemplationi. Sunt ad actiuam ui-
tam pertinet coniugium quia consulit procreationi liberorum. ad contemplatiuam uitam pertinet sacri ordines
quia clerici omnibus officiis completis tamen prae omnibus illis debent uacare contemplationi diuine. hii sunt
de quibus dicitur est. uacate et uidete quoniam suauis est dominus. Illos autem oportet uacare qui uolu-
tati non seruiunt consecrati non studeant abire non habent. Sunt dicit ex decretis et primatus
habent non dicit hec, prima. hii sunt illi lege figurati prerogatiuam. uacent contemplationi ut
opus respondeat nomini. dicitur enim clericus qui sortiti dei. clerus enim grece sors dicitur latine. ipsi
sortiti sunt dominum. et dominus sortitus est eos. unde dicit in psalmo in persona clericorum. Dominus pars hereditatis
mee ipsi sortiti sunt dominum. et pars hereditatis. Unde dicit in psalmo de clericis. hec est generatio querentium
dominum. quia sicut dicitur iacob. Idem dicit in psalmo. hic populus quem elegit dominus in hereditatem sibi. hi de clericis dicitur est
sicut ipse. ep. e. funis cecidit mihi in preclaris et cetera. hic clericis dicitur est intelligere sicut illi qui diuidit
hereditatem funis apponit sue parti. Ita dominus clericis funis apponit ut sic sua hereditas
Clerici sunt clari et preclari ante omnes alios. Sic intelligitur quod clerici sortiti sunt dominum, et dominus clericos
bene relicti dicitur quod clerici antequam ad sacros ordines accedant. Insignitur radiuntur in summo corone
cuius superior pars est patens et aperta. Inferior pars circularis et rotunda quod ola minimum habet. Signi-
ficat talis tonsura est spiritualiter regem. Corona enim significat regnum et quia superior pars capitis aperta
est hic significat illum per dominum solum dominum. hec sunt clericum sunt laycos dominantur clerici. sed sunt clerici
solum dominus uel aliter. quia superior pars capitis rasa est et aperta hic significat quod superior pars mentis scilicet ratio
sunt dicitur esse aperta ad contemplationem diuinam. Uirtute inferior pars crinium tonsa est. hic significat

quod sensus hominis sic est ideo debet esse aptus ad sententiam divinam nec debet impediri per carnes vel instru-
menta vicii sicut oculi vel instrumenta auditus sicud aures vel alia instrumenta sensuum. Item quod ro-
tunda est forma tonsure hoc significat perfectionem quam clericus debet esse rotunditas enim perfectionem significat. Hec
omnia debent esse in clerico antequam sit clericus antequam accedat ad ordines. Item frequenter raditur. Hoc significat
significat quod sicut radices semper remanent. ista omnia significant clericos debere mundari ab omnibus superfluy-
tatibus antequam accedat ad ordines. Ordines ad quos clericus accedit singulari habent dicitur et in sa-
cris ordinibus clericorum. Septem sunt gradus. Primus est gradus hostiariorum. hostiarii sunt qui in introitu et re-
gressum ecclesie debent custodire dignos ab indignus discernere. Dignos recipere. Indignos ex-
cludere. In ordinatione datur eis claves ecclesie et dicit eis. accipite ut sitis rationem reddituri
de hiis que clavibus recluduntur. hunc gradum Christus exhibuit in sua persona quando funiculis factis vendentes et
ementes eiecit de templo. Signis per hoc omnia debere esse libera ab omni negotiatione. ab omni symo-
niaca venditione sunt exceptione et non solum fuit dominus hostiarius immo hostium quod per hoc hostium intrat
dignus est et dicit. euge serve bone et fidelis quia super pauca fuisti fidelis.

Secundus gradus lectorum. lectores sunt qui legere debent in ecclesia prophetias. hos oportet esse litteratos instruc-
tos ut sciant legere secundum accentus enunciare legendum. ut sciant ac intelligant ubi finis
faciendus est ubi medium ne sic confuse legat grammaticos in risum convertant. et auditoribus intellectum
auferant. hiis datur liber prophetarum et eisdem dicitur estote relatores et dispensatores verbi dei
et habituri si officium vestrum ad impleveritis partem cum illis qui fideliter administraverunt. hunc gradum dominus exhi-
buit in sua persona cum in templo distincte legit ysaiam in loco ubi dicit spiritus domini super me eo quod unxit me
ad evangelizandum misit me. per hoc significat quod lectores spiritu domini debent esse repleti.

Tertius gradus est ordo id est gradus exorcistarum. exorciste qui habent potestatem adiurare spiritus
malignos ut exeant a corporibus hiis datur liber exorcismorum id est adiuratio-
num. Exorcismi est adiuratio. hii debent super paterem imponendi manus super cathecuminos et ener-
gumenos. cathecumini sunt noviter instructi illi sunt scilicet qui ante baptismum instruuntur in simbolo. Ener-
gumeni sunt a demonibus obsessi. hunc ordinem dominus exhibuit in sua persona cum immundos spiritus a corporibus
hominum eiecit et cum saliva sua linguam muti et aures surdi tetigit et dixit effeta quod est aperire
muti sunt in ecclesia qui nomen dei non confitentur. eorum linguas debet aperire exorcista. Sed exorciste quando
possunt non mundi sunt alios quomodo possunt mundare nisi ipsi mundi sunt per spiritum.

Quartus ordo quartus id est acolitorum acoliti grece ceroferarii latine dicuntur hii qui ferunt cereos
ardentes quando legitur evangelium non ut illuminant tenebras aerias sed significat eos de-
bere illuminari mente. Eis datur in candelabro cereus ab archidiacono et urceolus vacuus ad
ministrandum aquam et vinum in eucaristia domini. hic ordo fuit domino dicenti ego sum lux mundi qui
sequitur me non ambulat in tenebris. ibi de quibus dictum est. sunt quatuor ordines inferiores. Restat

tres ad huc quia sinceriores sunt et digniores de quibus prius dicetur. scilicet subdiaconatus diaconatus
Quintus est ordo. scilicet subdiaconatus. Subdiaconi sunt ad ministerium   Sacerdotum :-
altaris domini. ad ministrandum. uasa ad sacrificia dominici corporis ibi debent esse ministri. hiis quod
ordinantur continens secundum apostolicum. mundamini qui fertis uasa domini. mundi debent esse ut et ipsi
fiant uasa domini non ad contumeliam sed ad honorem dei et proximi debent esse ministri. qui ordinantur. hiis
datur patena uacua et calix uacuus et urceolus plenus aqua et manutergium. Debent enim ad
ministerium sacerdotis aquam et manutergium lintheo tergere. Istud exhibuit dominus in sua persona ante ultimam cenam cum lauit
uit est discipulis suis. Dominus enim accepto lintheo aqua missa in peluim lauit pedes discipulorum et lin
theo tersit. per pedes significantur affectus et uoluntates mentis quia sicut pedibus ducimur quo uolu
mus. ita affectu et uoluntate uoluit dominus ablui. affectus discipulorum cum pedes eorum lauit
tersit lintheo mundo. predicatorem lintheum significat mundum dicta abluit affectus et tersit. sic subdiaconus
tersit manus sacerdotis et lauat. per manus signantur opera. per hoc significatur quod ablui debent a crimine.:-
Sextus ordo sequitur. scilicet diaconatus per hoc ostenditur diaconorum perfectio quia senarius est perfectus
numerus et secundum arismeticam. quia ille constat primus ex partibus suis. senarius habet par
tes secundum multiplicationem reduplicata est sic perfectum totum. tales sunt partes senarii. Vnitas
sexies replicata facit senarium. binarius ternarius. ternarius bis. Item senarius est perfectus secundum creationem
quia sex diebus omnia creata sunt quod diaconi debent esse perfecti. ostendit apostolus scribens ad timotheum
dicens oportet diaconos esse irreprehensibiles. pudicos. non bilingues. non sectantes. et uino multo
primo probentur. postea si digni fuerint inuenti recipiantur. Diaconorum officium est ut moneant
populum ad genu flectendum ut populo exponant euangelium. ut altaria preparent et uasa suppo
nant et afferant. hiis datur orarium. id est stola se significantur humilium et textus euangeliorum. Orarium
significat iugum domini per similitudinem humilium ut sic humerus subiectus est illi. Sic uita presens tota
sit subdita iugo domini. Textus euangeliorum eis datur ad significandum quod eorum est exponere euangelia
populo. hunc ordinem exhibuit dominus in se est post cenam ultimam maiorem proprius corpus suum tetauit
discipulis quod dedit. Item cum discipulis dormientibus dixit. vigilate et adorate ne intretis in tempta
tionem. per hoc significatur quod diaconus debet. excitare populum ad orationem. De sexto ordine sic di
ctum est. De septimo et de ultimo. scilicet de ordine sacerdotis deinde dicendum est.:-
Septimus ordo sacerdotis per septenarium commendatur. Sacerdotibus septiformis gratia
spiritus sancti et .vii. dona spiritus sancti que principaliter sacerdotibus debent inesse. vii. dona spiritus sancti
spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilii et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. spiritus timoris
domini. hiis per septenarium sacerdotibus commendatur ad perfectionem cordis quod animae. Septena
rius constat ex quaternario et ternario. quaternarius refertur ad corpus propter .iiii. elementa ex
quibus constat corpus et propter .iiii. humores qui sunt in humano corpore et propter .iiii. uarietates secundum quas

iuuatur corpus humanum. Bernardus refert ad animam et secundum theologos et secundum philo
sofos. secundum teologos ipsa tres uires anime est ei uegetabilis sensibilis racionabilis. est ei
secundum philosophos irascibilis concupiscibilis ad uirtutes intelligibilis. et utrumque theologos
refert Bernardus ad animam que complet quendam dilectionem dei. Diliges dominum deum tuum ex toto
corde tuo et tota anima tua et tota mente. corde id est intellectu. anima id est uoluntate. mente
id est memoria. ad hoc sacerdotes ordinantur ut habeant officium cathechizandi. baptizan
di. predicandi. missam celebrandi. id est maioribus sacerdotibus conueniunt quedam spiritualia officia
sunt autem quidam minores. quidam maiores minores dicebantur antiquitus summi sacerdotes qui modo
dicuntur episcopi qui super intendentes. Episcopus enim grece super latine scopos intendens uel uidens potentia
qui potentem faciens. Debent enim potentem facere in manu id est hoc uita et sunt templa que
non est numerus. minores sacerdotes dicebantur presbiteri licet quidam exponant illam interpretationem
latine grece id est presbiter qui presbiteros et tamen nomen grecum est et dicuntur presbiteri qui seniores non quia sunt senio
res sunt etate. hoc seniores dicuntur esse morum grauitate et auctoritate. Dicuntur enim sacerdotes erant
senes esse .xxx. annorum antequam ordinentur. sicut ut christus. triginta annorum antequam baptizaretur et antequam
haberet officium predicandi. maioribus sacerdotibus hec officia sunt spiritualia ordinatio clericorum. dedi
catio ecclesiarum. consecratio crismatis. Confirmatio baptizatorum. Maiores sacerdotes sunt uica
rii et uicem gerunt septuaginta duorum discipulorum ihesu christi. minores sacerdotes sunt uicarii et
uicem gerunt .xii. apostolorum. Septuaginta duo erant discipuli ihesu christi qui precesserunt et parabant in omni
ciuitate et locum loca quo iturus erat dominus. xii. apostoli erant qui semper assueuerant domino presentes
quibus amministrabant illi. lxxii. discipuli sicut qui fructus noluerunt esse apostoli. Similiter minores
minores sacerdotes dicuntur ministrare maioribus sine quibus non possunt esse minores. Ita sicut mo
yses in deserto elegit .lxx. uiros qui in iusticia consilio regerent populum israel. et ad regendum populum
eliguntur sacerdotes maiores et minores. Uerumtamen generaliter maiores et minores gerunt uicem christi
primum ihesu christi. uocando homines ad penitentiam et dando consilium. populo reconciliando deo sicut ihesus christus reconcili
auit homines patri suo. Unde apostolus ait. Deus erat in christo mundum reconcilians et posuit in
nobis uerbum reconciliationis. sicut christus erat mediator hominum ad deum patrem suum. Sic sacerdos debet
esse mediator populi et dei et sic habuit conuenientiam cum deo et cum homine. cum deo deitate quia spiritualis
cum homine humanitate. Ita sacerdos qui mediator dei et hominis cum utroque debet habere conuenientiam cum deo per
eminentiam sue sanctitatis cum hominibus per condescensionem sue infirmitatis debet consulere hominibus et per eminen
tiam imponere sed quod ferre possunt. debet enim esse memor sue infirmitatis debet consulere quia eadem
infirmitate tenetur ipse quam populus. Ostendit sacerdos exhibuit deus in persona patris sua cum se
ipsum in ara crucis optulit hostiam. scilicet deo placentem mundam et immaculatam unde ad repre
sentationem illius ad huc cotidie immolatur hostia corporis et sanguinis christi et ista sufficiant :-

In hoc lib° sic i(n)cip(it) ca s(e)c(un)d(u)m p(ro)prie (con)sid(er)anda .s. materia mo(dus) agendi. Vtilitas sac(ra)m(entorum). Materia h(uius) libri sacrame(n)tor(um) s(un)t remedia q(ue) ad curand(as) a(n)i(m)a(rum) diuina gr(ati)a i(n)stitu(it). Modus agendi q(ui) ip(s)e tract(at)(us) e(st). p(ri)mo ag(it) q(uo)d sit sac(ra)m(en)t(um). S(e)c(un)do q(ui) i(n)stituit h(ec). Tercio (e)x q(ui)b(us) (con)stituant(ur). Q(ua)rto q(ue) d(iffe)re(nti)a e(st) i(n)t(er) sac(ra)m(en)t(a) ueteris (et) noue legis. Vtilitas (est) ... (con)sid(er)andis. vuln(er)e. medico. medicam(en)to. uuln(us) p(eccat)or(um). medic(us) salui(s). medicam(en)ta sac(ra)m(en)tor(um). Ad tractam(us) medico (et) i(m)ploran(tes) ip(su)m ut medicam(en)ti sac(ra)m(en)tor(um) dig(na)ret(ur) curare p(eccat)or(um) n(ost)ror(um) uulnera. amen :-

In media nocte. spoliasti tartara (christe). Cantatur p(ri)ma. sustinu(isti) (et) flagella :- Tercia ca(n)tat(ur). i(n) q(ua) (christus) cruciat(ur). Sexta ca(n)tat(ur) q(ua) tell(us) obtenebra(tur). Cantat(ur) nona. q(ua) sp(iritu)s exiit fora. Vesp(er)e ca(n)ta(n)t(ur). q(uia) (christus) de cruce. Co(m)plet(orium) cani(tur). tu(n)c (christus) fuerat sepultus. Dum sine spe e(st) timor. mox d(e)p(ro)p(er)at desp(er)atio. Et si spes timeat. Cito p(er) luxum fiet. Ergo timor sine spe. (et) spes ua(n)a absq(ue) timore :-

[gloss: .s. p(er)a(m)o]

Que e(st) mo(do) h(omin)ib(us) fuit h(omin)i. d(ic)it b(ea)ta t(er)re. Cor faciunt uile minuunt do(cu)menta reiectio(n)is. Tres i(n)felices i(n) mundo nouim(us) e(ss)e. Infelix q(ui) pauca sap(it) sp(er)n(it) q(ue) doceri. Infelix q(ui) multa sap(it) sp(er)nitq(ue) docere. Infelix q(ui) recta sap(it) op(er)a(n)do neq(ue). In (con)stans a(n)i(m)us (et) oc(u)l(i)s uagus i(n)stabil(is) pes. Sit p(ro)p(r)iis sig(na) de q(ui)b(us) nulla bo(n)i spes. Ut bona ieiunis non placent gulose. P(ro)p(er)e laute nimis ardent studiose :-

[gloss: studiose. p(ro)p(er)e. ardent. nimis. laute.]

Isr(ae)l (et) ionathas. esau. sodomita. sacerdos. H(ec)(us) odiis ap(o)stata fit s(e)p(i)us q(ui) tacit. Pec(c)a(r)e illic piget p(er) s(anc)t(u)m cul(pa) redde. Q(ui)cq(ui)d agas sapient(er) aga(s) (et) respice fine(m). Ferre pati nimio(r) uolo ne grauior feram. (christ)i s(un)t torme(n)ta infernu. Stat tenet. fetet. nigrescet. pungit. crema(t). alget. v(er)berat. (et) lugit. esurit atq(ue) sitit :-

[gloss: ardo i(n)extig(ui)bil(is). i(n)t(er)minabil(is). terribil(is). i(n)enarrabil(is). ni(hi)l ei (com)p(ar)ari. frigitas]

Flam(m)a. gelu. v(er)mes. fetor. caligo. flagella. :-

[gloss: visio demonu(m). .i. desp(er)atio p(eccat)or(um). (con)fusio]

Larua(rum) t(er)ror. laq(ue)i. m(en)tis que p(ro)cella :-

Hec t(em)p(or)a p(er)ennia lu(min)is sin(e) fine teh(e)n(t).
Augusta nata (con)misit sic sua uita.
Ut uirgo p(er)eret q(ui)n uirginitate careret.
Huic solari nesc(it) uit(ium). uiolari.
Hec uit(ium) sole. n(on) uirgo p(ro)p(ri)a p(ro)le.

. Hac ihe(s)u p(ro)pie candela(m) p(er)do m(ih)i r(e)tie :-
. Accipe p(er) cera(m) carne(m) de uirgi(n)e uera(m)
. Plumine nume(n). maiestate(m) q(u)om(o)d(o) lumen.
. Tera fac lychinu(m). ta s(un)t m(o)n(i)st(ra)n(ti)a trinum [gloss: .i. t(ri)nitate(m)]
. Virgo deu(m) p(er)p(er)it. s(ed) q(uo)s m(od)o q(ue)re q(ue)rit.
. Hoc e(st) nosce meu(m). s(ed) no(n) posse deu(m) :-
. In mundo duo sunt. q(ue) nil abscondita posse(n)t.
. Solo humo c(er)nu(n)t. lautas s(ecun)d(u)m p(ro)prie sensus :- [gloss: .i. t(er)ra; .i. pecunia]

Nescit hō q̄ dlās hīt dītedinis esca.
Q̄ nūq̄ dvdic̄ q̄ foret ipa fames.
Post sitis ardore. post esuriē duo nob̄
Dulcia sēt valde pot̄ ⁊ ipē cib̄
Sic i oēz q̄ē mēsurā ponē p̄dest.
Sic sīn mēsura decipit oēz q̄ē.
In uīb̄ pab̄ lacrimis i sāguine sp̄la.
Solū ⁊ tollit messias c̄mina nr̄a.
In dn̄o sp̄a. ē p̄stat glīa uā.
Si despares ē mortis dāpn̄ pares.
Peccata plora. ieiun̄ sedul̄ ora.
Q̄m uis sit sc̄ta (vel tarda) saluat ꝯfessio uā.
Q̄d p̄ p̄cm̄ fuit ite mortificatū.
Fiet adhuc ḡtū p̄ pens̄ uiuificat̄.
Illa reuiuiscēt q̄quōdā uiua fuerit.
Viuē n̄ possē q̄nq̄ uiua fuerit
Q̄ modice cenat carnē tēt atq̄ refenāt.
Luxuriat raro n̄ bn̄ pasta caro.
Veste cibo. cohitu luxꝰ īēe solet.
Si uis morte mori ꝯsc̄tās carn̄s anno.
Cōmendat raro sp̄c̄ atq̄ caro.
Firmamēta. duo duo testamēta figāt.
Lex uet̄ ē p̄m̄. lex tua ꝟp̄e secp̄s.
Lux firmamēti. āniē celo sidā pisces.
Et uolucēs fit hō p̄ ea deīn q̄es.
Dic ū tūc eēt ē p̄c̄ eū n̄ eēt.
Tūc ū nē isc q̄m ē sufficit ipē.
Hūnat ex̄eet. istd̄ ullū ob est.
Crimē hīt noctis pollucō sp̄acusti,
Eis p̄ꝰ meditat̄ turpe fuisti.
Ense mimu iaclis uetēs pugnire decebā.
Nos pugnāre dec̄ sp̄e. pietate fide
hec data sē oī hoī uiuētū bella p̄sēs.

hostia sit modica ē cādida fitq̄ rotūda.
Panē tetico. h̄ ⁊ itēḡ dign̄ q̄ ꝟpo.
Pm̄ rutēs unda. ra.
Inde tulere ē stis. post
B̄ nta pec̄ stūnt. vsi.
Pone sibit ḡndo. post bruc̄.
Non teḡ solē p̄ mā necat.
Cōfice ē lim̄ ē res ulissim̄.
Vn̄ supbim̄. ad t̄rā t̄ra redim̄.
Cur homo n̄ supnis boā q̄ la tēcia teris
Bust̄ p̄ euit q̄s ē q̄bꝰ ipē p̄s.
Si tu sc̄tares q̄tēdis ⁊ un̄ ueires.
Nūq̄ ridēs s̄z i oī tp̄e flēs.
Cur tumulū hō cur n̄ oīa spnis.
Hali nāq̄ domo claudit̄ oīs hō.
Actib̄ ⁊ uīb̄ hō tu q̄q̄ supb̄.
Hec retine uīb̄ frāget d̄s ōnē supbiā.

mathe(us) lucas . marc(us)

Nā hō. uitul̄ moriēdo. leoq̄ resurgēs,
Ascēns (iohans) aquile ē ad alta uolat.
Q̄ n̄ assuescat uitiis ꝰ ciuuenescat,
Amicus nescat discedē q̄n senescat.
Viuū i ops mori q̄ mis̄ ieiun̄ honor.
B̄ talos seq̄t̄ feminciq̄ thor.
Ludē ē talis n̄ ē res spūalis.
Est grue tormētū paup̄tat̄ nocumēt,
hys q̄ tomētū suscepit opulētū
Q̄ cito tēpla subis recolis ēlis hō nat̄,
Vl lege l' cāta l' ē funde p̄catus.
Bi te t̄ bias, p̄ ē laude petēti.
Sic ē res desiē da uba benigna q̄rēa
Pes cedrus stipes ⁊ ap̄s oliuaq̄ sum̄.
Palm̄ ēnsulsū tenet i ēce ē ligni.

.s. hebrea. greca. latina

Unde nichil dulcius sic sacre linguis.
Sunt nomen deus emanuel sabaoth que.
Tetragrammaton deus atque uox est sacra.
Sancta soter. sed messias saluator hebrea. (*glosses:* lingua; hebrayce. latine; .i. lingua)
Est panton craton totum diuinum potestas. (*gloss:* totalis)
Adonay dominus. deus est sermone latino.
Saluator iste est noster rex catholicus et iudex.
Solima. luza. bethel. solomina. iebus. helia.
Urbs sacra ihrlm dicitur atque salem.
Omni thesauro sapientia prestat et auro.
Plus pro thesauro dicti quam diuitias auri.
Nos diuicie succumbunt philosophie.
Leticie metas occupat anxietas.
Gaudia finire solet omnia luctus et ire.
Omnia gaudentem succedunt denique merorem.
Iste flagella quoque malus meditatur.
Cum tormenta mala dat meditatio mira.
Mens mala uisa quam pessimum premeditatur

.i. superbia .i. laus .i. pigmentis .i. potentia immo
Illa pompe fastus quam apex qui sistem quam fastus.
.s. edere uiuere .i. poma .i. nigri
Nos celebris pastus quam rerum denique pastus.
Sunt i diuicijs fidus res familiaris.
Diues i orte fuit ut deus acer genoso.
In causa ualui eodem fui in roso.
Omnibus exponor sic perit omnis honor.
Ius. olim mundum caput pomum quod crudum
Pomum non paucum faciunt super omnia rauci.
Illa uinum. ueniam semper faba cepe. sinapis.
Caseus flet piper. acetum fumus et ignis.
Sol calor et sanguis labor ipsius risio plus.
Ista necesse creditis sed uigilare magis.
Eminimo crescit sed non cito tamen quiescit.
Bonum ius metit crescit cito tamen.

Est numus ille tamen tua nam fuit eius origo.
Arbore de cellica dulcia poma cadunt.
Primo sidus per uita frequenter.
Sepe sol filius filio esse patri.
Eminimum magnus scintilla nascitur ignis.
Egreditur primum gaudia principium.
Sepe iniquus zelo ipse actus amor.
Penis sepe luit quos sed non minus.
Est serenum dies plagos gaudet ymbris.
Et post esse ipse gaudet ipsi salus.
Nam dolus insidias tendit ubique suas.
Fructibus ipsa suis quod sit cognoscitur arbor.
In lacrimis tanta sunt quam multis oga, psunt
Sunt lacrime clare sunt salse, sunt amare.
Clarificat clarum salsus de. purgat amarum.
Superum plus nisi clamor celatica spine.
Felici fine nostre sunt nota meta ruyne.
Bona pereunt preter amare deum.
Balsamum pigmentum. mel ethereum redolentia grata.
Diuicias superat iste beatus amor.

Ista sunt casus quorum absolutio ad papam pertinet
nisi in mortis articulo.
Est primus in incendiarijs ecclesiarum post publicationem sed
publicatam per sententiam esse i. c. tua ex de s. ex.
Est secundus in effractore uel spoliatore ecclesiarum post pu
blicationem secundum hostiensem de s. ex. conquesti.
Est alius est in eo qui participat scienter et sapienter cum ex.
app. c. significauit de sententia ex.
Est alius est in clerico qui benedicit sponsos nubentes quos suspensos
officio et beneficio est mittendus ad sedem apostolicam de sponsis nuptiis
c. i. quod dicitur hodie ut in constitutione. ex uagantem
concertationem.

¶ Item alius est in eo qui inicit manus violentas in clericum. sicut supra dictum est. xvij. q. iiij. exceptis casibus qui ponuntur in c. quod ius de. sententia ex.

¶ Item alius est qui hostiliter insecutus fuit cardinalem percusserit vel ceperit huiusmodi vel prestiterit consilium vel favorem. vel acceptaverit in c. de feneris de pe. li. vi.

¶ Item alius in glosatore vel expositore regule fratrum minorum. in clementinis exivi de paradiso de verborum sign.

¶ Item alius est in eo qui eligit in senatorem urbis rome et iudices ac tabelliones ad officia secundum formam. c. fundamenta de electione li. vi.

¶ Item alius est in eo qui scindit corpora defunctorum et ponit in archa vel alias quoquomodo ut ossa carnibus denudentur et sic apportari debent in cimiterio. ut habetur in extravaganti bonifacii que incipit detestande.

¶ Item alius est in eo qui propter sententias excommunicationis suspensionis vel interdicti in se vel alios promulgatas dederit alicui licentiam generaliter occidendi vel capiendi eos vel suos vel bona ipsorum quos ex eorum occasione prolate vel qui tulerit eas nisi licentiam ipsam re integra revocaverit vel bona occupata restituerit vel satisfactionem in existentes non est in illo qui dederit ausus prestiterit licentia utendi et iste casus pertinet ad papam si in ista sententia per duos menses duraverit de sententia ex. quia ei. li. vi.

¶ Item alius est si religiosi clericis vel laycis sacramentum extreme unctionis vel eucaristie vel matrimonia sollempnizaverit sine licentia speciali parrochialis presbiteri vel si excommunicatos a canone in casu non concesso absolverit vel a sententiis per statuta promulgatis vel sinodalia promulgatis vel aliquos absolverit ac prima et penitentia de privilegiis. c. religiosi. in cle.

¶ Item alius est in eo qui percutit episcopum iniuriose vel capit eum vel facit eum bannire vel hec mandat. vel ab aliis factum ratum habet vel consilium in hiis dat vel favorem de penis in c. i. in cle. et contra omnes illi per quos regitur civitas vel locus que culpabiles inde extiterint non posse absolvi nisi a papa in allegato. c. §. potestas.

¶ Item alius est si religiosi vel clerici seculares inducunt aliquos ad vovendum vel iurandum vel promittendum ut apud eorum ecclesias eligant sepulturam vel electam non mutent. in c. cupientes de penis. in cle.

¶ Item alius casus est ut puta si domini temporales vel nobiles qui in terris eorum interdictis compellunt clericos celebrare divina. vel qui per pulsationem campane vel per preconem faciunt populum convocari ad divina vel prohibent ne publice excommunicati vel interdicti dum missarum sollempnia aguntur exeant de ecclesiis vel illi qui sunt excommunicati publice vel interdicti monitione eo quod celebrant nominati ipsi noluerunt post monitionem exire. in cle. de sen. ex. gravis.

[...]alius est si fres minores tpre interdicti recipiunt fres sorores de ordine sancto
[...]e istituit sci francisci admisit ad divina officia audienda. i. c. cum ex eo. de
[...]ex. i cle.
alius e si frēz eps inqisitor dat ꝯ hereticos obtentu precii gr̄a l' amoris lucri
[...]c comodi temporal' ꝯ iusticiā i ꝯsciēciā ꝯ hereticos omiserit procedere i. cle. pa[...]
[...]hereticos:
alius est si aliquis dat pecuniam l' aliquid aliud magis seu minus p pictura l' gr̄a asse[...]
[...]ap. i pecunia [...] si recip' ut [...] vacant [...] excoicam':-
alius e i regular' q excoicat' suspensus l' interdict' celebrant ul' tpre interdicti de
[...]cia ex. c. i. li. vi.
alius ex. e q falsat lras dni pp. s. de crimine falsi ad falsior. dic ut ubi.
alius e ico q participat cu ex[...]oso. tal' n p absolui n a pp. si tulit sniam ul'
[...]b illo q tullit. i. c. cape. conqu. ac. seqn.
alius e qcuq p eo q i reges principes barons nobiles bayllivos q[...]
[...]nistros eoꝝ aut quoscunq alios snia. ex. suspen. l' interdicti sunt promul[...]
[...] licencia accedunt gnia dni i psonis aut i rebus n licencia revocavit l' [...]
[...] occupata restituerit i octo dies l' excoicat ipo iure. iq sup mala [...]
duos menses n potunt absolui n p se. ap. p de hys q p lnam data l'
notu pp [...] i. d. snia. ex. qcuz. li. vi.
alius e qcuq p [...] ꝯspirationes l' conventicula latent ul' patent faciunt p se
ul' paliu ne electiones l' postulationes fiat. l' pplm concitat ad arma pp electiones
[...]familia e interdicta. ut i ꝯstitutione Bonifacii de elec. c. Inconces:-

Confessio et pulcritudo i conspectu eius.
Sanctimonia et magnificencia i sancti
ficatione

Hii sunt casus [illegible] apostolice [illegible] spectant ad episcopum [illegible]
et religiosi predicatores et minores non valent immi
scere se eis sed [illegible] remittere in uberiorem graciam a
[illegible] episcopo [illegible] et sunt hii homicida sacrilegus
deflorans incestuosus / parentum percussor et sodomita
voti transgressor et fidei negata / periurus sortile
gus [illegible] oppressor et incendiarius / [illegible]
retinens ore adulter